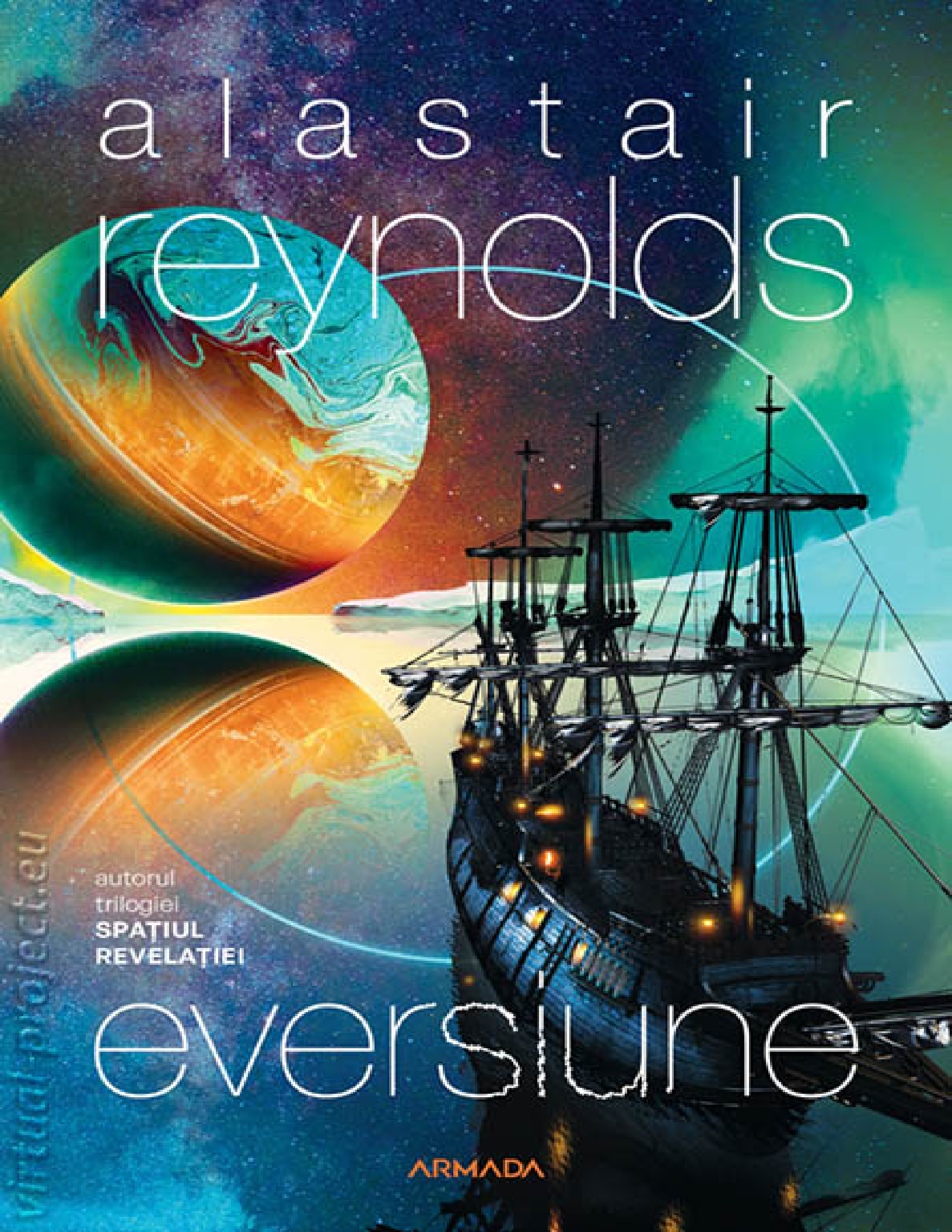
alastair
reynolds
autorul
trilogiei
SPAȚIUL
REVELAȚIEI
eversiune
ARMADA

ALASTAIR REYNOLDS

EVERSIUNE

Original: *EVERSION* (2022)

Traducere din limba engleză şi note:
EMIL SÂRBULESCU

virtual-project.eu

NEMIRA

— 2023 —

Pentru soția mea, pentru că.

„Doctore, vindecă-te pe tine însuți!”
LUCA, 4:23

CAPITOLUL 1

Paşii m-au salvat din coşmarul în care mă aflam. Se apropiau cu perseverență: tălpi dure călcând cu un zgomot surd pe pardoseala veche, scârțâitoare din lemn. Când mi-am revenit, stăteam la biroul meu, cu fața lipită de paginile manuscrisului. Mi-am ridicat capul şi m-am ciupit de colțurile ochilor. Pince-nez-ul se afla în fața mea, pe birou, uşor deformat acolo unde fusese lovit cu forță când îmi căzuse fruntea pe el. L-am îndreptat, mi l-am fixat pe nas şi m-am stropit pe față cu apă dintr-un vas de lut cu dop de plută.

Paşii au încetat. S-a auzit o bătaie în uşă, urmată imediat de zgomotul uşii întredeschise.

— Intră, Mortlock, am zis rotindu-mă pe scaun şi dorind să-i las impresia că sunt deranjat din treburi nevinovate.

Aspirantul înalt şi adus de spate a intrat, nevoit să-şi aplece capul şi umerii în cabina cu tavanul prea jos pentru el.

— De unde ai ştiut că sunt eu, doctore Coade?

— Ai un fel al tău, Mortlock, i-am răspuns cu amabilitate în glas. Fiecare are un fel al lui de a se purta, iar eu îmi amintesc felul tău. Dacă nu naufragiem până atunci, voi ajunge să-i cunosc pe toți cei de pe nava asta, mai devreme sau mai târziu.

M-am prefăcut că apăs cu sugativa pe manuscris, deşi cerneala ultimelor rânduri adăugate se uscase de câteva ore. Eram pe punctul de a închide copertile legate în piele, când privirea mi-a poposit pe mica tabacheră gravată în care îmi țineam tutunul de prizat, încă deschisă pe birou, dezvăluindu-şi conținutul. M-a străbătut un fior rece de groază că voi fi descoperit.

— Ce-ți mai face dintele? l-am întrebat, parcă prea repede.

Mortlock şi-a tras eşarfa în jos pentru a-şi atinge partea laterală a maxilarului. Era încă uşor umflat, dar mult mai puțin decât fusese în urmă cu patru zile, când îi tratasem un abces.

— Mult mai bine, domnule doctor, mulțumesc foarte mult.

— Întoarce-te, să te văd din profil.

Mortlock m-a ascultat, oferindu-mi prețioasele secunde de care aveam nevoie pentru a ascunde tabachera în siguranță într-un sertar.

— Da, am dat eu din cap. Da, foarte satisfăcător. Continuă cu tinctura pe

care ți-am dat-o şi o să simți o ameliorare constantă în următoarele zile.

M-am uitat la el pe deasupra ochelarilor.

— Prezența ta este întotdeauna binevenită, Mortlock. Mai este şi altceva în afară de abces?

— Este vorba despre *coronel*[1], domnule. A suferit o mică lovitură pe punte. Şi-a pierdut cunoştința, dar acum, de când şi-a revenit, se zbate, se zvârcoleşte şi ne înjură în limba aia maternă a lui…

— Spaniolă, cred că aşa se numeşte. Sau cel puțin o formă endemică a acesteia, vorbită în Noua Spanie[2].

Eram puțin mai relaxat, convins că Mortlock nu observase nici tabachera, nici dispariția ei neaşteptată.

— I-a căzut un scripete în cap şi l-a lovit rău, l-a trântit pe punte, a explicat Mortlock făcând cu mâna un gest sugestiv de tăiere. Tocmai schimbam direcția şi căutam o intrare în faleza aia, iar colonelul s-a întâmplat să se afle în locul greşit când s-a rupt o parâmă. I-a curs un pic de sânge, dar capul nu i s-a înmuiat de parcă ar fi fost strivit, aşa că doar l-am ridicat şi i-am dat să bea o înghițitură de rom, domnule.

M-am înfiorat gândindu-mă la rana bietului om, atinsă şi răscolită de oamenii aceia care abia ştiau să citească, cu atât mai puțin să stabilească un diagnostic competent.

— Adu-l imediat la mine, Mortlock.

— Ce credeți că are?

— Nu îndrăznesc să fac presupuneri. Dar dacă a suferit o comoție cerebrală, chiar şi în absența unei fracturi de craniu, poate exista o presiune intracerebrală crescută, am zis, întinzând mâna sub birou după una dintre acele câteva cutii elegante pe care le adusesem cu mine, ridicând apoi glasul plin de însuflețire. Iar acum grăbeşte-te, Mortlock! Şi fii atât de amabil să-i comunici domnului Murgatroyd sau însuşi căpitanului Van Vught că ar fi extrem de util ca nava să mențină o direcție constantă în următoarea jumătate de oră.

— Patronul s-ar putea să nu fie prea mulțumit de asta, doctore, dacă ne încetineşte căutarea.

Am dat din cap cu un aer sumbru.

— N-are încotro. Dar îi voi aminti că acela pe care mă voi strădui să-l salvez este soldatul lui.

Mortlock a plecat, zgomotul paşilor lui îndepărtându-se. Am rămas o clipă nemişcat, adunându-mă şi reflectând la ironia faptului că mai întâi

ascunsesem o casetă frumoasă şi apoi scosesem la iveală alta. Ambele erau lucruri bine făcute, fiecare, vital în felul său pentru munca mea. Caseta pe care o ascunsesem conţinea pulbere de opiu, autoadministrată cu intenţia de a mă amorţi, purtându-mă într-o uitare lipsită de vise. Cealaltă conţinea un dispozitiv de trepanare de fabricaţie franceză, realizat impecabil, dar pe care nu avusesem niciodată motive să îl folosesc pe un subiect viu.

Mă temeam – nu, speram – că acest lucru e pe cale să se schimbe.

— Eşti pregătit pentru asta, Silas? m-am întrebat cu voce tare. Eşti gata pentru prima ta încercare adevărată din acest voiaj? Prima ta încercare adevărată, de orice fel?

Am deschis capacul casetei în care se afla dispozitivul pentru trepanare, închipuindu-mi-i pe examinatorii de la colegiu îndreptându-şi privirile neîncrezătoare asupra eforturilor mele ezitante. Bărbaţi cu faţa severă, îmbrăcaţi în negru, bărbaţi cu maniere londoneze, veterani ai călătoriilor tulburi şi ai luptelor sângeroase, bărbaţi pentru care tăierea cu un cuţit sau un fierăstrău erau la fel de uşoare ca respiraţia, bărbaţi pentru care ţipetele erau doar muzica specifică profesiei lor. Ce orgoliu mă făcuse să cred că aş putea vreodată să intru în rândurile lor? Eram un amărât din West Country{3}, fără relaţii: un biet chirurg de provincie din Plymouth (dar mă trăgeam de fapt din Cornwall, după cum le aminteam tuturor celor care binevoiau să mă asculte), în vârstă de patruzeci şi patru de ani (şi, prin urmare, depăşisem de mult vârsta la care majoritatea chirurgilor fac primul lor voiaj pe mare), un simplu chirurg asistent (totuşi, singurul chirurg de orice fel) pe un velier de clasa a cincea sub comanda unui căpitan olandez. Căpitanul era amabil, dar nava lui era veche, echipajul obosit, rezervele de alimente împuţinate şi condiţiile din contract discutabile din toate punctele de vedere.

Aşa aveam de gând să-mi croiesc drumul?

Componentele strălucitoare ale instrumentului aşteptau cuibărite într-o pâslă violet. Părţile metalice erau gravate, mânerele din abanos. O operă de artă atât de frumoasă, pentru scopuri atât de brutale! Degetele îmi tremurau când am întins mâna pentru a extrage piesa ca un burghiu.

Înăbuşindu-mi un fior de ruşine, am scos tabachera şi am tras în grabă o priză de opiu pentru a-mi alina starea de nervozitate şi a alunga ultimele urme ale coşmarului. Era un obicei care devenea prea familiar, mai ales că ne aventuram tot mai spre nord de-a lungul coastei norvegiene. Lucrurile se înrăutăţiseră de la plecarea din Bergen, coşmarul repetându-se cu o

regularitate tot mai mare. Prizam din ce în ce mai mult opiu pentru a-i contracara efectele, având din ce în ce mai puțin succes.

Coşmarurile nu semănau cu nimic din ce îndurasem înainte de a pune piciorul pe nava *Demeter*. Se făcea că înaintam, clătinându-mă, de-a lungul unui pasaj de piatră abia luminat, purtând o glugă, sau o mască, sau chiar o cască, cuprins de teribila impresie că eu însumi murisem, că nu mai eram nimic altceva decât un cadavru care abia îşi târşâie picioarele, cu orbitele goale şi maxilarul rânjind. Nu puteam identifica motivul acestor chinuri, în afară de a specula că, stând închis atâtea ore îndelungate în cabină, înconjurat de cărți, poțiuni şi instrumente chirurgicale pentru echipaj, mintea mea se concentrase bolnăvicios pe membrana subțire care-i separă pe cei vii de cei morți.

Singura mea speranță consta în eşecul – sau, ar trebui să spun, abandonul expediției la care participam. Poate, pe măsură ce cutreieram kilometri nesfârşiți de coastă norvegiană sumbră, căutând cu privirea ceva despre care doar un singur om credea cu adevărat că există – iar acesta nu era chiar cel mai treaz sau mai de încredere dintre noi – pe măsură ce zilele se răceau, iar marea era tot mai agitată, gheața mai abundentă, rezervele din ce în ce mai aproape de a se termina, nava mai uzată, moralul general tot mai slab, iar posomorâtul căpitan olandez vizibil mai sceptic în privința şanselor noastre, poate că încă aş mai putea fi salvat dacă ne-am întoarce acasă. Era speranța unui laş, aşa cum ştiam prea bine. Cu toate acestea, suferind în egală măsură de rău de mare şi dizenterie, ca să nu mai vorbim de alte greutăți comune ale vieții pe mare, mi-aş fi proclamat cu bucurie laşitatea tuturor celor dispuşi să mă asculte.

Când l-au adus pe rănit în cabina mea, reuşisem să ascund din nou tabachera. Între timp, pregătisem şi masa principală, eliberând-o de cărți, de jurnale şi pagini de manuscris şi mă asigurasem că toate celelalte instrumente şi leacuri ale mele îmi erau la îndemână pentru uz imediat. *Coronel* Ramos era într-o stare de agitație considerabilă, în timp ce aspiranții îl împingeau în cameră, pentru că până şi în starea de confuzie în care se afla, tot era mai mare şi mai puternic decât oricare dintre ei. Patru bărbați s-au chinuit să-l urce pe masă şi să-l lege strâns, în timp ce el se zbătea şi se răsucea ca o anghilă musculoasă.

— Era dezarmat când a intrat în starea aceea de agitație? l-am întrebat pe Mortlock, unul dintre cei patru asistenți şi singurul aspirant al cărui nume îl cunoşteam.

— Asta e partea norocoasă, doctore. Întotdeauna lustruieşte flinta aia, iar când scripetele a căzut, ţinea arma într-o mână şi în cealaltă vergeaua de curăţat. A scăpat arma din mână când a fost lovit. Domnul Murgatroyd a prins-o înainte să cadă peste bord, dar cred că, dacă nu ar fi făcut-o, iar colonelul încă ar mai fi avut flinta în mână, acum ai fi scos un glonţ dintr-unul dintre noi.

— Atunci, să fim recunoscători pentru micile acte de milostivire.

Deoarece rana era la ceafă, le ordonasem să-l lege de masă cu faţa în jos. Pierduse foarte mult sânge, aşa că i-am tamponat zona afectată cât se putea de uşor şi de bine, având grijă să nu decomprim osul, până când nu aş fi ajuns la concluzia satisfăcătoare că nu există nicio fractură gravă. Examinarea îmi era uşurată de faptul că Ramos era mai degrabă chel, nu doar pe creştet, ci pe întregul său cap butucănos ca un bolovan. Îi mai creştea ceva păr, dar îl rădea în fiecare dimineaţă, cruţându-şi doar barba şi mustaţa, pe care le întreţinea cu acelaşi devotament cu care-şi îngrijea armamentul.

— Nu arată prea rău, a zis Mortlock.

— Nu constat nicio penetrare a craniului şi nicio fractură detectabilă. E făcut dintr-un material zdravăn, colonelul nostru. Dar impactul i-a zguduit creierul, provocându-i suferinţa de care dă dovadă acum. Probabil că există o creştere a presiunii, sânge sau lichid cerebral, care trebuie atenuată prin trepanare.

Ochii lui Mortlock s-au îndreptat spre rafinatul dispozitiv francez, pregătit în cutia sa, acum deschisă.

— Ai de gând să dai o gaură în el cu chestia aia franţuzească?

— E singurul lucru care îl poate salva, am zis, privindu-i pe cei patru bărbaţi care veniseră împreună cu colonelul. Probabil îi va provoca un oarecare disconfort şi trebuie să fiţi pregătiţi pentru asta. Dar sunt încrezător că procedura va funcţiona dacă ne mişcăm repede.

Mi-am împins ochelarii înapoi pe nas, luptându-mă cu obiceiul lor de a aluneca spre vârf. Suflecându-mi mânecile, am ridicat dispozitivul şi am luat cea mai confortabilă şi stabilă poziţie pentru efectuarea procedurii.

Fără niciun avertisment, patronul Topolsky şi contesa Cossile au dat buzna în cameră. El era ca un nor negru, ea ca o apariţie în galben. Mi-am ridicat ochii de la pregătirile mele, privindu-i pieziş pe sub o şuviţă de păr care-mi căzuse pe frunte.

— Ce se petrece aici? a întrebat Topolsky, care era îmbrăcat gros, cu

hainele ude şi bătut de vânt pentru că stătuse afară pe punte.

— O urgență medicală, domnule Topolsky.

— Doctorul o să dea o gaură în el, i-a explicat Mortlock nerăbdător, de parcă tocmai avansase pe postul de chirurg asistent. Creierul lui nu poate să respire, înțelegeți, aşa că îi strangulează gândurile.

— Un rezumat foarte lăudabil, a spus contesa, împreunându-şi degetele. Mă aştept ca domnul Mortlock să realizeze în curând monografia standard pe această temă!

Mortlock m-a privit plin de îndoială.

— Tânăra domnişoară este din nou sarcastică, doctore?

Am dat din cap plin de compasiune către aspirantul care îşi încorda fiecare muşchi pentru a-l ține pe Ramos nemişcat.

— N-o băga în seamă, Mortlock. Te descurci foarte bine.

— Chiar este nevoie de asta? a întrebat Topolsky, aplecându-se deasupra mesei. Colonelul este un om sănătos, cu vigoarea comună celor de seama lui. Are nevoie doar de puțină odihnă, nu să fie găurit ca un butoi de coniac. Încă mai avem nevoie de el, Coade!

A spus toate acestea pe un ton tăios.

— Şi scopul meu este să mă asigur că el rămâne la dispoziția noastră, domnule.

De pe masă, Ramos a mormăit ceva. Mie mi s-a părut că spune *trece,* adică „treisprezece” în spaniolă.

Coronel Ramos nu era un spaniol adevărat, ci un cetățean din Noua Spanie. Fusese militar – de unde şi titulatura sa –, dar acum nu-şi datora loialitatea vreunei armate sau unui rege, aşa că îşi oferise serviciile în slujba unor oameni de teapa lui Topolsky. Ştiam foarte puține despre el, pentru că Ramos era un om taciturn, chiar opusul gălăgiosului său patron. Dar stătusem de vorbă din când în când, de obicei în momentele de liniște dintre carturi, când unul dintre noi îl putea întâlni pe celălalt pe punte, privind gânditor marea.

O anumită dificultate politică sau religioasă – cel mai probabil unul şi acelaşi lucru – îl forțase să părăsească America: înțelesesem puțin din asta, punând cap la cap acele firimituri de biografie pe care Ramos mi le oferise întâmplător în timpul întâlnirilor noastre aproape tăcute. Ridicându-se împotriva tatălui său, Ramos dezvoltase o simpatie pentru mişcarea de independență condusă de iezuitul Hidalgo{4}.

— Oameni mai buni decât mine au ajuns în fața Tribunalului Inchiziției,

îmi mărturisise Ramos. Dar eu am avut mijloacele să plec, iar ei nu. Asta nu mă face curajos, ci doar priceput.

Acum, acest uriaş cu vorba blândă stătea întins pe masa mea, scâncind şi făcând spume la gură. Ramos spunea că mărimea şi forţa i se datorau mamei sale, care era de origine *criolla*[5]. Mă bucuram că e cu faţa întoarsă, privind spre podea, pentru că nu aş fi putut să-l privesc în ochi în momentul în care am început să lucrez cu dispozitivul de trepanare.

— *Trece,* a şoptit Ramos, apoi, după o pauză, a spus *cinco*[6].

Executam o presiune fermă, dar constantă, asupra dispozitivului, în timp ce învârteam mânerul într-un ritm lent, continuu. Freza cu trei vârfuri muşca deja osul, gravând un şanţ de mărimea unei monede. Mortlock a continuat să se uite la ceea ce făceam, apoi şi-a întors capul, în timp ce aspiranţii păreau toţi trei incapabili să arunce măcar o privire. Nu-i învinovăţeam pentru asta: o trepanare se întâmpla rar în viaţa normală a marinarului.

— O întrebare despre terminologie, dacă îmi este îngăduit…

Transpiraţia îmi intrase deja în ochi. Era prima dată când simţeam în cabina mea altceva decât un frig intolerabil de când plecasem din Bergen. M-am oprit din muncă, mi-am dat părul la o parte şi mi-am ridicat ochelarii.

— Chiar vă rog, milady Cossile.

— *La vigilia*[7]*…* a spus Ramos, cu îngrijorare crescândă. *La vigilia! La vigilia… de…*

— Referitor la procedura pe care o foloseşti.

Cossile încă mai ţinea degetele apropiate, atingându-şi buzele cu vârful acestora între propoziţiile rostite.

Are buze perfecte, mi-am spus. Nici măcar penelul lui Gainsborough[8] n-ar fi putut să redea cât erau de pline.

— Am întâlnit şi termenul „trepanaţie”, şi „trefinaţie”[9]. Putem presupune că aceste două forme sunt, etimologic, înrudite?

— Nu pot spune că am acordat multă atenţie problemei, i-am răspuns, reluând perforarea.

— Totuşi, aşa ai presupune?

— Cred că da.

Chiar şi cu ochii aţintiţi asupra locului intervenţiei, reacţia veselă al lui Cossile la răspunsul meu era evidentă. A început să sară de încântare, bătând din palme, cu penele tresăltând vioi, înainte de a-şi împreuna din nou palmele.

— Atunci ai presupune incorect, doctore Coade! Cele două forme sunt

etimologic destul de distincte! Mă mir că nu ştii asta.

Am continuat să lucrez.

— Vă rog să ne lămuriți, milady.

— *Trece… cinco. Trece… cinco! La vigilia de piedra!*[{10}] *La vigilia!* spunea Ramos.

— „Trepanație” vine din *trepanon,* care, la rândul său, derivă din grecescul *trupanon,* adică „instrument pentru forare”. „Trefinație” vine în schimb din latină, de la *trefines,* adică „trei capete”. Dacă acest ultim termen a fost inventat pentru prima dată de Hyeronimus Fabricius ab Aquapendente[{11}] sau de John Woodall[{12}], un secol mai târziu, este o întrebare care nu a primit încă răspuns.

Am ridicat privirea de la ceea ce făceam, încuviințând din cap.

— Mulțumesc, milady. Sunt sigur că acum suntem cu toții cum nu se poate mai lămuriți.

— Dă-le încolo de lămuriri, a spus Topolsky, aplecându-se foarte aproape de locul intervenției.

Rusul era un bărbat de vreo patruzeci de ani, corpolent, cu burtă şi o față lată, ca de heruvim, înconjurată de o barbă deasă creață, cu perciuni şi breton. Avea ochi scânteietori, cercetători, glumeți, care sugerau un temperament plăcut, dar care, în realitate, îi lipsea cu desăvârşire.

— Va trăi? Avem nevoie de bruta asta, Coade! Expediția noastră nu poate continua fără el! Poate că nu este un om învățat, iar manierele lui sunt evident cele ale Lumii Noi, mai degrabă decât ale celei vechi, dar care dintre noi se pricepe mai bine la folosirea prafului de puşcă decât colonelul?

— Sunt pe deplin de acord, i-am răspuns. Iar dacă îl prețuieşti atât de mult cum zici, ai putea să te abții să mai împroşti rana cu scuipat.

Topolsky m-a înjurat în rusă, cu buzele ascunse în mare parte în spatele bărbii bogate, care era la fel de voluminoasă şi abundentă pe cât era de îngrijită cea a lui Ramos. Părul îi strălucea şi mirosea slab a uleiuri parfumate. Recăpătându-şi ceva din calmul obişnuit, a continuat:

— Reputația ta este satisfăcătoare, Coade. Mi-aş dori doar ca acesta să nu fie momentul când o supui la cea mai grea încercare.

— Din experiența mea, patroane, accidentele grave au loc rareori după un program convenabil.

Deodată, am simțit că, în timp ce străpungeam ultimul strat de os asemănător unei aşchii, rezistența la înaintare începe să scadă. Imaginea mi-a apărut în minte: vârful unui burghiu izbucneşte prin partea inferioară a

unui strat de gheață, în apa întunecată de dedesubt. Gheața reprezintă osul, apa este *dura mater* şi urmează creierul.

— Am terminat. Patroane, dacă m-ai putea ajuta, am nevoie de instrumentul acela mic, care seamănă cu o linguriță de zahăr. Trebuie să elimin fragmentul de os. Dacă aş fi avut mai mult timp, aş fi putut încerca să formez un lambou{13}, dar…

Abandonând comentariul, am lăsat deoparte freza şi mi-am strâns pumnul în jurul instrumentului pe care mi-l înmânase Topolsky. Spre imensa mea uşurare, secțiunea osoasă de mărimea unei monede s-a desprins de bunăvoie şi, odată cu aceasta, s-a produs şi o eliminare imediată a sângelui gros şi lipicios provenind dintr-un hematom epidural sever.

— Zici c-ar fi nişte dulceață de zmeură, doctore! a declarat Mortlock entuziasmat.

— Doar că ceva mai puțin gustoasă, chiar şi cu cea mai bună pâine cu unt de la mama ta, i-am spus zâmbindu-i.

L-am urmărit un minut pe Ramos, până m-am convins că i s-a ameliorat suferința.

— Trebuie să funcționeze, am declarat. Este, în orice caz, tot ce pot face. Dacă aş înainta până sub *dura mater,* l-aş ucide. Medicina a făcut tot ce a putut, domnilor. Mai departe, destinul lui depinde de relația dintre Ramos şi Dumnezeul său.

— Dumnezeul său, a şoptit Topolsky, disprețuitor. Îți poți imagina o astfel de zeitate depravată? Jumătate coşmar papist, jumătate cine ştie ce sălbăticie incaşă moştenită de la mama lui.

Ridurile de expresie i-au încrețit pielea din jurul ochilor şi a gurii, aşa cum se întâmpla atunci când era mulțumit de o observație pe care fie o rostise, fie era pe cale să o rostească.

— Mai bine fără niciun Dumnezeu, aş putea spune!

Cantitatea de sânge eliminat era în scădere. Nu credeam că există sângerare continuă sub craniu, deşi probabil trebuiau să treacă mai multe ore sau zile până când puteam fi siguri de supraviețuirea lui. Avea să mai dureze mult înainte de a şti dacă Ramos o să-şi revină complet. Nu eram prea optimist, pentru că văzusem şi citisem despre influența persistentă a comoției cerebrale şi a altor boli ale creierului asupra bărbaților altfel sănătoşi. Dacă ar rămâne doar cu cicatricile fizice ale acestei zile, s-ar putea considera norocos.

— Îi bagi la loc bucățica aia de os, doctore?

— Nu, Mortlock, s-ar infecta. Dar am făcut cea mai mică gaură posibilă. Când voi fi sigur că presiunea a încetat, voi închide rana cu copci.

Imaginile nedorite ale visului meu recurent mi-au revenit în minte nechemate: pasajul de piatră, gluga care-mi acoperea capul, propria-mi față transformată într-un craniu descărnat. Am tresărit, aşa cum face un om când simte un gust acru.

— După opinia mea, colonelul se va putea considera norocos dacă va trece de ziua asta, chiar dacă va trebui să trăiască tot timpul cu un punct sensibil la ceafă.

— Un efort lăudabil, a spus milady Cossile.

Era îmbrăcată în galben din cap până-n picioare, cu o pălărie cu boruri scurte, care părea făcută în mare parte din pene galbene.

— Poate că până la urmă e ceva de capul şcolilor noastre provinciale de medicină.

— Voi avea grijă să transmit estimarea dumneavoastră tutorilor mei din Plymouth. Mulțumesc şi pentru lecția de etimologie, care nu putea fi mai oportună. Am zis bine? Uneori, uit care dintre termeni se referă la cuvinte şi care are de-a face cu insectele.

Ea a zâmbit cu un aer de superioritate.

— Ai nimerit-o, de data asta.

— Iar eu încă sunt de părere că şi-ar fi revenit doar cu un pic de odihnă, s-a plâns Topolsky, uitându-se la forma acum mai puțin agitată de pe masa mea.

Ramos încă mai murmura, dar acum rostea somnoros cuvintele, fără a mai transmite în niciun fel frământarea interioară.

— *Trece… cinco. La vigilia de piedra.*

— Fără această intervenție, ar fi murit într-o oră, patroane. Acum are şansa să lupte.

— Bun. Atunci, dacă ai terminat cu fierăstrăul tău infernal, presupun că-i pot cere căpitanului să reia înaintarea spre nord.

— Departe de mine să mă amestec în prioritățile expediției, patroane. Îndrăznesc să întreb: exact cât de departe vom naviga, înainte de a renunța la căutarea ta?

— Ocupă-te de poțiuni, doctore. Lasă munca de descoperire pe seama acelora dintre noi care au imaginația necesară pentru ea.

— Asta voi face, cu plăcere.

Topolsky şi contesa Cossile au plecat. Le-am spus aspiranților că au fost

de mare ajutor, dar acum erau liberi să-şi îndeplinească îndatoririle. Întrucât corabia *Demeter* urma cu siguranță să vireze şi să se întoarcă, răsucindu-se şi continuându-şi călătoria în zigzag spre nord, m-am gândit că va fi nevoie de ei pe punte, contribuind la marele dans coordonat al parâmelor şi al pânzelor care ne făcea să navigăm.

Mortlock a mai zăbovit după plecarea celorlalți trei.

— Acum sunt în afara programului, doctore, aşa că, dacă doreşti să stea cineva cu colonelul şi să-l supravegheze, aş fi mai mult decât dispus.

— E foarte amabil din partea ta, Mortlock.

Privirea lui a căzut asupra uriaşului care se odihnea, încă legat de masă.

— E genul de om liniştit şi cam morocănos. La început, oamenii ziceau că e cam distant, de parcă s-ar fi considerat mai bun decât noi, ceilalți. Poate că şi este. Dar, dintre toți care au venit cu patronul Topolsky, cred că de el îmi place cel mai mult.

— Pot spune că opiniile noastre nu sunt total diferite.

— Ăsta este modul tău de a zice că eşti de acord cu mine, doctore, dar nu îndrăzneşti să o spui direct? a întrebat el, zâmbind cu jumătate de gură.

Mă gândeam la răspunsul meu în timp ce începeam să curăț şi să împachetez părțile componente ale frezei de trepanare.

— Ai nimerit-o, aşa cum ar spune milady Cossile. Acum vrei să mă ajuți să-l întorc pe colonel? Cred că se va simți mai bine pe spate.

După ce m-a ajutat, Mortlock a târât unul dintre scaunele mele pe pardoseală şi s-a aşezat istovit, fără să mai aştepte o invitație. Avea aproximativ vârsta şi înălțimea mea, dar aici se terminau toate asemănările esențiale dintre noi.

Mortlock era un bărbat robust şi roşcat din Yorkshire. Eu eram slab ca un ogar şi mă trăgeam dintr-o familie de mineri din Cornwall. Mortlock fusese pe mare de când era copil şi supraviețuise vieții pe mare, revoltei, biciuirii, naufragiului şi scorbutului, de care se îmbolnăvise de două ori. De când m-am urcat la bord, eu nu suferisem decât de rău de mare şi de o teamă aproape constantă de o catastrofă iminentă. În mintea mea, fiecare scârțâit şi geamăt al navei prevestea despicarea întregii structuri de la prova la pupa. Nu eram făcut pentru mare şi toți ştiau asta, într-o măsură mai mică sau mai mare. Dar, dintre toți, doar Mortlock părea să nu mă judece pentru nereuşita mea.

— În ceea ce-o priveşte pe milady, doctore – şi nu vreau să spun ceva ce n-ar trebui –, e cam enervantă.

— Enervantă, Mortlock?

— Vreau să spun… scuză-mi francheţea.

— Este în regulă. Şi, de fapt, nu văd niciun motiv de a găsi vreo eroare în evaluarea ta.

Mortlock s-a mai relaxat pe scaun.

— De ce este supărată pe tine tot timpul?

— Cred că acesta este doar felul ei de-a fi, Mortlock. Îmi imaginez că a fost educată să se considere mereu înconjurată de oameni inferiori ei. Fără îndoială, la fiecare pas, din leagăn până la facultate, viaţa i-a întărit această părere admirabilă despre propria persoană. Ea nu a avut niciodată nici cel mai mic motiv pentru a fi contrazisă în această privinţă. Poate fi chiar şi un sâmbure de adevăr în asta. Nu mă îndoiesc că este inteligentă şi bine educată.

— Eu nu am fost deloc la şcoală.

— Atunci, afirmaţia mea este dovedită. Fără şcoală, cu excepţia educaţiei umile pe care ai primit-o pe mare, te-ai dovedit a fi un tovarăş mult mai plăcut decât va fi vreodată milady Cossile. Desigur, nu eşti atât de plăcut privirii, nici atât de lipsit de cusururi şi nici nu te comporţi cu atâta înnebunitoare…

Mi-am oprit şirul gândurilor înainte de a roşi în faţa lui.

— Dar trebuie să facem unele concesii. Patronul Topolsky şi-a ales el însuşi partenerii de expediţie şi trebuie să ne străduim să vedem valoarea fiecăruia dintre ei.

Mortlock s-a lăsat pe spătarul scaunului, a întins mâna spre un raft şi a început să răsfoiască hârtiile pe care le dădusem deoparte de pe masă.

— Ai cunoscut-o înainte de a te urca la bord?

— După cum se tot străduieşte să-mi amintească, eu sunt un chirurg provincial din West Country, în timp ce milady Cossile se mişcă în cercuri intelectuale şi academice bine conectate din Londra. Sunt informat că este în relaţii la fel de agreabile cu unii de talia lui Byron{14}, precum şi cu bărbaţi precum Davy{15}. Sferele noastre, dacă îndrăznesc să spun aşa, nu se intersectează prea mult.

— Mai întâi sunt cercuri, apoi sunt sfere. Hotărăşte-te, doctore! a spus Mortlock scărpinându-şi pielea aspră şi roşie de pe ceafă. Pur şi simplu nu înţeleg de ce te împunge tot timpul. Parcă ai fi jignit-o într-o viaţă trecută!

— Sunt la fel de derutat, Mortlock, am încuviinţat, obosit. Presupun că milady Cossile consideră că este misiunea ei profitabilă să îmbunătăţească

ocazional un alt suflet. Din păcate, pe toată durata acestei expediții, sunt ținta acelui altruism neîndoielnic. Dar ajunge cât am vorbit despre redutabilul nostru etimolog.

L-am urmărit cu privirea în timp ce continua să-mi scotocească prin hârtii.

— Pot să te ajut sau te mulțumeşti să cauți de unul singur prin scrierile mele?

— Nu, ai dreptate, doctore. Doar, înțelegi, speram să le-o iau înainte celorlalți.

Era vina mea. Când Mortlock venise la mine cu abcesul lui, i-am permis să mă întrebe despre stadiul în care mă aflam cu manuscrisul şi, în cele din urmă, i-am îngăduit chiar să arunce o privire prin următoarele două capitole, acesta mergând atât de departe încât să aibă păreri despre unul sau două puncte supărătoare ale narațiunii. Fusese modul meu de a-l face să uite de tratament. Dar Mortlock, fiind un suflet deschis, încrezător, luase asta drept o încuviințare imediată de a-mi trata documentele de parcă ar fi fost ale lui.

— Cred că ar trebui să pun capăt acestei narațiuni.

Mortlock a ridicat privirea la fel de uluit de parcă şi-ar fi citit propria condamnare la moarte.

— Nu poți face asta, doctore Coade! Va fi… ei bine, n-o să zic „revoltă”, pentru că acesta este un cuvânt funest pe orice navă, chiar şi pe un velier corsar cum e *Demeter,* dar o să existe erupții dacă aspiranții n-o să audă partea următoare!

— „Tulburări” este cuvântul pe care-l cauți. Dar sigur aspiranții nu au auzit nicio parte din narațiune. Tu eşti singurul din această categorie care a luat loc la masa căpitanului.

Mortlock s-a scărpinat în jurul umflăturii în scădere a abcesului său.

— Nu e tocmai adevărat. Sper că nu te deranjează, dar am învățat pe dinafară fragmente din manuscris, cât de mult am putut, oricum, apoi le-am povestit când eram jos, sub punte.

Mortlock se fâțâia neliniştit în scaun, ca un şcolar chemat la director.

— Nu am vrut să fac nimic rău prin asta, dar mulți dintre oamenii de acolo de jos nu ştiu să citească sau să scrie, iar o poveste îi mai scoate din ale lor. I-am pus la încercare cu *Călătoriile lui Gulliver,* dar au zis că le place mai mult povestea ta, aşa că am continuat cu ea.

— Înțeleg, i-am zis şi am rămas tăcut câteva secunde, nu fără a simți o

bucurie răutăcioasă văzând stânjeneala lui Mortlock. Spui că ei găsesc ceva interesant în asta?

— O, da, a răspuns Mortlock aplecându-se nerăbdător. În special partea aceea despre corabia cu abur în burtă!

— O navă acționată de puterea aburului nu este altceva decât o progresie logică a dezvoltării actuale.

— Şi lucrul spre care se îndreaptă oamenii… nu îi poți lăsa aşa, să nu ştie ce este, doctore!

— Aş fi vrut ca întrebarea să se fi rezolvat în întregime în propria mea minte, Mortlock. Dar mă tem că nu este chiar aşa. Când citesc un pasaj la cină în cabina căpitanului, rareori mă situez cu mai mult de un capitol sau două înaintea lui în propriul meu proces de compunere, am continuat, arătând către hârtiile pe care le ținea în mână. Aceasta este dificultatea. Între noi fie vorba, sunt sfâşiat în privința direcției spre care să se îndrepte narațiunea.

Mortlock a revenit la începutul manuscrisului. Degetul i s-a mişcat de-a lungul liniei din partea de sus a paginii.

— *De piatră…* a citit el şi s-a oprit. „Vighe”?

— „Veghe”, nu „vighe”, l-am corectat. Veghe. *Veghea pietrei.* Acesta este titlul la care m-am oprit în final.

— „Veghea pietrei sau Edificiul din gheață. Un roman de doctorul Silas Coade”, a citit el, apoi a încuviințat din cap, în semn de apreciere. Sună bine, chiar sună bine.

— *La vigilia de piedra,* a murmurat Ramos de lângă noi.

— E de-acord, a zis Mortlock, râzând. Când tu îl găureai, eu mă întrebam ce tot spune. E doar titlul cărții tale în spaniolă, nu-i aşa?

— Ai auzul bun când e vorba de limbi străine.

— Asta vine odată cu navigația, cred. Am auzit fiecare limbă de sub soare. Şi eu pot să ciripesc în jumătate dintre ele, a spus, adunând paginile de manuscris cu grijă şi punându-le înapoi pe raft. Ei bine, am spus c-o să am grijă de el, dacă vrei, şi am vorbit serios. Şi promit că n-o să arunc nicio privire la capitolele pe care nu ni le-ai citit. Dar tu trebuie să continui să scrii. De dragul oamenilor, dacă nu pentru noi, ceilalți. Îmi vor scoate mațele şi-o să mă spânzure cu ele dacă îi oblig să se întoarcă la nenorocitele de *Călătorii ale lui Gulliver,* ca să nu mai vorbim despre *Robinson Crusoe.*

Ultimele cuvinte le rostise pe un ton serios.

— O să… o să mă străduiesc.

Am zâmbit pentru mine, deloc nemulțumit la gândul că bărbații aceia de sub punte, cu gusturile lor necioplite, preferau mâzgălelile mele eforturilor lui Swift şi Defoe.

— Deşi trebuie înțeles că îndatoririle mele chirurgicale au prioritate în orice moment.

Mortlock l-a privit cu simpatie pe Ramos, care se liniştise din nou.

— Suntem o navă norocoasă, aşa zice căpitanul Vannie. Îmi pare rău pentru colonel că a trebuit să treacă prin aşa ceva, dar asta înseamnă că noi toți am scăpat de un ghinion, ține minte ce-ți spun.

— Pentru un om inteligent, Mortlock, ai o înclinație deplorabilă către superstiții.

— Mă tem că acesta este un alt lucru care vine odată cu viața pe mare, a răspuns el fără a se scuza. După cum vei afla şi dumneata, dacă mai rămâi pe-aici suficient de mult timp.

— Mă îndoiesc foarte tare că voi avea o carieră îndelungată pe mare, i-am zis eu.

CAPITOLUL 2

Mulțumit că Mortlock va veghea asupra pacientului meu, mi-am adunat hainele de punte de prin jur, punând pe mine cât mai multe straturi era posibil înainte de a înfrunta sălbăticia vântului şi a valurilor. Tocmai îmi încheiam nasturii de la haină când la ferestrele cabinei au început să se vadă fulgere. Am aşteptat să aud bubuitul tunetului, dar sunetele de pe navă trebuie să-l fi înăbuşit.

Întotdeauna sunt fulgere, am murmurat doar pentru mine, de parcă în acele cuvinte ar fi fost îngropat un adevăr profund.

Nu era nici preocuparea mea profesională, nici interesul meu personal să ştiu precis cât de departe la nord ajunsesem. Ultimul punct de referință exact pe care-l încredințasem memoriei era ziua când ne-am oprit la Bergen pentru a ne spori proviziile, dar de atunci navigasem pe coasta norvegiană încă zece zile, avansând spre nord şi parcurgând între şaptezeci şi doi şi o sută opt kilometri în douăzeci şi patru de ore. Cu toate acestea, direcția în care navigam era rareori una dreaptă, din moment ce vântul sufla spre noi dinspre Cercul Arctic şi căpitanul Van Vught era obligat să pună la cale un traseu complicat, în zigzag.

Observasem schimbările de direcție şi înclinarea navei în primele douăzeci şi ceva de ocazii când s-au întâmplat: se producea întotdeauna o agitație însoțită de strigăte şi paşi apăsați deasupra cabinei mele, în timp ce pânzele erau reorganizate. În cele din urmă – ca toate ritmurile şi rutinele vieții maritime – toată tevatura aceea trecea sub pragul observației conştiente, cu excepția momentelor în care mă făcea să-mi pierd echilibrul sau când trebuia să îndrept o lumânare răsturnată pe birou.

Că eram, într-adevăr, departe la nord de Bergen – poate la şapte sute douăzeci sau nouă sute de kilometri – a devenit destul de evident de îndată ce am urcat scara care m-a dus pe puntea de sus, pe dunetă. Rafalele vântului mă izbeau ca nişte cuțite, cu o răutate crescândă, impersonală, în timp ce eu urcam, treaptă cu treaptă, până când forța lui deplină şi aprigă a început să mă lovească din toate părțile.

Scândurile dunetei erau înghețate. Timona era mai aproape de pupa decât scara, aşa că eram nevoit să rezist eforturilor vântului de a-mi trimite tot corpul într-un derapaj de-a lungul punții. Până în acest moment însă, învățasem să imit poziția stabilă, cu tălpile depărtate, a marinarilor mai

bătrâni, nu doar pentru că această postură obişnuită mă ajuta să înaintez pe o punte alunecoasă, ci pentru că ajuta la combaterea răului de mare, la care deja mă dovedisem exagerat de sensibil. Celorlalţi li se părea amuzant faptul că, dintre toate bolile de care putea să sufere doctorul lor, eram afectat de cea pentru care nu exista un alt remediu la îndemână decât timpul.

Mi-am croit drum cu greu de-a lungul dunetei biciuite de vânt. Am observat trei oameni care stăteau aproape unul de altul lângă timonă. Unul dintre ei era căpitanul, al doilea era Topolsky (nimeni nu era la fel de bine făcut ca el), dar al treilea nu era uşor de identificat. Nu credeam că este milady Cossile, nici unul dintre ofiţerii superiori, aşa că, excluzându-l pe Ramos, mai rămânea unul dintre ceilalţi doi bărbaţi aduşi la bord de Topolsky: ori *monsieur* Dupin, ori *Herr* Brucker, ambii fiind destul de asemănători ca statură. Am continuat să înaintez prudent, lăsându-mi privirea să cutreiere în sus, spre pânze şi tachelaj şi spre adâncurile cereşti de dincolo. Era zece noaptea şi cerul era senin, nemişcat şi transparent. Polaris, sau Steaua Polară, strălucea sus deasupra noastră, iar o lună plină transforma nava într-o viziune albastră, spectrală, strălucitoare, cu excepţia locurilor unde se vedea o pată de portocaliu de la un încălzitor cu mangal, un felinar sau o pipă tremurândă, adăpostită aproape de gură în palmele făcute căuş.

Din dreptul babordului se întindea o imensitate de apă întunecată, cu creasta înspumată, continuând până la orizontul negru. Pe partea de la tribord, la est de unde ne aflam, se profila un zid continuu de fileze stâncoase şi sterpe, evidenţiate de valurile care produceau spumă. Eram la aproximativ doi kilometri de aceste stânci şi, de când plecasem din Bergen, navigasem tot de-a lungul lor, ţinând cont de traseul şerpuit al navei.

Ocazional, apărea câte un intrând, ori o insulă care să întrerupă plictisul, dar impresia generală era cea a unei repetări triste a aceluiaşi model, ca un sul de tapet transformat într-o fâşie continuă, care îţi face greaţă. Mă întrebam cum ar putea până şi cel mai experimentat navigator să aibă încredere în poziţia noastră de acum. Van Vught îmi arătase hărţile lui în zilele de după Bergen. Începeau destul de precis, cu fiecare trăsătură minusculă a coastei cartografiată şi numită, dar apoi deveneau din ce în ce mai puţin detaliate, odată cu creşterea latitudinii. În urmă cu câteva zile, căpitanul încetase să mai identifice insulele şi golfurile, bazându-se în schimb pe calcularea poziţiei stelelor şi pe consultarea cronometrelor şi a

tabelelor. Acest lucru era mai uşor de zis decât de făcut pe corabia care plutea pe o mare agitată, adesea sub un cer înnorat.

M-am apropiat de cei trei bărbaţi şi l-am identificat pe Dupin drept al treilea membru al grupului. Van Vught ţinea mâinile pe timonă cu Topolsky lângă el; trăsăturile marcate de vreme ale căpitanului erau luminate de strălucirea slabă a pipei sale. Dacă l-ar fi pictat Rembrandt, l-ar fi putut reprezenta cu uşurinţă ca pe un patriarh biblic stoic, imposibil de bătrân. Căpitanul avea vreo cincizeci de ani, dar părea mai în vârstă, aşa cum arată adesea bărbaţii care au trăit pe mare. Avea barbă şi o mustaţă proeminentă, asemănătoare unei borduri, ţeapănă ca perii unei mături vechi şi de nădejde.

— Cum se mai simte *coronel* Ramos, doctore Coade? Domnul Topolsky mi-a spus că i-ai găurit capul.

Engleza căpitanului era ireproşabilă, doar că mai înmuia uneori sunetul „s”.

— O simplă trepanaţie care, sper, va da rezultatul dorit.

— S-a apucat de procedură cu entuziasmul unuia care ţine foarte mult să justifice o cheltuială, i s-a plâns Topolsky căpitanului.

— Eu sunt convins că ne putem baza pe buna judecată a doctorului.

— Şi eu la fel, cu condiţia să nu-şi dorească vreodată să dea găuri în noi toţi.

Topolsky era mult mai scund şi mai lat în umeri decât căpitanul. „Am constituţia unui luptător cazac”, mă informase el cu ceva vreme în urmă, când abia ne cunoscuserăm şi când constatasem cât de uşor oboseşte atunci când urcă şi coboară scările. Da, mă gândisem eu, dar numai dacă acel ipotetic luptător ar fi petrecut un an răsfăţându-se cu ospăţuri enorme şi crize eroice de lenevie. Poate că avea într-adevăr sânge de cazac, dar, în ceea ce-l privea pe Topolsky, erau atâtea lucruri care nu erau decât fanfaronade şi informaţii eronate, încât nu consideram niciuna dintre afirmaţiile lui drept adevărată. Vorbea foarte bine engleza şi franceza şi, evident, petrecuse mult timp la Londra şi Paris. Vorbea rusa doar pentru a înjura, deşi făcea adesea aluzie la familiaritatea de care se bucura la Curtea Imperială. „Ah, da, aşa cum însăşi Ecaterina{16} mi-a mărturisit odată…” sau „Îmi aminteşte de un obiect de artă rafinat pe care mi l-a arătat Petru însuşi, în anexa privată a Ermitajului…” şi tot aşa. Dacă încercai să-l pui să detalieze oricare dintre aceste subiecte – cum ar fi, când a fost ultima dată în Rusia, ori ce l-a determinat să-şi caute faima în altă parte –, subiectul era evitat rapid şi cu pricepere.

De un lucru puteam fi sigur: Topolsky era suficient de bogat pentru a finanța această expediție, dar nu atât de bogat sau de generos cu banii lui încât să o finanțeze cu generozitate. Nava era, prin definiție, de clasa a cincea şi, în urma unui aranjament între Van Vught şi Topolsky, naviga cu un echipaj foarte redus, aşa că exista constant riscul ca oamenii să fie suprasolicitați. Costurile fuseseră reduse în o sută de moduri avare, de la aprovizionarea cu cea mai ieftină carne sărată de vită, până la pânza achiziționată la mâna a doua pentru vele. În acelaşi fel se procedase şi în ceea ce privea dispozitivele mele chirurgicale. Până şi eu reprezentam una dintre acele măsuri de a face economii: un chirurg, dar nu unul de mare reputație, nici unul care să-şi permită să-şi impună condițiile de angajare. Cu alte cuvinte, eram la fel de sărăcăcios cum era şi carnea de vită.

— Ne-am reluat cursul spre nord? am întrebat.

Van Vught a zâmbit suficient de larg încât să i se ridice extremitățile rigide şi orizontale ale mustății.

— Vom face din tine un navigator, doctore Coade.

— Mi-aş asuma meritul pentru observația mea, dar nu este nevoie de foarte multă învățătură pentru a observa că Norvegia este în dreapta noastră – la tribord, ar trebui să spun, am zis eu, arătând cu capul către unul dintre ceilalți bărbați care stăteau lângă timonă. *Monsieur* Dupin ți-a aflat obiectivul, patroane?

— Nu, nu l-am aflat, a răspuns Dupin.

Nu s-a uitat la mine şi nici nu şi-a mutat privirea, pentru că avea ochii lipiți de o lunetă mică şi delicată. O ținea îndreptată în fața noastră şi puțin spre dreapta, fixată asupra liniei de stânci, aproximativ la doi kilometri spre nord de *Demeter*.

Raymond Dupin era un bărbat foarte tânăr, poate cel mai tânăr dintre noi, cu excepția celor mai tineri şi neinstruiți aspiranți. Cred că avea vreo douăzeci de ani, dar nimic din înfățişarea lui nu sugera că e altceva decât un şcolar serios, uşor îmbufnat. De sub şapca de lână pe care o purta ca să-l apere de capriciile vremii se iveau smocuri bogate de păr blond. Avea fața lungă şi ascuțită, cu o bărbie care putea despica o bucată de cremene şi pomeții ca nişte brice. Era un dans de lumini şi umbre, mai degrabă schița unui om decât o lucrare terminată. În jurul gurii sau pe linia maxilarului nu se vedea nici urmă de păr din barbă. Ochii săi adânci, apropiați, erau la fel de reci şi verzi ca apele în care navigam acum.

Angajatul lui Topolsky, Dupin urcase la bord pe postul de cartograf

privat al expediției şi de autoritate în toate problemele de navigație. Desigur, Van Vught se putea raporta la propria experiență, precum şi la hărțile de navigație şi la instrumentele care se aflau deja la bordul lui *Demeter*. Aceste resurse fuseseră considerate în mod evident insuficiente pentru nevoile expediției, aşa că Dupin avea propriile lui instrumente: lunete, sextante, ceasuri şi aşa mai departe, toate de o calitate ireproşabilă (cel puțin acolo nu se făcuse economie la cheltuieli), precum şi cufere cu hărți, diagrame şi almanahuri pe care le păzea ca pe nişte bijuterii ale coroanei, strângându-le cu gelozie la piept dacă altcineva (în special un membru obişnuit al echipajului) ar fi manifestat cea mai mică dorință de a le atinge sau chiar de a le privi prea de aproape. Instrumentele fine – dintre care unele fuseseră, fără îndoială, furnizate de celălalt membru al echipei, *Herr* Brucker – părăseau şi reveneau în casetele lor cu căptuşeală de pluş ca nişte bebeluşi ridicați în brațe şi apoi puşi la loc în pătuțuri.

În această privință, nu puteam să-i găsesc nicio vină: nici eu nu eram mai puțin protector cu sfredelele, cuțitele şi fierăstraiele mele pentru tăiat oasele. Amândoi ne născuserăm pentru a practica o meserie şi amândoi ştiam valoarea instrumentelor noastre. Ale mele erau pentru incizarea şi suturarea cărnii; instrumentele lui tăiau şi legau distanța şi timpul.

— Ce anume… am început eu. Ce anume căutăm, mai exact?

— Fisura! a răspuns Topolsky. Coade, chiar ai fost atât de neatent la conversațiile noastre în serile petrecute împreună? a continuat el, cu o iritare nemascată.

— Eram preocupat doar de treburile mele, patroane.

— Doctorul are destule preocupări proprii, fără să-i mai adăugăm şi noi altele, a remarcat Van Vught.

— Da, presupun că trebuie să fie o treabă foarte solicitantă să născoceşti un basm.

Van Vught s-a uitat la celălalt bărbat cu o asprime surprinzătoare.

— N-am vrut să spun asta. Doctorul scrie doar în timpul liber, aşa puțin cât are. Şi mai ştiu că oamenii consideră că este un mod plăcut de a-şi distrage atenția de la preocupările imediate ale călătoriei. Chiar şi milady Cossile este încântată.

— Da, am intervenit eu, din moment ce dezagreabila doamnă etimolog nu era pe aproape. La fel de încântată cum este o vulpe de un ogar.

— Te supără chiar atât de mult critica? a întrebat Topolsky. Poate că până la urmă scrisul nu este chiar vocația ta.

— Un om poate avea două vocații, a comentat Van Vught.

Lui Topolsky nu-i plăcea romanul meu, dar obiecția lui față de ceea ce scriam avea o natură mult mai transparentă decât cea exprimată de milady Cossile. La început, când am pornit în voiaj, Topolsky era amfitrionul meselor. Avea multe poveşti pe care îşi dorea să le spună şi pentru puțin timp avusese parte de un public atent, chiar dacă sceptic. Nu reprezentam vreo piedică în calea plăcerii lui de orator, aşa că-i eram simpatic. Ochii îi scânteiau, vinul de Xeres curgea în valuri, se fumau trabucuri, iar povestirile eroice erau încurajate. Dar, pe măsură ce vântul lăsa mai multe leghe în spatele nostru, strălucirea care-i însoțea lăudăroşenia şi numele bine-cunoscute pe care le rostea s-a mai stins. Erau toate asemănătoare, aveau o anumită predictibilitate, de parcă am fi auzit cu toții poveştile de mai multe ori. Reprezentau acel tip de relatare care tindea să se încheie cu patronul Topolsky lăsându-se pe spate, exclamând: „Bineînțeles că în cele din urmă s-a dovedit că aveam dreptate" sau, „Normal, dacă m-ar fi ascultat pe mine, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat" şi diverse variante ale acestora. Când, într-o pauză, am fost convins să citesc cu voce tare din romanul meu în lucru (despre care ştiau doar Murgatroyd şi unul sau doi dintre ceilalți), l-am înlocuit pe Topolsky, devenind eu cel admirat în cadrul acelor întruniri de seară. Nu asta fusese intenția mea, dar acum sufeream consecința zilnică a acelei impertinențe nesăbuite. Cum îndrăzneam eu să fiu cel mai popular vorbitor la cină?

— S-ar putea să te simți uşurat, patroane, să auzi că am de gând să mă opresc din scris. Mortlock ar vrea ca eu să continui…

— Bădăranul ăla crede că un creier este totuna cu un plămân, a zis Topolsky lovindu-şi un deget de nas, de parcă se pregătea să-mi ofere nişte sfaturi înțelepte. Doctore Coade, dacă aş fi în locul tău, nu aş pune mare preț pe opiniile lui. Este un om cu puțină învățătură şi chiar şi mai puțin discernământ. Alege-ți confidenții cu mai multă atenție.

— Voi ține seama de asta, patroane.

— În plus, fanteziile tale deja ne testează credulitatea. Nave care navighează cu abur, tunuri care trag salve fără să fie reîncărcate şi picturi care se compun singure doar prin acțiunea luminii! a continuat el, întorcându-se către cartograf. Ce crezi că urmează, Dupin? Bărbați care călăresc aerul? Un picnic pe Lună?

Dupin a mormăit, arătându-şi lipsa de interes. Încă mai cerceta cu atenție malul stâncos, îndreptându-şi luneta către un punct care se mişca încet, la

aproximativ trei kilometri şi jumătate în faţa noastră.

— Să discutăm despre poziţia noastră, a spus căpitanul Van Vught.

Cu o mână încă pe timonă, a folosit-o pe cealaltă pentru a-şi scutura pipa de masa înclinată pe care erau hărţile şi care fusese poziţionată în partea laterală a timonei.

Era un aranjament improvizat, oarecum ca un pupitru, cu o placă de sticlă care putea fi aplicată peste orice hartă deschisă sau set de tabele pentru a le proteja de intemperii. Suspendat deasupra pupitrului era un felinar care se ridica şi se legăna în bătaia vântului şi odată cu mişcarea navei.

— Unde credem că suntem? l-am întrebat.

Van Vught a bătut cu coada pipei în geamul protector şi, implicit, în harta de dedesubt.

— Convingerea mea este că tocmai am depăşit de scurtă vreme şaizeci şi opt de grade latitudine şi ne aflăm aproximativ în punctul acesta. Domnul Dupin, pe de altă parte, susţine că suntem încă la sud de linia de latitudine menţionată: nu mai mult de şaizeci şi şapte de grade şi jumătate nord.

— Şaizeci şi şapte de grade şi douăzeci şi două de minute latitudine, a rostit Dupin mecanic.

— Aş vrea să am o părere, le-am zis. Dar nu pot spune decât că este frig, iar soarele pare să urce un pic mai puţin pe cer de la o zi la alta. Dar presupun că face asta în fiecare iarnă.

— Dificultatea, a continuat Topolsky, este aceasta: suntem de acord – aşa am convenit – că în toate chestiunile în care trebuie luată o decizie, autoritatea de comandă aparţine excelentului nostru căpitan. Asta este întru totul dincolo de orice dispută! Dar dificultatea…

— Atunci nu este nicio dificultate, l-am întrerupt. Dacă el consideră că şaizeci şi opt de grade latitudine este limita absolută a înaintării noastre spre nord, atunci aceasta este decizia lui.

— Dar dificultatea, a insistat Topolsky, dificultatea foarte gravă este că, din moment ce nu putem fi de acord cu privire la poziţia noastră, nu ne permitem luxul de a ne supune autorităţii indiscutabile a căpitanului, întrucât nu este încă un lucru stabilit faptul că ne aflăm într-adevăr la nord de şaizeci şi opt de grade latitudine, condiţiile pentru decizia căpitanului – oricare ar fi aceasta – nu au fost îndeplinite!

— Cu tot respectul faţă de domnul Dupin, nu ar trebui ca observaţiile făcute de căpitanul Van Vught şi de oamenii săi cei mai capabili să aibă

prioritate? Căpitanul îşi cunoaşte nava şi instrumentele. El cunoaşte bine aceste ape.

— Am navigat aproape de aceste ţărmuri, a zis Van Vught, prea modest pentru a nu oferi o lămurire. Dar niciodată nu am fost atât de aproape de aceste stânci cum suntem acum.

— Domnul Dupin este destul de încrezător în observaţiile sale, a adăugat Topolsky. Nu-i aşa, Dupin?

Dupin şi-a coborât o clipă luneta. În ciuda frigului, o strălucire de sudoare i se vedea pe frunte şi de-a lungul crestelor ascuţite ale pometilor.

— Am suficientă încredere.

— În aceste chestiuni, am îndrăznit eu, poate că ar fi înţelept să aderăm la principiul precauţiei. Avem două seturi de măsurători şi niciunul nu poate fi mai demn de încredere decât celălalt. Căpitanul îşi cunoaşte instrumentele şi metodele şi nu trebuie să presupunem că domnul Dupin nu ar fi la fel de capabil.

Van Vught şi-a vârât pipa în gură şi s-a folosit de ambele mâini pentru a ajusta timona. De undeva de sub podea am simţit geamătul parâmei şi al lemnului, în timp ce intenţiile lui erau transmise către cârmă. Câteva comenzi scurte i-au făcut pe oameni să se grăbească la pânze şi tachelaj, fără teamă de vânt, gheaţă sau de apele tumultuoase de dedesubt.

Van Vught vorbea din colţul gurii, iar pipa i se clătina în timp ce rostea cuvintele.

— Sugeraţi să împărţim diferenţa dintre poziţii?

— Nu, aş sugera să tratăm citirea ta drept cea conform căreia trebuie să acţionăm, nu pentru că este mai credibilă în mod inerent, ci pentru că este cea care ne plasează cel mai la nord şi, prin urmare, în cel mai mare pericol teoretic. Ai vreun motiv pentru a exagera înaintarea noastră spre nord?

— Nu, a răspuns Van Vught. De fapt, voi pierde un bonus dacă nu găsim obiectivul pe care îl urmăreşte Topolsky. Dacă nu aş crede în citirea mea, aş fi foarte mulţumit să mergem mai departe.

A strâns şi mai tare pipa între maxilare, un obicei care mă făcea să tresar.

— Dar cred că am dreptate, din păcate. Şi chiar dacă nu aş avea dovezile măsurătorilor mele… există *asta.*

Căpitanul şi-a îndreptat brusc privirea înainte, ca un câine care tocmai a zărit un iepure: ceva nou şi rece îi scânteia în ochi, ca şi cum câteva bucăţi capricioase de lună i-ar fi pătruns în pupile.

— Gheaţă, a spus el.

— Am mai văzut gheață până acum, a comentat Topolsky.

— Bucăți mici, care nu reprezentau o amenințare pentru noi. Dar gheața aceea se află la vreo doi kilometri distanță şi e în cantitate foarte mare.

— Amenințarea asta e suficient de serioasă pentru a ne întoarce din drum?

— Nu încă, doctore Coade. Putem naviga printre aisberguri. Sunt doar de dimensiunea unei case. Dar vor fi şi altele mai mari. Întotdeauna sunt şi altele mai mari.

M-am cutremurat. Una era să mă confrunt cu propriile mele temeri de a pieri pe mare. Nu mă îndoiam că multe dintre ele erau iraționale sau teribil de amplificate. Dar era altceva să stai lângă un bărbat precum Van Vught, să simți o adiere din propria lui frică şi să ştii că e bine întemeiată.

— O văd! s-a auzit Dupin.

— Gheața? a întrebat Topolsky.

— Nu, nu gheața, a răspuns el în timp ce mâna care ținea luneta îi tremura. Fisura!

Topolsky a apucat luneta, ridicând-o la ochi cu mâini la fel de tremurătoare. A îndreptat-o spre falează, glisând cel mai mic tub înăuntru şi în afară pentru a regla focalizarea.

— Unde, Dupin, unde?

Dupin a întins mâna şi a reglat luneta.

— Puțin mai aproape. Cam pe-acolo.

— Nu văd nimic.

— Nu sare în ochi.

— Atunci ajută-mă, fie-ți milă!

— Caută o neregularitate pe linia falezei.

— O neregularitate?

Van Vught a ridicat placa de sticlă de pe masă şi a scos unul dintre desenele care ajunseseră la bord odată cu Topolsky. L-a ridicat sub felinar, comparând profilul schițat al stâncilor cu apariția slabă, luminată de lună, dinaintea noastră. Pe măsură ce felinarul se mişca, desenul părea să inspire şi să expire, ca şi cum ar fi fost gravat pe pielea unui organism.

— Cred că ți-ai găsit fisura, patroane Topolsky.

Mi-am închipuit că aş putea vedea lucrul asupra căruia îşi concentrau atenția – o întrerupere în brizanți, de parcă un toc s-ar fi poticnit în timp ce zgâria o linie de cerneală albă – şi poate impresia unei înclinații deasupra sa, o adâncitură în stâncă. Dar vederea mea de noapte nu era ceva cu care să

mă laud: generațiile de înaintaşi mineri nu-mi oferiseră niciun talent în acest sens. Eram prea conştient de susceptibilitatea creierului de a se înşela şi de a vedea aproape orice dacă dorința este suficient de puternică.

Iar eu doream sau nu să văd? Asta era o cu totul altă întrebare.

— Ar putea fi doar o crestătură adâncă, am sugerat eu.

— Nu e nimic de felul ăsta, a spus Topolsky. Foloseşte-ți ochii, doctore.

— Asta şi încerc să fac.

— Există o întrerupere clară în linia stâncii, până la vârf. Este fisura, intrarea, defileul, exact aşa cum este descris. Fiecare secundă îmbunătățeşte asocierea! Doamne, există până şi acel afloriment în formă de craniu, pe partea apropiată, la fel ca în desen! Este fix acel lucru şi e aproape în mâinile noastre! Până dimineață vom ajunge pe partea cealaltă!

Începeam să le înțeleg vag intențiile.

— Vrei să spui că trebuie să navigăm prin golul acela? Arată destul de îngust.

— Nava noastră este îngustă, Coade. De ce aş fi închiriat altfel acest velier de clasa a cincea? Fără supărare, căpitane Van Vught.

— Nicio supărare, patroane. Este adevărat că *Demeter* este o navă îngustă. Avem pescajul redus şi fundul este acoperit cu tablă de cupru. Asta ne va fi de mare folos.

— Am trecut pe lângă multe indentații în linia de coastă, am zis. Fiorduri. Prea multe pentru a le numi. De ce ar fi acesta semnificativ? Probabil că pe toate s-a navigat la un moment dat. Norvegienii şi danezii trebuie să fi navigat pe aceste ape de peste o mie de ani. Nu mai poate fi prea mult de explorat.

— Nu este acelaşi lucru, Coade. Spune-i, căpitane!

Van Vught a tras din pipă de câteva ori înainte de a răspunde.

— Fisura nu era aici când au fost întocmite diagramele mele. Era doar o faleză stâncoasă continuă. Aşa trebuie să fi fost acum aproximativ o sută de ani.

— Iar acum? am întrebat eu, dând din cap.

— Stânca trebuie să se fi erodat, până când a mai rămas doar un zid subțire care separă marea de apele interioare. Un dig de stâncă. Ar fi putut să fie aşa mult timp. Chiar şi atunci când au fost făcute aceste diagrame. Nimeni nu avea cum să ştie că există un corp de apă de cealaltă parte.

— Asta până când faleza s-a prăbuşit, formând fisura ta.

— Şi când anume s-a întâmplat asta, nimeni nu poate spune cu

exactitate, nici măcar patronul Topolsky. Tot ce ne putem da seama e faptul că trebuie să se fi petrecut înainte ca desenele şi diagramele lui să fie întocmite.

Van Vught a mai tras din pipă. Era calm tot timpul, dar niciodată nu era mai calm decât atunci când se afla pe punte, la timonă. Capriciile vremii şi ale mării nu păreau să aibă vreo influență asupra odihnei sale interioare. Eram sigur că niciun om nu s-ar simți mai bine şi mai liniştit acasă, pe scaunul lui preferat, în cel mai cald şi mai confortabil salon, decât se simțea el la timona iubitei sale nave.

— Sunt destul de recente, nu-i aşa, patroane Topolsky?

— Nu au mai mult de zece ani, a răspuns acesta. Prăbuşirea falezei marine trebuie să fi avut loc oricând între zece ani şi un secol în urmă, dar mai departe nu putem decât să speculăm. Poate că mai multe se vor clarifica pe măsură ce traversăm pasajul.

— Îmi imaginez că există o doză de pericol în acest demers?

— Cu siguranță, a răspuns Van Vught.

— Atunci ar trebui să mă aştept ca orice se află dincolo de fisura respectivă să merite riscul?

— Nu am bătut atâta drum până aici doar ca să ne uităm la stânci, Coade.

— Deci ce este?

— Căutăm o construcție. Un edificiu construit din piatră la limita de est a cursului de apă, a zis Topolsky, studiindu-mi expresia. Nu fi atât de posomorât, omule! O să devii bogat, ca şi mine, de altfel. Doar nu ți-e frică de o mică aventură?

— Vorbiți de parcă această construcție ne-ar fi deja cunoscută.

— Existența ei este cunoscută unui număr de indivizi aleşi, inclusiv bărbați şi femei din societate, care se bucură de averi considerabile şi care sunt teribil de discreți. Sponsorii mei, cu alte cuvinte. Dar ei ştiu asta doar pentru că eu le-am dat de ştire.

— Dar nu ai mai fost aici până acum. Dacă ai fi fost, ai fi ştiut exact unde să găseşti fisura.

— Aceste *informații* mi-au ieşit în cale, Coade, a răspuns Topolsky, privirea lui dându-mi impresia că face nişte calcule mintale. Un echipaj a navigat pe aceste ape. Fiind într-o dispoziție exploratorie, s-au aventurat în fisură. Nevrednicia navei lor i-a împiedicat să meargă mai departe, dar a fost suficient ca ei să întrezărească şi să cartografieze obiectul care ne interesează.

— Şi cum se numea această navă?

— *Europa,* cu toate că pentru tine numele va fi la fel de lipsit de însemnătate cum e denumirea unui os sau a unui ligament minor pentru mine.

— Dar dacă oamenii de pe *Europa* au văzut acest… edificiu despre care vorbeşti… de ce nu au făcut ei avere în locul tău? Cu siguranță acest privilegiu depăşeşte toate celelalte preocupări când vine vorba de descoperire.

— S-arunci o privire nu înseamnă să faci o descoperire. Nu au văzut suficient pentru a-şi valorifica isprava. E mai bine ca informația să fie… vândută unui om ca mine, care are mijloacele şi relațiile necesare pentru a profita la maximum de ea.

— S-a stabilit, căpitane? am întrebat. Chiar trecem prin fisura aia?

— Situația va fi decisă când vom avea parte de lumină, a răspuns Van Vught. Şi dacă pasajul este navigabil, dacă îl voi considera aşa, atunci vom naviga prin el.

Nu puteam să-mi explic de ce am fost cuprins de o teamă inexplicabilă la ideea de a trece prin acel pasaj. Dar nu puteam să neg că există.

CAPITOLUL 3

În momentul în care am revenit în cabina mea, Mortlock şi-a ridicat privirea din carte. A clipit uşor, pentru că era clar că adormise sau fusese cât pe ce s-o facă până în momentul întoarcerii mele. Volumul în cauză – *Medical Botany* a lui Woodville{17} – stătea într-o poziție precară între degetele lui Mortlock, aproape cu susul în jos şi nu era nevoie decât de o smucitură ca să cadă pe podeaua lăcuită şi tare.

— Ilustrațiile sunt foarte drăguțe, doctore. Nu am văzut niciodată o carte atât de frumoasă.

— Şi nici una care să coste atât de mult, Mortlock, aşa că te rog să o pui la loc pe raft înainte de a provoca o catastrofă, am început eu, îndulcindu-mi apoi tonul cu un zâmbet. Eşti binevenit să citeşti aici ori de câte ori ai poftă, dar cred că ar ajuta să fii treaz în timp ce faci asta. În plus, cei mai mulți cercetători sunt de acord că Woodville este cel mai bine apreciat când ții cartea cum trebuie.

— Oh! a exclamat Mortlock, bâjbâind cu cartea în poală, apoi a închis-o cu delicatețe. N-am închis ochii mai mult de o clipă, pe cuvânt. Am spus că voi fi cu ochii pe *coronel* şi am vorbit serios.

— Departe de mine de a-ți pune râvna la îndoială. Cum s-a comportat?

— A fost tăcut ca un şoarece, în cea mai mare parte a timpului. Mormăie ceva din când în când, dar toți facem asta când dormim, nu-i aşa?

— Inconştiența se manifestă în grade diferite. Un cuvânt din când în când nu este motiv de îngrijorare. Părea să se simtă… confortabil? Fără convulsii?

— Nici nu s-a clintit. A dormit ca un prunc, aş spune. L-ai aranjat bine cu burghiul acela franţuzesc.

— Deşi existau riscuri, îndrăznesc să spun că era singura acțiune care putea să-l salveze, am zis eu, făcând un gest blând de încurajare în direcția uşii. Poți pleca, îți mulțumesc. Îl voi informa pe Van Vught că mi-ai fost de un mare ajutor. Deşi ți-ai încheiat programul, poate doreşti să mergi pe punte. Au descoperit acea ruptură greu de găsit în linia stâncilor. Fisura, cum o numeşte patronul Topolsky.

— Fişură? Ce e aia?

— „Fisură”, nu „fişură”. Un culoar îngust, care ne poate permite să ajungem la o mare interioară, un fel de lagună, presupun, deşi acest cuvânt

nu se potriveşte cu aceste latitudini înghețate.

— Adică am făcut tot drumul ăsta ca să căutăm şi mai multă mare?

— Am înțeles că există ceva de interes în laguna propriu-zisă, deşi Topolsky nu spune prea multe. Poate că, dacă avem noroc, vom vedea curând cu ochii noştri. Se vorbeşte despre posibilitatea de-a face avere, aşa că înțeleg că trebuie să fie ceva ieşit din comun.

— Scuză-mă că spun aşa, doctore, dar nu pari genul de om care să vrea să facă avere.

— Nu sunt, Mortlock. Mă voi considera pe deplin răsplătit dacă voi fi servit această navă şi echipajul în mod satisfăcător şi ne vom întoarce cu pierderi minime de vieți umane.

— Asta m-ar aranja şi pe mine, sincer să fiu, a încuviințat şi el şi a făcut o pauză. Ei bine, dacă nu te superi, mă duc să văd care-i treaba cu fisiunea asta…

— Fisură, Mortlock. Fisiunea este un… proces foarte diferit.

Fiind sigur că nu mai există niciun pericol ca aspirantul să se întoarcă, mi-am permis o priză de opiu pentru a-mi recăpăta limpezimea gândurilor, apoi mi-am tras scaunul ca să mă aşez confortabil lângă Ramos. Am ridicat bandajul de pe incizie, convingându-mă că expulzarea sângelui a încetat şi că nu exista nicio supurație care să îmi dea motiv de îngrijorare.

Nu intenționam să-l deranjez pe Ramos din somn, dar trebuie să fi fost mai aproape de luciditate decât mi-am închipuit, pentru că au început să-i tremure pleoapele şi de pe buze i s-a rostogolit un cuvânt.

— Doctore.

— Da, colonele, i-am răspuns cu blândețe. Te rog, stai liniştit. Eşti în cabina mea. A avut loc un accident.

— Un accident?

— Da, acum câteva ore. Erai pe punte şi…

— Şi sunt… mutilat? a întrebat el fără să deschidă ochii.

— Nu, ai corpul şi membrele intacte. Dar ai suferit o comoție gravă. A trebuit să-ți deschid craniul pentru a elibera presiunea. Te rog să nu te alarmezi…

— Am văzut lucruri şi mai rele făcute oamenilor. Şi am văzut bărbați supraviețuind unor lucruri mai rele.

Apoi, cu tonul degajat al cuiva care întreabă cum va fi vremea săptămâna următoare, a adăugat.

— O să trăiesc?

— Cred că este foarte probabil. Dar deocamdată trebuie să te odihneşti.

Pentru un bărbat cu o asemenea statură, al cărui cap lipsit de păr, cu maxilare puternice era atât de impunător, colonelul avea ochi remarcabil de blânzi. Şi i-a deschis, puţin câte puţin.

— Chiar ai dat o gaură în mine?

— Da.

— Am fost tăiat, înjunghiat şi străpuns de glonţ, a zis el, chicotind. Uneori de duşmanii lui Hidalgo şi alteori de prietenii lui. De două ori de către soţii prietenelor lui. Dar niciodată nu am fost găurit, până acum.

— Nu am avut de ales.

— Nu trebuie să te justifici. Dacă ai făcut-o, ştiu că a fost necesar.

Şi-a întins degetele prin curelele cu care fusese legat, străduindu-se să-mi atingă mâna. I le-am cuprins.

— Îţi mulţumesc, Silas. Nu doar pentru că mi-ai salvat viaţa, şi sunt sigur că ai făcut-o, ci şi pentru că mi-ai oferit încă o poveste care merită spusă.

— Aş crede că un om care a trăit o viaţă ca a ta are destule poveşti de spus.

— Sunt multe, este adevărat. Dar niciodată nu mi-a fost uşor să vorbesc în compania altor oameni. Nu am nimic să le spun bărbaţilor care trăncănesc doar despre curvie şi băutură. Dar dacă am o poveste de spus, uneori reuşesc să umplu momentele de tăcere. Au fost multe tăceri şi multe poveşti. Una nouă este întotdeauna binevenită.

— Atunci sunt… bucuros că am fost de folos. Dar voi insista să te odihneşti.

— Mă voi odihni. Dar mai întâi, spune-mi, ce s-a întâmplat cu mine?

— Un butuc de lemn – nu mă întreba care-i funcţia lui – a căzut de pe greement.

— Mai bine ar fi să navigăm cu abur, ca în cartea ta.

Eram mulţumit că-şi aminteşte, pentru că asta indica faptul că nu-şi pierduse prea mult – sau poate chiar deloc – memoria recentă.

— Deocamdată, trebuie să ne limităm la realitate. Colonele, pot să te întreb ceva?

— N-aş putea să-ţi refuz nimic, Silas.

— Vorbeai în somn. Ai spus *trece,* care cred că înseamnă „treisprezece”, iar un alt cuvânt a fost *cinco,* care cred că înseamnă „cinci”. Treisprezece şi cinci – de mai multe ori. Au aceste numere vreo semnificaţie?

Colonelul şi-a clătinat capul masiv.

— Nu cred. Poate că pariam în somn. Tatăl meu a încercat să mă facă să renunț, dar dacă exista o modalitate de a participa la un joc de noroc, o găseam întotdeauna, chiar şi în visele mele. Am câştigat şi am pierdut o mie de averi în timp ce dormeam.

— Mai e ceva.

— Te rog.

— Ai mai rostit *La vigilia de piedra.* „Veghea pietrei, veghea de piatră”.

— Aşa am zis? a întrebat el, încercând să ridice capul.

— A fost ciudat să te aud spunând aşa ceva. Este titlul cărții mele, mă rog, cel pe care i l-am atribuit în prezent. Dar nu l-am pomenit nimănui. Mortlock l-a văzut abia acum, când a căutat prin lucrurile mele…

Ramos a început să se agite, de parcă ar fi fost chemat la datorie.

— Ți-a trădat încrederea?

— Nu! Nu! Deloc, i-am răspuns, punându-i o mână pe piept ca să-l liniştesc. Mortlock este amabil şi bine intenționat şi a insistat să te vegheze când eu eram pe punte. Nu el e misterul! Misterul este asemănarea dintre titlul meu şi cuvintele pe care le-ai rostit.

— Eu nu m-am uitat la romanul tău.

— Nu, şi nici măcar o clipă nu mi-am imaginat că ai făcut-o. Dar dacă aceste cuvinte îți sunt familiare, în limba ta maternă, atunci trebuie să indice ceva. Originalitatea, pe care o credeam a mea… nu poate fi aşa. De unde vin acele cuvinte, colonele?

— Nu ştiu, Silas.

— Nu-ți aminteşti nimic?

— Nu. Nici despre numere, nici despre cuvinte. Nu cred că este o poveste, un cântec sau o poezie. Nu mi-am amintit niciodată astfel de lucruri până acum, aşa că de ce… a zis el, apoi a făcut o pauză. Ai putea întreba pe cineva, Silas. Pe cineva dintre noi care ştie totul despre cuvinte.

— Milady Cossile? am întrebat, aproape izbucnind în râs. Dragă colonele, dacă aş ajunge să fac asta, aş prefera să-mi perforez propriul craniu şi să continui să forez.

☆

Era târziu, mult mai târziu decât de obicei, dar, având în vedere descoperirea care ne aştepta, căpitanul Van Vught invitase în cabina lui personalitățile de rang înalt de pe *Demeter.* Nu avea să fie servită vreo masă la această oră excepțională, dar în fața fiecărui loc fusese pus un pahar de vin de Xeres şi trabucuri, iar Topolsky făcea deja progrese lăudabile atât cu

paharul, cât şi cu trabucul. Avea ochii roşii, obrajii inflamaţi şi era exuberant, aproape de nestăpânit.

— Bucuraţi-vă de seara asta, domnilor! striga el în momentul în care am intrat în cabină. E ultima înainte ca vieţile voastre să se schimbe complet! Mâine traversăm Rubiconul…

S-a oprit pentru a îndepărta cu mâna propriul nor de fum de trabuc.

— Ne aflăm în pragul eternităţii. Numele noastre vor fi rostite alături de cele ale lui Polo, Magellan şi Columb! Simpli cartografi precum Cook{18}, Mason şi Dixon{19} vor fi trecuţi în analele obscurităţii meritate!

— Poate, a zis Van Vught cu blândeţe, încercând să-şi tempereze clientul, dar păstrând totodată un comportament civilizat. Poate că e nevoie de *un strop* de prudenţă, patroane Topolsky, până când vom finaliza un studiu amănunţit al pasajului la lumina zilei.

— Căpitane, a continuat Topolsky cu amabilitate. Te cunosc prea bine, dragul meu. Eşti un om al pasiunilor. Un om al îndrăznelii. Nu vei fi descurajat de un impediment amărât format din stânci şi apă. Da, finalizează-ţi studiul, eu sunt convins că aceste lucruri trebuie văzute ca să fie făcute. Dar să nu ne închipuim că mâine la această oră *Demeter* va fi oriunde altundeva decât de cealaltă parte a fisurii!

— Silas, a zis Van Vught pe un ton prietenos, invitându-mă să iau locul pe care îl păstrase liber lângă el. Veştile despre dragul nostru prieten din Americi sunt cele pe care ni le doream, nu?

— Chiar aşa, doctore, a intervenit şi *Herr* Brucker, producătorul de instrumente cu chip de bufniţă.

Herr Brucker era complet chel, cu excepţia unei dungi înguste de păr negru care se întindea de la creştet spre ceafă, care arăta ca şi cum ar fi fost aplicată printr-o singură trăsătură cu o pensulă îmbibată în gudron.

— Veştile sunt bune, *ja?*

— *Coronel* Ramos este treaz şi lucid, mi-am prezentat eu raportul.

— Excelent! a spus locotenentul Henry Murgatroyd, al doilea de pe navă în privinţa vârstei, bătând în masă şi iniţiind o rundă generală de aplauze şi toasturi.

— L-am îndemnat să se odihnească, am continuat, zâmbindu-le celor prezenţi. Speranţa mea înfocată e că se va recupera complet, dar încă sunt pericole în zilele următoare. Cu toate acestea, colonelul este acelaşi om puternic pe care l-am cunoscut şi mă aştept să-şi revină.

— Ai vrut să spui speranţă „ferventă”? a întrebat milady Cossile. Este

adevărat că aceste două cuvinte sunt de obicei considerate interschimbabile de către cei cu o educație modestă, dar nu sunt sinonime exacte.

— Chiar nu sunt? am întrebat, prefăcându-mă sincer interesat.

— Se poate spune că „înfocată" implică un sentiment irațional, dincolo de simpla intensitate a dorinței. Un om înclinat către știință ar alege să folosească „fervent" dacă nu și-ar dori ca semenii lui să-l creadă posedat de iraționalitate.

— Nu mi-aș dori asta, i-am răspuns, cu satisfacția calmă a celui care a întins o capcană și a văzut cum își înhață prada.

— Vă rog, milady, a intervenit Murgatroyd, aplecându-se pentru a-i mai turna puțin vin de Xeres în pahar. Doctorul a avut o seară grea. N-ar fi oare posibil ca educația lui să fie amânată temporar?

— Dacă nu ne vom educa singuri, locotenente, atunci trebuie să depindem de bunătatea celorlalți, a spus ea și a sorbit cu delicatețe din pahar. Dar ai dreptate. Trebuie să fie o treabă foarte obositoare să vezi un om îndrumat spre lumina învățăturii atunci când el nu este dispus să fie condus.

— Poate că omul dorește doar să găsească lumina pentru el însuși. Dar eforturile dumneavoastră amabile sunt remarcate, milady, i-am răspuns și, înainte ca ea să-mi poată da o replică, am continuat. Căpitane Van Vught, este adevărat că am găsit intrarea?

— Toate desenele confirmă acest lucru, Silas, deși este doar ce putem vedea la lumina lunii. Ar trebui să fie navigabil, cred. Domnul Topolsky îmi spune că *Europa* era mai lată decât *Demeter* și mai grea, deși eu nu cunosc nava. Vom observa fluxul dimineața și vom judeca singuri când este cel mai bine să trecem la acțiune. Cred că vom înainta odată cu fluxul, dacă avem vântul în spate. Înainte de a face asta, poate putem vorbi mai deschis despre ce se așteaptă să găsim în această expediție, în afară de o lagună. Era nevoie ca acest lucru să fie ținut secret când intram și ieșeam din port, dar cu siguranță acum lucrurile nu mai stau așa.

Dupin a aruncat o privire către Topolsky și a primit un semn de aprobare. Tânărul cartograf eliberase un spațiu în fața lui pe masă și derulase o diagramă pe care nu cred că o mai văzusem până atunci. Acum îi îndrepta marginile ondulate folosindu-se de niște tacâmuri drept greutăți.

— Explică, te rog, în beneficiul gazdelor noastre, a început Topolsky, pufăind energic din trabucul ținut într-o mână și scărpinându-și cu cealaltă barba unsă și parfumată.

— Aceasta este laguna, a zis Dupin, vocea schimbându-i-se în timp ce rostea cuvintele.

Transpira abundent. Avea tenul lipicios, iar unghiurile ascuțite ale feței îi ieşeau în evidență de parcă ar fi fost cizelate.

— Ceea ce am putut să deducem şi noi înşine cu bunăvoință, a zis Murgatroyd.

Acesta era un irlandez de familie bună, a cărui înfățişare frumoasă nu fusese mult afectată de pierderea unui ochi în luptă cu americanii. Acum purta un plasture şi părea să compenseze ochiul lipsă prin faptul că toate expresiile îi erau extrem de clare în cel care-i rămăsese. Niciun om de pe *Demeter* nu era la fel de capabil să-şi comunice sentimentele printr-un mijloc atât de limitat, chiar dacă reuşea să facă acest lucru printr-o simplă mijire a ochilor sau ferindu-şi subtil privirea. Murgatroyd îi era loial lui Van Vught şi încă şi mai loial navei, despre care cred că-şi imagina că urma să fie a lui când avea să îi vină rândul. În legătură cu oaspeții noştri expediționari, el îi considera drept o marfă supărătoare, dar profitabilă: o supărare care trebuie tolerată, chiar răsfățată, în interesul unei recompense ulterioare. Nu-i plăcea de niciunul dintre ei, cu excepția absentului Ramos, iar vârsta îi permitea privilegiul de a nu fi nevoit să-şi ascundă sentimentele. În apărarea sa, comentariile lui critice nu aveau nicio legătură cu naționalitatea sau credința lui. În prezent, nu eram în război cu nimeni, aşa că sortimentul nostru pestriț de ruşi, englezi, francezi şi spanioli (dacă îl consideram pe Ramos tot un supus al Spaniei) era primit cu o indiferență excelentă.

Patronul Topolsky a făcut semn cu trabucul pe jumătate fumat în direcția graficului lui Dupin, lăsând să cadă o ploaie de scântei fierbinți pe desen.

— Observați, vă rog, configurația generală a terenului, deoarece aceasta va avea o influență importantă asupra a ceea ce ne putem aştepta să vedem la lumina zilei. Observați forma lagunei: în primul rând cum se extinde spre interior şi spre est cu aproximativ unsprezece kilometri, niciodată mai mult de doi kilometri în diametru, dar şi cum se îndreaptă treptat spre sud, descriind un arc sau o seceră. Rețineți, de asemenea, proeminența care iese din malul sudic, ceea ce va împiedica orice observare directă a limitei de est a lagunei.

— Şi acolo te aştepți să găseşti această fortăreață? l-am întrebat, observând pe schiță o pată mică şi neagră, asemănătoare cu un păianjen, în partea din dreapta a lagunei.

— Edificiul, *ja,* aşa îi spunem noi, a replicat Brucker.

Accentul din răspunsul lui m-a făcut să atribui cuvântului o valoare aparte, ca şi cum ar fi fost unic în privinţa valorii şi a semnificaţiei. Nu era un edificiu oarecare, ci „Edificiul”.

— Edificiul, aşadar, i-am răspuns. Şi ce sunt liniile astea ciudate? am întrebat, arătând spre o reţea de semne curbate care înconjurau laguna ca fibrele lemnului în jurul unui nod.

— Contururi de elevaţie, a răspuns Dupin, încercând să îndepărteze cu o mână tremurândă scânteile de la trabuc. O inovaţie a lui Hutton, din lucrarea lui referitoare la masivul Schiehallion{20}.

Dupin şi-a tamponat transpiraţia de pe frunte.

— De-a lungul fiecărei linii, elevaţia deasupra mării rămâne constantă, a continuat el, apoi a tuşit, împrăştiind picături de salivă pe masă, aşa cum se revarsă primii stropi de ploaie ai unei furtuni. Acolo unde liniile se apropie cel mai mult…

— Te simţi bine, *monsieur* Dupin? l-am întrebat eu.

— Băiatul este pur şi simplu suprasolicitat, a intervenit Topolsky. În loc să lenevească în cabină, a stat pe puntea aia, cu luneta, preţ de trei ceasuri neîntrerupte.

— În cazul acesta, are nevoie de odihnă, le-am zis, privindu-l cu severitate pe tânăr. Vrei să te odihneşti, Raymond?

Raymond Dupin a adulmecat aerul, iar ochii lui cenuşii-verzui s-au îndreptat înspre mine.

— Vă spuneam despre liniile de contur.

— Aşa este, şi ţi-am apreciat explicaţia.

I-am zâmbit, dorindu-mi ca băiatul să fie convins că am cele mai bune intenţii.

— Şi acum înţeleg foarte bine, am continuat. Liniile se apropie foarte mult la capătul apropiat al lagunei, unde stâncile trebuie să fie aproape verticale. Apoi panta devine mai puţin înclinată pe malurile opuse, dar redevine foarte abruptă în apropierea acestui reper. Aceasta este fortăreaţa ta, scuză-mă, Edificiul?

— Da, asta este.

— Arată ca un păianjen gras, cu picioare păroase sau ca o caracatiţă neagră. Aceste braţe sunt… fortificaţii defensive? Pereţi, tranşee sau asemenea lucruri? am întrebat încruntându-mă, apoi m-am întins pentru a lovi diagrama cu o unghie. Laguna este desenată la scară?

— Evident, a răspuns Dupin.

— Atunci, dacă laguna are – după cum spui – o lungime de zece kilometri de la un capăt la altul, şi şase mile de la fisură până la limita de est, atunci acest semn negru trebuie să aibă… 450 de metri în diametru!

— O să fii şi mai uimit de-atât. Oamenii de pe *Europa* au spus că cetatea e la fel înaltă pe cât e de lată! a intervenit Topolsky, apropiindu-şi faţa de a mea, astfel că am simţit din plin mirosul ameţitor al uleiurilor sale parfumate. Imaginează-ţi, Coade: un morman de piatră îndeajuns de mare pentru a face din piramide nişte coşuri pe faţa pustulentă a Egiptului! Zi tu dacă informaţia asta nu e de-ajuns să tulbure un suflet, chiar şi pe al tău?

— Presupun că da. De asemenea, m-aş întreba cine a construit aşa ceva şi dacă sunt dornici să fie vizitaţi.

Topolsky mi-a ignorat nemulţumirile cu o mişcare din încheietura mâinii.

— Nu e niciun semn de viaţă între pereţii ăia. Cel mai probabil, ţinta căutării noastre e goală şi pustiită de sute de ani, uitată de timp, scopul ei – chiar şi mâna care a poruncit să fie construită – pierzându-se în antichitatea insondabilă. S-ar putea să tulburăm praful şi fantomele, dar nimic mai mult.

Mi-a cercetat faţa cu ochii lui, strălucitori de la vinul de Xeres, căutându-mi defectul fundamental de caracter, pe care era sigur că îl va găsi.

— Dumnezeule, omule, nu eşti câtuşi de puţin mişcat de o asemenea perspectivă?

— Nu sunt nici mişcat, nici nemişcat, am recunoscut eu. Dacă ai fi rezolvat enigma eredităţii fizionomiei sau ai fi conceput o lentilă pentru a vedea osul prin ţesutul viu, dacă mi-ai fi arătat cum să fac un pacient insensibil la agonia intervenţiei chirurgicale, atunci ar fi fost posibil să fiu mişcat în modul în care te-ai fi aşteptat.

— Indiferenţa ta se va prăbuşi la prima vedere a acelor fortificaţii, m-a asigurat Topolsky. Dar, între timp, permite-mi să apelez la instincte oarecum mai josnice.

— Cu cea mai mare plăcere, i-am răspuns, zâmbind.

— Ceea ce vom găsi aici ne va face pe toţi foarte faimoşi şi foarte bogaţi.

— Nu am nevoie nici de faimă, nici de bogăţie.

Herr Brucker părea că se îndoieşte. Un zâmbet prudent apăruse pe buzele lui Cossile, care scosese o pană galbenă din pălărie şi îşi gâdila un colţ al gurii în timp ce mă examina.

— Atunci presupun că îţi vei publica manuscrisul sub pseudonim şi cu toate drepturile de autor redirecţionate către cei săraci? a întrebat ea.

— Nu îl voi publica, milady. Este foarte clar că lucrarea nu mai poate fi salvată.

— Ar fi o mare dezamăgire, doctore.

— Sunt surprins că simți astfel, milady. Se pare că la tot pasul descoperi mai multe greşeli decât reuşite.

Cossile s-a uitat în jur la ceilalți oaspeți, cu chipul marcat de surpriză.

— Dar am avut impresia că observațiile mele sunt de-a dreptul timide. Generoase, chiar, a zis ea, adresându-se producătorului de instrumente. Nu sunteți de acord, domnule Brucker?

Brucker a clipit, răspunzându-i ca un om cât se poate de dornic să nu provoace necazuri.

— Întotdeauna generoase, *ja, ja!*

— Poate că *dumneata* ai avut impresia că sunt nişte observații generoase, am continuat.

Ceilalți au afişat zâmbete încordate, devenind deodată stânjenitor de interesați de paharele lor cu vin şi de trabucurile pe jumătate fumate. *Herr* Brucker şi-a frecat dunga stranie a părului de pe cap. Murgatroyd s-a scărpinat sub plasturele de pe ochi. Nava a scârțâit şi valurile s-au izbit de bordurile sale.

Milady Cossile nu putea fi abătută de la opiniile ei.

— Nu v-au ajutat să vă îmbunătățiți naraţiunea, în anumite privințe?

Mă simțeam nevoit să lupt din greu pentru a-mi stăpâni furia. Încercasem să extrag veninul din cuvintele ei folosind deliberat cuvântul „înfocată”, ştiind că se va năpusti asupra mea. După asta, sperasem că voi fi scutit de criticile ei, cel puțin pentru seara aceea.

— Să îmbunătățească lucrurile? M-au obligat să revin asupra unor pasaje şi să le redactez din nou, asta vreți să spuneți? Nu ați fost de acord cu tipul de navă pe care îl foloseau aventurierii mei, aşa că a trebuit să o modific. Ați spus că există deficiențe în descrierea făcută de mine obiceiurilor vieții la bord – o înțelegere greşită a chestiunilor elementare de navigație şi de rang, aşa că am încercat să îmbunătățesc acele informații. Ați spus că nu am descris corect vremea pentru perioada specificată a anului şi că vânturile pe care le-am menționat erau complet nerealiste pentru circumstanțele date.

Milady Cossile a dat din cap încurajator.

— Dar toate aceste modificări au contribuit la îmbunătățirea poveştii tale, doctore Coade!

— Este adevărat, totuşi, că fiecare schimbare a avut consecințe. Povestea

mea a devenit închegată… supraîncărcată cu detalii, forțată să explice unele lucruri care nu aveau nevoie de clarificări. În urma intervențiilor dumitale, petrec la fel de mult timp reformulând pe cât petrec scriind.

Judecând după încruntarea ei drăguță, milady a găsit că răspunsul meu e de-a dreptul năucitor.

— Dar dacă povestea ar fi construită pe o fundație îndoielnică… nu ar fi mai bine să facem acum reparații, decât să continuăm să construim o structură din ce în ce mai instabilă?

— S-ar putea să o vezi în această lumină, milady. Tot ce ştiu este că în momentul acesta nu mai pot continua, am zis, uitându-mă în jurul mesei şi simțind furnicături în obraji. Vă rog, dragi prieteni, să nu mai vorbim despre vanitatea mea. Pe lângă asta, mai există şi un alt motiv pentru care trebuie să mă întrerup. Este ceva ciudat de discutat, dar având în vedere cele petrecute în această seară, nu am de ales decât să abandonez complet narațiunea.

— Ce s-a întâmplat, Silas? a întrebat Van Vught.

M-am foit în scaun, neliniştit sub privirile cercetătoare ale semenilor mei. Îmi simțeam hainele lipicioase şi aveam mâncărimi în ochi din cauza efectelor secundare ale opiumului şi ale vinului de Xeres.

— Am avut în minte o anumită direcție, am spus. Un obiectiv spre care se îndrepta povestea. Acest obiectiv era o structură de proporții copleşitoare. Ceva ce ar putea fi numit… un Edificiu.

— Ce poveste bună nu are şi un castel mare şi vechi în ea? a întrebat Murgatroyd vesel.

— Nu e vorba doar despre asta, Henry. Am urmărit personajele peste apă, până în momentul în care zăresc pentru prima dată castelul… adică Edificiul, am spus eu, vizualizând cuvântul scris cu majusculă, la fel, eram sigur, cum făcea şi *Herr* Brucker. Erau pe cale să fie tulburați şi descurajați, sfâşiați între teroarea sublimului necunoscut şi dorința lor de notorietate. Ultimul impuls i-a obligat să intre în acest Edificiu, după care…

Spunând acestea, am clătinat din cap, complet descurajat, nu voiam nici măcar să-mi continui gândul.

— După care… ce, Coade? a insistat Topolsky.

— După care aveau să se abată asupra lor evenimente de o natură tulburătoare.

— Nu poți renunța la carte, doctore, m-a rugat Mortlock. Trebuie s-o scrii pentru oamenii de sub punte, dacă nu pentru noi! Tocmai ce prinsese

avânt, domnule. Nu vreau să zic că fragmentele anterioare nu erau la fel de bune, au fost bune şi ele, dar acum devenise interesant. Pentru Rege şi Țară, domnule, nu mă lăsa să le citesc din nou oamenilor din Swift şi Defoe!

Mi-am ridicat paharul cu vin spre el, înclinându-l cu respect.

— Eşti amabil, Mortlock, am rostit în timp ce o neliniştе bruscă m-a făcut să doresc cu disperare să părăsesc camera. Dragi prieteni… Trebuie să mă ocup de colonel. L-am lăsat singur mult prea mult timp.

M-am întors către băiatul cu fața plină de sudoare.

— Raymond? Pot conta pe tine că o să te odihneşti? Ai nevoie urgentă de un răgaz.

— Ai grijă de brută, a spus Topolsky, de parcă am fi vorbit despre un câine folositor sau despre un catâr de povară. O să am grijă ca Dupin să se odihnească. Dar înainte de a pleca, Coade, trebuie să ne satisfaci curiozitatea în privința unui singur lucru.

— Desigur, am încuviințat cu precauție, dând să mă ridic de pe scaun.

— Care au fost evenimentele de o natură tulburătoare?

Nu i-am răspuns. Nu aş fi putut să o fac nici dacă mi-aş fi dorit. Deşi ştiam că evenimentele care urmau să se întâmple personajelor mele erau oribile din toate privințele şi că, într-un anumit sens, concepusem deja aceste orori în minte, în mod dramatic şi prevestitor, nu mă puteam gândi în acel moment nici măcar la o singură parte a acelor consecințe mizerabile.

Parcă nu aş fi vrut să-mi amintesc ce se întâmplase deja cu acele suflete sărmane.

CAPITOLUL 4

Ramos a tresărit în timp ce-i slăbeam legăturile, fiind convins că e puțin probabil să-şi facă vreun rău de unul singur până dimineață.

— Unde ai fost, Silas? N-ar fi trebuit să dormi?

— Merg acum la culcare, colonele, i-am răspuns frecându-mi ochii, care mă usturau. Am fost în cabina căpitanului. Ştii de intrarea pe care-o căuta angajatorul tău?

— Ştiam de nebunia lui.

— Nu l-ai crezut? l-am întrebat, turnându-i nişte apă şi dându-i să bea. Aş fi crezut că este o condiție prealabilă pentru a fi în serviciul lui Topolsky.

— Nu-i aşa, dragă Silas. Patronul Topolsky mi-a cerut doar să jur că-l voi sluji în chestiuni de securitate, drept contractual şi orice expertiză militară care mi-ar putea fi solicitată. Asta o ştii foarte bine. Căpitanul tău este un om onorabil şi cred că este corect în relațiile lui, dar avem un contract cu el şi trebuie să-i reamintesc condițiile, în cazul în care opiniile noastre diferă.

— Şi să aplici aceşti termeni, dacă este necesar?

— Cred că nişte cuvinte persuasive ar fi de ajuns. Hidalgo a reuşit să facă mult mai multe folosind cuvintele, nu praful de puşcă, iar eu încerc să păşesc pe urmele acelui bărbat, a spus Ramos, uitându-se cu tristețe la propriul trup, încă întins pe masa pe care îl operasem. În plus, eu sunt unul singur pe o navă de câteva sute de suflete, iar acum am şi o gaură în cap. Oamenii de sub punte nu sunt soldați, dar nu aş vrea să mi-l fac duşman pe niciunul dintre ei.

— Nici ei pe tine, colonele, i-am zis şi am început să mă dezbrac, cât mai aveam vlagă să o fac. Dar, indiferent dacă ajută sau nu, nebunia e reală. Dupin a găsit fisura – continuă să o numească aşa –, iar dacă olandezul nostru este mulțumit, mâine vom naviga prin ea, în golful pe care falezele stâncoase îl despart acum de noi. Presupun că ştii de fortificația pe care Topolsky se aşteaptă să o găsească la capătul de est al lagunei? Brucker a numit-o „Edificiul”.

— Ştiu doar că pot fi chemat să găsesc o cale de a pătrunde înăuntru.

— Crezi că există?

— Nu credeam că vom găsi această intrare. Acum că am făcut-o, sunt gata să accept ce urmează, a zis Ramos, după care a făcut o pauză. Dar

implicarea mea rămâne una practică. Pe măsură ce ne apropiem de Edificiu, voi oferi sfaturi cu privire la liniile sigure de abordare. Dacă doreşte să ne croim drum înăuntru, îi voi sfătui unde să aşeze praful de puşcă. Când vom fi înăuntru, îi voi proteja de capcane. În privința naturii acelui lucru, aceasta este o problemă care-i priveşte pe alții.

— Îşi închipuie că ar putea face o avere.

— Dacă are dreptate, atunci banii le vor fi de mare ajutor prietenilor mei din Noua Spanie. Şi, într-o zi, dacă întreprinderea lor va reuşi, poate voi putea să mă întorc la Valladolid fără să mă uit înapoi. Banii pot fi de ajutor şi în privința asta.

Simțeam durerea care-l cuprindea când trebuia să vorbească despre propriile preocupări, nerăbdarea de a aborda un alt subiect.

— Dar tu, Silas?

— Ce să zic despre mine? i-am zâmbit, căzând pe gânduri pentru o clipă.

Chiar în momentul acela, în fața ochilor mei începu să se formeze un fel de tablou, desfăşurându-se la fel de colorat şi fascinant ca teatrul din hârtie al unui copil, făcut din pliuri şi balamale iscusite.

— Aş vrea să mă întorc la Plymouth şi să devin medic pe uscat.

Pe fruntea lui bolovănoasă a apărut o cută mare, semn al scepticismului.

— Nu la Londra? Eu credeam că voi, englezii, sunteți toți atraşi de Londra ca muştele de guano.

— Nu, Plymouth mi s-ar potrivi destul de bine, i-am zis, zâmbind la percepția greşită a cuvintelor mele. În primul rând, aerul este mai curat. O vedere spre mare mi-ar prinde bine, dar nu *prea* de-aproape.

În tablou au apărut noi elemente.

— Aş avea o căsuță modestă vopsită în alb, o livadă mică, poate chiar o soție, dacă mi-ar tolera visatul cu ochii deschişi. Probabil că aş numi căsuța Hilltop Cottage. Curtea ar fi plină de viță-de-vie şi caprifoi şi poate nişte stejari frumoşi. Aş avea destui pacienți ca să-mi scot banii pentru cărți, suficient de mulți ca să le pot fi de ajutor locuitorilor, dar nu chiar atât de mulți încât să mă împiedice să mai scriu. Nu pare ceva rezonabil?

— Cred că eşti mai potrivit pentru mare decât îți dai tu seama.

— Iar eu sunt mulțumit la gândul că acesta este primul şi ultimul meu voiaj. Nu am fost cu adevărat fericit în niciun moment de când am pornit. Dacă nu am rău de mare, mi-e frig. Dacă nu-mi este frig, mă simt epuizat. Când nu am nimic din toate astea, sunt speriat. Totuşi, dacă există un aspect al acestei aventuri pe care nu îl voi regreta, acesta este faptul că ne-am

cunoscut.

— Nu orice prieten sfredeleşte capul altui prieten.

— Relaţiile umane ar fi într-adevăr curioase dacă acesta ar fi obiceiul.

L-am evaluat din nou din priviri, nu doar ca prieten, ci prin ochii mei pătrunzători de chirurg.

— Simţi că ai nevoie de ceva înainte să mă retrag?

— Vreau să zic doar că am impresia că îţi pot satisface curiozitatea cu privire la titlul acela. *Veghea pietrei.*

— Ai găsit sursa? l-am întrebat, din ce în ce mai interesat.

— Nu, Silas.

Ramos s-a uitat la mine cu o privire iubitoare şi plină de regret, ca un tată care trebuie să-i spună fiului său favorit că nu poate păstra un căţel.

— Mi-am răscolit memoria şi sunt cât se poate de încrezător că nu înseamnă nimic. *Nada.* Nu este o poezie sau un cântec din ţara mea natală, denumirea vreunui tablou sau ceva de care să îmi pot aminti. Probabil că am auzit cuvintele şi le-am visat în spaniolă.

— Dar nu de la mine!

— Oamenii spun fel de fel de lucruri în somn, aşa cum ai aflat şi tu. Pe o corabie, este uşor ca astfel de lucruri să ajungă la urechile altor oameni, chiar dacă sunt ei înşişi adormiţi. O corabie este un vis plin de şoapte.

— Bine spus, am remarcat eu cu amabilitate. Dar mă tem că încă nu îmi este satisfăcută curiozitatea.

— Somn uşor, Silas. Dimineaţa vei fi tulburat de alte lucruri.

Am zâmbit la asprimea evidentă a adevărului din cuvintele lui. Viaţa e într-adevăr o lecţie continuă în găsirea unor modalităţi de a fi mai puţin tulburaţi de anumite lucruri, pentru a putea face loc unor noi preocupări care sosesc cu promptitudinea şi regularitatea unui poştalion.

Ramos a închis ochii şi a rămas nemişcat. Timp de douăzeci de minute l-am urmărit ca să văd dacă dă semne de agitaţie, iar în cele din urmă m-am declarat mulţumit că are un somn liniştit. În momentul acela ar fi trebuit să mă duc direct în pat, dar o constrângere masochistă m-a tras înapoi spre birou. Am deschis manuscrisul la ultima pagină terminată, apoi l-am privit plin de resentimente, simţind o duşmănie la fel de mare atât faţă de carte, cât şi faţă de arhitectul distrugerii ei, blestemata milady Cossile. Am rupt acea ultimă pagină, mototolind-o. Eram pe punctul de a o ataca pe cea dinainte, când un instinct mai înţelept mi-a oprit mâna. Oricât de mult uram munca şi oricât de tare detestam păcatul mândriei care mă făcuse să urc la

bordul acestei corăbii, nu puteam ignora părerea bună a lui Mortlock şi a celorlalți aspiranți. Poate că gusturile lor nu erau atât de bine formate ca ale lui Cossile şi ale celor de teapa ei, dar dacă rândurile mele le ofereau acelor oameni un moment de evadare din plictiseala vieții, ce drept aveam să-i privez de altele asemenea?

Am tras o priză de opiu din tabacheră şi n-a durat mult până să mă pierd în uitare.

Probabil că mi-am găsit, bâjbâind, drumul spre pat, pentru că acolo m-am trezit, cu o lumină apoasă răzbătând prin ferestrele cabinei, pentru că neglijasem să trag draperiile. Un vis se risipea, ca o sculptură de fum destrămată de o adiere de vânt. Rătăceam din nou în acel tunel de piatră fără lumină. Drumul era întotdeauna acelaşi: înaintam cu poticneli prin întuneric, cu o glugă în jurul capului, până când ajungeam într-o cameră în care o licărire de lumină venită de sus se lovea de o suprafață de rocă lustruită, care servea drept o oglindă brută. În aceasta îmi întrezăream reflexia cu glugă şi, cu o inevitabilitate teribilă, împingeam gluga înapoi, până când lumina cădea pe contururile unui craniu, cu orbitele goale, rânjind şi, fără greş, gemeam sau țipam până când îmi recăpătam binecuvântata cunoştință.

M-am ridicat, cutremurându-mă ca să-mi alung visul din minte. De ce mă chinuia în halul ăsta? Pe o corabie existau mai mult decât suficiente motive pentru coşmaruri. Atunci, de ce visam tuneluri neluminate şi cranii cu glugă, în loc să visez că mă înec sau că sunt martorul ororilor unei lupte?

L-am privit pe Ramos, observând ridicarea lentă a pieptului său masiv, încordat asemenea pământului însuşi, şi liniştea de pe chipul lui, părând la fel de lipsit de povara preocupărilor lumeşti ca oricare sfânt adormit. Țipătul meu trebuie să fi fost tăcut, pentru că nu-l deranjase.

M-am sprijinit ca să contracarez balansul corabiei, apoi am zărit întâmplător pagina mototolită încă zăcând pe birou. Mototolită, dar nu făcută ghem, de parcă ar fi fost desfăşurată cu răbdare şi netezită în timp ce dormeam. Cu o neliniște crescândă, m-am aşezat pe scaun şi am luat pagina mototolită între degete, întinzând-o şi mai mult.

Cuvintele mele erau aşa cum mi le aminteam, până în punctul în care inspirația mă părăsise şi tocul meu trasase o linie de puncte în aşteptare: rădăcinile din care puteau înflori cuvintele, când inspirația avea să mă cuprindă din nou în robia ei. Dar acele cuvinte nu ocupau în întregime foaia

ruptă. Cu linii mai mari, mai îndrăznețe, tăind fără milă textul anterior, fuseseră scrise trei cuvinte:

~~Inversiune!~~
~~Inversiune!~~
Eversiune!

M-am uitat la adăugirile grosolane, observând cum cerneala sărise şi îşi croise drum de-a lungul făgaşelor şi a cutelor paginii, indicând că fuseseră făcute după ce mototolisem pagina într-un ghemotoc. M-am uitat din nou la Ramos, distrându-mă pentru o clipă la ideea că s-ar fi putut ridica de pe pat şi ar fi mâzgălit acest palimpsest peste opera mea.

Dar, de fapt, îl cunoşteam deja bine pe autorul infracțiunii. Scrisul era al meu şi numai al meu. La un moment dat, între ultima mea amintire clară şi trezire, desfăcusem ghemotocul şi pusesem din nou penița pe foaie. Un delir al orelor mici, stârnit de ultimul strop de opiu, mă împinsese la acest vandalism. Dar în lumina cât se poate de reală a unei noi zile, nu găseam niciun sens în cuvintele pe care le notasem.

— Eversiune, am spus cu voce tare, ca şi cum, ca o vrajă, sensul cuvântului s-ar fi putut dezvălui prin rostire.

Dar semnificația era pierdută pentru mintea mea conştientă. Simțeam că ar trebui să ştiu ce a făcut propria mea voință inconştientă, dar nu găseam nimic. Nimic, doar presupunerea că, din moment ce termenul „inversiune” fusese stabilit inițial şi apoi modificat cu furie (presiunea acelei tăieturi fiind aproape suficientă pentru a străpunge foaia de hârtie), atunci cele două forme trebuie să fi fost îndeajuns de asemănătoare pentru a produce confuzie în mintea mea.

O imagine mi-a fulgerat în fața ochilor: burghiul meu pătrunzând în craniul lui Ramos, ca în procedurile de trepanare, dar, în loc să mânuiesc dispozitivul, mă aflam sub bolta craniului, un observator din interior, privind în sus, către tavanul de os. Apoi osul a devenit hârtie, iar burghiul s-a transformat într-un vârf ascuțit, străpungând din exterior.

De sus se auzi o chemare, iar o învălmăşeală de paşi semnală o treabă urgentă, dar fără îndoială una de rutină. Corabia zvâcnea, lemnele gemând, de parcă, aidoma unei pisici indolente, se întinsese extrem de confortabil şi nu ar fi vrut să fie deranjată. Agitația, oricât de obişnuită ar fi fost, l-a trezit pe colonel. M-am bucurat, pentru că-mi oferea ceva la care să mă gândesc

în afară de mine.

Ramos a căscat şi s-a forţat să deschidă un ochi.

— Te-ai odihnit, Silas?

Am mototolit din nou ghemotocul de hârtie şi m-am străduit să-l duc până la soba amărâtă, care era tot ceea ce aveam la dispoziţie pentru a-mi încălzi cabina. Nu era aprinsă acum, dar avea să fie curând.

— Sunt cum nu se poate mai odihnit, colonele, am minţit eu, şi aştept cu nerăbdare să văd ce ne va aduce ziua.

Am ajuns pe punte. Vântul se potolise şi, cu toate că eram în continuare ancoraţi, hula nu îmi mai producea atâta greaţă ca de obicei. Marea era mai mult cenuşie decât albastră sau verde, iar soarele părea o pată galbenă mizerabilă, care abia catadicsea să se ridice un pic deasupra liniei stâncilor. Mici aisberguri – dacă se puteau numi aşa – pluteau pe lângă noi şi spre sud într-o procesiune prietenoasă, ca nişte vite albe care caută o păşune cu iarbă proaspătă. Stâncile erau în mare parte în umbră, doar partea superioară a acestora capta ceva din strălucirea directă a soarelui. Dar era îndeajuns pentru a permite o vedere mai bună asupra intrării şi a apei de dincolo de ea.

Intrarea era mai lată decât mă temusem pe timp de noapte, iar ideea de a trece prin ea nu mai părea cu totul absurdă. Stâncile – cel puţin acolo unde fuseseră sparte până în acest punct – formau un zid abrupt, dar îngust, înalt de aproximativ o sută douăzeci de metri. Deschiderea avea o lăţime de vreo şaizeci de metri, de cinci sau şase ori mai mare decât *Demeter,* iar cea mai îngustă parte a canalului se întindea la aproximativ o sută de metri de la mare, înainte de a se deschide în lagună. Mi-am dat seama că doar aspectul abrupt al stâncilor făcea ca ideea de a trece prin intrare să tulbure imaginaţia. Dacă stâncile ar fi fost ziduri de port, nu m-aş fi îndoit nicio clipă că pasajul e navigabil.

Van Vught, Topolsky şi Dupin erau din nou la timonă. Căpitanul şi Topolsky aveau o conversaţie plăcută şi animată despre un anumit aspect al operaţiunii care ne aştepta. Van Vught făcea semn spre tachelaj cu muştiucul pipei, arătând către pânze şi parâme, iar Topolsky dădea din cap ca un student sârguincios. Dupin îşi aplecase capul, studiind un obiect pe care îl ţinea cu ambele mâini: o construcţie mică de hârtie, pătată cu cerneală, care îi albăstrise degetele.

— Bună dimineaţa, domnilor, le-am strigat.

— Bună dimineaţa, doctore, a răspuns Van Vught. Presupun că Ramos

este într-o stare satisfăcătoare.

— Da, s-a odihnit foarte bine, ceea ce nu cred că s-a întâmplat şi în cazul lui *monsieur* Dupin, pe care nu mă aşteptam să-l văd pe punte.

— Sunt destul de bine, a zis Dupin ridicând privirea de la obiectul din hârtie, un fel de balon sau felinar format din pliuri, care se umfla şi se contracta ca nişte foale când el îşi mişca degetele peste punctele de articulaţie.

— Asigură-te că Ramos este în siguranţă, a insistat Van Vught. *Demeter* se poate zgâlţâi puţin în timp ce trecem prin fisură şi nu ne dorim să aibă parte de vreo căzătură.

— Aşa voi face. Pot spune că s-a luat deja o decizie?

— Aşa este.

— Căpitanul s-a convins că pasajul este sigur, a spus Topolsky.

— Nu am folosit exact aceste cuvinte, l-a corectat căpitanul. Am decis, după ce m-am consultat cu ofiţerii mei, că riscurile nu sunt mai mari decât cele care ne pasc dacă am sta în acest flux de gheaţă, care, după cum ai observat, este mai mare decât ieri. Mă aştept ca în lagună să nu fim atât de tulburaţi de aisberguri. De gheaţă, poate. Dar aceasta este o altă problemă şi cred că laguna nu va îngheţa decât mult mai târziu în sezon.

— Eşti mulţumit că putem naviga prin deschidere? l-am întrebat.

— Navigarea reprezintă doar o mică parte a traversării, Silas. Tocmai îi explicam domnului Topolsky că ne vom baza mai mult pe flux decât pe vânt, care probabil că va fi imprevizibil în interiorul acelui pasaj. Dar mareea se produce cu regularitate şi, cu condiţia să avem suficientă adâncime de canal…

Am încercat să-mi controlez vocea ca să nu sune alarmată.

— Există vreo îndoială în privinţa asta?

— Stâncile din care era făcută faleza, partea care lipseşte, trebuie să fi ajuns undeva. Trebuie să avem încredere că mai degrabă s-au răspândit departe de breşă, decât că se află chiar sub apă.

— Aş fi vrut să ne bazăm pe ceva mai substanţial decât încrederea, am adăugat.

Dupin a ridicat privirea de la jucăria lui de hârtie. Avea şapca împinsă peste smocurile de păr blond îmbâcsit de transpiraţie.

— S-a discutat despre asta în absenţa ta.

— Chiar aşa?

— Graficele noastre arată că marea este suficient de adâncă. Nu există

niciun motiv să nu ne încredem în ele. Ca o precauție, vom sonda adâncimea de mai multe ori, pe măsură ce ne apropiem de canal.

— Iar până atunci ne vom afla la mila valurilor!

— Vom ancora, dacă va fi nevoie, a spus Dupin, lipsit de griji.

— Locotenentul Murgatroyd a trimis observatori în vârful catargului, a rostit Van Vught. Au observat ritmul mării la flux şi la reflux, iar apa nu a arătat niciun semn de perturbare de la vreun obstacol de dedesubt.

— Atunci sunt… liniştit, am zis fără eu fără convingere.

— Nu te preocupa de aceste chestiuni de navigație, Coade, a spus Topolsky, de parcă mi-aş fi băgat nasul în afacerile private ale altcuiva. Toate temerile tale iraționale se vor risipi de îndată ce vom intra în lagună şi vom ocoli acel promontoriu.

M-am întors către Van Vught.

— Îmi permiți să întreb când o să fie mareea în favoarea noastră?

— Vom fi ridicat ancora într-o oră. Vom naviga mai aproape de faleză până când ne va prinde fluxul, apoi vom coborî repede pânzele. Eşti binevenit pe punte, desigur, dar trebuie să te avertizez că va fi multă agitație pe măsură ce ne vom apropia de intrare – multă activitate, strigăte şi foarte mulți oameni în mişcare peste tot.

Tactul lui m-a făcut să zâmbesc.

— Eşti îngrijorat că o să vă încurc, deşi eşti mult prea amabil să mi-o spui direct.

— Nu. Dar trebuie menționat că munca va necesita o coordonare delicată din partea oamenilor şi există o posibilitate rezonabilă de accidentare.

— Presupun că nu se va întâmpla nimic serios.

— Oamenii sunt bine antrenați şi precauți. Dintre toate momentele posibile în care ar fi nevoie de serviciile tale, acesta ar fi cel mai probabil.

Am încuviințat din cap, pe jumătate plin de teamă, pe jumătate la anticiparea plină de emoție a muncii cinstite.

— Să ne rugăm că nu va fi nimic mai grav decât o luxație sau o simplă fractură, uşor de fixat. Mă voi asigura că masa este pregătită pentru orice eventualitate. Cred că şi colonelul Ramos poate fi convins să ia loc pe un scaun, dacă îl voi putea împiedica să alerge în sus pe scări.

— Vom fi bine, Silas, mi-a spus Van Vught. *Demeter* a fost întotdeauna o corabie norocoasă.

— Să sperăm că va rămâne la fel, i-am răspuns eu.

CAPITOLUL 5

Van Vught fusese bine intenționat când a încercat să mă liniștească, dar efectul pe care cuvintele lui l-au avut asupra mea s-a dovedit a fi exact opusul intenției sale. Am dat din cap, m-am întors în cabina mea şi i-am explicat lui Ramos că mi-ar fi de ajutor dacă s-ar aşeza pe un scaun. Colonelul nu a avut nevoie de încurajare sau de asistență din partea mea pentru a-şi coborî picioarele de pe masă. L-am privit cu atenție, în căutarea unor semne de amețeală, dar părea sigur pe picioare.

— Stai jos şi-ți voi bandaja din nou capul. Rana a supurat puțin, dar fără să devină motiv serios de îngrijorare.

— Nu am nevoie de odihnă suplimentară, Silas.

— Pacientul este întotdeauna cel mai puțin de încredere martor în aceste chestiuni. Eşti la fel de rău ca Dupin!

— Cartograful nostru? a întrebat el, ridicând privirea spre mine.

— Am insistat ca băiatul să se odihnească, dar nu are de gând. Topolsky este cel care îl determină să se poarte aşa?

— Nu în cazul ăsta. Dupin are un singur stăpân.

— Pe sine?

— Matematica. Amanta şi tartorul său. Jocurile de noroc, curvia şi violența sunt lucrurile care îi ucid pe unii bărbați. În cazul lui, cifrele vor fi de vină, sunt sigur de asta. Numerele şi simbolurile, la fel de mortale pentru spiritul său ca orice dependență sau vendetă. Acestea fiind spuse, nu sunt în situația de a judeca vocația altuia.

— Atâta timp cât nu moare sub ochii noştri înainte de a-şi epuiza utilitatea, am spus eu, înainte de a clipi la insensibilitatea neaşteptată a propriilor mele cuvinte. Dacă tu poți găsi o modalitate de a-l convinge să se odihnească, poate că te va asculta.

— Mă tem că pot fi un pacient cu un comportament la fel de prost, Silas.

— Dar o companie ceva mai plăcută. Te rog să ții cont de sfatul meu şi, dacă te enervează să stai închis aici fără să faci nimic, atunci te voi delega cu plăcere ca asistentul meu chirurg.

— Nu ştiu nimic despre chirurgie.

— Dar îmi imaginez că ştii câte ceva despre imobilizarea oamenilor împotriva voinței lor.

— Asta da, a zis el cu tristețe în glas.

— Probabil că nu se va ajunge la asta. Dar să sperăm că totul va fi bine şi să ne pregătim pentru ce poate fi mai rău.

El a dat din cap aprobator.

— Un bun dicton, şi pe timp de pace, şi pe timp de război.

După ce Ramos s-a aşezat, i-am pansat din nou scalpul, dând din cap liniştit de rezultatele muncii mele, nu dintr-un sentiment de vanitate, ci mai degrabă asigurându-mă că m-am ridicat la înălțimea cerințelor chemării mele.

Ca întotdeauna, prin minte mi-a trecut gândul la dualitatea profesiei mele. Nu aveam nicio dorință să rănesc sau să mutilez vreunul dintre oamenii de pe *Demeter,* dar dacă rănile lor ar necesita intervenția mea, aş acționa numaidecât şi cu o stare nu departe de entuziasm. Aş depinde de aptitudini care îmi aparțineau doar mie dintre toți cei de la bordul corabiei (din câte ştiam), abilități care fuseseră dobândite prin sârguință şi trudă. Chiar dacă pregătirea mea avusese loc în şcolile provinciale din Plymouth, nu în institutele considerate de-a dreptul sacre din Londra sau Edinburgh, mă consideram egalul oricărui om când era vorba de bisturiu şi sutură.

— Pari mulțumit, Silas, a observat Ramos în timp ce întindeam un cearşaf curat pe masă.

— Sunt în elementul meu. Aceasta este munca pentru care am fost creat. Toate celelalte nu sunt decât nişte distrageri.

— Tu exişti doar pentru a salva oameni, a zis el, aprobând încet din cap. Este o chemare mai nobilă decât a mea.

S-a auzit agitație pe punte, se coordonau activitățile prin apeluri şi strigăte, se comanda ridicarea ancorei. Am simțit o modificare treptată a mişcării corabiei, pe măsură ce vântul umfla bucățile de velă rămase întinse, iar noi ne croiam drum de-a dreptul prin valurile pline de gheață, în loc să urcăm şi să coborâm pe ele. Încet, unghiul luminii soarelui, oricât de mic şi palid ar fi fost acesta, s-a deplasat în jurul cabinei mele, în timp ce *Demeter* îşi îndrepta prova spre intrare. Din moment ce cabina mea era aproape de pupa, la babord, nu vedeam locul spre care ne îndreptam, ci doar extremitățile nordice mai îndepărtate ale falezei. Aşezat la biroul meu ca să fac o înregistrare preliminară în jurnalul medical – raportând intențiile noastre şi starea mea de pregătire –, am constatat foarte puține modificări în aspectul falezei în următoarele câteva minute. Dar apoi, dintr-odată, faleza era vizibil mai aproape, iar un aspect mai lin al mişcării corabiei mi-a sugerat că eram deja în strânsoarea irevocabilă a fluxului care ne purta spre

interior.

Am lăsat jos tocul, ascultând cu atenție. Corabia scârțâia şi gemea fără încetare, dar mă obişnuisem cu aceste plângeri fără minte şi îmi antrenasem urechile să asculte sunetele dincolo de ele: zgomotele de paşi, strigătele – accentele şi vocile indivizilor – şi simfonia complicată a trosnetelor şi a foşnetelor care însoțeau o modificare semnificativă a poziției velaturii şi a parâmelor.

N-aş putea să fac o descriere utilă a vreunei părți a procesului, dar aş putea spune că zgomotele se încadrau într-un tipar familiar, pe care începusem să-l recunosc, erau o asigurare că munca efectuată, deşi solicitantă, decurgea cât se poate de ordonat. Îi auzeam pe Murgatroyd şi pe ceilalți ofițeri superiori destul de clar şi, cu toate că solicitările şi comenzile lor erau cât se poate de serioase, nu auzeam nimic în vorbele lor care să sugereze panică sau îngrijorare. Din când în când, Van Vught intervenea cu o remarcă, dar comportamentul căpitanului era acela al unui om care are cea mai mare încredere în oamenii lui şi care se mulțumeşte mai degrabă să observe decât să direcționeze. De asemenea, auzeam periodic cum erau strigate valorile sondelor, atunci când unul dintre marinari măsura adâncimea apei de sub noi.

Faleza era acum destul de aproape şi puteam să-i apreciem mai uşor înălțimea, văzând cât de mult se profila peste cel mai înalt catarg al lui *Demeter*. Dintr-odată, am fost izbit de impresia copleşitoare a dimensiunii şi a masei falezei şi de cât de neînsemnată era mica noastră închisoare din lemn şi pânze. Într-o inversare de perspectivă, corabia noastră părea un lucru fix, aproape centrul universului, iar faleza o suprafață aflată într-o mişcare implacabilă, un scut de stâncă fără vârstă, înaintând spre noi, gata să ne spulbere, să ne transforme în nişte aşchii umane umede, zdrențuite şi însângerate.

— Nu-ți foloseşte la nimic să aştepți aici, Silas, a zis Ramos. Te înverzeşti la față sub ochii mei. Mai bine du-te sus şi stai liniştit, voi fi aici când te vei întoarce.

— Dacă o să fie răniți, am cugetat eu, recunoscător, poate ar fi mai bine să fiu mai aproape, ca să pot oferi cea mai rapidă asistență.

— Mi se pare foarte înțelept, a răspuns Ramos.

Când am ajuns pe punte, fluxul ne dusese până la vreo şaizeci de metri de intrare. O strângere grăbită a velei era acum în curs, necesitând mulți

marinari atât pe punte, cât şi pe înălțimile bătute de vânt. *Demeter* avea nevoie doar de o parte din pânze pentru a-şi ghida intrarea în curentul mareei, dar acum cursa era începută pentru a transforma corabia într-un schelet de catarge şi traverse. Murgatroyd şi oamenii lui strigau acum cu glasuri mai impunătoare, chiar şi interjecțiile căpitanului se auzeau mai des. Cu toate acestea, nu exista niciun indiciu că am trece printr-un moment de criză. Echipajul fusese antrenat să coboare rapid pânzele când vremea se înrăutățea şi tot ceea ce li se cerea acum era să facă acest lucru în circumstanțe ceva mai blânde.

Van Vught era la timonă, iar acum intervențiile lui deveneau mai ascuțite şi mai rapide, în timp ce încerca să strecoare nava prin porțiunea cea mai adâncă a canalului dintre cele două fălci opuse ale stâncii. Sondările continuau şi, cu toate că nu le-am auzit pe toate, impresia generală era că adâncimea apei este în scădere, dar nu într-atât de grav încât să ne alarmeze.

Cel mult treizeci de metri ne mai despărțeau acum de deschiderea canalului. Deşi soarele era încă sus, nicio parte din lumina lui nu ajungea direct la noi. Corabia intrase în umbra stâncii, iar intrarea în sine era într-un unghi care nu permitea să pătrundă vreo rază de soare. Umbra mi-a provocat un fior neplăcut în oase şi, odată cu apropierea stâncilor, aerul a devenit greu şi umed, ca şi cum ar fi zăcut pe punte ca un giulgiu funerar. Dintr-odată, vocile s-au stins, iar ordinele au devenit tot mai rare.

Distanța până la faleză era acum mult mai mică decât lungimea lui *Demeter.* Sondajele încetaseră: nu aveau niciun rost acum, având în vedere viteza înaintării noastre. Pereții se înălțau spre nord şi spre sud, negri şi strălucitori pe flancurile inferioare, mai palizi şi acoperiți de muşchi aproape de vârf. Striațiile orizontale de rocă mă duceau cu gândul la cărțile îngrămădite una peste alta într-o bibliotecă, înclinată astfel încât tomurile aflate cel mai aproape de pământ începuseră să putrezească şi să mucegăiască sub apăsarea celor de deasupra. Totuşi, nu mă simțeam oprimat. Am simțit mai degrabă că mă cuprinde amețeala la gândul că această traversare se va termina aproape la fel de repede cum a început. Viteza noastră era extraordinară şi asta era descurajant, dar fluxul avea să termine foarte repede cu noi. Am aruncat o privire în direcția lui Van Vught, citindu-i concentrarea de pe chip, dar nu părea înfricoşat.

— O epavă! a strigat Murgatroyd, arătând spre babord.

I-am urmărit privirea de ciclop şi nu am văzut nimic în afară de apă, stânci şi umbră. Dar cei doi ochi ai mei nu erau la fel de bine antrenați sau

la fel de aprigi ca singurul ochi care-i mai rămăsese locotenentului. A văzut ceea ce nu aparţinea locului şi, după câteva clipe mai lungi, am zărit şi eu restul navei, lipită de întunericul falezei ca o insectă zdrobită şi aproape imposibil de distins de nuanţa şi întunericul stâncilor. Era o corabie, într-adevăr. Nu mai rămăsese mare lucru din ea: doar carcasa ruptă a carenei, înfiptă atât de puternic în stânci, încât stătea înţepenită acolo, insensibilă la orice mişcare a apei sau a vântului. Cioturile care mai rămăseseră din catarge se proiectau deasupra carenei, reduse la un sfert sau o cincime din lungimea lor reală, iar peste aceste oase de lemn se întindea un giulgiu din pânză şi tachelaj prăbuşit, acoperit de muşchi. Mă tot uitam, dorindu-mi ca epava să se topească înapoi în umbră şi să devină o simplă fantomă, un miraj. Dar nu s-a întâmplat aşa ceva.

Murgatroyd a ridicat o lunetă la ochi şi s-a uitat la corabia mare şi greoaie. A studiat-o fără cuvinte, apoi a coborât instrumentul.

Sigur pe picioare, în ciuda înclinaţiei punţii, s-a întors către căpitanul Van Vught.

— Ar trebui să-i vezi numele, căpitane.

— Nu pare la fel de solidă ca *Demeter*.

— Nu cred că a fost la fel de solidă. Dar tot ar trebui să-i vezi numele.

Murgatroyd, testând limitele rangului, mai că a apropiat cu forţa luneta de ochii căpitanului.

Van Vught a studiat apariţia la fel de tăcut ca locotenentul său. Nu puteam decât să ghicesc obiectul atenţiei lor. Pentru ochii mei, epava avea culoarea unei cizme vechi, fiind scăldată într-o monotonie uniformă. Ceva din apropierea ei a atras totuşi atenţia căpitanului: o pată mai întunecată pe lemnul putred al provei chinuite de intemperii.

Căpitanul a coborât luneta. S-a întors către bărbatul care ne sponsoriza călătoria.

— Domnule Topolsky, ai ceva de comentat în această privinţă?

— Eu n-am spus că au şi reuşit!

— Dar nici nu ai spus că *Europa* a naufragiat.

Vocea căpitanului era joasă şi aparent fără ranchiună, iar asta era partea cea mai rea.

— Ne-ai făcut să credem că oamenii ăştia nu s-au prăpădit.

— Nu am pretins niciodată că aş cunoaşte soarta *Europei!*

— Vrei să spui că nu ştiai că a naufragiat? Că şi-a găsit sfârşitul în acelaşi intrând prin care am pornit şi noi acum?

— Cum se poate să nu fi ştiut, şefule? a întrebat Murgatroyd retoric.

Ceva se rupsese în el: o oarecare reținere care îi fusese pusă la încercare timp de săptămâni întregi. O furie sălbatică creştea în ochiul lui nepeticit, asimetria făcând-o să pară tot mai intensă.

— Pentru că nu a dezvăluit acest lucru, a încălcat litera şi spiritul acordului nostru, căpitane. Totul este acum lipsit valoare! De vreme ce Ramos este indispus, recomand cu tărie să-l închidem pe patronul Topolsky în cabina lui şi să-l tratăm ca prizonier! Cât despre restul oamenilor săi, toți trebuie să fie vinovați! Fiecare şi-a păstrat această minciună pentru sine! Închideți-i pe toți şi lăsați instanțele să se lupte pentru contractul nostru!

— Dar supraviețuitorii? a întrebat căpitanul.

— Nu… nu pot să speculez, a răbufnit Topolsky. Nu credeam că vom vedea epava. Mi-am imaginat că e de mult sub valuri, nu scrijelită pe stânca aceea ca scrisul de pe un perete! Dacă nu se putea vedea, nu eram obligat să o menționez!

— Câți supraviețuitori au fost? a insistat Van Vught, apoi mi s-a adresat mie. Acum înțelegem de ce oamenii de pe *Europa* n-au făcut deja avere în urma acestei descoperiri, Silas. Erau prea ocupați să se înece.

— Nu ştiu dacă au existat supraviețuitori, a recunoscut Topolsky, coborând capul. Poate că au fost!

— Cum ai obținut această informație? I-am întrebat.

— Exact aşa cum am spus! Am intrat în posesia unor schițe şi a unor documente…

Murgatroyd l-a prins pe Topolsky de rever, cu aceeaşi duritate pe care ar fi folosit-o asupra unui hoț.

— La naiba cu ocolişurile astea, omule! Ce s-a întâmplat? Ai jefuit epava? Te-ai prefăcut că nu ştii nimic despre locația epavei, ca să-ți intrăm în joc?

Topolsky s-a zvârcolit în strânsoarea lui Murgatroyd. Dupin urmărea scena cu un interes detaşat, de parcă ar fi observat o ceartă pe stradă, în care nu avea niciun interes. Încă ținea între degete mingea aceea de hârtie pătată, strângând-o şi mângâind-o ca pe un talisman.

— Locotenente Murgatroyd, a spus Van Vught, zelul tău este de apreciat, dar poate că îi dai drumul, temporar, oaspetelui nostru.

— Temporar! a mormăit Murgatroyd, dându-i drumul atât de brusc şi de violent, încât Topolsky s-a lăsat pe călcâie, fiind nevoit să dea din brațe pentru a-şi recăpăta echilibrul.

— Mulțumesc, a rostit căpitanul.

— Informațiile, am repetat eu.

— Un cufăr trebuie să fi scăpat de pe epavă, a povestit Topolsky cu obrajii mai roşii decât de obicei, aproape rămas fără suflare. Nu ştiu detaliile. A fost purtat de reflux şi a ajuns în largul mării. Mai târziu, a fost găsit de o altă corabie… de marinarii de la care am intermediat achiziția lui, împreună cu tot conținutul.

Topolsky respira repede şi cu greutate, ca un cal de curse epuizat.

— Erau nişte oameni simpli, îndeajuns de inteligenți ca să-şi dea seama că ar putea câştiga un ban sau doi vânzându-mi cufărul.

— De ce tocmai ție? am zis eu.

Topolsky mi-a respins întrebarea cu o fluturare din mână.

— E un lucru bine cunoscut printre astfel de echipaje că plătesc pentru articole exotice de proveniență nautică. Hărți, desene, artefacte a căror proveniență e un mister. Ştiu să vină cu ele la mine sau la unul din consilierii mei şi sunt convinşi că li se va oferi un preț corect. Am oameni în fiecare port cât de cât semnificativ; am creat un păienjeniş de influențe, cu mine fremătând în centrul său.

Pe scândurile punții s-au auzit nişte paşi greoi, nesiguri. M-am întors, gata de înfruntare, cu o presimțire disperată, sigur că le cunoşteam sursa.

— *Coronel* Ramos, nu ar trebui să te afli aici!

Ramos mi se păruse puternic atunci când era întins pe masă, la fel şi când s-a aşezat pe scaun. Dar, forțat să meargă, obligat să se mişte pe corabie, fragilitatea lui era evidentă. Devenise palid, avea ochii mijiți într-o uitătură încruntată, de parcă până şi lumina ştearsă a acestor latitudini ar fi fost un afront pentru el. Capul bandajat îi stătea înclinat pe umerii mari, de parcă ar fi fost lăsat să cadă nepăsător la loc.

— Am auzit strigăte, nu puteam să rămân sub punte.

Pe măsură ce se apropia de noi, ochii lui treceau de la unul la altul, evaluând relațiile noastre alterate.

— Mulțumesc Domnului, Ramos! Până la urmă, nu ți-ai uitat obligațiile.

— Colonele, s-a auzit Murgatroyd, salutându-l pe celălalt cu o înclinare respectuoasă a capului. Noi doi nu ne certăm.

— Asta e adevărat, deocamdată, a răspuns Ramos cu blândețe.

— M-a atacat, Ramos! Omul ăsta e doar un bătăuş! Pocneşte-l şi învață-l puțină bună purtare pe câinele ăsta care scormoneşte prin gunoaie!

L-am prins pe Ramos de braț, simțind că uriaşul e cât pe ce să vomite sau

să se prăbuşească.

— A avut loc o… neînțelegere, i-am explicat, arătând spre epava care deja se îndepărta în urma noastră. Aceasta este epava *Europei!* Ne-a mințit, colonele. Sunt cum nu se poate mai sigur că nu ai jucat niciun rol în această înşelăciune.

— Nu, a răspuns el, după care i s-a adresat lui Topolsky. Ai mințit, patroane Topolsky?

— Ocupă-te de cuțite şi pulbere, Ramos, nu de maşinațiile necesare măreției! Minciuna este lubrifiantul care unge progresul! Dacă lumea ar fi încredințată unor neghiobi, oamenii ar umbla în continuare îmbrăcați în piei de animale!

— Asta e părerea lui despre tine, i-a mărturisit Murgatroyd colonelului. Că eşti un neghiob! Vino de partea noastră, omule. Aşa, cel puțin te vei bucura de respectul semenilor tăi. Am dreptate, căpitane?

— O clipă, Henry.

Nu-l mai auzisem pe Van Vught să i se adreseze lui Murgatroyd pe numele mic, nici măcar în momentele când erau apropiați, în jurul mesei, iar scăparea dovedea un moment de derută din partea lui. Cea mai mare parte a timpului fusese preocupat de altceva – ceva îl măcina mai tare chiar decât epava *Europei.*

Deodată, corabia noastră a tresărit.

Aproape că mi-am pierdut echilibrul. Ramos nu s-a mai putut ține pe picioare, pentru că, în cazul lui, trebuie să-i fi fost afectat echilibrul. Murgatroyd a încercat să atenueze prăbuşirea pe punte a bărbatului mai mare decât el, apoi a îngenunchiat lângă uriaşul căzut, în timp ce Ramos a vomitat pe punte o flegmă spumoasă, pătată de roz. Apoi ochii au început să i se rotească şi să se mişte neregulat, iar o stare de slăbiciune însoțită de tremurături i-a pus stăpânire pe corp.

Căpitanul se lupta cu timona. Fără îndoială ne lovisem de ceva, poate de aceleaşi stânci scufundate de care se lovise *Europa.* Am aşteptat scârțâitul îngrozitor care anunța că grinzile inferioare s-au rupt. Dar nu s-a întâmplat nimic de genul ăsta. *Demeter* încă se deplasa ca orice obiect aflat pe linia de plutire, iar mişcarea relativă a pereților de stâncă îmi confirma acest lucru.

— Ce este? am întrebat, sfâşiat între nevoia de a-l îngriji pe Ramos, care tremura, şi teroarea mai apropiată a naufragiului şi a înecului.

— Cârma nu răspunde, mi-a zis Van Vught.

În loc să facă unele corecții, o idee în sensul acelor de ceasornic, o idee

în sens invers, căpitanul învârtea timona încontinuu, în sens invers acelor de ceasornic, de parcă ar fi vrut să facă o întoarcere bruscă spre babord. Dar prova corabiei vira în direcția opusă. Nava devenise un cadran de busolă întunecat, care se încăpățâna să arate spre polul sudic. Un curent sau poate un vârtej produs de vânt, ori o combinație a unor asemenea factori se juca acum cu noi şi nu mai puteam ține un curs drept prin fisură. Distanța dintre pereții stâncoşi continua să se îngusteze pe măsură ce înaintam. Ceea ce fusese uşor de traversat atunci când corabia se deplasa cu prova înainte nu mai era suficient de lat pentru a permite trecerea.

Într-o clipă, micul interludiu care avusese loc între părți a devenit un element lipsit de semnificație în drama de mare amploare prin care trecea *Demeter*. Soarta lui Ramos era acum un simplu detaliu. Oamenii se agitau în jur, respectând comenzile urlate şi propriul instinct de conservare câştigat cu greu. Unii marinari urcau din nou pe catarge, cu intenția aparentă de a reface o porțiune de velă. Puteam doar să-mi imaginez că, odată cu faptul că nu se mai putea folosi cârma, vântul devenise mai degrabă un potențial aliat decât un inamic. Alții demontau stâlpi lungi de lemn, câțiva la fiecare stâlp, şi se deplasau pe părțile laterale ale corabiei, astfel încât să poată ține la distanță pereții de stâncă. Dar totul se petrecea prea încet, iar fluxul nu era de niciun ajutor.

I-am atras pentru o clipă atenția căpitanului. S-a uitat la mine şi, între comenzi, părea să fie dispus să primească o întrebare.

— Avem probleme?

Căpitanul a dat din cap că da.

— Într-adevăr, avem probleme, Silas. Vrei totuşi să-l ajuți pe colonelul Ramos?

Eram atât de uluit, încât încetasem să mai acționez, dar mi-am revenit şi m-am aruncat pe punte, lângă trupul tremurând al prietenului meu. Murgatroyd îi ținea capul între palme, încercând să-l împiedice să se izbească de punte în timp ce colonelul se zbătea. Printre degetele lui Murgatroyd se prelingea sânge, iar bandajul era deja roşu ca un drapel. Ramos a vomitat din nou, apoi mişcările corpului său au devenit mai violente, de parcă ar fi fost o maşinărie uriaşă care vibrează, pierzându-şi controlul, iar acum urma să se dezmembreze piesă cu piesă.

— Se sufocă, Murgatroyd!

Murgatroyd m-a privit fix cu ochiul lui, acum mărit. Nu era o expresie a terorii, nu cred că oameni ca Henry Murgatroyd îşi dau voie să dezvolte

capacitatea de a avea o astfel de emoție, ci ruda disperată a terorii, incertitudinea sălbatică şi destabilizatoare.

— Dar l-ai vindecat!

— Am făcut tot ce am putut. Era încă slăbit şi ar fi trebuit să rămână sub punte.

Mi-am introdus degetele în gura lui Ramos, încercând să-i eliberez obstrucția din gât. Era ca şi cum ai încerca să scoți o bucată de carne din gura unui câine turbat care mârâie.

— Salvează-l! a strigat Topolsky, privindu-mă de sus. Salvează bruta, Coade, sau jur că te distrug!

Murgatroyd s-a ridicat uşor, fără grabă şi l-a lovit pe Topolsky cu pumnul, făcându-l să-şi piardă instantaneu cunoştința. Uşurința cu care trecea de la o stare la alta era de o mare frumusețe din punct de vedere medical, numai bună de menționat în manuale. Patronul s-a prăbuşit, greoi şi tăcut ca un sac de grăunțe

— Acum voi avea şi-o falcă ruptă de îngrijit, am comentat eu, în timp ce Ramos m-a muşcat de mână, iar sângele meu şi-al lui i se amesteca în gură.

— Cred că asta e cea mai mică dintre problemele tale, a spus Murgatroyd, frecându-şi degetele.

I-am urmărit privirea de-a lungul punții aglomerate, până în punctul unde o perdea de stâncă aluneca pe lângă prova, din ce în ce mai aproape cu fiecare secundă care trecea. Oamenii cu stâlpii de lemn se repeziră înainte. Îi priveam ca prin vis, întrebându-mă de ce se mai deranjează. Era evident că eforturile lor nu aveau nici cea mai mică şansă de izbândă. Corabia era prea grea, prea masivă, iar stânca se apropia prea repede. Doi oameni au reuşit să împingă un stâlp dincolo de lungimea bompresului, dar de îndată ce acesta a intrat în contact cu suprafața mobilă a stâncii, stâlpul a țâşnit violent, rănindu-i pe amândoi. Unul a rămas inert pe punte, iar celălalt a încercat să se ridice în picioare, dar nu a reuşit, deoarece era rănit la un picior. Ceilalți bărbați cu stâlpi îşi pierduseră din entuziasm, văzând cât de nepotriviți erau pentru sarcina lor.

Ramos a avut o ultimă tresărire violentă, apoi nu s-a mai mişcat. Mi-am scos degetele muşcate şi însângerate şi am încercat să-i simt pulsul.

— S-a dus, Murgatroyd. Nu l-am putut salva pe bietul om.

— Atunci salvează-l pe altul dacă eşti în stare!

Masându-mi degetele rănite – era un miracol dacă nu erau rupte sau dislocate – l-am părăsit pe colonel şi am pornit pe punte împleticindu-mă,

aplecat într-o parte pentru a contracara unghiul de înclinare al corabiei, care îmi provoca greață. Oare întreaga corabie era în pericol? Nu ştiam. *Necaz* putea însemna mai multe lucruri, de la probabilitatea unei distrugeri iminente, la deranjul cauzat de întârzieri şi reparații, care simt costisitoare. Dar chiar dacă ar fi să ne înecăm cu toții, nu aş putea lăsa deoparte obligația mea profesională față de aceşti oameni.

Nu cred că parcursesem mai mult de jumătate din distanța până la ei când bompresul a întâlnit stânca şi s-a blocat în suprafața neregulată ca un cuțit înfipt între coaste. M-aş fi aşteptat să se rupă curat, dar subestimasem măsura în care bompresul era o extensie esențială a structurii primare a corabiei. Partea principală a bompresului a rezistat, iar corabia a suferit cea mai violentă abatere, însoțită de protestul îngrozitor al lemnului: un geamăt de agonie care părea să vină chiar din burta vasului. Puntea s-a înclinat asemenea celei mai abrupte străzi din Devon. *Demeter* a devenit o jucărie mânuită cu multă cruzime, prinsă între stâncă şi vârtejuri. Mişcarea bruscă i-a smuls pe oamenii urcați pe catarge, acum înclinate la un unghi considerabil față de verticală, iar aceştia începură să cadă, țipând şi agitându-se. În funcție de înălțimea de la care cădeau, întâlneau fie puntea, fie marginea bordului, ori cădeau în apele furioase, sub care stâncile nu puteau fi prea departe. Cei care ajungeau în apă nu mai puteau fi salvați, dar tot simțeam o nevoie copleşitoare de a-i îngriji pe oamenii răniți de pe punte. Totuşi, în timp ce priveam spectacolul rănilor şi al durerii de la bordul lui *Demeter* ca pe un carnaval îngrozitor, am fost biruit de o incapacitate de a acționa. Ştiam că prezența mea este zadarnică: poate că aş fi putut îngriji unu sau doi dintre răniți, dar serviciile mele nu ar fi reprezentat altceva decât o prelungire a agoniei lor. Şi de care dintre cei căzuți ar trebui să mă ocup cu grija unui chirurg, când totul era aproape pierdut? Cu siguranță eram cu toții terminați.

Corabia se zvârcolea între stâncă şi curent şi, în cele din urmă, ceva a cedat la prova. Lemnul s-a crăpat şi bompresul s-a rupt, cu un capăt încă rămas în stâncă. Am simțit cum îmi creşte speranța; orice avarii am fi suferit, cel puțin *Demeter* se eliberase. Dacă acum marea ar putea duce corabia în lagună, chiar şi fără cârmă şi cu prova avariată, atunci ar putea fi efectuate reparații odată ce am fi la adăpost de vânt şi gheață.

Cu toate acestea, odată cu retezarea bompresului, forțele tensionate ale tachelajului erau acum dezechilibrate complet. A urmat o succesiune de prăbuşiri, începând cu catargul cel mai de sus. La două treimi din înălțime,

acolo unde două secțiuni de catarg erau îmbinate, partea superioară s-a desprins şi s-a prăbuşit.

Peste mine.

Catargul m-a izbit de punte. Mi-a căzut peste talie, sfărâmând osul şi zdrobind organele vitale. Am simțit asta instantaneu, fără urmă de îndoială. Puteam să vizualizez pagubele foarte clar, fără emoție, ca şi cum aş fi privit un desen anatomic al propriei mele catastrofe.

În loc de durere, am simțit că îmi amorțeşte partea inferioară a corpului. S-a întâmplat brusc şi şocant, de parcă s-ar fi trântit o uşă, reducând la tăcere o conversație domestică liniştită care avusese loc întreaga mea viață. Devenisem o casă împărțită.

Am încercat să respir şi mi-am dat seama că nu pot.

Printr-o ceață înroşită şi-au făcut apariția Van Vught şi Topolsky, care s-au aplecat asupra mea, schimbând cuvinte pline de consternare. M-am străduit să aud ce zic peste vuietul tot mai mare din creierul meu.

Li s-a alăturat o formă galbenă. S-a aplecat şi ea şi, chiar dacă restul lumii mele se dizolvase, chipul şi vocea ei erau ultimele lucruri care rămăseseră clare.

— O, doctore Coade, a zis milady Cossile, smulgându-şi o pană din pălărie, mestecându-i apoi capătul. Moartea asta a ta chiar nu ne va fi de niciun ajutor, să ştii.

CAPITOLUL 6

„O corabie este un vis plin de şoapte”, spusese mortul. Şoapte şi vise.

Asta am visat.

Mă aflam din nou în tunelul cu pereții din piatră, fără preambul sau explicații, împiedicându-mă, bâjbâind spre o lumină îndepărtată, difuză, cenuşie. De data aceasta nu mai eram acoperit de o mantie, ci împovărat de un costum din metal, armura unui cavaler. Am început să mă târăsc, în pofida rezistenței uriaşe exercitate de fiecare articulație ruginită care scârțâia. Mai simțisem acea slăbiciune paralizantă în multe alte vise şi, odată cu această realizare, am avut parte de un moment de luciditate. Şi acesta era tot un vis şi, din moment ce mă aflam în el, tot eu eram şi arhitectul narațiunii sale. Puteam să mă supun visului, să-l modelez, sau să-l întrerup.

Dar nu aveam voința necesară.

Momentul de luciditate a licărit ca o stea eclipsată de un corp mai întunecat – sau poate ca Soarele îndepărtat, ascuns de vreo lună mică a lui Jupiter, de Saturn sau de Uranus cel rece. Am mers mai departe târşâind picioarele, căutând lumina. La urma urmei, nu era o fantomă, ci o deschidere într-un tunel, o porțiune mai largă, în care cărările se ramifică într-un întuneric mai adânc, iar lumina îşi croieşte drum de sus, printr-un labirint de crăpături şi puțuri. O deschidere din care încă aş mai putea să găsesc un punct de scăpare.

Strălucirea zidurilor mi-a dezvăluit chipul. M-am uitat la propria reflexie întunecată, la strălucirea metalului vechi, la viziera cu cioc şi penajul de pe coif. Am înălțat brațul, care a scârțâit, şi am apucat strâns vizorul, cu degetele înțepenite în mănuşă. S-a ridicat, dar la fel de greu şi de zgomotos ca un vechi pod mobil măcinat de rugină.

Am privit în golul din interiorul căştii. Vidul s-a uitat înapoi la mine. Înăuntru era întuneric şi, pentru o clipă, am avut impresia că nu există nicio formă, ca şi cum coiful ar fi complet gol. Dar nu a trebuit decât să aştept ca lumina să-şi facă loc înăuntru. Treptat, îşi face apariția un chip.

Ba nu era un chip.

Era un craniu, învelit în cea mai subțire mantie de carne uscată.

Am adăugat un țipăt acestui vis plin de şoapte.

Mortlock a bătut în uşă înainte de a intra, ceea ce s-a dovedit a fi o binecuvântare. M-am îndreptat la birou, frecându-mă la ochi să alung somnul, mi-am pus ochelarii, încercând să dau impresia că nu fusesem adormit doar cu o clipă în urmă. Am luat tocul în mână şi am trecut peste ultimul rând pe care îl scrisesem, astfel încât cerneala să-şi recapete strălucirea.

— Intră, Mortlock, am zis, ridicând glasul de parcă m-aş fi bucurat.

Mortlock a vârât capul în cabină.

— Am auzit un strigăt, doctore, când mă apropiam. E totul în regulă?

— A fost o exclamaţie de încântare, dragă Mortlock, nimic mai mult. Într-o clipită, mi-am dat seama care e scăparea din impasul meu narativ curent. Mă tem că am lăsat exuberanţa să mă învingă.

M-am răsucit în scaunul de la birou, întrebându-mă care erau şansele ca omul să-mi accepte explicaţia.

— Ţi-am auzit paşii şi am ştiut că eşti pe punctul de a bate la uşă. Ce te mai supără acum? Încă îţi mai face probleme abcesul?

— Nu e vorba de asta, doctore, a spus Mortlock, coborând eşarfa şi pipăindu-şi maxilarul care, cu toate că era încă înroşit de la abraziune, nu mai purta semnele umflăturii anterioare. Ai făcut o treabă grozavă. Sper că nu ţi-am dat mai mult de lucru din cauza asta, dar le-am spus celorlalţi cum m-ai amorţit şi că nu am simţit mai mult decât un gâdilat.

— Îmi pare bine. Dacă alţii se simt încurajaţi odată ce au aflat de eficacitatea eterului şi vin la mine cu necazurile lor, mai degrabă decât să sufere în tăcere, mă voi bucura de asta.

— Dar asta nu ar însemna o distragere a atenţiei de la scrisul dumitale? a întrebat Mortlock nerăbdător, arătând cu capul spre manuscris.

— Sincer, ar trebui să mă bucur că am de lucru. Căpitanul spune că *Demeter* este o navă norocoasă. S-ar putea să aibă dreptate: în afară de abcesul tău, de accidentul colonelului Ramos – care s-a rezolvat, din fericire – şi de câteva răni extrem de uşoare, nota de plată a măcelarului a fost într-adevăr foarte mică. Sper ca situaţia să rămână aşa, desigur, dar dacă echipajul sau oaspeţii noştri continuă să evite accidentările şi rănile aşa cum au făcut-o până acum, aproape că mă tem că voi uita bazele profesiei mele.

Văzându-i îngrijorarea imediată, i-am zâmbit pe deasupra ochelarilor mei ca nişte semilune.

— Nu vorbesc serios, Mortlock, dar este bine să fii angajat, nu-i aşa? În alte călătorii, chirurgul navei era şi naturalist sau botanist. Era un mod

foarte util de a profita la maximum de aceste luni pe mare. Dar căutarea cunoaşterii nu e posibilă la aceste latitudini mohorâte şi umede. Cu cât ne aventurăm mai departe, cu atât spiritul meu pare să se estompeze mai tare. Apele devin mai cenuşii, cerul, mai palid, prezența uscatului tot mai monotonă, atunci când îl putem vedea. Ai mai zărit ceva care să semene cu o ființă vie de când am ocolit Capul Horn?

Şi-a îndreptat ochii spre tavan, răscolindu-şi prin amintiri.

— Vreo două păsări, domnule, şi cred că o focă, deşi era foarte departe.

— Prea puține elemente pentru o monografie, cred că suntem de acord în privința asta, i-am zis şi am lăsat tocul jos, am închis călimara, am apăsat sugativa pe manuscris şi l-am închis cu grijă. Care mai este situația, Mortlock? Chiar acum mi se părea că plutim destul de aproape de stâncile acelea. S-a întâmplat ceva?

— Cred că a fost nițel cam dificil, domnule, dar ne-am strecurat destul de bine până la urmă.

— Ne-am strecurat? l-am întrebat încruntându-mă.

— Fisura patronului Topolsky, doctore. Deschiderea aia din faleză pe care o căuta rusul. Au găsit-o azi-noapte. Căpitanul a analizat fluxul şi vântul, Fitzpatrick a mai pus nişte cărbuni pe foc şi am trecut la fel de uşor ca un şobolan unsuros, mi-a explicat el, uitându-se la mine ca şi cum cel puțin unul dintre noi suferea de o tulburare temporară. Nu ți-a spus nimeni ce s-a întâmplat?

— Poate că mi-au spus, i-am mărturisit, amintindu-mi cum gândurile-mi plecaseră aiurea la ultima masă cu căpitanul, de îndată ce discuția se îndreptase către chestiuni de navigație. Ceva despre cum să te aventurezi în apele line, în căutarea unui lucru de interes pentru patronul Topolsky?

— Aşa este, doctore. Nu greşeşti. Dar cred că ar fi cel mai bine să auzi restul chiar de la căpitan. De aceea m-a trimis jos, să te aduc.

— E vreo problemă de ordin medical? am întrebat cu un interes ceva mai mare.

— Nu, nu e asta, domnule doctor. Dar cum dumneata eşti om cu carte şi toate cele, iar acest curios *edi-faciu* despre care se tot vorbeşte…

— Cred că te referi la Edificiu, Mortlock, l-am corectat cu blândețe, ceva din conversația din seara precedentă făcându-şi loc în gândurile mele. Pata aceea ca un păianjen de pe harta lui Dupin.

— Harta lui Dupin, domnule? Nu sunt sigur dacă mi-am aruncat privirea pe vreuna dintre hărțile vechi ale blondului ăluia. Are mare grijă de ele. Nu

le scoate niciodată din cufăr dacă mai e cineva prin zonă.

— Bine, poate că nu erai acolo când ne-a explicat ce se vede pe hartă, dar îmi amintesc foarte bine această caracteristică a terenului, precum şi mărimea ei aparentă. Dacă există, chiar dacă este doar o grămadă de moloz, va fi o minune a secolului.

— Totuşi, nu pari atât de încântat.

— Oh, voi fi cât se poate de mulţumit dacă e real, pentru că atunci căpitanul Van Vught va primi o parte din bonusul care i s-a promis, iar asta va fi bine pentru *Demeter* şi echipajul său. Şi probabil nici eu nu mi-aş refuza partea din bonus. Dar aici se opreşte interesul meu. Nu există nicio lege care să spună că fiecare om trebuie să fie mânat de aceleaşi constrângeri ca semenii săi. Pe tine ce te motivează, Mortlock? l-am întrebat privindu-l cu viclenie.

— Plăcinta, în principiu, a reflectat el, îndreptându-şi mâna spre burta micşorată pe care, fără îndoială, dorea să o umple. Şi un pic de grog. Şi o poveste, dacă este bine spusă. Aşa cum este a ta, vreau să spun.

— Eşti prea amabil.

— Îl voi înştiinţa pe căpitan că eşti pe drum, bine?

— Nu este nevoie – voi fi acolo înainte să ai timp să-i comunici.

Mortlock s-a uitat peste mine, la manuscris.

— Apropo, vorbesc serios, este bun şi ar trebui să continui. Îmi pare rău dacă ţi-am distras atenţia de la scris când am bătut.

— Nu m-ai întrerupt, Mortlock, i-am zis, lovind cu palma manuscrisul acum închis. Nu-ţi face probleme în privinţa asta. Cred că deja i-am pus un titlu. Ce părere ai de „Veghea pietrei sau Edificiul din gheaţă. Un roman de Doctor Silas Coade”?

— Cred că o să zboare de pe rafturi, doctore, atunci când o să te hotărăşti care dintre ele o să rămână.

După plecarea lui Mortlock, am deschis sertarul biroului, mi-am legat antebraţul şi mi-am injectat o doză de morfină chirurgicală. Lăsând la o parte Edificiul ipotetic, seringa hipodermică era o minune a epocii, la fel de potrivită pentru administrarea de remedii pacienţilor, precum şi pentru alimentarea propriei mele dependenţe tot mai accentuate.

După ce m-am întărit astfel – chiar dacă efectul era temporar – am ieşit în lumina rece şi slabă a unui soare care abia dacă reuşea să se ridice deasupra stâncilor, a găurilor şi a gheţarilor din Patagonia. Ne târam pe coasta Pacificului Americii de Sud, după ce ocoliserăm Capul Horn,

navigând spre sud de Montevideo. Ajunseserăm acolo iarna, iar oraşul fusese neobişnuit de umed şi înnorat. Cu toate acestea, după săptămâni petrecute pe mări bântuite fără încetare de furtuni, cu vânturi tăioase şi un frig pătrunzător, Montevideo rămăsese în memoria mea o privelişte plină de calm, o oază generoasă de confort, belşug şi viaţă, pe ale cărei străzi ciudate şi pline de culoare aş fi fost bucuros să îngenunchez ca să le sărut.

Simţind furnicături în antebraţ, pe sub mânecă, am analizat situaţia în care ne aflam. *Demeter* lăsa în urma sa, de fiecare parte, pereţi stâncoşi cu petice de gheaţă. În apele agitate de la pupa, pereţii se apropiau atât de mult, încât păreau că se vor închide. Cerul mohorât al sudului muşca din faleză, acolo unde o parte din ea se prăbuşise, formând un culoar îngust între mare şi laguna cu apă sărată prin care ne croiam acum drum.

Laguna s-a lărgit în faţa noastră, iar faleza s-a retras în pante mai blânde, chiar dacă încă neprietenoase, de rocă, gheaţă şi zăpadă. Intrarea pe care o străbătuserăm avea vreo şaizeci de metri lăţime, dar laguna se lărgea până când mai rămâneau aproximativ doi kilometri între ţărmul ei nordic şi cel sudic. Nu vedeam cât de departe se întinde spre interior, dar această observaţie mi-a declanşat o altă amintire întârziată din noaptea anterioară: laguna era curbată şi anticipasem că un promontoriu ne va bloca, din interior, vederea extremităţii de est a acesteia.

Într-adevăr, vedeam promontoriul destul de clar, la vreo patru kilometri în faţa noastră, pe partea dinspre tribord. Era o masă de stâncă în formă de craniu, care ieşea în evidenţă din panta tot mai blândă a falezei. Craniul părea să stea într-un echilibru precar, de parcă nu ar fi fost nevoie de mult mai mult de o rafală de vânt pentru a-l trimite, rostogolindu-se, în lagună.

Van Vught şi Topolsky stăteau lângă timonă. Lângă ei era Dupin, cartograful, iar alături de el se afla colonelul Ramos, bandajat în jurul scalpului (nu purta nimic altceva pe capul său chel), părând să se recupereze lăudabil după accidentul suferit.

— Bună, Silas, a zis Ramos, dând din cap o singură dată.

— Bună dimineaţa, doctore, a strigat Van Vught. Scuză-mă că te-am chemat, ştiu că asta nu prea are treabă cu medicina, dar ne-am gândit că ne vei mulţumi dacă îţi permitem să fii de faţă. Aşa este, patroane?

— Cum doreşte Coade, a răspuns Topolsky indiferent, iar în clipa aceea am înţeles că doar căpitanul se gândise la mine, poate şi Ramos, dar Topolsky nu. Pentru el eram doar o pacoste care nu făcea decât să-i complice contractul cu Van Vught.

Am călcat cu grijă pe punte, apropiindu-mă de cei adunați acolo.

— Este o lagună încântătoare, domnilor.

— Da, dar nu orice fel de lagună, a spus Topolsky cu ochii veseli care-i sclipeau între căciula de lână şi eşarfa trasă peste nas. Acest corp de apă nu apare pe nicio hartă ca aparținând unei puteri maritime. Nici în trecut, nici în prezent! Este total necunoscută, există doar pe hărțile noastre. Cu toate astea, iată-ne, o vedem cu ochii noştri! Consideră-te într-adevăr norocos.

— Văd o întindere de apă, am încuviințat eu. Şi pietre. Nişte gheață şi destul de mult cer deasupra noastră. Iar promontoriul acela are, presupun, un caracter aparte.

Topolsky a clătinat din cap cu dezgust.

— Explorările sunt irosite pe tine, Coade. Imaginația ta e afectată de felul greşit în care-ai folosit-o. Ficțiunea nu-şi are locul în această lume nouă a noastră, care-i plină de îndrăzneală.

— Voi ține cont de asta.

Topolsky s-a întors către tânărul cartograf.

— Dupin, până în acest moment ai vreun indiciu despre obiectivul căutării noastre?

Tânărul cu trăsături ascuțite şi-a abătut privirea de la instrumentul optic neobişnuit pe care îl purta agățat de o curea în jurul gâtului. Era alcătuit din două telescoape apropiate unul de celălalt şi unite, între ele rămânând un spațiu la fel de modest ca şi între propriii lui ochi gri-verzui.

— Nu, a raportat el, apoi şi-a reluat observațiile.

— Ce e chestia aia prin care priveşti? l-am întrebat.

— O pereche de telescoape binoculare, mi-a răspuns tânărul fără să se uite la mine. Cel mai recent model brevetat al lui Porto{21}, dar cu unele îmbunătățiri în colimarea prismei aduse de *Herr* Brucker.

— Am ales cele mai recente realizări ale ştiinței pentru expediția noastră, a proclamat Topolsky, de parcă încă mai încerca să obțină sponsorizări.

— Şi ne zgârcim la toate celelalte, a şoptit Ramos.

— Mă încred că trecerea prin fisură nu te-a deranjat prea tare, a zis Van Vught, lovindu-şi cu degetele proeminența rigidă a mustății. Nu aş fi vrut să mă aventurez în apele acelea fără asistența cazanului nostru maritim, dar în cele din urmă am reuşit cu foarte puține dificultăți.

— Sunt foarte bucuros să aud asta. Am observat apropierea unei părți din faleză, dar am presupus că dacă ar fi fost vreun motiv de îngrijorare, aş fi fost informat.

— Nu a existat nicio posibilitate reală de accident, a spus Van Vught, ceea ce nu înseamnă că nu ne-am luat toate măsurile de precauție și nici că ar trebui să fim mai puțin atenți în timp ce înaintăm în lagună.

— Vom naviga până la Edificiu? Harta lui *monsieur* Dupin mi s-a părut foarte detaliată, dar numai tu vei ști dacă putem naviga pe toată distanța până la est sau dacă trebuie să facem o parte din călătoria noastră de-a lungul țărmului.

— Am crezut că am convenit să nu divulgăm hărțile confidențiale până când nu vom ajunge în siguranță în lagună, i s-a plâns Topolsky lui Dupin.

Dupin ți-a îndepărtat de la ochi telescoapele binoculare. Avea obrajii trași și pielea de culoarea laptelui stricat. Pomeții îi ieșeau în evidență ca niște creste perfide de munte.

— Harta topografică e în grija mea. Ca cineva s-o vadă, ar fi trebuit să scotocească prin bunurile mele sigilate.

Dacă ar fi venit de la oricine altcineva, o astfel de sugestie ar fi fost motivul pentru a cere imediat scuze, iar lipsa acestora lor ar fi presupus un alt tip de penitență. Dar știam foarte bine că Dupin nu avea asemenea standarde. Nu se putea abține. Nu-și putea controla limba, la fel cum oamenii nu-și pot controla bătăile inimii. Nu exista nicio provocare intenționată în cuvintele lui, mai mult o expunere a faptelor așa cum le înțelegea el.

— Eu nu am făcut așa ceva, *monsieur* Dupin, i-am spus calm, fără patimă. Îmi amintesc clar că am văzut diagrama de pe masa căpitanului când eram ocupați cu vinul de Xeres și cu trabucurile. Cred că în aceeași seară te-am sfătuit să te odihnești mai mult, de dragul sănătății tale.

— O diagramă similară, poate una de-a noastră, a intervenit cu diplomație Van Vught, oferindu-mi șansa de a-mi scăpa pielea, încercând să păstreze pacea între oaspeții săi și medicul proaspăt angajat pe *Demeter.* Eu și Murgatroyd am marcat pe unele dintre ele câteva observații referitoare la obiectivul nostru. Fără îndoială că una dintre ele ți-a ajuns sub ochi.

— Desigur, așa trebuie să se fi întâmplat, am încuviințat energic din cap.

Dupin s-a întors la cercetarea lui. Topolsky mi-a aruncat o privire precaută, iar Ramos doar s-a încruntat, fără să emită vreo judecată, ci pentru a-și semnala refuzul de a lua partea cuiva.

— Ca răspuns la întrebarea ta foarte rezonabilă, a spus Van Vught, probabil că nu vom risca să ne îndreptăm cu *Demeter* în apropierea țărmului. Însă în apele liniștite ale lagunei, departe de mareea din

apropierea intrării, va fi perfect practicabil să coborâm în bărci. Dacă topografia țărmului o permite, Murgatroyd poate aranja amenajarea unei tabere, astfel încât bărcile să nu fie nevoite să facă un du-te-vino inutil.

— Vine şi Silas cu noi? a întrebat Ramos.

Van Vught trebuie să fi luat deja în considerare întrebarea, pentru că răspunsul lui n-a întârziat să vină.

— Dacă doctorul nu este suprasolicitat pe *Demeter,* atunci pare să fie cel mai bun aranjament, în caz că printre cei care pleacă pe țărm apar boli sau răni.

— Nu există „dacă" în astfel de cazuri, a intervenit Topolsky. Este un lucru prevăzut în contract. În cazul în care există un conflict în privința muncii, Coade trebuie să acorde tratament cu prioritate părții expediționare.

— Prioritatea mea, am zis eu, este omul care are cea mai mare nevoie de îngrijirile mele.

— Atunci îl vei pune pe căpitanul tău în situația de a nu-şi putea îndeplini obligațiile!

— Sunt sigur că nu trebuie să existe dezacorduri şi nu este nevoie să punem chestiunile contractuale mai presus de scrupulele lăudabile ale doctorului Coade, a intervenit calm căpitanul, preluând încrezător problema. În plus, poate fi în avantajul tău, Silas. Câteva zile pe uscat, departe de răul de mare şi de limitările de pe *Demeter* ar face minuni pentru constituția ta.

— Oare vomitatul meu a fost atât de evident? am întrebat, zâmbind.

— Dacă am fi ştiut că doctorul nostru e predispus la rău de mare, a adăugat Topolsky disprețuitor, precum şi la evadări în fantezie, am fi putut arunca plasa puțin mai departe de maghernițele barbare din Plymouth. Mi-am permis să cred că eşti rudă cu familia Coade, din Exeter! M-am gândit că, socotind banii care s-au scurs către acea familie renumită şi respectabilă, am putea fi siguri de calibrul educației tale. A fost un miraj!

— Nu sunt responsabil pentru nicio presupunere făcută cu privire la numele meu. În plus, sunt rudă cu lady Coade. Cred că suntem veri de-al cincilea sau ceva asemănător.

— Un văr de gradul cinci pe o navă de gradul cinci! Cum nu se poate mai potrivit!

— Dacă Silas nu s-ar fi priceput la meseria lui, eu n-aş mai fi fost aici, a zis Ramos.

— Tu, Ramos? a întrebat Topolsky cu dispreț. Nu m-aş grăbi să te

folosesc ca punct de referință pentru capacitățile lui Coade! Ai rămas cam dus cu capul de când te-a găurit. De ce nu mă aperi când contractul nostru este redus la o batjocură legală?

— Îl văd, s-a auzit Dupin.

— Ce vezi? l-am întrebat.

— Edificiul.

— Îl vezi? a repetat şi Topolsky, neîncrezător. E ridicol, Dupin, nici nu am început să ocolim promontoriul!

— Cu toate acestea, îl văd.

Vocea lui Dupin era lipsită de emoție, ca şi cum ar fi dictat ştirile de anul trecut.

— Există o proiecție deasupra promontoriului.

Topolsky a smuls telescoapele din degetele lui Dupin şi le-a înfipt în fanta rămasă neacoperită dintre căciulă şi eşarfă. A căutat cu privirea în jurul obstacolului masiv al promontoriului, până când în cele din urmă ceva i-a atras atenția.

— Doamne, Dupin!

— Acum îl vezi şi tu, a rostit cartograful.

— Văd ce *cred* că ai văzut şi tu. O proiecție gri, care-arată ca un deget, ca vârful unui turn? Dar nu poate fi ceea ce pare! Acea masă de stâncă în formă de craniu trebuie să se afle la peste două sute cincizeci de metri deasupra lagunei! Dacă dincolo de promontoriu există ceva care se ridică îndeajuns pentru a fi văzut deasupra lui, atunci trebuie să fie şi mai înalt! Ambiguitatea nu este posibilă!

— Pot să mă uit? am întrebat şi eu.

Dupin avea încă telescoapele legate în jurul gâtului, dar mâinile lui uşor tremurânde le-au ridicat spre mine. M-a urmărit cu o oarecare îngrijorare când mi le-am apropiat de ochi. Între ele se afla o rotiță folosită la reglarea imaginii, similară cu cea a unui microscop. Prin dispozitivul optic excelent, promontoriul se vedea clar. Am cercetat de-a lungul marginii superioare sterile, fără muşchi – coroana cenuşie strălucitoare a craniului, ca să spunem aşa – până când am zărit proeminența pe care ceilalți bărbați o observaseră deja. Era foarte îngustă, abia dacă părea mai mare decât o aşchie verticală gri, ca un stâlp de gard solitar stând santinelă pe vârful unui deal.

— Mărturisesc, domnilor, că nu pot discerne cu uşurință natura obiectului. Dacă m-aş fi împiedicat eu de el, aş fi putut cu uşurință să cred

că nu-i decât o piatră verticală care se sprijină de vârful promontoriului.

Dupin şi-a şters o dungă de sudoare de pe frunte, eliberând astfel o buclă de păr galben care se fixase acolo.

— Se mişcă.

— Se… ce? am întrebat.

— Se referă la mişcarea noastră relativă, a precizat Topolsky. Suntem încă împinşi de forța aburului, deşi înaintăm cu o viteză foarte scăzută măsurată în noduri – respectând înțeleaptă precauție a căpitanului –, dar mişcarea noastră este suficientă pentru a diferenția proiecția promontoriului! E ca efectul paralaxei, prin care astronomii noştri determină că o stea nu se află de fapt la aceeaşi distanță de alta! Stelele nu se mişcă, dar Pământul se mişcă, în timp ce se roteşte în jurul Soarelui. Noi suntem Pământul!

— Acum înțeleg, am dat eu din cap, deplasându-mi degetul mic de-a lungul craniului de la dreapta la stânga, dar trebuia să-l urmăreşti câteva secunde pentru a fi sigur că e mişcarea bună. Şi da, deduc că trebuie să se afle într-un punct mai înalt decât vârful promontoriului. Mai înalt şi mai îndepărtat. Dar ar putea la fel de uşor să fie un vârf natural de vreun fel.

I-am dat telescoapele binoculare lui Van Vught.

— Căpitane?

Părea că nu-i fusese permis să le atingă sau să le examineze înainte, deoarece degetele lui zăboviră pe ele o clipă înainte de a şi le ridica la ochi. M-am întrebat dacă le credea o jucărie fantezistă, fără importanță, dar era prea politicos pentru a spune asta, ori dacă şi-ar fi dorit să le aibă în locul lunetei sale vechi, dar robuste.

S-a uitat prin ele o clipă, apoi i le-a înapoiat lui Dupin. Ramos nu spunea nimic şi era clar că în rândul oamenilor lui Topolsky se convenise că această privire de la distanță nu prezenta niciun interes sau motiv de îngrijorare pentru soldat.

— Nu ştiu ce este, de asta sunt sigur, a spus Van Vught. Dacă este un turn, atunci trebuie să fie la cel puțin trei sute sau trei sute cincizeci de metri deasupra lagunei. Dacă acesta este un indiciu al dimensiunii Edificiului tău…

Dar căpitanul nu a permis ca această ipoteză nefondată să meargă mai departe.

— Vom vedea destul de curând, a adăugat el, când nu vom mai avea promontoriul în cale. Cred că aproximativ două ore vor fi de ajuns.

— Vom imortaliza momentul, a spus Topolsky. Lumina este potrivită, iar puntea nu se mişcă prea mult.

— Vrei să faci o fotografie, a zis căpitanul cu aerul unuia care tocmai a realizat care sunt cele mai mari temeri ale sale.

Ochii lui Topolsky au strălucit, cuprinşi de un entuziasm brusc, ridurile din jurul lor adâncindu-se.

— Trebuie să ne mişcăm în pas cu vremurile, domnilor! Sau, mai degrabă – pentru că voi avea nevoie de o expunere destul de lungă –, trebuie neapărat să *nu* ne mişcăm!

CAPITOLUL 7

Echipamentul fotografic al lui Topolsky nu mai văzuse până atunci lumina zilei în această călătorie. A apărut pe punte în lăzi pline de paie, pe care Topolsky le-a deschis, apucându-se să scormonească prin ele. Unele componente trebuiau desfăşurate, altele trebuiau înşurubate sau dezasamblare şi reasamblate în alt fel. Topolsky s-a apucat cu încredere de această treabă, dar nu după multă vreme s-a oprit, încruntat, privind chiorâş la explozia de piese, în care niciuna nu părea să aibă vreo legătură cu cealaltă. Atunci a intervenit Dupin care, cu eficienţă şi fără să scoată vreun cuvânt, a transformat haosul în ordine, în timp ce Topolsky a început să bombăne deznădăjduit, ghemuit şi cu mâinile în şolduri.

— Da, *monsieur* Dupin, piesa aia chiar se potriveşte acolo, comenta el periodic, deşi tuturor celor prezenţi le era clar că Dupin ştie exact ce să facă şi nu are nevoie de îndrumări sau încurajări.

Dar, treptat, echipamentul a început să prindă contur, iar Topolsky s-a distrat expunând câteva plăci cu versanţii stâncoşi din jur şi puntea navei. Înaintarea continuă şi prudentă a navei ne ducea în apropierea promontoriului, oferind o privelişte tot mai cuprinzătoare pe toată lungimea lagunei. Într-o măsură, continuam să am îndoieli serioase în privinţa proiecţiei stâncoase, dar pe măsură ce am văzut mai mult terenul înconjurător, a început să mi se pară şi mai puţin probabil că există vreo masă de stâncă suficient de mare ca să se înalţe deasupra promontoriului din punctul nostru de observaţie de atunci. Înălţimea medie părea să fie în scădere, capătul estic al lagunei fiind flancat de pante mult mai joase şi mai blânde decât pereţii stâncoşi care mărgineau intrarea vestică.

Topolsky l-a trimis pe Ramos să se asigure că oamenii de care era nevoie s-au adunat pe punte în aşteptarea momentului când aveam să vedem pentru prima dată Edificiul.

— Dragul meu doctor Coade, m-a salutat milady Cossile când şi-a făcut apariţia, îmbrăcată cu o haină galbenă, mănuşi galbene, purtând o pălărie galbenă împodobită extravagant cu pene. V-aţi îndestulat, presupun.

— Îndestulat?

Mi s-a părut că privirea ei s-a îndreptat spre antebraţul meu.

— Ai luat micul-dejun, vreau să spun. Nu ai fost cu noi la masa principală. Sau te-ai gândit că mă refer la altceva? m-a întrebat, privindu-

mă mustrător pe sub borul pălăriei. Nu este un obicei pe care trebuie să-l cultivăm.

— Ce anume?

— Să iei micul-dejun de unul singur. La ce credeai că mă refer? a întrebat contesa, luându-şi privirea de la braţul meu, îndreptându-şi atenţia luminoasă spre faţa mea. Sau ai profitat de ocazie pentru a-ţi continua romanul? O asemenea obstinaţie în faţa unor şanse insurmontabile e de-a dreptul admirabilă.

— Sunteţi convinsă că romanul meu va fi un eşec?

— Nu, sunt convinsă că a îndeplinit deja această condiţie.

— Oamenilor pare să le placă, am răspuns eu, ridicând din umeri cu bunăvoinţă.

— Ah, da, analfabeţilor şi neşcoliţilor. Poate că ţi-ai găsit publicul care ţi se potriveşte în mod natural, a spus ea privind spre punte.

— Dacă nu este pe gustul dumitale, contesă, poate că ar fi mai bine să îţi îndrepţi energia în altă parte.

— Aş face asta cu plăcere, doctore. Dar în absenţa scrierilor antice, a alfabetelor pe jumătate uitate, a codurilor şi a simbolurilor criptice, este cât se poate de clar că o minte ca a mea suferă de o lipsă reală de ocupaţie. Aceste zile lungi pe mare îmi obosesc îngrozitor spiritul. Am citit fiecare carte pe care am adus-o cu mine şi toate celelalte cărţi pe care le-am găsit la bord. Chiar am acordat atenţie şi eforturilor tale de a scrie un roman.

— Câtă amabilitate! În primul rând, oare nu a fost o greşeală să te alături expediţiei, având în vedere că darurile dumitale intelectuale sunt atât de rafinate?

— Doar timpul va decide, a răspuns ea, tratând întrebarea ca şi cum ar fi fost una sinceră. Poate că patronul Topolsky va găsi în Edificiu enigmele lexicale pentru dezlegarea cărora am fost adusă la bord. Între timp, trebuie să mărturisesc, serviciile mele au fost solicitate pentru un preţ destul de generos, aşa că cel puţin nu mă voi întoarce săracă, indiferent de consecinţele efortului nostru. Ai fost solicitat în condiţii la fel de favorabile?

— N-aş avea de unde să ştiu. Mi s-a oferit salariul standard pentru un chirurg asistent şi, din moment ce mă aşteptam să învăţ din această experienţă, nu am văzut niciun motiv să-mi pun recompensa la îndoială.

— Chirurg asistent? Atunci mai este altul, în faţa căruia răspunzi?

— Nu, o corabie de această categorie ar angaja în mod normal doar un

chirurg asistent – de obicei pe cineva care nu are mai multe calități decât un măcelar sau un tâmplar şi cu aproximativ la fel de multă grijă pentru igienă.

— Atunci trebuie să ne bucurăm foarte mult de angajarea ta, din moment ce eşti mult deasupra unor astfel de ocupații. Intervenția de neurochirurgie pe care i-ai făcut-o lui Ramos nu a fost lipsită de merit.

— Mulțumesc, i-am răspuns, încruntându-mă auzind termenul necunoscut. „Neurochirurgie". Aşa numesc astfel de intervenții la Londra?

— Aşa vor ajunge să-i spună.

— Eşti un tovarăş de călătorie extrem de ciudat, contesă, i-am spus cu un zâmbet rigid. Chiar cel mai ciudat pe care l-am întâlnit vreodată, sunt sigur. Dar presupun că este mai bine să fii în compania unor suflete interesante, oricât de problematice ar fi manierele lor.

— Mă găseşti interesantă?

— Te găsesc fascinantă, i-am răspuns, rostind cuvântul care aproape că mi se lipise de vârful limbii, dar care mi-a scăpat înainte de a mă răzgândi. Iar prin asta vreau să spun că te găsesc la fel de enervantă ca orice enigmă. Cu toate astea, n-am întâlnit niciodată un alt individ care să pară că nutreşte o aversiune instantanee față de întreaga mea ființă.

— Cartea ta, doctore, mi se pare dezagreabilă. Nu am convingeri fixe despre tine.

— Totuşi, se pare că găseşti un motiv de nesfârşită dezamăgire în fiecare acțiune a mea şi în fiecare cuvânt pe care îl rostesc.

— Văd ce poți fi, dar e ceva ce nu ai devenit încă. Ce ai putea fi, cu îndrumarea corectă. Cu instruirea corectă. Cu pregătirea potrivită, a continuat ea, dând categoric din cap în pauzele dintre aceste declarații. Poate că, în loc să mă vezi ca pe un adversar, ar trebui să mă consideri doar o ființă care doreşte să-ți modeleze şi să-ți încurajeze dezvoltarea.

— Nu am solicitat nicio astfel de modelare.

— Cu toate acestea, ai nevoie de ea.

Şi-a smuls o pană din pălărie, apoi şi-a gâdilat obrazul cu capătul ei. O viziune absurdă mi-a fulgerat în minte: contesa Cossile aplecată deasupra mea, mestecând vârful penei, în timp ce eu stăteam strivit pe puntea lui *Demeter* de un lemn imens, cu măruntaiele distruse.

— Eşti bine, doctore? Ți-a cam pierit culoarea, a zis ea după ce m-a cercetat cu o îngrijorare bruscă.

— Nu-i nimic. Răul de mare mă urmăreşte chiar şi pe aceste ape mai calme.

— Este greu pentru amândoi, a spus ea, o urmă de compasiune bântuindu-i trăsăturile. Dar dacă insişti să te gândeşti la *Demeter* ca la o corabie pe apă, atunci răul de mare te va însoți pretutindeni. Nu poți face, în sfârşit, ajustarea? Va fi mult mai uşor când o vei face.

— Ce ajustare?

— Aceea căreia i te împotriveşti. Ceea ce te va conduce la o înțelegere deplină a situației dificile prin care trecem.

— Nu ştiu ce rămâne de înțeles. Situația noastră pare destul de clară: ne aflăm la bordul unei corăbii care navighează printre insulele şi golfurile Patagoniei, angajată pentru o expediție privată.

— E vorba de mult mai mult decât atât, doctore. Dar dificultatea este aceasta: de îndată ce vei întrezări adevărul mai mare, vei fi predispus să-l alungi – aşa cum, fără îndoială, mă vei alunga şi pe mine dintr-o clipă în alta, sub un pretext invocat de…

— Coade! a lătrat Topolsky. Obiectivul e aproape de noi, omule! Nu mai vreau să aud nicio secundă fleacurile tale! Vreau ca întreaga echipă să fie surprinsă în momentul… triumfului meu… al nostru! Şi tu, Ada.

— Îmi pare rău, contesă, am spus grăbit, dându-mi seama – cu o împunsătură de invidie – că era prima dată când îi auzeam prenumele şi că mă îndurera faptul că Topolsky putea să-l rostească atât de neglijent, în timp ce eu aş fi dat întreaga lume să-l aud răsunând de pe buzele ei. Poate ne continuăm discuția… discuția noastră foarte interesantă… cu altă ocazie?

Ea a clătinat din cap. Nu ştiu dacă din cauza dezamăgirii, a exasperării sau din cauza unei forme mai profunde de disperare pe care încă nu o puteam clasifica.

Ne-a adunat pe punte într-un grup cu o atitudine cât se poate de formală.

Căpitanul Van Vught şi patronul Topolsky în față (cel din urmă nici n-ar fi visat să ocupe o altă poziție), cu membrii grupului expediționar în spate: Dupin, *Herr* Brucker, contesa Cossile şi colonelul Ramos. Fusesem angajat în acelaşi timp cu restul grupului, dar nu trebuia să fiu considerat parte din acesta, aşa că m-am alăturat lui Murgatroyd şi celorlalți ofițeri superiori pe rândul al treilea, urmați de Mortlock şi mai mulți aspiranți respectabili, aliniați pentru a forma rândul al patrulea, doar ca să contribuie la îngroşarea numărului.

Mă întrebam pe cine avea de gând să delege Topolsky să manevreze camera, dar acest lucru fusese deja luat în considerare. Brucker echipase camera cu un mecanism de ceas ingenios care deschidea şi închidea

automat obturatorul.

— Noi, ăştia din Stuttgart, suntem deştepți, *ja?* a întrebat Brucker, aplecându-se cât să-i simt respirația pe gât. Voi, bărbații din Anglia, vă grăbiți ca şoarecii, dar noi avem un mecanism de ceas pentru a ne asculta ordinele!

M-am răsucit pentru a mă adresa bărbatului ciudat, cu chip de bufniță, cu o coamă bizară de păr negru complet expusă acum, când ținea căciula în mâini.

— Sunt sigur că bărbații din Stuttgart trebuie felicitați pentru hărnicia lor, i-am răspuns. Dar chiar vrem o lume condusă de un mecanism de ceas?

Lăsând deoparte distragerile inovațiilor străine, afacerea se dovedi la fel de plictisitoare pe cât mă aşteptasem. Mai fusesem fotografiat – astfel de invenții ajunseseră chiar şi în West Country – dar era altceva să rămân nemişcat şi inexpresiv pe uscat. Pe o punte, chiar şi pe o punte care se mişca lin, ca a noastră, trupul se opunea unei asemenea linişti. Era greu să ne menținem echilibrul şi să rămânem nemişcați în acelaşi timp, iar curând mişcarea țărmului mi-a provocat greață, una mai presus de răul de mare persistent, care nu mă părăsise niciodată. Topolsky a insistat să expună şase plăci fotografice, sporindu-ne calvarul. Efortul de a rămâne perfect nemişcat s-a dovedit prea mare pentru Dupin, care a leşinat brusc, prăbuşindu-se pe umerii căpitanului Van Vught, care l-a prins pe băiat înainte ca acestuia să-i fie şi mai rău. Dupin, năucit, s-a îndreptat poticnindu-se către o ladă, pe care s-a aşezat îngrozit, amețit şi palid.

— Trebuie să ai mai multă grijă de tine, i-am spus, deschizându-i ochii. Te-ai muncit până în pragul epuizării, Raymond. Ai şi febră.

— Diagrama aceea a fost întotdeauna în camera mea.

— Nu am nici cea mai mică îndoială. Aşa cum a avut căpitanul amabilitatea să explice, eu am văzut o diagramă diferită. Răspunsul ăsta te mulțumeşte?

— Cred că aproape am ajuns, a spus el cu o voce joasă, de somnambul.

— Unde să fi ajuns?

Dupin a scotocit în buzunarul hainei şi a scos un pumn de hârtie mototolită, albastră de la cerneală.

— Aproape am ajuns, aproape îl văd, a repetat el, apăsând cu vârfurile degetelor grămada de hârtie, făcând-o să se desfăşoare în anumite locuri şi să se mototolească mai tare în altele. E doar o bucată de hârtie împăturită. Nu am tăiat-o sau ceva de genul ăsta.

— Ai nevoie de odihnă.

— Nu o vezi, dar este posibilă. Este o sferă, înțelegi? m-a întrebat el şi a ciupit hârtia în două locuri, făcând-o să se umfle, ca o încercare apatică de a forma un felinar de hârtie. Este o sferă. Cred că a fost întotdeauna o sferă, apoi ceva a mers prost. Aceasta este topologia.

S-a uitat către uscatul care părea să se grăbească pe lângă noi pe ambele părți ale lui *Demeter.* Topografie?

— Nu. Topologie. Suprafețe şi volume. Transformări. Transformări homotopice. Înțelegi, doctore?

— Ce să înțeleg?

— Cum să-l întorci pe dos. Există o cale. Aproape că o văd.

Mi-am dat seama că e profund tulburat, mistuit de o febră a speculațiilor, una la fel de reală, poate, ca febra sângelui care îi încălzea fruntea.

— Nu cred că trebuie să-ți pierzi timpul cu asta. Nu poți întoarce o sferă pe dos.

Dupin s-a uitat la mine cu o tresărire bruscă şi fragilă, de parcă tocmai i-aş fi spus că a fost împuşcat cățelul lui preferat.

— Nu!

Topolsky s-a repezit ținând un recipient din sticlă în mână. N-am avut timp să reacționez, iar el a poziționat obiectul sub nasul lui Dupin. Acesta a strănutat violent şi aproape s-a prăbuşit pe spate de pe ladă. L-am prins pe băiat de gât cu o mână şi cu cealaltă am apucat fiola lui Topolsky. Îmi venea s-o zdrobesc de furie. Nu trebuia decât să o ridic la o palmă de nas pentru a-i detecta îngrozitorul miros înțepător, anihilând până şi parfumul uleiurilor pe care Topolsky şi le aplica în barbă şi pe păr.

— Cazac nenorocit, i-am strigat, e pacientul meu!

— Şi angajatul meu, a replicat Topolsky. Ca şi tine, Coade.

S-a uitat la mine, şi-a recuperat fiola, apoi şi-a îndreptat privirea către ceva de pe punte. Era construcția de hârtie a lui Dupin, pe care o scăpase când începuse să strănute violent. În urma impactului, articulațiile din hârtie şi-au schimbat poziția, făcând obiectul să-şi schimbe forma. Acum arăta destul de ciudat, părând mai puțin o sferă sau un felinar şi mai mult o încrucişare între un şurub marin (precum cel care-l propulsa pe *Demeter)* şi o caracatiță răsucită, cu tentaculele scurte şi groase.

Sau, poate, un păianjen cu membrele grase.

Topolsky a călcat obiectul, transformându-l într-o grămadă de papier mâché cu pete albastre.

— Cazac nenorocit sau nu, a zis el încet, eu sunt finanțatorul acestei expediții.

Dupin încă îşi ciupea nasul şi strănuta, iar din ochii înroşiți îi curgeau lacrimi.

Demeter şi-a continuat drumul în jurul promontoriului.

Minutele treceau şi nicio voce umană nu tulbura zgomotul înăbuşit al motorului de sub punte. Toți ochii erau ațintiți asupra țărmului, care devenea tot mai mare. Nu se vedea vreo plajă, doar o margine mohorâtă de piatră sfărâmată, cu pietre acoperite de gheață între apă şi poalele dealului. Dar oare nu eram deja îndeajuns de departe în jurul promontoriului încât să fi văzut ceva?

Apoi, brusc, şi-a făcut apariția. Fără avertisment – nu exista niciun indiciu de lucrări periferice sau perturbări ale solului. În jurul celei mai joase părți a promontoriului şi-a făcut apariția un zid cenuşiu abrupt şi înalt, perfect neted şi regulat, încât am alungat imediat orice gând că mă uit la o formațiune naturală.

S-a interpus un alt zid, poziționat în unghi față de primul, apoi a apărut un al treilea. Încet-încet mi-am dat seama că vedem nişte metereze proeminente de diferite înălțimi şi lățimi, aşezate pe poteci ondulate, ca brațele încolăcite ale unei caracatițe groase şi musculoase. Din poziția joasă de unde priveam, era aproape imposibil să ne formăm o impresie coerentă a modului în care se aranjau şi se conectau aceste caracteristici. Erau multe; unele se terminau în turnulețe, altele păreau să se curbeze înspre masa principală de piatră. Însă m-a lovit un lucru: dacă o fortificație sistematică, rectilinie, care are sens din punct de vedere geometric ar fi gravată folosindu-se un mediu cum ar fi cafeaua densă, spumoasă, apoi lichidul ar fi amestecat, întinzându-se şi deformându-se de-a lungul axelor de rotație, forma rezultată ar putea începe să semene cu spectacolul pe care-l vedeam înaintea noastră.

Pe măsură ce înaintam, se vedea şi mai mult, formațiunile extinzându-se atât pe verticală, cât şi pe orizontală. Pereții se înălțau din ce în ce mai tare cu cât rămâneau mai în spate, semănând cu terasele tăiate într-un deal abrupt. Nu puteam deduce cu siguranță distanța şi nu exista nimic în acest decor care să-mi ofere ceva prin care aş putea măsura înălțimea peretelui, niciun om, niciun copac sau o casă, oricât de nepotrivite ar fi fost asemenea criterii. Dar intuiția mea, care-mi provoca furnicături pe piele, mă făcea să

fiu sigur de un lucru.

Pereții dinspre interior erau *prea* înalți.

— Fă o evaluare a înălțimii, Dupin, te rog, a spus Topolsky.

Dupin, cu ochii încă înlăcrimați şi (aşa mi se părea) aflat la un pas de leşin, îşi reluase rolul de cartograf şi de topograf. În loc de telescoape binoculare, acum folosea un dispozitiv şi mai complicat, asamblat din cadrane gravate, balanțe fine şi lentile asemănătoare pietrelor prețioase.

— Două sute treizeci de metri, a raportat el.

Dar acesta nu era o opinie definitivă asupra înălțimii pereților din partea interioară, ci doar un raport intermediar.

— Două sute patruzeci, a strigat el din nou.

Şi apoi:

— Două sute şaizeci.

— Am aflat limita superioară! a exclamat Topolsky entuziasmat.

Pereții au încetat în cele din urmă să mai urce. Acum vedeam creneluri orizontale în partea de sus a zidurilor. Se ridicau şi coborau în valuri bolnăvicioase şi sinuoase, ca nişte reptile cu spatele ca un fierăstrău, care se întinseseră pe un teren ondulat.

— Două sute şaptezeci de metri, a raportat Dupin.

Am fost şocat gândindu-mă la zidarii care se străduiseră să înalțe acele ziduri imense. Puteam, la limita perspectivei mele, să discern liniile oscilante ale blocurilor obişnuite de piatră. Erau sute şi sute. Ar fi trebuit să-mi amintească de o construcție din cărămidă, dar de fapt păreau să fie nişte solzi. Poate că era din cauza mişcării aerului peste apa rece a lagunei, dar pereții păreau să inspire şi să expire în timp ce îi cercetam.

Dar totul nu se termina la ziduri.

Deasupra crenelurilor sinuoase se proiecta o cetate construită din piatră: lucrul cel mai de preț, cu siguranță, pe care aceste monstruoase ziduri de apărare se străduiau să-l înconjoare. Ca şi zidurile, cetatea se retrăgea într-o succesiune de straturi, fiecare mai înalt decât ultimul. Erau porți, temnițe, ziduri de legătură – multe dintre acestea, care se înălțau la niveluri amețitoare – şi mai multe turnuri decât puteam număra cu uşurință, înghesuindu-se ca hornurile care înnegresc cerul unui vis industrial. Mai sus, tot mai sus se înălțau semețele turnuri, al căror număr scădea odată cu înălțimea progresivă, până când au rămas ca santinele doar o duzină sau chiar mai puține, cele mai puternice vârfuri dintre toate. Partea cea mai de sus a unuia dintre aceste turnuri, surmontată de un ornament de piatră,

trebuie să fi fost obiectul pe care îl desluşisem deasupra promontoriului.

Încet, pe măsură ce ne apropiam, ni se dezvăluia întreaga amploare a structurii. Se termina aşa cum începuse, fără vreun semn că ar exista alte formaţiuni sau tabere în jur. Succesiunea de aproape o jumătate de kilometru de ziduri s-a terminat brusc, culminând doar cu o margine stâncoasă de ţărm şi pante de culoarea noroiului dincolo de ea. Edificiul se înălţa singur, fără context, fără explicaţii.

Topolsky era într-o stare asemănătoare cu stupoarea. Dupin, cu mai multă prezenţă de spirit, era preocupat să realizeze o schiţă rapidă şi metodică, având degetele încă pătate de albastru de când ţinuse construcţia din hârtie. Aveam echipamentul fotografic, desigur, dar de pe puntea mobilă imaginea nu putea fi niciodată complet clară şi cred că Dupin îşi dorea să pună *ceva,* pe hârtie cât timp avea şansa să o facă.

— Ei bine, a întrebat Van Vught, este aşa cum ai sperat să fie, patroane?

Topolsky a încercat să vorbească, dar vocea îi era răguşită din cauza entuziasmului. A fost nevoit să se lovească uşor în piept înainte de a continua.

— Cum am sperat să fie, dragul meu căpitan? Stau înaintea ta mut de uimire. O parte din mine era plină de îndoială, chiar şi când am aruncat prima privire, că aşa ceva e real. Totuşi, iată-mă stând tăcut pe un vârf din Darien{22}!

— Nu eşti complet tăcut, a spus Van Vught.

— Ceva nu e în regulă cu chestia asta, am zis eu.

— Bineînţeles că ceva e-n neregulă, imbecilule, a sărit Topolsky, aproape râzând de stupiditatea mea evidentă. Însăşi manifestarea sa este o greşeală! Edificiul nu ar trebui să se afle aici! Prezenţa lui este un afront la adresa ordinii şi a bunului-simţ!

— Vreau să spun că nu mi se pare că e cum trebuie să fie. E ceva… am şovăit, căutând cuvintele care să nu mă facă să par prost. Ceva nelalocul lui. Nu vezi? Pare un lucru văzut într-un miraj, răsucindu-se şi unduindu-se în aer, dar îngheţat într-un stadiu anume al transformării sale. Acele creneluri curbate şi încolăcite îmi provoacă rău de mare.

— Tu ai rău de mare în fiecare zi, Coade.

— Dar e mai mult de-atât. Turnurile acelea se sprijină sau se îndepărtează unele de altele aproape imperceptibil, dar tulburător, ca nişte popice pe cale să se prăbuşească.

— Poate că ochii tăi îţi sunt de folos în umilele camere de examinare din

Plymouth, dar mă tem că te înşală când vine vorba de măsurarea distanţelor, a rostit el dintr-o răsuflare, dar suficient de tare pentru a fi auzit. Ochii acestui nenorocit nu sunt atât de afectaţi, a adăugat el.

— Şi eu văd ceva greşit. Mi-e la fel de clar, a intervenit Van Vught.

— Atunci este o iluzie optică, determinată de mişcarea lui *Demeter,* a spus Topolsky.

— Nu este prima dată când mă uit la ceva care se află pe uscat, a răspuns Van Vught. Ai vreun comentariu, *monsieur* Dupin?

Dupin continua să schiţeze fără întrerupere. Întotdeauna îmi plăcuse să văd pe altcineva făcând semne pe hârtie, dar liniile trase de Dupin erau mai degrabă ca nişte urme lăsate de o maşină de gravat: impecabile şi sigure, dar precizia lor era ameţitoare. Observam, printre desenele făcute de el, care reprezentau peisajul din jurul nostru şi obiectul în sine, schiţe care păreau să transmită paşi care duceau la deformarea construcţiei sale de hârtie distruse de acum. Era ca şi cum, în ciuda a ceea ce se întâmpla chiar în faţa lui, mintea sa nu rezistase impulsului de a reveni la ocupaţia anterioară.

— Există o abatere de la regularitatea la care ne aşteptam de-a lungul numărului de axe, a spus el. Când ne vom apropia, voi putea cuantifica gradul acestei abateri şi cauzele ei probabile.

Am dat încet din cap, bucuros de faptul că observaţia mea fusese confirmată.

— E posibil să fi existat o tasare a zidurilor sau a oricărei fundaţii din care se ivesc acele turnuri. Dar nu poate fi foarte grav, altfel am vedea moloz în jurul bazei, unde alte turnuri s-ar fi prăbuşit deja.

— Să nu ne aventurăm în presupuneri, când numai faptele singure ne vor ghida, a declarat Topolsky. Noua ştiinţă a fotografiei va rezolva orice ambiguitate. Lasă-ţi deoparte schiţa ta învechită, Dupin! O astfel de lucrare grosolană aparţine pereţilor unei peşteri, nu instituţiilor noastre învăţate! Datorită domnului Daguerre{23}, nu mai avem nevoie de astfel de mâzgăliturі!

Echipamentul fotografic era din nou pregătit, cronometrul era pornit, iar noi eram încurajaţi să ocupăm poziţii formale în spatele căpitanului şi al patronului, în timp ce masa aceea monstruoasă din piatră se ridica în spatele nostru ca visul febril al unui arhitect.

Lui Dupin au continuat să-i zvâcnească degetele. Nu ţinea nimic între ele acum, nici măcar un creion, dar îmi închipuiam că încă se imagina ţinând în mână acea bilă de hârtie îndoită. Ce văzuse în mintea lui, m-am întrebat? Ce

îl tulburase atât de mult? Ce-l mai tulbura încă?

CAPITOLUL 8

Seara, când starea de spirit de la bordul navei oscila îngrijorător între bucuria că făcuserăm față cu bine intrării în fisură şi vaga presimțire că s-ar putea să fim nevoiți să plutim şi mai aproape de acei pereți ametitori şi încărcați de mistere, căpitanul şi-a convocat companionii obişnuiți pentru a se bucura de cină şi de vinul de Xeres.

Fusese clar de la început că nu există decât un singur subiect de conversație imaginabil, iar eu m-am mulțumit să stau relaxat şi să observ totul ca un martor aproape mut, cu excepția cazului în care eram îndemnat să-mi exprim opinia. Sosiseră şi plăcile fotografice împreună cu desenele lui *monsieur* Dupin, care erau la fel de pretențioase şi de îngrijite ca planurile unui arhitect, şi urmăream cu atenție cum Murgatroyd, Topolsky, Dupin şi Brucker plimbau peste ele rigle şi raportoare, comparând dimensiuni şi unghiuri şi schimbând presupuneri şi deducții cu privire la dimensiunile relative ale elementelor care formau Edificiul.

Ramos, la fel de tăcut, urmărea acest discurs cu un trabuc neaprins atârnându-i între buze.

— Logic ar fi să existe un punct de intrare, probabil ascuns în complexitatea acelor pereți, a zis Topolsky, răsfoind entuziasmat hârtiile şi plăcile fotografice. Nu există îndoială în privința asta, deoarece acele ziduri au o funcție clar defensivă şi orice deschidere trebuie să se afle în interiorul lor, invizibilă din poziția noastră actuală. Dacă nu există o poartă, atunci sigur e vreo uşă ascunsă, un tunel sau poate nişte scări cioplite în perete sau chiar un pod care să pătrundă dinspre munții de dincolo.

— Te bazezi pe existența unei intrări? a întrebat Van Vught.

— Trebuie să existe una.

— Nu şi dacă este un mormânt, sigilat după construcție, a precizat contesa. Sau o închisoare, ca acelea în care deținuții sunt aruncați peste ziduri şi lăsați să putrezească înăuntru.

Contesa m-a privit cu o urmă de cochetărie, de parcă ar fi împărtăşit cu mine o glumă ştiută doar de noi – sau un coşmar doar al nostru.

— Poate că, atunci când veți sparge zidurile, veți fi copleşiți de un adevărat torent de schelete, a încheiat ea.

— Există fante de observare în ziduri şi creneluri de-a lungul meterezelor, a spus Murgatroyd, bătând cu degetul pe un detaliu neclar de

pe una dintre plăcile fotografice. Pe mine mă duc cu gândul la apărare. Oricare ar fi fost despotul militar norvegian acum uitat care a făcut chestia asta, intenția lui a fost s-o păstreze pentru el, a precizat el, dând din cap spre Topolsky. Cred că vom găsi o cale de acces. Indiferent cât de bine este construită o cetate, chiar dacă ar fi avut propria ei sursă de apă şi, probabil, spațiu suficient în interiorul acelor ziduri pentru păşuni şi livezi, tot ar fi avut nevoie de provizii.

— Dacă nu există o uşă, a spus Ramos, asta se poate aranja, cu condiția ca praful de puşcă să fie suficient de puternic.

Cossile s-a întins şi l-a lovit pe Ramos pe încheietura mâinii cu o afecțiune rece.

— Dragă colonele, chiar n-o să te laşi până n-o să arunci ceva în aer, nu-i aşa?

— Într-un fel sau altul, o să existe o cale de acces, a zis Topolsky. Şi dacă trebuie să ne bazăm pe munițiile domnului Ramos, Ada, atunci o vom face. N-o să mai dureze mult şi ceața din depărtare se va risipi şi ne vom putea contempla adversarul cu privirea ageră şi inteligența ascuțită!

N-am rezistat şi-am comentat.

— Adversarul nostru? În afară de faptul că se înalță vag amenințător, nu ne-a făcut niciun rău, nu-i aşa?

— Vorbesc la figurat, Coade. Este adversarul nostru prin faptul că reprezintă ignoranța şi necunoscutul. Şi, în calitate de bărbați – şi o femeie – de ştiință, putem fi de acord că astfel de deficiențe în înțelegerea noastră cel mai probabil nu vor putea fi rectificate fără luptă şi obstacole. Fie că este opera naturii sau a omului, secretele şi misterele nu sunt niciodată divulgate de bunăvoie! a declarat el terminând un trabuc şi aprinzând altul. Dacă ar fi divulgate în felul acesta, unde s-ar mai afla gloria, caracterul nobil al cuceririi ştiințifice?

Patronul Topolsky s-a aplecat încrezător, privindu-i pe cei din jurul mesei.

— Edificiul ne va cere o taxă, prieteni, sunt sigur de asta! Dar îl vom învinge, iar cicatricile pe care ni le va provoca, cicatrici ale trupului şi ale sufletului, vor fi purtate cu şi mai multă mândrie, pentru că doar noi vom şti care este prețul lor! Domnii din Anglia, care acum dorm, se vor crede blestemați că nu au fost aici!

— Sau extrem de fericiți că dormeau, a murmurat Cossile.

Am zâmbit, auzindu-i cuvintele. Ea mi-a surprins privirea şi mi-a zâmbit

la rândul ei.

Murgatroyd a luat una dintre plăci şi a ţinut-o mai aproape de singurul său ochi, examinând ceva situat lângă baza Edificiului: o mică pată întunecată presată între linia ţărmului şi primul flanc de piatră.

— Ce este asta, domnilor? Nu-mi amintesc să o fi văzut când eram pe punte.

— Un defect pe placă, i-a respins Topolsky întrebarea.

— Nu este un defect, a spus Brucker. E ceva real. Acelaşi lucru apare şi pe placa asta.

— Este separat de Edificiu, a comentat Dupin. Are o lungime de circa douăzeci şi cinci de metri, aş estima, şi poate cincisprezece, maximum optsprezece în înălţime.

— Îmi permiteţi? a întrebat căpitanul, politicos.

A luat prima placă de la Murgatroyd şi a studiat-o cu atenţie. Apoi a lăsat-o încet jos.

— Cred că este o epavă, domnilor. Sunt vizibile catargele şi poate un coş de fum. Partea principală este coca. Este o navă cu aburi, la fel ca *Demeter*. Nu cred că un alt fel de navă ar fi putut naviga prin fisură.

— Câţi ani ar putea avea? am întrebat, dispus să-mi expun ignoranţa despre propulsia maritimă.

— Vom şti când vom fi ceva mai aproape. Cu siguranţă nu are mai mult de treizeci de ani. Cred că s-ar putea, mai degrabă, să fie un vas cu zbaturi, decât cu motor cu aburi, a explicat el, întorcându-se cu faţa către Topolsky. Oamenii de pe *Europa* ştiau de această epavă, patroane? Dacă da, este curios că nu ai zis lucrul ăsta până acum.

— În informaţiile primite de la ei nu era menţionată nicio epavă, a spus Topolsky disprețuitor. Şi nu ar trebui să ne preocupe aşa ceva. Navele prost echipate dau tot timpul de necazuri. În niciun caz nu suntem prost echipaţi.

— Totuşi, ne vom apropia de ţărmul acela cu prudenţă, a chibzuit Van Vught între două înghiţituri de vin. Vom ancora chiar lângă promontoriu, apoi vom trimite bărcile să străbată ce-a mai rămas din drum. Vor avea ceva de vâslit până acolo, dar pe oameni nu-i va deranja să facă mai multă mişcare dacă li se promite că vor vedea uscatul şi că vor primi o porţie suplimentară de grog la sfârşit. Poate că vei găsi chiar un petic de teren suficient de plat pentru o partidă de crichet, locotenente, a adăugat el, adresându-i-se lui Murgatroyd. Ştiu că îţi este dor de jocul vostru englezesc atât de ciudat. Între timp, dacă există provizii utile în acea epavă, ni le vom

însuşi.

— Iar cadavrele? am întrebat eu timid.

Van Vught a dat din cap sumbru.

— Sper că nu există, Silas, dar dacă vom da de aşa ceva, le vom trata cu respectul cuvenit tuturor fraţilor de pe mare.

Am ridicat una dintre fotografiile oficiale de grup, cu Edificiul în spatele nostru. Placa fusese fixată chimic, astfel încât să poată fi expusă la lumină, dar nu fusese încă duplicată ca negativ. În consecinţă, tot ce era lumină era întuneric şi tot ce era întuneric era lumină. *Demeter* arăta ca un spectru, cu copastiile palide ca osul, plutind pe o mare lăptoasă sub un cer cenuşiu. Am întors imaginea cu susul în jos, astfel încât nava părea suspendată de un tavan de gheaţă, cu un întuneric devorator prinzând-o în gheare de dedesubt.

— Ai observat, doctore, că echipajul nu apare deloc? a întrebat contesa Cossile. Alergau de colo-colo ca şobolanii, în timp ce noi am stat îndeajuns de nemişcaţi pentru a fi prinşi în poză. În afară de câte o nălucă ocazională, în care un om a zăbovit suficient de mult pentru a lăsa o urmă, arată ca şi cum am bântui o navă-fantomă – de parcă noi înşine am fi deja morţi.

— Ai o calitate morbidă, contesă, a spus Murgatroyd, zâmbind stânjenit.

— Este un defect, a recunoscut ea.

— Imaginea este inversată, am spus, întorcând cadrul astfel încât să apară corect. Eversată… nu, inversată. Pot să întreb, contesă, ce se înţelege prin „eversiune”?

— Există un astfel de cuvânt, doctore? a întrebat ea încruntată.

— Există! a intervenit Dupin entuziasmat, o salvă de stropi de salivă ţâşnindu-i printre dinţi. Dar utilizarea sa este mai degrabă specializată. Printre matematicieni, se referă la actul de a fi întors pe dos…

Brucker şi-a scărpinat dunga de păr negru care-i străbătea scalpul ca o cărare.

— Ca steaua-de-mare care îşi întoarce stomacul pe dos, nu-i aşa?

— În termeni matematici, definiţia este mai riguroasă, a zis Dupin. Dar ai explicat în mod grosolan termenul. De fapt, e un subiect care mă interesează. Luaţi în considerare problema eversiunii sferei într-un spaţiu tridimensional…

— Ajunge, băiete, l-a întrerupt Topolsky. Unii dintre noi ar prefera să suporte o eversiune a stomacului, decât să te asculte bălmăjind despre sfere şi spaţii, a adăugat el cu superioritate. Mai bine concentrează-te pe ce ai de

făcut aici şi acum, aşa cum eşti plătit să faci, nu pe nonsensul ăsta.

— Nu cred că pentru Dupin este un nonsens, am intervenit eu, cuprins de dorința de a-l proteja pe băiat, în ciuda încăpățânării lui ciudate. De fapt, mi-ar plăcea să aud mai multe despre asta. Mă tem că propria mea educație matematică nu a progresat mai departe de oasele lui Napier[24].

— Câte oase avea, domnule?

— Două sute şase, la fel ca toată lumea, a spus contesa, apoi mi s-a adresat direct. Chiar vrei să-ți îndrepți ignoranța cu privire la probleme matematice, doctore? Dacă da, îmi imaginez că va fi doar o chestiune de timp până când umbra lui Pitagora va cădea asupra imaginației tale literare! a încheiat ea, aplaudând încântată. Scurtează-ne chinul, doctore: ce urmează, pentru încântarea noastră?

— Sunt epuizat, am zis eu lăsându-mă pe spate pe scaun, ridicând una dintre plăcile fotografice. Aţi fost cu toții amabili, dar mă tem că timpul pentru ficțiune a luat sfârşit. Nimic din ceea ce mi-aş putea imagina nu se poate compara cu asta. În plus, simt că e posibil să le fi pus deja la încercare răbdarea prietenilor mei.

— Oh, Dumnezeule! a zis contesa, ţuguindu-şi buzele, prefăcându-se bosumflată. Oare micile mele observații au fost chiar atât de dăunătoare?

— Nu are nicio legătură cu observațiile tale, contesă, dăunătoare sau nu.

— Atunci de ce trebuie să te implor să continui? a întrebat ea, uitându-se la cei din jurul mesei pentru sprijin. Doctorul este mult prea modest în ceea ce priveşte eforturile sale. Sunt convinsă că nu sunt singura care a constatat că narațiunea lui mi-a dat multe de gândit.

— Vrei să spui că ți-a dat multe lucruri de criticat, a intervenit Mortlock, plin de vervă.

— Aspirant Mortlock! a bubuit Van Vught, avertizându-l să nu depăşească limita într-o companie atât de aleasă.

— Încă nu înțeleg ce înseamnă un submarin, s-a plâns Brucker.

— O navă care se deplasează pe sub valuri, i-am răspuns.

— O navă din metal, fără îndoială, a precizat contesa Cossile.

Dincolo de laguna noastră, undeva în labirintul de canale şi intrânduri dinspre vest, o furtună îndepărtată îşi descărca furia. Nu se auzea niciun tunet, dar un singur fulger ilumină ferestrele cabinei, scufundându-le într-o lumină albastră.

— Întotdeauna sunt fulgere, mi-am spus eu.

Ramos stătea liniştit în cabina mea. Adesea, când oaspeții plecau care încotro de la masa căpitanului, colonelul şi cu mine savuram împreună un trabuc sau o gură de coniac, fiecare dintre noi mulțumindu-ne să nu vorbească doar de dragul de a vorbi, bucurându-ne de tăcerile noastre, la fel de mult ca de conversațiile pe care le purtam. Uneori, Ramos aducea o chitară mică, făcută dintr-un lemn aproape imposibil de delicat şi transparent, aproape translucid, şi cânta melodii populare spaniole şi mexicane pe care le învățase în copilărie. La început, degetele îi erau stângace pe coarde, dar după câteva încercări îşi revenea, câştigând încredere şi fluență pe măsură ce cânta. Vorbeam din când în când despre poezie şi muzică, câteodată şi despre copilăriile noastră (deşi eu cu mai multă plăcere decât el), şi ocazional despre intențiile noastre pentru viitor, dincolo de zilele petrecute la bordul lui *Demeter*.

— M-am certat cu Topolsky, i-am spus, turnând încă puțin coniac în paharul său.

— Nici nu e greu s-o faci.

— Dar poate nu cu entuziasmul de care am dat dovadă astăzi. Mai întâi l-am făcut cazac nenorocit.

— E şi una, şi alta, a zis Ramos ridicând uşor din umeri.

— Dar un gentleman nu face o astfel de remarcă.

— În ce a constat provocarea?

— Îi acordam îngrijiri lui Dupin după ce-a leşinat. Mă îngrijora starea băiatului. Avea nevoie de odihnă. Topolsky s-a răsucit şi…

M-am opri, alungându-mi amintirea.

— Nu mai contează. Nicio provocare nu-mi scuză cuvintele. Dupin era pacientul meu, dar…

— Ai zis „mai întâi”. Iar în al doilea rând?

— Poate că asta a fost insulta mai serioasă. I-am stricat momentul de triumf, când obiectul ne-a apărut în raza vizuală. Era dreptul lui să se bucure de el. Totuşi, am avut temeritatea nesăbuită de a sublinia că e ceva imperfect în Edificiul lui.

Ramos învârtea paharul între degete, vârându-şi nasul înăuntru.

— Şi de data asta ai spus adevărul. Topolsky este un nenorocit, iar obiectul căutării lui este în afara legii.

— Dar poate că n-ar fi fost atât de lipsit de înțelepciune din partea mea să-mi țin gura. Este un defect de-al meu, aşa cum este un defect de-al lui Dupin şi, desigur, al contesei, am insistat, oftând. Deşi o facem din motive

diferite. Mă cuprinde furia când cineva se pune între mine şi datoria mea de medic. Dupin este un nevinovat care nu are de ales decât să spună ce-i trece prin minte. Nu există răutate în el, doar acea constrângere incomodă.

— Hm, a făcut Ramos, dând uşor din cap. Sunt de acord. Iar contesa Cossile?

— Dintre noi trei, cred că ea este singura căreia îi place să rănească. Este enervantă. Şi totuşi…

— Şi totuşi…? a întrebat Ramos gesticulând şi zâmbind la sinceritatea mea.

— Contesa mă fascinează, am mormăit, supărat pe libertatea cu care vorbeam. Dar nu ea este problema! Însăşi existența mea e o ofensă la adresa ei. În cazul lui Topolsky, deşi m-am clasat jos în estimarea lui, am sperat cel puțin că va fi loc pentru a-mi îmbunătăți situația.

— Poate că nu estimarea lui este aceea care contează, a spus Ramos, făcându-mă să-l privesc circumspect.

— Crezi că nu?

— Am cunoscut astfel de oameni când eram la bordul navei *Santa Anna.* La început, îți atrag atenția prin prisma gălăgiei pe care-o fac şi a grandorii lor. Oriunde s-ar afla, sunt întotdeauna bărbații care se fac auziți şi este de înțeles că ar trebui să ne dorim să le intrăm în grații, deoarece floarea caută razele soarelui. Dar în timpul bătăliei de la Alamo am învățat că valoarea unui om nu stă în puterea vocii sau şi nici în convingerile lui. Convingerile sunt… cum zici tu? Două la prețul unui bănuț? a întrebat Ramos, făcând un gest disprețuitor. Ei mor ca muştele. Nu, Silas. I-am văzut pe cei mai buni şi pe cei mai răi dintre oameni în bătălia aceea, de ambele părți ale micii noastre dispute, şi i-am văzut pe cei mai umili dintre ei devenind lei şi pe cei mai mândri dintre ei transformați în miei care behăie.

— Trebuie neapărat să respecți un om pentru a te afla în slujba lui?

— Nu, a răspuns el prudent. Dar pentru că ajută să fii plătit, trebuie să-i respecți buzunarele pline. În această privință, mă pot baza pe prietenul nostru lăudăros. Am trimis deja bani în Mexic şi voi primi mult mai mulți când vom termina expediția.

— Familia ta este acum în siguranță?

— La fel ca întotdeauna, a răspuns Ramos, căruia întrebarea mea părea să-i fi provocat o nedumerire binevoitoare. Drăguț din partea ta să mă întrebi. Dar am zis eu vreodată că sunt îngrijorat în vreun fel?

— Mi-am închipuit că există nişte dificultăți, o chestiune religioasă sau

politică.

— În Mexic tindem să nu distingem prea mult între cele două, a spus bărbatul uriaş şi a ridicat din umeri, lumina felinarului accentuându-i strălucirea denivelată a craniului. Nu, bunicii mei au făcut alegerea corectă când i s-au alăturat lui Miguel Hidalgo în detrimentul regelui Spaniei. Duşmanii pe care şi i-au creat sunt acum în siguranţă în pământ, fantomele lor devin tot mai slabe cu fiecare an, iar ţara noastră este descătuşată.

— Mă bucur de asta şi îmi pare rău dacă ţi s-a părut că îmi bag nasul în problemele tale personale.

— Când un om s-a uitat în interiorul scăfârliei altuia, Silas, nu trebuie să existe secrete între ei, a continuat el, după care a mai luat o înghiţitură, care a părut să slăbească o strânsoare în el. Îţi mai spun ceva despre Topolsky, deşi trebuie să rămână între noi. Cred că te va ajuta să-l înţelegi mai bine şi, poate, să-l ierţi pentru unele dintre greşelile sale. Când am fost prima dată în serviciul lui, înainte să te cunosc pe tine, mi-a vorbit despre un episod de boală din copilăria lui.

— Patronul pare mult prea îndărătnic ca să se lase doborât de vreo boală cunoscută, am comentat eu, zâmbind poznaş.

— Se umflă în pene, aleargă mult şi face o gălăgie impresionantă, dar asta este valabil şi pentru păsările plinuţe şi prostuţe pe care englezilor le place să le împuşte pentru distracţie. Sub pene se află adesea mai puţin decât se vede, a adăugat Ramos, scuturând apoi din cap, de parcă ar fi fost tulburat de propriile observaţii, ca şi cum le-ar fi negat sau l-ar fi ruşinat. Totuşi, nu aş lucra pentru un om pe care îl consider complet lipsit de onoare. O fi el un nenorocit, dar şi eu sunt la fel. E curajos, nu m-a mințit niciodată şi nu cred că ne va duce pe un drum greşit. Fiecare dintre noi are propria armură.

— Şi cum rămâne cu boala?

— O febră. A zăcut în pat, lipsit de orice simţ al timpului şi spaţiului, fără nimic altceva care să-i stimuleze simţurile în afară de fluturarea draperiilor din dormitor. Asta se întâmpla în nopţile lungi şi albe de vară ale patriei sale, care oricum erau o presiune asupra sănătăţii mintale a oricui. Odată, într-o seară caldă care nu se mai termina, şi-a închipuit că draperiile s-au dat la o parte într-o măsură imposibilă, astfel încât priveliştea dintre ele era întregul lui univers, a povestit Ramos cu o notă de admiraţie în glas. Şi a văzut, Silas. Aşa cum s-au tras draperiile, tot aşa s-a întâmplat şi cu vălul subţire al realităţii. Dincolo de el se afla un mecanism de ceasornic

strălucitor, complex şi perfect, care l-ar fi făcut pe prietenul nostru Brucker să plângă. Acea priveliște nu a durat mult, dar, după cum mi-a vorbit despre acest episod, cred că a aruncat o umbră de dor disperat de-a lungul întregii sale vieți.

Mă gândeam la vremurile în care eu însumi zăceam doborât de boală în Plymouth, un prizonier involuntar al propriei mele imaginații năucitoare.

— Cu siguranță partea mai înțeleaptă a lui ştia că este o consecință a febrei.

— Într-adevăr. Dar părțile noastre mai înțelepte nu ne stăpânesc.

— Mi-aş fi dorit să o facă, am cugetat eu. Dar ai dreptate, desigur. Şi acum văd că trebuie să fi sperat să vadă o fațetă a acelei perfecțiuni în Edificiu. Poate că, pentru o secundă, a făcut-o. Dar apoi am anulat vraja scoțând în evidență ce era greşit la ceea ce se desfăşura în fața noastră.

— Ai rupt vraja, dar dacă nu ai fi făcut-o tu, l-ar fi întrerupt Raymond Dupin, iar dacă nu Dupin, poate Henry Murgatroyd sau chiar căpitanul.

— Când cineva este înjunghiat, nu cred că mai contează dacă există şi alte pumnale care îşi aşteaptă rândul, i-am zis, aplecându-mi plin de regret capul. Totuşi, dacă există o singură consolare: părerea lui despre mine a fost nefavorabilă de la bun început. Nu prea mai are cum să se înrăutățească.

— După cum am spus, nu eşti tu de vină. Un medic a fugit cu mama lui: de atunci, ți-a considerat întreaga breaslă responsabilă şi demnă de dispreț.

— Indiferent de opiniile lor, cei mai mulți oameni se folosesc de noi, în cele din urmă.

— Într-adevăr. Iar el nu este atât de nebun încât să creadă că am putea rezista pe mare fără un medic – şi asta chiar înainte de accident, a spus Ramos şi a bătut cu degetul în apropierea locului în care îl deschisesem. Şi am pomenit de boala lui – pe care mi-a mărturisit-o doar în timpul unei crize de beție – doar ca să-l înțelegi mai bine pe omul pe care îl urmăm. El vorbeşte despre faimă şi avere, dar ceea ce caută cu adevărat este o clipă petrecută din nou în acel pat de boală, cu draperiile larg deschise şi raiul întinzându-se înaintea lui ca un banchet.

— Nu va mai avea niciodată parte de aşa ceva.

— Nu, a aprobat Ramos. Dar fii fără îndoială, Silas, nu-i va fi refuzată căutarea. Iar de un astfel de om trebuie să te temi în aceeaşi măsură în care trebuie să îl admiri. Nenorocitul ăla ne va conduce la unul din două lucruri: la glorie sau la distrugere.

Am umplut din nou paharele amândurora.

— Ce ciudat, colonele, că nenorocirea ta a fost motivul unei prietenii. Ar trebui să regret orice accident care i se întâmplă unui om, mai ales unul la fel de grav ca al tău. Dar mă tem că nu îmi pare atât de rău pe cât ar trebui.

— Nici eu nu regret că s-a întâmplat, dragă Silas, a spus Ramos, ciocnindu-şi paharul cu al meu.

CAPITOLUL 9

Demeter a aruncat ancora în mijlocul lagunei, la aproximativ doi kilometri mai la est decât promontoriul, şi a coborât două ambarcaţiuni pe apă. Cu încurajarea căpitanului – şi din moment ce niciunul dintre oameni nu avea nevoie de atenţia mea dimineaţa – am coborât stângaci pe scara din frânghie (echipamentul meu fiind coborât în avans) pentru a mă urca pe şalupă, cea mai mare dintre ambarcaţiunile expediţiei. Atât şalupa, cât şi barca mai mică erau robuste, vopsite în alb. În şalupă încăpeau zece oameni, iar în barcă şase, laolaltă cu suficiente provizii pentru a instala o tabără pentru câteva zile. Şalupa era singura cu catarg, dar astăzi nu era folosit. În fiecare barcă erau vâslaşi, în cazul acesta aspiranţii: şase în şalupa mai grea, doi în barcă. Mortlock era singurul al cărui nume îl ştiam şi el era deja în şalupă, bandajându-şi palma. Ramos a urcat şi el la bord, deoarece această barcă transporta cea mai mare parte a butoaielor de pulbere şi a fitilelor, care erau responsabilitatea lui. Restul grupului care nu vâslea era alcătuit din Murgatroyd şi Dupin, cel puţin aşa se hotărâse la început. Dar apoi a avut loc o dispută între oamenii de pe *Demeter* cu privire la greutăţile relative ale diferitelor bunuri şi s-a ajuns la concluzia că era obligatoriu ca materialele topografice ale lui Dupin să fie coborâte în cealaltă barcă, pentru asigurarea echilibrului. Deoarece Dupin nu călătorea fără ele, chiar dacă rămâneau în raza lui vizuală pe toată durata traversării (şi probabil că nimeni nu avea să fie atât de idiot încât să umble la ele), s-a hotărât ca Dupin să urce în cealaltă barcă, iar contesa Cossile să-şi ocupe locul în şalupă.

— Ei bine, doctore, a zis contesa uitându-se spre mine în timp ce se aşeza pe una dintre scândurile transversale. Se pare că domnul Dupin nu suportă gândul ca noi doi să fim despărţiţi.

— Mă îndoiesc că Dupin s-a gândit la altceva decât la protecţia plină de gelozie a propriilor instrumente. Este ca un şcolar care îşi păzeşte temele de ceilalţi băieţi.

— E adevărat că şi-a găsit unica vocaţie şi că nu va permite încă o încălcare a expertizei sale.

— Mă îndoiesc că vreunul dintre noi are vreun interes să facă aşa ceva.

— Ah, dar tu ai fost singurul care l-a întrebat despre cuvântul acela, atingând tocmai punctul central al intereselor sale. Ce este un cartograf,

dacă nu un matematician foarte specializat?

— Mă gândeam la inversiune şi a ieşit eversiune, am spus, amărât. Nu mai e nimic de făcut.

— Aoleu!

— Aoleu… ce?

— Voi fi nevoită să-i comunic lui *monsieur* Dupin că doctorul are o stare de spirit *foarte* dezagreabilă.

N-am mai spus nimic. Dacă privirea mi-a zăbovit pe linia maxilarului ei o secundă mai mult decât îmi dicta prudența, atunci am sperat că eroarea nu mi-a fost observată.

Totuşi, ea mă fascinează…

Murgatroyd le-a făcut semn cu capul aspiranților să înceapă să vâslească şi, cu mişcări puternice, regulate, şalupa şi barca au început să se îndepărteze de *Demeter*. Mormăiturile şi bombănelile bărbaților din cealaltă barcă ajungeau la noi peste apa rece, de parcă am fi călătorit în tandem. Am observat că Topolsky e tăcut, diferit de felul lui de obicei agitat şi nemulțumit. Stătea acolo, mic şi cu umerii lăsați, ca un sac de cărbuni întunecat şi prăbuşit, cu spatele îndreptat spre direcția de mers. Ceva din imperfecțiunea Edificiului trezise în el idei tulburătoare. Mai degrabă se chinuia decât se lăuda, iar când vorbea – cu Dupin, Brucker sau peste apă cu unul dintre noi – făcea un efort vizibil pentru a-şi abate privirea de la ceea ce ne atrăgea.

— Cum îți mai e rana, *coronel* Ramos? a întrebat contesa cu vioiciune, privind peste umărul meu.

— Nu cred că aceasta va fi lucrul care mă va ucide de data asta.

— De data asta?

— Pardon?

— Nu crezi că va fi lucrul care te va ucide de data asta? Ce formulare deosebită! Asta îşi spun bărbații unii altora în Mexic? Sau poate că, atunci când vechile religii încă stăpânesc imaginația, nu este atât de neobişnuit să vorbim despre cicluri ale morții şi ale renaşterii?

— Nu a fost nimic, te asigur.

Contesa şi-a îndreptat atenția asupra mea.

— Nu crezi că este ciudat, doctore Coade, să vorbeşti în asemenea termeni?

— Nu toți suntem lingviști, contesă. Colonelul pur şi simplu purta o conversație prietenoasă într-o limbă care nu este limba lui maternă. Nu ar fi

un gest de bunăvoință să laşi o eroare ocazională să treacă neobservată, ori acest lucru e sub capacitățile tale?

— Chiar te-ai trezit cu capul greşit pe umeri, a spus contesa şi s-a aplecat spre cutiile mele cu echipamente medicale, depozitate în barcă şi protejate de grămezi de frânghie şi prelate. Sper că ai adus *totul* cu tine, altfel starea ta de spirit va fi şi mai intolerabilă până se lasă seara.

Înaintam. Malurile lagunei erau suficient de departe încât nu aveam nicio senzație de mişcare, dar, după câteva minute, am aruncat o privire înapoi şi am văzut distanța pe care o parcurseserăm de la corabia care, pe un fundal de stâncă şi gheață în creştere, părea delicată şi fragilă ca o jucărie. Cum putea un lucru atât de mic să înghită o sută de oameni ca o balenă, dar să pară în continuare gol şi bântuit în ceasurile liniştite?

Încet, cursul nostru a modificat unghiul dintre barcă şi corabie, astfel încât *Demeter* părea să se învârtă încet, de parcă ar fi fost aşezată pe roata unui olar.

— Au reparat foarte bine catargul acela, m-am adresat eu lui Murgatroyd, nerăbdător să încep o conversație care să nu o implice pe contesă.

— Catargul, doctore? a întrebat Murgatroyd cu amabilitate.

— Cel care s-a rupt, Henry, i-am răspuns încruntându-mă. Îmi amintesc foarte bine cum s-a prăbuşit pe punte.

Murgatroyd a luat expresia precaută şi plină de tact a cuiva care e nevoit să corecteze pe altcineva fără a-l ofensa.

— Oh, au fost puține pagube ici şi colo, ai dreptate, dar nimic atât de grav ca un catarg prăbuşit. Ar fi fost într-adevăr un lucru foarte rău. Sunt sigur că s-au auzit multe zgomote şi strigăte, chiar şi în situația în care ne aflam, iar dacă eşti sub punte, lucrurile pot suna mult mai rău decât sunt în realitate.

Eram pe cale să răspund că-mi amintesc foarte bine ce se întâmplase, pentru că fusesem pe punte în momentul accidentului. Dar un spirit ciudat de precauție m-a făcut să-mi țin gura.

— Mulțumesc, Henry. Din când în când, îmi dau seama că nu ar trebui niciodată să îndrăznesc să îmi dau cu părerea despre ceva ce are de-a face cu structura navei, pentru că sunt destul de sigur că m-aş face de râs.

— Tu ocupă-te de oase, doctore, iar noi ne ocupăm de vele şi cărbuni.

— Dar nu este o prostie, nu-i aşa, domnule Mortlock?

— Nicidecum, a răspuns Mortlock, aprobându-l în grabă pe ofițerul lui

superior. O navă este ca o altă lume nouă. Te-ai putea naşte pe o navă şi până în ceasul morţii tot ai mai avea ceva nou de învăţat. Vă spun ce am învăţat aseară! În corpul unui om sunt două sute şase oase! Imaginaţi-vă, să mori şi toate oasele acelea să zdrăngănească în interiorul tău! Nu cred că-mi place ideea de a muri!

Un tunel, un pasaj de piatră, o armură. Propria-mi reflecţie dezvăluind un craniu.

Să fii mort este destul de rău, m-am gândit. Dar există ceva mai rău. *Să te plimbi cu oasele altcuiva în tine.*

— Ne-am întors la discuţia despre mortalitate, nu-i aşa, domnilor? a întrebat contesa, de parcă ar fi avut acces la gândurile mele.

Absentă, şi-a smuls o pană din pălărie şi a aruncat-o peste bord, acolo unde curenţii slabi ai lagunei au luat-o curând în primire, un mic mesager singuratic şi galben, plecat de unul singur în misiune.

Bărcile au zgâriat grohotişul afânat care mărginea bancurile de nisip de pe fundul lagunei. Am debarcat, înaintând prin şaizeci de centimetri de apă rece ca gheaţa până pe pământul uscat, chiar dacă alunecam şi riscam să ne sucim gleznele. În faţa noastră se înălţa flancul celui mai apropiat zid, un simplu preludiu al meterezelor care se ridicau, ondulându-se dincolo de acesta, iar între noi şi zid se afla epava pe care o zăriserăm de pe *Demeter*. Era, într-adevăr, o altă navă cu aburi, dar (cum afirmase căpitanul), una cu zbaturi. Ne uitam la tribordul acesteia, cu babordul presat aproape de perete. Epava era cu mult deasupra liniei ţărmului, aproximativ la cincisprezece sau şaisprezece metri dincolo de limita actuală a apei, ridicându-se la o înălţime de trei metri deasupra acesteia, sprijinindu-se pe un mal cu pietre rotunde, mari, şi bolovani neregulaţi chiar şi mai mari; unii dintre aceştia străpunseseră carena, astfel încât scândurile fuseseră sparte, dezmembrate şi, în unele locuri, despicate. Prin golurile unde scândurile se despicaseră sau dispăruseră, desluşeam promisiunea întunecată şi mucegăită a magaziilor şi a oricăror bunuri utile care s-ar fi putut afla încă în ele.

La jumătatea carenei se afla roata cu zbaturi de la tribord, adică ce mai rămăsese din ea. Carcasa semicirculară a roţii era aproape intactă, dar partea principală era o ruină de spiţe rupte şi palete sparte. Poate că vremea o făcuse să putrezească şi să se distrugă treptat, dar mă întrebam dacă roata încă se rotea sub forţa aburului atunci când nava s-a trezit aruncată pe stânci, sfărâmându-se într-o urgie învolburată.

Asemenea lui *Demeter,* avusese catarge şi pânze, dar acum nu mai rămăsese nimic din ele, cu excepția a trei cioturi înspăimântătoare, surmontate de traverse căzute, rupte, acoperite cu rămăşiţe de pânză asemănătoare pielii. Mă făceau să mă gândesc la trei cruci grosiere ridicate deasupra Golgotei înfiorătoare, al cărei cer zdruncinat de furtuni era meterezul gri de dincolo. Din numele navei nu se vedea nicio urmă, dacă fusese vreodată înscris pe corpul ei.

La început, nu ne-am apropiat de epavă. Ramos, Murgatroyd şi Mortlock au ales o zonă de teren relativ drept, unde pietrele erau suficient de mici pentru a fi călcate în picioare, şi acolo ne-am ridicat tabăra. Oamenii au întins prelate peste pietre, au montat corturi şi copertine, au săpat latrine şi au aranjat mese şi scaune pentru confortul nostru temporar. Erau condiții destul de austere față de cele de pe uscat, dar pentru cei mai mulți dintre noi era o îmbunătățire incomensurabilă a vieții de pe *Demeter*. Oamenii nu mai erau nevoiți să doarmă înghesuiți; abluțiunile puteau fi efectuate într-o oarecare intimitate, era loc pentru a rătăci liber, se simțea o adiere, se puteau organiza jocuri de crichet şi fotbal, pământul nu se ridica şi nu se înclina cu fiecare respirație, o ceaşcă de cafea putea fi aşezată pe o masă fără să se verse şi, mai presus de orice altceva, era linişte, cu excepția vocilor vesele ale oamenilor şi a plescăitului blând al apei lagunei care se lovea de mal, o mişcare prea slabă pentru a fi asemănată cu cea a valurilor. Ne-am fi putut aştepta ca prezența epavei să fie descumpănitoare, şi poate că era, dar stările de spirit erau suficient de pline de optimism încât oamenii să aibă o dispoziție agreabilă şi jucăuşă, ca şcolarii în prima zi de vacanță. În inimile lor ştiau că orice nebunie s-ar fi întâmplat cu această navă ajunsă aici înaintea lor nu se putea întâmpla şi mai rezistentei *Demeter,* cu liniile ei moderne şi mijloacele superioare de propulsie.

Aveam un cort doar pentru mine, ceea ce era foarte bine, doar că, de asemenea, trebuia neapărat să-mi servească drept birou, sală de examinare şi chiar sală de operație, în cazul în care li s-ar fi întâmplat ceva oamenilor. Până acum, toți ajunseseră la țărm nevătămați, sănătoşi, cu excepția bolilor minore de care eram deja conştient. Forța lui Ramos creştea de la o zi la alta, dar continuam să îl urmăresc cu atenție. Deşi răspunsese bine la operație, probabil aveau să treacă multe luni până să fim complet siguri că e în afara oricărui pericol. Epuizarea încă îl marca pe Dupin, dar nu puteam face nimic în privința asta. Apropierea de obiectiv nu făcea decât să-i trezească entuziasmul pentru muncă, iar noi abia atinsesem pământul

înainte ca el să alerge peste tot cu echipamentul de topografie, ca un naturalist trăsnit cu o plasă de prins fluturi.

Zidul care se profila deasupra epavei nu era decât cel mai apropiat dintre multe altele, situat mai jos decât meterezele etajate care se înălțau dincolo de el, dar era încă suficient de înalt pentru a inspira sentimentul sublimului. O bordură verde acoperea baza zidului, înălțându-se până aproape de statul unui om. La început eram nedumerit, dar apoi am înțeles că e o prelungire a urmei lăsate de maree, care marca unele dintre stâncile şi pietricelele din jurul corturilor. Mi-am aruncat privirea înapoi cu o oarecare presimțire către lagună, întrebându-mă dacă înălțimea mareelor ar putea fi atât de mare încât să ne acopere întreaga tabără. Totuşi, oameni ca Murgatroyd, cu toate cunoştințele lor despre almanahuri şi tabele, ar fi efectuat estimarea necesară a riscului înainte de a decide care să fie amplasarea bazei noastre temporare.

M-a cuprins o nevoie puternică şi m-am retras în cortul meu, înainte ca manifestările vizibile ale dependenței mele să devină prea evidente. Am închis cortul şi mi-am făcut un minut sau două de lucru cu aranjarea proviziilor, în timp ce ascultam zgomotele şi vocile de afară. Satisfăcut că nimeni nu era pe aproape şi că nu exista niciun pericol să se apropie cineva, mi-am injectat rapid morfină, apoi m-am întins pe pat, ascultând vârtejul inimii. Îngrozit şi fascinat în acelaşi timp, o vizualizam ca pe un motor cu zbaturi, care se învârtea aproape până la distrugere şi mă întrebam dacă doctorii viitorului vor putea să perfecționeze o astfel de maşină pentru oamenii ale căror inimi erau bolnave.

Fără vreun avertisment, o față uriaşă, cu barbă şi chelie, şi-a făcut loc prin faldurile trase superficial ale cortului.

— Silas, a zis Ramos, fără să pară surprins de poziția mea. Am strigat, dar nu ai răspuns. Nu te-aş fi întrerupt într-un mod atât de grosolan dacă aş fi ştiut că te odihneşti.

M-am ridicat pe coate, bucuros că mă ostenisem să pun la loc seringa şi morfina.

— Doar puțin amețit. Este curios, nu-i aşa? Am fost afectat de rău de mare aproape toată călătoria noastră, mai ales de la Montevideo, visând doar la stabilitatea de pe *terra firma,* a pământului tare. Totuşi, acum că sunt în sfârşit pe uscat, mă simt cuprins de o amețeală care seamănă foarte mult cu o rudă apropiată a răului de mare în sine!

— Asta înseamnă că te adaptezi în sfârşit la viața pe *Demeter*.

— Atunci e un lucru bun, am spus eu nesigur, sperând că povestea mea despre amețeli să fie o acoperire satisfăcătoare pentru efectele dependenței de morfină şi a remedierii acestora. Deşi nu mi se pare un lucru prea bun când trec prin chinuri atât de amare.

Zâmbetul lui slab transmitea fie compasiune, fie faptul înțelept că înțelege că mint, dar că nu va fi atât de lipsit de amabilitate încât să remarce asta.

— Poate că o mică plimbare te va ajuta.

— Mă îndoiesc de asta, dar ce-ai avea în minte?

— Eu şi Murgatroyd vom cerceta epava cât încă mai este lumină. O să luăm câteva felinare, dar tot va fi întuneric înăuntru. Desigur, eşti binevenit să ne însoțeşti.

M-am gândit la bărbatul pe care-l jignisem recent, la omul pe care îl numisem nenorocit în față.

— Vine şi patronul Topolsky?

— Nu, şi a avut o atitudine disprețuitoare auzind de intențiile noastre. Consideră că este o risipă de energie. E cu Dupin acum. Au de gând să ocolească Edificiul înainte de căderea întunericului, căutând o cale de intrare.

— Atunci cred că voi veni cu tine, Ramos, i-am spus, făcând un gest vag către lucrurile mele. Dar te rog să-mi îngădui un minut, dacă se poate.

— Desigur, a spus Ramos, retrăgându-şi capul din deschizătura cortului, asemenea lunii care dispare între nori.

M-am întâlnit cu ei la spărtura din partea de la tribord a carenei epavei, unde scândurile se rupseseră pentru a crea o deschidere prin care un om se putea apleca fără să-şi piardă complet demnitatea. Murgatroyd avea două lămpi Davy şi mi-a oferit mie una să o țin, iar eu am acceptat cu plăcere, deoarece îmi permitea să am iluzia că sunt util. Ramos avea un scimitar la centură (îl voi numi aşa, deşi nu sunt o autoritate în materie de săbii) şi ținea o muschetă în mâini. A trecut primul prin deschidere. Umerii şi spatele lui puternic s-au frecat de pereții de scândură, făcând să cadă de peste tot aşchii de lemn putrezit. A călcat pe ceva care a scos un scârțâit, apoi a strigat la noi din întuneric, vocea lui căpătând ecou în interiorul calei.

— Poți să treci, Henry. Apoi vino şi tu, Silas. Deocamdată pare suficient de sigur.

Am urcat la bord după Murgatroyd. Spațiul de dincolo era mucegăit, dar nu atât de întunecat pe cât anticipasem. Lumina zilei pătrundea prin golurile

unde scândurile slăbiseră sau putreziseră, aruncând pe fețele însoțitorilor mei nişte modele asemănătoare unei scări. Păream crestați şi înfricoşători, ca nişte războinici vopsiți pe față, gata de luptă. Sub cizme simțeam un amestec de cherestea sănătoasă, lemn putrezit şi goluri în care-ți puteai suci gleznele, care coborau până în partea cea mai de jos a navei. Pe alocuri, pietrele îşi făcuseră loc pe de-a-ntregul. Când am intrat, s-a auzit un zgomotul slab al unor picioruşe de sub scânduri. Mi s-a părut ciudat că şobolanii supraviețuiseră într-un loc atât de sterp, dar asta până când Ramos mi-a arătat sacii de cereale care încă stăteau sprijiniți pe marginile calei, amestecați cu cărbune şi alte provizii. Butoaiele, care cel mai probabil avuseseră apă potabilă în ele, fuseseră răsturnate şi vărsate de violența naufragiului. Era regretabil, dar nu o catastrofă. Deşi ar fi fost liniştitor să găsim o rezervă de provizii, *Demeter* încă era bine aprovizionată cu alimentele esențiale.

Ramos a ocolit cala, iar Murgatroyd a găsit o scară care ducea la o trapă din tavan. L-a strigat pe Ramos, mi-a dat lampa lui (ca să aibă mâinile libere) şi au început să împingă trapa amândoi. Am rămas pe loc deznădăjduit, în timp ce şobolanii îmi alergau pe lângă picioare, incapabil să fac altceva decât să privesc. Trapa se opunea eforturilor de a o deschide – probabil putrezise în poziția în care fusese lăsată – dar, după un minut în care a împins-o cu putere, Ramos a reuşit să o slăbească folosind tocul muschetei, care deja era foarte îndoit de toate craniile pe care le spărsese când era pe *Santa Anna.* Murgatroyd şi-a recăpătat lampa şi am urcat din cala cea mai de jos pe una dintre punțile intermediare. Nici aici nu era vreun hublou sau vreo fantă care să permită pătrunderea luminii, dar scândurile erau îndeajuns de depărtate pentru a lăsa să se vadă o dâră de lumină cenuşie, dezvăluind o cală sau un compartiment de depozitare mai mic decât cel de dedesubt, poate pentru bunuri mai uşoare. Lăzile fuseseră aruncate unele peste altele, câteva erau răsturnate şi sparte, cu măruntaiele căptuşite cu paie vărsate pe podea. Pe ici-colo, conținutul acestor lăzi strălucea în lumina lămpii. Echipamentul mi se părea dintr-odată enigmatic şi în acelaşi timp familiar. Nu aveam nevoie să ştiu la ce foloseşte sau cum se numeşte, pentru a-mi da seama că se aseamănă cu instrumentele şi dispozitivele aduse la bordul lui *Demeter* de Dupin şi Brucker.

— Au venit cu intenții similare cu ale noastre, domnilor. Să facă măsurători, a spus Murgatroyd, ridicând la înălțimea ochilor un obiect asemănător unei busole de buzunar. Nu sunt la fel de elegante ca

instrumentele pe care le avem noi.

— Ai dreptate, Henry, dar cred că asta înseamnă doar că această expediție s-a petrecut cu ceva mai mult timp înaintea alei noastre.

— Patronul Topolsky nu a adus niciodată vorba despre o altă expediție, nu-i aşa?

M-am uitat la Ramos înainte de a vorbi.

— Ei bine, să ştii că a făcut-o, Henry, doar că nu a precizat că această navă ar fi naufragiat.

— Aceasta nu poate fi *Europa,* a spus Ramos, de parcă simplul fapt de a rosti acest lucru ar fi însemnat că e real. Nu poate fi.

— Ce ți-a povestit despre *Europa?* l-am întrebat precaut, pentru că nu voiam să insinuez că ar fi ascuns ceva sau că ar fi avut intenția de a ne înşela.

— Exact ce ți-a spus şi ție, Silas, şi ce le-a spus lui Henry şi căpitanului tău. Că echipajul de pe *Europa* a văzut Edificiul, dar nu s-a putut apropia de el. S-au întors acasă şi au vândut informațiile pe care le dețineau.

— E prea devreme să spunem că aceasta este nava, am zis. Dar dacă ne putem croi drum către cârma sau coverta ei, îmi închipui că vom avea răspunsul.

— Dacă oamenii se aflau pe navă când a eşuat, a zis Murgatroyd, o să găsim cadavre.

— Lasă cadavrele în grija mea, Henry, l-am liniştit eu.

Ne-am apropiat de o uşă de la un capăt al compartimentului, îndreptându-ne în direcția provei. Era robustă, cu lambriuri şi lemn lăcuit, cu o mică fereastră circulară în partea superioară. În timp ce lămpile ni se legănau în mâini, iar lumina cenuşie slabă dansa pe cherestea, am desluşit nişte litere scrise pe uşă. Emoționat, sperând că aceste cuvinte ar putea confirma sau infirma suspiciunile noastre, mi-am făcut loc înaintea lui Ramos şi a lui Murgatroyd.

Literele pluteau în fața mea, abia vizibile pe lacul care acoperea uşa. Scria:

MIEZ DE PROPULSIE
ACCESUL INTERZIS PERSOANELOR NEAUTORIZATE

CAPITOLUL 10

Am apăsat cu degetul pe litere, urmărind formele lor neobişnuite, încruntându-mă la vederea stilului lor lipsit de înfloriturі. Lumina lămpii tremura când Murgatroyd m-a ajuns din urmă.

— Se va deschide, doctore?

— Nici nu am încercat. Henry, au vreun sens cuvintele astea pentru tine? Dar pentru tine, colonele? E scris în engleză, însă…

Feţele lor brăzdate de dungi gri aveau un aer solemn.

— Cuvinte? a întrebat Ramos.

— Aceste cuvinte! am exclamat, lovind lemnul.

Dar în timp ce vorbeam am văzut că degetul meu atinge doar câteva pete pestriţe pe unde lacul se erodase.

— Nu e greu să ne înşelăm când suntem atât de hotărâţi să găsim ceva, a spus Ramos.

Mi-am simţit gâtul uscat

— Îmi cer scuze, domnilor. Am lăsat entuziasmul să pună stăpânire pe mine. Sper că mă veţi ierta.

— Nu e nimic de iertat, a spus Ramos, ţinând muscheta într-o mână, răsucind clanţa circulară a uşii cu cealaltă.

Dincolo, după cum ar fi trebuit să-mi dau seama din structura navei, se afla sala maşinilor, cu roţile şi arborii ei enormi, care antrenează paletele de pe ambele părţi ale carenei. Totul era nemişcat şi rece, coşurile cu cărbuni aşteptând încă să fie golite în burta de fier a cazanului. Deteriorarea paletelor dusese la blocarea sau aruncarea violentă a unor părţi ale motorului din elementele de fixare. Chiar şi un profan ca mine putea să spună că nu mai exista nicio posibilitate ca nava cu aburi să fie reparată.

Am căutat în jurul spaţiilor înguste dintre aceste mase monstruoase nituite din fier şi cupru, dar fără să găsim niciun cadavru sau măcar nişte rămăşiţe umane. Neliniştea mea era acum ca o bandă care se strângea în jurul pieptului. Văzusem ceva scris pe uşa aceea şi, cumva, sensul cuvintelor citite nu era în contradicţie cu funcţia acestei săli a maşinilor. Oare nu acesta fusese şi mijlocul prin care nava era propulsată?

Mi-am amintit de injecţia cu morfină. Oare îmi măsurasem cu precizie doza sau nu? Ori poate îmi injectasem prea mult drog din grabă, iar acum creierul meu se elibera din cătuşele realităţii? Sau poate că se întâmpla

exact contrariul?

Am părăsit sala maşinilor. Dincolo era un coridor, pe ambele părţi ale acestuia se găseau uşi din lemn pentru compartimente. Am deschis câteva dintre ele, dând de încăperi de depozitare şi cabine mici, dar nici urmă de viaţă. La capătul acestui coridor aveam de ales între o altă uşă de lemn şi o scară care ducea la nivelul următor. Am urcat treptele, simţindu-le scârţâind şi gemând sub cizmele noastre. Nava era înclinată la tribord, aşa că aveam senzaţia că explorăm un conac abandonat, a cărui fundaţie începuse să se prăbuşească, ale cărui unghiuri fuseseră calculate pentru a insufla nelinişte şi îngrijorare.

Odată ajunşi la nivelul superior, am înaintat rapid prin componentele recunoscute ale unei nave. La acest nivel existau hublouri, permiţând pătrunderea în interior a unor fascicule groase de lumină naturală. Mai erau o bucătărie cu un loc separat pentru luat masa şi o succesiune de cabine. Le-am cercetat pe toate. În jur fuseseră aruncate tot felul de obiecte, astfel că peste tot pe unde călcam erau cioburi de sticlă, faianţă spartă şi aşchii de lemn, dar încă nicio urmă că ar fi locuit cineva acolo. Aspectul cel mai şocant era al bibliotecii, pentru că părea intactă, neafectată, cărţile fiind încă aranjate într-o ordine atentă, metodică, pe rafturi. Fuseseră asigurate cu lanţuri şi rafturile aveau opritoare de lemn, volumele fiind gata să fie frunzărite de fantome.

Am luat o carte de pe raft, deschizând-o la întâmplare.

— „O speculaţie asupra proprietăţilor interioare ale sateliţilor galileeni”, am citit eu cu voce tare, înainte de a închide volumul.

— Încep să cred că ei nu erau aici când a naufragiat nava, a spus Murgatroyd. E posibil să fi coborât în bărci şi şalupe dacă şi-au dat seama că nava lor a păţit-o.

— Este posibil, Henry, am aprobat eu. De asemenea, se poate ca majoritatea oamenilor să se fi aflat încă la bord când ea s-a lovit de aceste stânci, dar evenimentul să nu fi fost atât de violent pe cât ne-am imaginat. Nava arată îngrozitor acum, dar nu ştim cât de mult timpul şi vremea au influenţat acest lucru.

— Iar ei unde sunt acum?

— Dacă le-a fost evident că nava nu mai are cum să fie salvată, e posibil să se fi aventurat pe ţărm cu scopul de a se îndrepta spre nord, în direcţia Santiago. Îmi imaginez că şi-au luat morţii cu ei, ca să-i îngroape aşa cum trebuie, la fel şi toate bărcile şi proviziile pe care le puteau căra. Cert este că

trebuie să fi lăsat o dovadă a intenţiilor lor, dacă asta au avut de gând să facă.

— Silas are dreptate, a fost Ramos de acord. Au lăsat ceva. Ceva care fie îi va da dreptate patronului meu, fie îl va condamna.

Ne-am continuat drumul. Dincolo de bibliotecă era o zonă mai largă, un fel de hol, cu ferestre mai mari, aşa că lămpile noastre au devenit inutile. Pe partea dinspre babord a acestui hol, cea care era îndreptată spre Edificiu, era o uşă care dădea spre punte. Era întredeschisă. Vizavi de ea era o altă uşă, pe partea de tribord, îndreptată spre lagună. Deşi avea geamul spart, aceasta încă era blocată din interior. În faţa noastră se aflau două uşi deschise care dădeau într-o cameră pe care am considerat-o destul de importantă, căci se vedea chiar şi de pe hol că e amenajată luxos, cu o masă mare în mijloc.

— Cred, domnilor, că acolo vom găsi răspunsurile noastre, le-am spus.

Dar Ramos s-a lăsat pe vine, sprijinindu-se în muschetă, ca să nu cadă. Observase ceva în scândurile podelei: caneluri albe, săpate adânc în lemn.

— Ce sunt astea?

— Nu ştiu, Silas, a răspuns el cu o voce joasă. Dar dacă te uiţi bine la aceste urme, se vede că ele continuă dincolo de uşa de colo, până pe puntea de la babord.

Murgatroyd s-a aplecat şi el.

— Mie mi se pare că seamănă cu nişte zgârieturi, a sugerat el. Ca nişte urme lăsate de unghii.

Murgatroyd şi-a întins mâna, vârându-şi vârfurile degetelor în caneluri. Se potriveau perfect.

— Uite cum se adâncesc aici, a zis Ramos. Aproape de camera aceea. Apoi se retrag, devenind mai superficiale. Apoi se adâncesc din nou.

A cules ceva de pe jos, poate un fragment de unghie înfipt în lemn.

— Lasă impresia că un om ar fi încercat din răsputeri să se opună faptului de a fi târât afară de pe navă, folosindu-se de unghii.

— Pot fi şi urmele unui animal, aşa cred, a zis Murgatroyd. Un urs sau aşa ceva.

— Ţi-ai dori să fie ale unui urs, Henry, şi eu la fel. Dar acestea sunt, fără îndoială, urme lăsate de un om.

— Nu-mi place.

— Nu am nicio îndoială că nu eşti singurul care are această opinie, am spus eu, dând din cap.

Am pornit pe urma zgârieturilor până în camera de dincolo de hol. Nervii

noştri, deja încordaţi, erau acum aproape de a ceda. Ramos ţinea muscheta cu ambele mâini, întinsă aproape orizontal, împungând fiecare umbră, de parcă ar fi fost gata să tragă în orice clipă. Totuşi, camera era la fel de lipsită de viaţă ca restul navei. Hărţile şi diagramele erau întinse pe suprafaţa înclinată a mesei, iar diverse almanahuri erau încă deschise, unele pe masă, altele căzute pe podea, dând impresia unui stol de păsări moarte, cu aripi negre şi rigide. În dulapurile din jurul camerei erau mult mai multe cărţi, precum şi o mulţime de busole, ceasuri, cadrane şi aşa mai departe. Câteva exemplare din acestea erau pe masă şi încă vreo câteva zăceau sfărâmate pe podea.

— Nu sunt în măsură să emit judecăţi, am început eu, dar mi se pare că aceşti oameni, deşi au ajuns înaintea noastră, nu erau prost echipaţi.

Murgatroyd a răsfoit diagramele.

— Astea sunt la fel de bune ca tot ce avem noi pe *Demeter*. Nu ne-am fi ruşinat cu instrumentele astea. Nu sunt la fel de bine finisate ca cele cu care a urcat *Herr* Brucker la bord, dar sunt mai bune decât tot ce găseşti pe o navă obişnuită.

— Atunci trebuie să lăsăm deoparte orice gând că aceşti oameni au fost delăsători atunci când şi-au pregătit expediţia, am spus. Poate că nu au avut o navă atât de rapidă şi nu au beneficiat de relaţiile unui patron ca Topolsky, dar proşti nu au fost.

— Cu toate astea, a intervenit Ramos, răsucindu-se ca să privească întreaga cabină şi, implicit, nava ruinată dincolo de ea. Au ajuns în situaţia asta.

Murgatroyd s-a oprit din examinarea diagramelor. Încremenise ca o statuie, părând un tablou al unui bărbat care zăboveşte cu degetul pe pagina deschisă a unui jurnal.

— Henry? l-am strigat.

— O, Doamne Sfinte, a şoptit el.

— Ce-ai păţit, omule?

Eu şi Ramos ne-am apropiat de el, flancându-l. Murgatroyd apăsa degetul pe carte, de parcă o influenţă hipnotică răuvoitoare nu-i permitea să-l ridice.

— Este jurnalul de bord al navei *Europa*.

Am încuviinţat din cap, fiind mai degrabă cuprins de regret decât de surprindere. Îmi părea rău pentru Ramos, care până acum trebuie să fi sperat că, în ciuda faptului că patronul era un cazac ticălos, nu era mincinos.

Dar nu identitatea navei era cel mai îngrijorător lucru. Ci cuvintele care alcătuiau ultima intrare în jurnalul ei. Acestea nu fuseseră scrise, ci mai degrabă mâzgălite în grabă într-un moment de groază:

AM IEŞIT.
SE ÎNTOARCE.
VINE SĂ MĂ TÂRASCĂ ÎNAPOI.
ÎNAPOI LA CEILALȚI.
PLECAȚI CÂT MAI P

Crestate pe diagonală de-a lungul paginii – străpungând hârtia şi imprimându-se pe paginile goale care urmau – erau urmele adânci lăsate de unghii. M-am uitat la aceste semne, abia reuşind să-mi imaginez forța necesară pentru a le crea şi gândindu-mă că sunt complet inutile. Asta era partea cea mai neplăcută. Nu puteam concepe o minte atât de tulburată de teroare, încât să creadă că un jurnal poate fi ceva de care să te agăți. Ar fi putut la fel de bine să încerce să se apuce de aer. Cu toate astea, voința disperată din spatele acestui act de deznădejde fusese suficientă pentru a mutila hârtia.

Cu blândețe, l-am îndepărtat pe Murgatroyd de lângă jurnal.

Am închis volumul la fel de tandru şi de atent de parcă aş fi coborât capacul unui sicriu.

— O să luăm jurnalul cu noi în tabără, am decis eu. Mă gândesc că ne poate răspunde la nişte întrebări.

— El va răspunde la şi mai multe! a bombănit Ramos.

— Ar trebui să auzim mai întâi versiunea lui Topolsky, colonele. S-ar putea să aibă… o explicație.

— Da. Explicația e că ne-a mințit pe toți cu privire la motivele acestei nebunii.

— Ştim doar că nişte oameni au părăsit *Europa,* l-am avertizat eu, simțind cum creşte mânia colonelului, aşa cum locuitorii de la poalele unui vulcan adormit simt trezirea lentă, dar catastrofală a zeității lor de foc. Poate există nişte motive pentru asta. Un om s-a întors, aparent înnebunit… dar ar putea fi nişte motive şi pentru asta. O boală. Poate un focar de boală a dus la abandonarea acestei expediții.

— Crezi că… Crezi că… a început Murgatroyd, care părea blocat în sine, ca o maşinărie stricată. Crezi că… a fost… indiferent despre ce

vorbea, crezi că acel lucru l-a târât afară de aici?

— Nu cred că ar trebui să îndrăznim să facem speculații, Henry, i-am spus, încercând să-l potolesc pe omul pe care nu-l văzusem tulburat de furtuni, de frig şi de vicisitudinile generale ale vieții pe mare, un om curajos şi de încredere în toate împrejurările, cu excepția situației de față. Din nou, când ne vom întoarce în tabără şi vom discuta despre asta cu patronul Topolsky…

— Nu va exista nicio discuție, a zis Ramos, pornind în direcția din care venisem, înapoi în măruntaiele vaporului cu zbaturi, cu muscheta îndreptată în față.

CAPITOLUL 11

Mai multe lucruri s-au petrecut într-o succesiune rapidă.

Topolsky şi Dupin şi-au făcut apariţia de-a lungul limitei nordice a unuia dintre pereţii acoperiţi cu turnulețe, între bărbat şi băiat având loc un schimb animat de cuvinte. Dupin, încărcat ca un catâr de povară, se chinuia sub o grămadă uriaşă de instrumente topografice, în timp ce Topolsky se plimba fericit şi neîngrădit, gesticulând larg, cu pălăria aplecată într-un unghi nebunesc.

Ramos a ieşit să-i intercepteze. Avea muscheta pregătită, dar nu cred că acest lucru era îndeajuns pentru a le trezi bănuieli cu privire la starea lui de spirit. Eu şi Murgatroyd l-am urmat pe mexican cât de repede am putut, dar în locurile unde noi ne împiedicam şi alunecam pe pietrele desprinse, Ramos înainta în siguranţă, de parcă toţi anii săi de militărie l-ar fi pregătit pentru orice fel de teren.

— Colonele! am strigat eu gâfâind în urma lui, deja epuizat din cauza efortului. Trebuie să-i permitem să ne prezinte versiunea lui despre evenimente!

Ramos nu m-a auzit sau şi-a propus să nu mă audă.

— Mă gândeam că va fi ultimul care să se înfurie pe rus, a zis Murgatroyd, suflând din greu alături de mine.

— Loialitatea are limitele ei, Henry. Mă tem că Topolsky tocmai a descoperit limita prietenului nostru Ramos.

— Mexicanul pare pregătit să-l sfâşie mădular cu mădular.

— Atunci este bine ca un medic să fie pe-aproape, deşi sper că nu va fi cazul de membre rupte. Vino, Henry! l-am îndemnat eu, de parcă m-ar fi tras înapoi. S-ar putea să fim la fel de convinşi de vinovăţia lui Topolsky în această chestiune, dar în Anglia le acordăm oamenilor prezumţia de nevinovăţie, cel puţin până când sunt audiaţi.

— Da, dar nu suntem în Anglia, corect? a precizat Murgatroyd. Ne aflăm în fundul îngheţat al necunoscutului!

Până în acest moment, strigătele noastre îi făcuseră pe unii să iasă din corturi. Mortlock se chinuia să ne ajungă din urmă, la fel şi *Herr* Brucker şi contesa Cossile. Aceasta din urmă îşi ridica poalele fustei şi ţopăia dintr-un loc traversabil în altul, râzând, de parcă toată această tevatură ar fi fost un fel de distracţie zvăpăiată.

— Dupin! a strigat Ramos. Îndepărtează-te de patronul Topolsky.

Se aflau la o distanță de aproximativ o sută de paşi, aflându-se cu siguranță în bătaia muschetei.

— Care e urgența, colonele? a strigat Topolsky. Suntem pe drumul de întoarcere. Nu este de ajuns?

Ramos a tras o dată, trimițând o încărcătură peste capetele celor doi bărbați. Dupin a tresărit şi şi-a scăpat câteva dintre obiecte, care au zdrăngănit şi s-au izbit de pietre. Ramos a încetinit pasul şi a reîncărcat arma din mers, făcând acest lucru cu o eficiență aproape inconştientă, de parcă degetele lui ar fi fost soldați de infanterie experimentați, care nu mai au nevoie de instrucțiuni de la comandantul lor, creierul său.

— Totul este o minciună, Dupin! a țipat Ramos. Epava aia e *Europa.* Ceva groaznic s-a întâmplat cu oamenii aceia, iar el ne-a adus în acelaşi cimitir.

— Colonele, s-a auzit Topolsky. Ascultă-l pe Coade! Este evident că încă te afli sub efectul cuțitului său de măcelar!

— E perfect sănătos! Henry şi cu mine am văzut dovada, i-am strigat, ridicând jurnalul. N-au mai ieşit din golful ăsta, patroane. Ne-ai adus aici sub pretextul fals că oamenii aceia au supraviețuit expediției!

— Nu e cum îți imaginezi tu! Pot explica totul!

— Asta n-ar fi rău, a bombănit Murgatroyd.

Iar eu am strigat din nou:

— Atunci, explică-te!

— Vasul cu zbaturi s-a pierdut imediat după descoperirea lagunei. Încercau să intre ori să iasă când au dat peste curenții aceia periculoşi şi vânturile pe care dragul nostru Van Vught le-a stăpânit cu atâta măiestrie, înainte de a-şi găsi sfârşitul pe aceste stânci.

Topolsky s-a oprit acum. Dupin, lângă el, căzuse în genunchi, încercând să găsească bucățile sparte ale instrumentarului său.

— Unii oameni curajoşi de pe *Europa* au căutat să-şi păstreze descoperirile, aşa că au îndesat fragmente de informații în sticle sigilate, care şi-au găsit drumul spre marea deschisă şi, prin harul lui Dumnezeu, au intrat în posesia unui negustor peruan… Să continui?

— De ce nu ai pomenit că expediția anterioară s-a pierdut? am întrebat, încercând să injectez o doză de discernământ în acțiune.

— Coade, fie-ți milă şi înțelege motivația.

— Asta şi încerc să fac.

— Te consideri om de ştiinţă. Marinarii sunt, hai să nu intrăm în amănunte, oameni profund superstiţioşi. Nu sunt oameni educaţi, cu o gândire modernă, ca mine şi ca tine. Nici cei mai buni dintre ei, precum Van Vught, nu ar fi fost capabili să se ridice deasupra acelei părţi inferioare a naturii lor, care este încă stăpânită de ignoranţă. Fiecare decizie a lui ar fi fost influenţată de cunoştinţele cu totul irelevante că o navă mult mai puţin capabilă, sub conducerea unui căpitan mult mai slab, a sfârşit dezastruos, a adăugat Topolsky, privindu-mă rugător. Spune-mi, de ce l-aş fi împovărat pe bietul om cu un lucru atât de inutil, la ce-ar fi folosit?

— Eu cred că ar fi folosit la ceva, a zis Ramos.

— Dragă colonele, vrei să fii amabil şi să îndrepţi muscheta în altă parte?

— Vei veni cu mine, patroane. Ne vom întoarce cu barca şi îi voi cere căpitanului Van Vught să te pună în lanţuri.

— În niciun caz.

— Nu este o invitaţie.

Ramos a tras din nou, de data aceasta dintr-un unghi atât de mic, încât încărcătura trebuie să fi trecut doar cu câţiva centimetri pe deasupra capului lui Topolsky. La fel de metodic ca înainte, Ramos a început să-şi reîncarce arma.

— Am fost angajat să am grijă de grupul expediţionar şi să mă asigur că atât căpitanul Van Vught, cât şi oamenii respectă litera contractului, în caz că s-ar produce vreo abatere. Dar nu ei sunt cei care au minţit şi au înşelat. Condiţiile angajării mele au fost încălcate.

Topolsky s-a ghemuit la pământ, de parcă s-ar fi aşteptat la o altă împuşcătură.

— Vrei să preiei comanda?

— Nu. Eu sunt doar un soldat care n-a avut parte de prea multă educaţie. *Herr* Brucker sau contesa Cossile ar putea să preia rolul tău, a spus colonelul ridicându-şi umerii uriaşi. Mi-e indiferent care dintre ei.

— Eu nu vreau, a zis Dupin, ca şi cum numele lui ar fi fost luat în considerare. Vreau doar să fiu lăsat în pace cu nişte foi de hârtie în faţă, să mă pot gândi la lucruri, a adăugat el, ochii lui reci ca gheaţa întâlnindu-i pe ai mei. Am fost peste tot, doctore Coade! Există căi de intrare, cred. Şi căi de ieşire. Dar este foarte greu de înţeles cum funcţionează. Crezi că a început aşa? a întrebat el dând din cap ca pentru sine, ca şi cum ar fi purtat o conversaţie în mintea sa. Eu nu cred. Eu cred că s-a terminat aşa când ceva a mers prost. Am atins piatra! Simţeam că îmi şopteşte. Undeva acolo e un

motor!

— Dacă eşti capabil să-ți odihneşti mintea înfricoşată, Raymond, du-te şi fă-o în cortul tău, l-am îndemnat. S-a întâmplat ceva îngrozitor cu oamenii de pe vaporul acela, am continuat, adresându-mă lui Topolsky, lovind uşor jurnalul de bord. Dacă acest lucru reprezintă o dovadă, atunci toți oamenii au intrat în Edificiul tău. Unul dintre ei a ieşit din nou, însă doar cât să ne lase un mesaj. Bietul suflet a fost apoi târât înapoi de orice abominație se află în interiorul acelor ziduri.

— Un mesaj?

— Că ar trebui să plecăm cât mai avem timp.

— Fără îndoială e un şiretlic menit să ne sperie, a spus patronul dând din cap, luând în râs spusele mele. Există vreo modalitate mai bună de a proteja un secret?

— Cum explici absența cadavrelor?

— Nu e nevoie s-o fac. Pur şi simplu s-au dus în altă parte, a concluzionat el, iar ochii i s-au întors către muschetă. Colonele, crezi că ai puterea de a nu te mai comporta ca o brută…

Mâna lui Topolsky s-a mişcat brusc, apucând ceva ascuns în faldurile hainelor sale. Lumina apusului a surprins licărirea unui metal înnegrit: un pistol extraordinar de mic, pe care îl ținea strâns.

Ramos a tras. Nu-l învinovățesc, pentru că în acea clipă părea absolut probabil ca Topolsky să-l împuşte primul. Colonelul, din moment ce nu era un ucigaş din fire, a urmărit doar să-l dezarmeze pe Topolsky, ceea ce-a şi reuşit să facă. Lovitura lui de muschetă i-a perforat antebrațul lui Topolsky. Împuşcătura a răsunat asurzitor, părând să reverbereze de fiecare suprafață din jurul nostru, de la pietricele până la masele de stâncă profilate în jurul lagunei. Topolsky a urlat la rândul său, fiind probabil pe cale să scape pistolul. Dar acest lucru nu s-a întâmplat îndeajuns de rapid şi, de ciudă sau din cauza unui impuls incontrolabil al brațului rănit, a apăsat trăgaciul. Micul pistol a fulgerat şi, prin grație divină, încărcătura nu a trecut prin Ramos.

Dar a trecut prin mine.

Mi-a pătruns în abdomen şi am realizat imediat – înainte să simt prima notă de durere – că sunt mort. Un chirurg poate extrage un glonț dintr-un muşchi; poate tăia un braț spulberat de focul de tun, dar când o încărcătură de muschetă intră în măruntaiele unui om, nu mai este nimic de făcut. Nu conta că eram singurul chirurg de pe *Demeter:* dacă ar fi fost prezenți încă o

sută ca mine, cu toate învățăturile şi instrumentele medicinei moderne la dispoziție, nu ar fi făcut nicio diferență pentru soarta mea.

Am căzut la pământ. A început agonia. Mă pregătisem pentru asta, ca atunci când cineva se pregăteşte pentru vizita unui oaspete obositor, dar asta nu făcea lucrul în sine mai suportabil. Scânceam, încercând să înlătur presiunea uriaşă, în creştere, a chinului.

Ramos şi-a aruncat muscheta şi a sărit lângă mine. Murgatroyd şi Mortlock s-au grăbit să-l imobilizeze pe Topolsky, acum când micul lui pistol se eliberase de încărcătură.

— Îmi pare rău, Silas, a spus Ramos cu o tristețe disperată în ochi. Nu am vrut să fac asta!

Sângele îmi bolborosea în gură. Dar trebuia să-i vorbesc.

— Nu e vina ta, colonele!

— Poate că nu e chiar atât de rău.

Am dat din cap. Colonelul ştia şi el ce ştiam eu. Văzuse prea mulți oameni murind în felul acesta.

— O, Silas! a spus contesa Cossile aplecându-se spre mine din cealaltă parte. Ai făcut-o din nou, nu-i aşa?

— Ce-am făcut? am întrebat cu glasul aproape stins.

— Ai murit din nou. Sau o vei face în curând, a spus contesa coborându-şi ochii spre abdomenul meu însângerat. Sincer, tot timpul insişti să-ți complici şi mai tare situația. Cu toate cunoştințele tale medicale n-ai putut măcar să găseşti o modalitate de a-ți sfârşi viața fără durere?

— M-a împuşcat.

— Silas, nu este aşa, iar tu o ştii prea bine. Bietul om este aproape complet lipsit de voință.

În ciuda durerii mele – ba poate chiar din cauza ei –, nu cred că am văzut vreodată o imagine mai frumoasă decât chipul contesei Cossile. Era ca un înger, înconjurată de o aureolă galbenă, ochii ei întâmpinându-i pe ai mei plini de reproşuri şi cu o compasiune infinită, de parcă aş fi păcătuit împotriva lui Dumnezeu şi, în acelaşi act, aş fi câştigat mântuirea veşnică.

— Am mai murit înainte, am spus, uşile memoriei redeschizându-se, chiar dacă tot ce mai rămăsese din mine se închidea, ca o stațiune turistică în afara sezonului. Am mai murit, nu?

Contesa Cossile a dat din cap cu tristețe.

— De multe ori. De multe, multe ori.

— De ce…

Mă străduiam să vorbesc prin şuvoiul de sânge care mi se adunase în gură.

— Pentru că nu vrei să te confrunți cu realitatea navei *Demeter* şi cu ceea ce trebuie făcut, a spus contesa. Dar nu are rost să te chinui cu asta acum, a adăugat ea mângâindu-mi părul. Ce e făcut, e făcut. Ne vedem data viitoare, doctore Silas Coade. Bucură-te de somnul morților, cât o să reuşeşti.

Ramos a cuprins-o pe după umeri.

— Contesă, trebuie să ne mutăm pe un teren mai înalt.

— Dumnezeule, ce-i, colonele?

Ramos a făcut un semn cu capul spre lagună.

— Din cauza asta.

Mi-am întors cu greu capul. Chiar dacă eram pe moarte, vărsându-mi sângele între stânci, voiam să ştiu ce-l alarmase pe prietenul meu. Prin ochii înceţoşaţi, am privit suprafaţa apei.

La început n-am înțeles ce se întâmplă.

Promontoriul se mişca. Fruntea bombată a acelei formaţiuni asemănătoare unui craniu începuse să se mişte. Îşi schimba forma, aluneca în jos, se prelingea şi cobora, ca şi cum ar fi fost o demonstraţie tăcută a procesului de deformare lentă, bine cunoscut studenților de la anatomie, care afectează toate structurile osoase de-a lungul vieții.

— Alunecare de teren, domnule, a zis Murgatroyd cu gura uscată.

„Alunecare de teren” nu era chiar termenul potrivit pentru ceea ce observam. O jumătate de munte se desprindea, prăbuşindu-se sub forța gravitației. Singurul motiv pentru care părea atât de masiv era că promontoriul se afla la cinci kilometri şi jumătate depărtare.

— Nu poate fi un fenomen întâmplător, a protestat patronul Topolsky.

— Trebuie să fi fost declanşată de împuşcătură, a spus Ramos. Am auzit că se pot întâmpla asemenea lucruri la munte. O singură împuşcătură poate doborî o perdea de gheaţă şi zăpadă suficient de mare pentru a face un oraş una cu pământul.

Partea cea mai de jos a masei de rocă începea să afecteze laguna. S-a ridicat o cortină enormă, prăfoasă, de spumă albă, acoperind rapid restul procesului, de parcă această întâlnire a elementelor naturale – pământ şi apă – ar fi fost indecentă într-un fel şi ar fi trebuit să fie ferită de privirile noastre cercetătoare.

— Grohotişul nu va ajunge până la noi, domnule, l-a asigurat Mortlock.

— Nu grohotişul ne preocupă, a spus Ramos calm. Este vorba de apă. Se

va forma un val. Unul foarte mare. Trebuie să ne mutăm!

— E prea târziu, s-a plâns contesa Cossile. Niciunul dintre noi nu va reuşi. Terenul nu permite asta. Forma acestei lagune va limita apa într-un volum din ce în ce mai puțin adânc. Deoarece valul trebuie să meargă undeva, va câştiga în înălțime. Cred că acum ştim de ce *Europa* a eşuat pe acele stânci. A fost luată pe sus şi măturată aici de un cataclism similar, unul care, fără îndoială, o va birui şi pe *Demeter*.

— Ce putem face? a întrebat Murgatroyd.

— Nimic, a răspuns Ramos cu hotărâre, privind în jos spre mine cu un zâmbet abia schițat. Cred că fiecare om se gândeşte în cele din urmă la felul cum va muri, Silas. Eu am crezut întotdeauna că va avea o legătură cu praful de puşcă. Se pare că am avut dreptate în acest sens. Dar nu mi-am imaginat aceste circumstanțe.

Cu ultima suflare am reuşit să râd fără urmă de veselie, înainte de a muri din nou.

CAPITOLUL 12

Stropii de apă mi-au căzut pe obrazul drept, făcându-mă să-mi recapăt cunoştinţa. Aveam obrazul celălalt lipit de birou, unde mă prăbuşisem într-o stare de stupoare.

— Scuze, a spus Mortlock fără prea multă compasiune în glas. Nu am intenţionat să vărs paharul ăla peste tine. Am vrut doar să te înghiontesc şi…

M-am forţat să-mi ridic capul de pe birou. Îmi ţiuiau urechile. Am clipit, dar imaginile se încăpăţânau să rămână blurate, chiar şi scrisul meu de mână era o pată neclară de culoare violet. Capul îmi zvâcnea. O parte din acea senzaţie se datora zumzetului constant al motoarelor lui *Demeter,* dar nu în întregime. Am bâjbâit după ochelari. Lumea şi-a recăpătat într-o măsură contururile, însă nu complet.

— Valul, Mortlock, am zis, încă în starea aceea de confuzie, între vis şi realitate.

— Valul, doctore?

— Laguna şi vaporul cu zbaturi. Promontoriul… am început, dar m-am oprit imediat, dureros de conştient că toate astea nu aveau niciun sens pentru el, iar bălmăjelile mele erau doar consecinţele unui somn prea agitat. Scuză-mă.

— Ai dreptate. Aşa fac şi eu când trebuie să mă dau prea repede jos din pat.

Ochii i s-au îndreptat spre manuscrisul care zăcea ud, peste care răsturnase paharul. Întreaga operă se dizolva în faţa ochilor mei, literele transformându-se în frunze de alge privite prin întunericul submarin.

— O să poţi scrie toate astea din nou, nu-i aşa? a întrebat el, cu îngrijorare sinceră pentru munca mea pierdută.

— Vorbeşti de parcă ar fi la fel de uşor ca vopsitul unui gard, i-am reproşat, dar un impuls împotriva vanităţii m-a făcut să fiu de acord cu punctul lui de vedere. O să-l rescriu, iar ideal ar fi să îmbunătăţesc ce-am scris înainte. Adevărul este că ajunsesem într-un fel de fundătură. Am simţit că naraţiunea necesită o infuzie de dramatism, aşa că am venit cu ceva plin de intensitate. Problema a fost că acest dramatism a ajuns să-mi omoare întreaga distribuţie de personaje. Mă tem că am exagerat.

— *A fost* puţin nechibzuit, a comentat Mortlock.

— Ei bine, m-ai trezit cu un motiv. Căpitanul s-a hotărât cumva să facă un lucru bun până la urmă şi să întoarcă nava? Pasajul acela îngust aproape că ne-a costat un motor, iar aceşti pereți de gheață care se înalță în jurul nostru arată de parcă s-ar prăbuşi la o simplă suflare în direcția lor.

— Nu ne întoarcem, nu. De fapt, coborâm tot mai jos, ca un dihor după un bursuc, a spus Mortlock, acoperindu-şi parțial gura cu mâna, aproape şoptind. N-ar fi vrut să-ți spun înainte de a fi oficial, dar cred că sunt aproape de a găsi fisura. Toți sunt din ce în ce mai entuziasmați, dar în felul acela educat, în care nu arată ce simt.

— Binecuvântata fisură a lui Topolsky, am spus, fiindu-mi aproape imposibil să cred că e reală. Ei bine, să sperăm că va fi pe măsura aşteptărilor lui. Şi că *Demeter* va putea ieşi cu aceeaşi uşurință cu care a intrat.

Mortlock a plecat. Mi-am turnat încă o doză de radiu[{25}], pentru a îndepărta gândurile rele care-mi dădeau târcoale în interiorul craniului. Mi-am dat seama acum că între val şi trezirea mea intervenise o viziune a înaintării poticnite într-un tunel de piatră, un coşmar zgomotos, încărcat de teribila convingere că sunt deja mort. Cu cât mă concentram mai mult pe acest interludiu, cu atât mai mult acesta înlocuia oroarea valului şi moartea mea pe stânci. Nu era un vis nou, am decis. Îl mai avusesem înainte şi întotdeauna progresa până în momentul în care mă confruntam cu apariția reflectată a propriului craniu care mă privea. Doar înghițitura de radiu avea puterea de a anihila ultimele rămăşițe ale acestui vis, dar de fiecare dată efectele se vedeau tot mai greu, fiind nevoit să măresc doza. Acum aproape că îi puteam vedea strălucirea minunată şi liniştitoare în lumina cabinei.

— În cinstea miracolului modern al epocii noastre, am zis, ridicând paharul gol în semn de salut. Şi pentru alungarea veşnică a viselor rele.

După ce doza şi-a făcut treaba – mă simțeam măcar ceva mai înviorat şi oarecum eliberat din cătuşele coşmarului – am închis în urma mea uşa lamelară şi am mers pe pasarela centrală până la cabina de comandă a dirijabilului *Demeter*.

Căpitanul Van Vught stătea în spatele pilotului senior Murgatroyd, care avea sarcina de a conduce dirijabilul, şi era aşezat pe scaunul de pilotaj din pânză, cu mâinile acționând complicatul grup de pârghii cu mânere de alamă ce ne direcționau zborul. Deasupra scaunului pilotului, uşor de văzut atât de Murgatroyd, cât şi de Van Vught, erau numeroase cadrane, fiecare o

bijuterie în miniatură acoperită cu radiu.

— Calați rotoarele, locotenente Murgatroyd.

— Calăm rotoarele, căpitane.

— Coborâți în unghi de trei grade.

— Coborâm în unghi de trei grade, căpitane.

— Virați opt grade la babord.

— Opt grade la babord, căpitane.

Şi tot aşa. Van Vught rostea o listă aparent nesfârşită de comenzi pronunțate cu calm, iar Murgatroyd repeta şi executa comenzile ca şi cum cei doi ar fi fost diferite componente organizaționale ale unui organism mai mare, iar *Demeter* doar expresia cea mai elocventă a sa.

Cabina de comandă era înconjurată din trei părți de ferestre mari, nu prea bine etanşate, înclinate în jos. Pereții de gheață alunecau pe ambele părți, cu laturile abrupte ca un canion. Se întindeau tot mai departe, dispărând în întuneric. Soarele era jos în acest moment şi deja ne deplasam prin adâncurile puternic umbrite ale şanțului. Anvelopa noastră umplută cu hidrogen, care se umfla deasupra gondolei, era o masă fantomatică, flancurile ei reuşind să adune ultimele raze slabe de lumină solară. La babord şi la tribord, conectate atât la anvelopă, cât şi la gondolă prin bare, fire şi cabluri de control, erau cele patru motoare: două în față, două în spate. Trei motoare duduiau şi se învârteau; al patrulea (motorul principal din babord) era nefuncțional, cu elicea ruptă. Lovise un banc de gheață cu două săptămâni mai înainte şi nu putea fi reparată până când *Demeter* nu executa o aterizare.

Patronul Topolsky şi *monsieur* Dupin stăteau la ferestrele din față, cu mâinile pe balustradele de siguranță. *Herr* Brucker, celebrul industriaş austro-german, îşi consulta unul dintre ceasuri, comparându-l fără îndoială cu cronometrele răspândite în jurul cabinei de control. Unele dintre acestea arătau ora noastră locală, iar altele ora din marile metropole ale emisferei nordice.

Ramos era lângă Murgatroyd, cu spatele la mine, cu picioarele desfăcute larg şi cu brațele încrucişate pe piept. Chiar dacă puntea se înclina, în timp ce vânturile ne abăteau de la traseu, el rămânea curajos şi de neclintit.

— Am găsit-o?

— Am găsit ceva, Silas, a răspuns Ramos pe un ton liniştit, de parcă mi-ar fi spus un secret. Şanțul ăsta se tot adânceşte de aproape nouă kilometri. După cum poți vedea, acum suntem aproape complet cufundați în el şi

continuă să se adâncească în fața noastră. Totuşi, te-aş avertiza să nu îți faci speranțe prea mari. Au existat alarme false şi înainte de asta.

— Dar niciuna care să merite să-mi fie împărtăşită.

— Vom vedea.

Ramos s-a întors uşor, aducându-mi în prim-plan profilul său masiv. Fața lui părea sculptată din stâncă, cu fălci din bolovani, cu laturi de granit, cu o sprânceană ca o cornişă. Era chel, cu scalpul cicatrizat şi denivelat de o viață prea interesantă şi prea violentă pentru a fi rezumată în puține cuvinte. Singura deteriorare căreia îi putea atribui cu încredere o origine era zona de piele înroşită de pe ceafă. Arsura în curs de vindecare era un efect secundar inevitabil al tratamentului cu radiu pe care îl primise mai devreme în expediția noastră. Anevrismul cerebral fusese îndepărtat complet de razele de radiu; o mică inflamație a țesutului superior era cu siguranță un preț mic pentru viața lui.

— Oricum, niciodată nu am pătruns atât de adânc. M-am gândit că nu ai vrea să ratezi acest moment.

— Ai dreptate, i-am zis şi am început să mă uit prin cabina care se legăna căutând persoana de care mă temeam şi după care tânjeam, toxina care era propriul ei antidot. Unde este…

— Domnişoara Cossile? a întrebat Ramos, zâmbetul lui abia schițat trădând o înțelegere a interesului meu pentru specimenul acela enervant şi totodată fascinant. E afară, unde riscă să-şi rupă picioarele şi gâtul.

O strălucire bruscă aidoma unui fulger a iluminat încăperea. Întotdeauna sunt fulgere, mi-am zis, ca şi cum cuvintele ar fi fost un vers care mi-a rămas în minte dintr-o poezie uitată, al cărui sens se pierduse, dar care încă mai purta convingerea unei importanțe trecute.

Întotdeauna fulgeră.

Dar nu era nicio furtună, nici măcar una îndepărtată. Nu existau nori deasupra noastră şi nu se văzuse niciunul la orizont când ne-am scufundat sub nivelul principal. Sursa acestei descărcări era mult mai apropiată, iar originea ei mi-a devenit clară când un al doilea fulger s-a produs imediat după primul. Ambele îşi aveau sursa în afara gondolei, pe pasarela îngustă de inspecție care înconjura structura, permițând accesul limitat la motoare, bare şi aşa mai departe.

— Asta e sinucidere curată! am exclamat eu.

Mi-am strâns mai bine haina în jurul corpului – avusesem cel puțin prevederea să mă îmbrac mai călduros pentru ieşirea din cabină – am mers

până la uşa de la babord şi m-am strecurat afară, închizând bine uşa în urma mea. Această acţiune ar putea părea destul de obişnuită, dar mă aventurasem dincolo de gondolă doar de câteva ori până atunci şi niciodată în astfel de circumstanţe. Era cu totul altfel când ne aflam sus, în nori, sau mult deasupra oglinzii neschimbătoare şi îndepărtate a oceanului. Acolo, noţiunile de viteză şi altitudine deveneau lucruri abstracte şi constatam că senzaţia de vertij (mai corect ar trebui să spun acrofobie) era uşor diminuată. Dar acum nu mai exista nicio îndoială, nici în privinţa altitudinii, nici a deplasării noastre. Pereţii de gheaţă alunecau cu o viteză care mă ameţea – nu ar fi fost nevoie de o eroare prea mare în cursul nostru ca să ne lovim de acei pereţi – în timp ce podeaua şanţului de gheaţă era încă suficient de departe sub noi pentru a genera o senzaţie de înălţime care-mi producea greaţă. Nu conta că dirijabilul plutea acum la nivelul solului, în raport cu stratul de gheaţă care acoperă Antarctica. Plafonul de sub noi se prăbuşise atât de abrupt, încât ne-am fi putut afla la sute de metri deasupra stâncii solide. Eram ca un acrobat care merge pe o frânghie între zgârie-nori, deasupra bulevardelor.

Motoarele huruiau. Aerul era îngheţat. Din fericire, vântul nu era atât de puternic încât să-mi irite pielea şi să încerce să mă arunce în gol.

M-am deplasat pe pasarelă până când am ajuns aproape de domnişoara Cossile. Era aplecată peste gardul subţire de sârmă, singurul element de protecţie în jurul marginii pasarelei. Îmbrăcată ca un eschimos, în blănuri galbene, ţinea un picior încălţat în cizmă pe punte, iar celălalt era întins în spate, menţinând un contact cât se poate de superficial cu partea laterală a gondolei. Se aplecase atât de mult, încât era imposibil să nu-ţi imaginezi că se va răsturna în orice clipă. Şi asta fără a pune la socoteală camera voluminoasă şi dispozitivul cu bliţ pe care le ţinea întinse înaintea ei.

— Domnişoară Cossile, eşti de-a dreptul insuportabilă! am strigat pentru a acoperi uruitul motoarelor. Fiind medicul dumitale, îţi cer – îţi ordon – să te întorci imediat înăuntru! am spus, gâfâind din nou. Doamne, nici măcar nu porţi mănuşi!

— Nu pot folosi maşinăria asta cu mănuşi, Silas, a spus ea, zâmbind către mine, apoi întorcându-şi imediat privirea către cameră. Dar e în regulă. Când nu-mi mai simt degetele, ştiu că este timpul să intru, să schimb rola de film şi să-mi înmoi degetele într-un pahar de whisky cald.

A fulgerat din nou. Lumina pulsa pe o latură a dirijabilului, scoţând la iveală motoare, lonjeroane, gondola, anvelopa, iar o parte mai slabă a ei

evidenția pereții de gheață imenși, înspăimântători, printre care pluteam.

— Oho! Asta e bună, merită păstrată!

— Dacă n-o să mai trăieşti să o vezi tipărită, ce folos mai are?

— Nu mai fi chiar atât de prăpăstios, Silas. O fată trebuie să facă ce trebuie să facă. Mai ales în poziția mea!

— Oricât te plătesc cei de la ziarul *Daily Jupiter,* sper să merite!

Încuviințând din capul acoperit cu glugă, Cossile s-a tras de lângă gard şi şi-a aşezat ambele picioare pe pasarelă, făcând fără prea mare tragere de inimă o concesie ca să-mi uşureze neliniştea.

— Oricum, deocamdată am terminat. Nu pot consuma prea repede becuri cu flash, altfel nu voi mai avea cu ce să pozez odată ce ajungem în lumea de dedesubt. În plus, am şi un articol de bătut la maşină, a spus ea şi mi-a pus camera în brațe. Poftim. Ajută şi tu o fată, dacă vrei.

— Sunt recunoscător pentru sunetul acestor motoare, i-am zis. Sunt singurele lucruri care mă ajută să dorm, prins între gramofonul lui *Herr* Brucker şi țăcănitul infernal al maşinii tale de scris.

— Cei care au rămas în Poughkeepsie trebuie să afle ce se întâmplă cu noi, Silas. Dar nu ai motive să te plângi. Fritzie mi-a pus la dispoziție cea mai uşoară şi mai rapidă maşină de scris care a fost fabricată vreodată.

— În acest caz, spune-i lui *Herr* Brucker că încă mai are de lucru.

Eram pe punctul de a mă întoarce în gondolă când, pe neaşteptate, Cossile m-a prins de braț.

— Priveşte! Se înclină în față! Doamne Sfinte, chiar coborâm în momentul acesta!

Mi-am înghițit nodul din gât, ascunzându-mi teama.

— Dacă Topolsky ar fi vrut să se îngroape în pământ, ar fi trebuit să aducă o maşină de săpat tunele, nu un zepelin.

— Există posibilitatea ca un lucru să fie şi altceva în acelaşi timp, nu crezi? m-a întrebat în timp ce gluga ei mi se plimba peste față, iar marginea pufoasă mă gâdila pe obraz. Eşti un tip ciudat. Ştiai?

— *Eu* sunt cel ciudat?

— Te-ai băgat în treaba asta la fel ca noi, ceilalți. Întotdeauna ai ştiut ce lucru nebunesc îşi închipuie cazacul acela că va găsi. Aşadar, de ce te comporți ca şi cum nimeni nu ți-a spus că noi căutăm o cale spre Pământul gol{26}?

— Eram perfect conştient de intențiile lui, domnişoară Cossile, i-am zis eu calm. Pur şi simplu nu am crezut că vreo parte din ele ar putea fi reale.

Era totuşi vorba despre un loc de muncă. Obligaţiile mele îmi cereau să am grijă de bunăstarea echipajului şi a grupului expediţionar, nu să accept vreo prostie despre găurile din partea de jos a lumii.

— Păcat, pentru că se pare mai degrabă că am găsit gaura pe care-o căutam, nu?

În faţa noastră, podeaua nu era doar înclinată. Devenise un ax aproape vertical, ale cărui părţi inferioare erau mai negre decât cerneala.

— Dumnezeule. Este plin de… nimic.

— Capul sus, Cody! a spus Cossile

CAPITOLUL 13

Dirijabilul *Demeter* cobora. Puțul – fisura lui Topolsky – era suficient de lat pentru a permite lungimea aeronavei, dar cu o marjă de aproximativ cincizeci de metri în jurul nostru. Acum motoarele nu ne mai împingeau înainte, ci erau folosite pentru a ne menține pe o poziție cât mai apropiată de centrul puțului, ceea ce necesita o mare îndemânare din partea lui Murgatroyd. Hidrogenul era eliminat încet din rezervorul de gaz pentru a ne reduce flotabilitatea şi a ne permite să ne scufundăm în aerul tot mai gros al fisurii. Aceasta nu era chiar o călătorie într-un singur sens, deoarece puteam urca din nou eliberând balast (operațiunea fusese planificată, desigur), dar nu putea fi încercată decât o singură dată.

Demeter a ajuns rapid mai jos de orice urmă de lumină naturală. Soarele antarctic pătrundea doar câteva sute de metri în puț, apoi se transforma în întuneric. Şi acest lucru fusese prevăzut. Gondola era echipată cu proiectoare, înclinate în perechi, astfel încât fasciculele lor care se intersectau să lumineze o serie de distanțe fixe față de dirijabil. În timp ce Van Vught şi Murgatroyd pregăteau motoarele şi ne dirijau coborârea, Mortlock şi ceilalți navigatori strigau în mod constant estimări ale distanței şi comenzi.

— Optzeci la punctul de treizeci de grade!

— Şaizeci şi închiderea la zero!

Ne scufundam încontinuu. Fisura cobora tot mai mult. Uneori devia într-o parte sau alta, ca o țeavă de scurgere deformată, dar niciodată nu se îngusta şi nu se lărgea şi nici nu prezenta vreun indiciu că s-ar termina undeva. Dacă Topolsky avea vreo idee cu privire la adâncimea sa absolută, el nu se hazarda să emită vreo opinie, ci doar îl încuraja pe Van Vught să continue. Iar căpitanul asta făcea. Avea un contract şi era încrezător în capacitățile navei sale.

Coborâserăm vreun kilometru sau chiar mai mult în gheața continentală. Apoi cel puțin încă pe-atât.

Simțeam cum ne pocnesc urechile. Eram ca nişte alpinişti care coboară în grabă din aerul rarefiat de pe un vârf. La un moment dat, am privit în jurul gondolei. Mi-am dat seama că domnişoara Cossile lipseşte şi m-am întrebat cum de rezistă să nu fie martoră la această faptă, cea mai grandioasă şi mai îndrăzneață expediție a epocii noastre. Apoi, peste

zgomotul făcut de motoarele care vibrau puternic, am auzit bătăile harnice ale maşinii ei de scris şi am înţeles că niciun spectacol, chiar şi unul epocal, nu avea să stea în calea încheierii articolului. În curând, maşina de scris avea să fie înlocuită cu bipurile aparatului Morse, în timp ce cuvintele ei aveau să fie transmise fără fir până în stratul Heavyside{27} şi apoi către staţiile de recepţie nerăbdătoare instalate în jurul polului austral.

Coborârea continua. La cinci kilometri şi jumătate adâncime, aerul era şi mai dens, dar încă rece şi uscat. Reflectoarele dezvăluiau nuanţe minunate în culoarea gheţii, unde dungi de un verde strălucitor, albastru şi turcoaz se înghesuiau printre nuanţe opalescente foarte subtile şi de mare frumuseţe. Ici şi colo apăreau vene roz şi mov, fiecare fiind o mărturie a unei vaste epoci uitate din istoria Pământului. La un moment dat, Mortlock, cu o emoţie crescândă de băieţel, a cercetat scheletul unui enorm monstru marin, păstrat de-a lungul veacurilor ca între planurile sticloase ale unor lamele de microscop.

Brusc, gheaţa a făcut loc unui amestec de moloz şi nămol, ca terenul fracturat de sub un gheţar, apoi am mai străbătut câţiva kilometri de rocă solidă în însăşi crusta continentală. În acest moment, punctul nostru de intrare era situat imposibil de sus deasupra noastră. Dacă fisura ar fi fost dreaptă şi dacă nu ar fi existat un înveliş de gaz deasupra noastră, ar fi fost posibil să discernem un punct minuscul de cer care se tot micşorează. Dar dacă asta ne-ar fi sporit curajul sau l-ar fi subminat, nu îndrăzneam să spun.

Cossile a reapărut în trombă din cabina de comandă, fluturând în mână o copie a celui mai recent raport al ei pentru *The Daily Jupiter*.

— „Symmes{28} reabilitat!” a spus ea, dând din picioare ca şi cum ar fi dansat step, deschizându-şi larg braţele. „Marele Topolsky dovedeşte existenţa Deschiderii polare şi a Pământului gol!” Cum sună titlul ăsta, tinere?

— Numele lui va fi scris cu litere îngroşate, s-a plâns Topolsky.

— În regulă! Ce zici de „Topolsky triumfător! Unicul explorator al epocii noastre justifică teoria lui Symmes şi dovedeşte existenţa Pământului gol! Urmează detalii sordide!”

— Mai bine.

— Îi pun să-l codifice şi să-l transmită imediat.

— Nu ar fi indicat, am intervenit eu, să aşteptăm până vom vedea ce se află cu adevărat la fundul acestui puţ?

Topolsky m-a privit plin de dispreţ.

— Dacă depindea de oameni ca tine, Coade, nimeni nu ar mai fi explorat nimic. Le-ai fi înăbuşit entuziasmul înainte să piardă portul din vedere.

— Se lărgeşte! a strigat Mortlock. Pereţii se îndepărtează: şaizeci de metri, nouăzeci de metri… dincolo de bătaia reflectoarelor. Trecem de fund…

— Dar în ce? am întrebat.

Într-un vid de întuneric infinit, aşa se părea. Sub noi era un gol absolut, mai întunecat decât bolta nopţii. Deasupra noastră, evidenţiat de reflectoarele îndreptate în sus, era un plafon de piatră amestecată cu gheaţă, având culoarea unui craniu, cicatrizată, pătată şi presărată de cratere, ca o inversare a suprafeţei Lunii. Apariţia acestui vid nu era tocmai o surpriză, pentru că dovada existenţei lui făcea parte din scopul expediţiei noastre. Dar să-l vedem cu ochii noştri, să înţelegem acea absenţă care se căsca sub noi şi acea masă îngrozitoare de stâncă suspendată deasupra noastră era o experienţă care depăşea orice aşteptare. Fiecare dintre noi crescuse într-o lume în care pământul de sub picioare era ferm şi de încredere, iar cerul de deasupra limpede şi uşor. Această inversiune îngrozitoare a unor fapte banale mă deruta, mă făcea să mă simt pradă unui rău de mare ca o greaţă spirituală. Am privit în jur, studiind expresiile tovarăşilor mei de călătorie. Fiecare suporta realitatea situaţiei în care ne aflam cu o toleranţă stoică, cu maxilarele încordate şi buzele înţepenite, dar eu vedeam în fiecare mască fragilitatea de care dădea omul dovadă în realitate.

— Condu-ne într-un cerc tot mai larg, îndepărtându-te de puţ, a spus căpitanul Van Vught, cu vocea lui fără inflexiuni, dar oarecum prea calm, prea dominant, pentru a-şi ascunde complet instinctele naturale. Motoarele la ralanti şi ai grijă să nu ne înţepăm în tavanul ăla. Mortlock: trimite un grup de oameni cu tije şi cârlige pe anvelopă.

Tavanul acela apăsător se întindea în toate direcţiile, cu mult dincolo de raza reflectoarelor. Vidul de dedesubt era impenetrabil pentru simţurile şi instrumentele de care dispuneam. Fasciculele de lumină îl zgâriau fără rezultat. Sforile cu greutăţi la capăt, coborâte la o adâncime de trei sute de metri sub gondolă nu atingeau nimic. Nu era nevoie de ele. O intuiţie usturătoare, pe care eram sigur că o împărtăşim cu toţii, confirma că întunericul de sub noi era dincolo de toate capacităţile raţionale de măsurare. Poate că înainta până în centrul Pământului.

Sau poate că ajungea chiar mai departe de atât.

Căpitanul continua să dea comenzi, iar oamenii le transmiteau de la un

nivel la altul. Era de ajutor, cred, că susținea această agitație de a îndeplini sarcini, dându-le oamenilor lucruri de făcut, îndatoriri care să le ocupe mințile înainte ca imaginația lor să zburde prea departe. *Demeter* a descris un cerc din punctul de intrare, parcurgând un curs în spirală. În tot acest timp se făceau măsurători şi fotografii: instrumentele zbârnâiau, diafragmele țăcăneau, de parcă până şi acest loc infernal putea fi stăpânit de o manie a topografiei. Oamenii lui Mortlock trecuseră din gondolă în anvelopă şi de acolo urcaseră prin labirintul de scări şi pasarele care se înfiletau între sferele de gaz întinse pe toată lungimea ei, până când reuşiseră să scoată capul prin trapele din coloana vertebrală de pânză a navei. În acel moment se aflau (după estimarea mea) la aproximativ treizeci de metri față de nivelul mediu al tavanului, care era cât de departe în întuneric era dispus să coboare căpitanul Van Vught. Deoarece tavanul era aspru, cu proeminențe zimțate de rocă ascuțită şi stalactite de mărimea turlelor unei biserici, erau nevoiți să evite ciocnirile cu tije lungi, trântindu-se pe suprafața în mişcare până când dirijabilul se scufunda sau vira cu marja necesară. Acolo sus aveau şi puşti şi, din când în când, trăgeau într-un obstacol care se apropia. Stânca sau gheața se spulbera cu acelaşi aplomb, iar vederea acestor cioburi înspăimântătoare dispărând în tăcere în întunericul de sub noi mi-a provocat o nelinişte profundă, copleşitoare, mai presus de orice altceva trăit de mine până atunci. O fântână fără fund e un lucru destul de rău, dar o piatră care cade într-o fântână fără fund este ceva şi mai rău, pentru că transformă adevărurile gravitaționale în ceva tangibil.

Monsieur Dupin intrase în frenezia analizei. Se repezea de la o fereastră la alta, fără să-i bage în seamă pe oamenii care raportau despre contactele reflectoarelor şi fără să-i pese deloc de munca lor. Îl urmăream suspicios, căutând semnele unui surmenaj maniacal. Dacă acesta era modul lui de a face față, atunci era destul de bine. Dar îl avertizasem deja că trupul lui nu este o maşină de care să abuzeze în slujba intelectului şi că trebuie să aibă mai multă grijă de el însuşi. Dupin ascultase cu amabilitate, dar atât. Cred că simțea că mintea lui poate rula numai pe bază de voință, eliberată de nevoile cărnii.

L-am oprit în timp ce traversa telegondola, cu caietul şi stiloul în mână.

— Mai încet, băiete dragă. Te consumi ca o lumânare.

— Nu mă consum de bunăvoie, doctore, a spus Dupin privindu-mă surprins. Sunt obligat să o fac.

— L-am instruit pe patronul Topolsky să nu te mai muncească atât de

înverşunat, am zis eu, coborând glasul.

— A, nu, nu este vorba de el, a continuat Dupin ridicându-şi ochii apropiați, gri-verzui spre plafonul de aluminiu al gondolei. E vorba despre ei. Cei de afară. Continuă să-mi şoptească. Au nevoie de răspunsuri şi eu sunt cel care le poate oferi, chiar dacă asta mă consumă.

— Răspunsuri? am întrebat cu prudență, deoarece exista riscul de a-i încuraja vreo fantezie.

— Geometria, doctore, a răspuns el, vârându-mi în față caietul lui de însemnări. Topologia! Problema eversiunii sferei! Nu îți dai seama că aproape am ajuns acolo? Ştiu că nu fac decât să merg pe urmele lui Morin[{29}], dar, din moment ce avem doar un număr limitat de cărți pe *Demeter* şi nimeni nu mă va lăsa să folosesc aparatul Morse pentru a-i cere cuiva să-mi trimită ecuațiile, trebuie să le pun cap la cap de unul singur.

Dupin şi-a făcut mâna pumn şi şi-a lovit uşor fruntea acoperită de sudoare.

— Aproape că o văd şi eu. Simplul fapt că mă aflu aici ajută puțin.

— Să te afli… unde?

— În interiorul unei sfere. Asta am făcut, nu-i aşa? Am făcut un tunel printr-o sferă pentru a ajunge la orice s-ar afla sub învelişul exterior. Aşa cum ai forat şi tu în craniul colonelului Ramos.

— Nu am forat, i-am spus, reprimându-mi un fior. Trăim în epoca radiului! Nu e nevoie de o asemenea barbarie acum. Într-o zi, nu peste mult timp, ultimul chirurg care a tăiat vreodată un om va deveni istorie, am declarat strângând din ochi, tulburat de ceva ce-mi scăpa. Dar de unde ți-a venit ideea că aş putea efectua vreodată o trepanare?

— Nu ştiu, a zis Dupin distras. Nu e important. *Asta* e important. Acesta este motivul pentru care mă doare capul.

Bătu cu dosul degetelor în carte, pătându-şi construcțiile geometrice, care până în acel moment arătaseră perfect. Cercuri, sfere, forme ca nişte flori răsucite şi caracatițe înnodate.

— Este ceea ce se numeşte un paradox veridic, doctore, un lucru despre care bunul-simț le spune tuturor că este imposibil, dar care nu este deloc imposibil.

— Ce nu este imposibil?

— Să întorci o sferă pe dos. Aşa ceva nu se poate face, spui tu. Aşa spune toată lumea. Dar este posibil.

— Nu ştiu dacă se poate sau nu, am răspuns. Dar sunt încrezător într-un

lucru. Că ți-ar face bine odihna.

— Aşa voi face, când mă vor lăsa ei, a încuviințat Dupin.

— Ei?

— Cei care nu mă lasă să dorm.

— Lasă-l pe băiat să-şi facă treaba, *ja,* m-a mustrat „Fritzie" Brucker, industriaşul cu o dungă ciudată de păr negru pe cap, singurul care avea plăcerea discordantă de a asculta plăci de gramofon, cu care ne obişnuisem cu toții în săptămânile lungi ale traversării noastre spre Antarctica.

— Dar nu în detrimentul sănătății lui. Nu-l voi lăsa să ardă ca o torță de semnalizare doar pentru că nu ştie când să-şi odihnească mintea. Oricare dintre voi îl munceşte aşa…

— Contact! a strigat unul dintre observatori. Drept înainte, căpitane – la aproximativ cinci sute patruzeci de metri mai în față!

— Opriți motoarele! s-a auzit vocea lugubră a lui Van Vught.

Toată lumea şi-a lipit fața de fereastra gondolei. Inimile ni s-au oprit în piept când am privit în golul îngrozitor. Acolo se făcuse contactul! Fasciculele proiectoarelor se loviseră de marginea a ceva care se bomba pornind din tavan: de data aceasta nu era o proiecție de rocă sau gheață, ci ceva mult mai mare, cu toate semnele ciudate ale unui lucru artificial.

— Edificiul! a strigat Topolsky, trăgându-se de barbă entuziasmat. Edificiul meu, în sfârşit! Ada! Modifică imediat textul! Scoate-l pe cel vechi şi introdu-l pe cel nou! Noul tău titlu sună astfel: „Topolsky găseşte o cetate inversată sub scoarța goală a Pământului! Toate cărțile de istorie sunt de-acum depăşite!"

— Nu-l mai menționăm pe Symmes? a întrebat domnişoara Cossile, muşcând capătul unui creion galben.

— Va trebui să se mulțumească doar cu o notă de subsol, dragă fată. Într-o singură lovitură crudă se trezeşte alungat în hinterlandul prăfuit al descoperirilor! Orice om ar fi putut specula că Pământul este gol. A fost nevoie de Topolsky pentru a găsi Edificiul!

— Probabil că l-au întrezărit şi alți oameni, altfel nu ai fi depus atât de mult efort să-l găseşti, am zis.

— Câteva pete de lumină pe o mână de plăci greu de descifrat, obținute prin coborârea camerelor în acea gaură nu reprezintă o descoperire în sensul acceptat al termenului, Coade. A descoperit un pescăruş America atunci când a zărit prima oară acel țărm înceţoşat? a întrebat el. Afurisitul ăsta mă va submina la fiecare pas. De ce am avut nevoie de un medic în primul

rând? a mormăit apoi către *Herr* Brucker.

— Fără el, nu aş sta acum aici, a zis Ramos care auzise schimbul de cuvinte. Deci poate că am face bine să nu-i subestimăm serviciile, mai ales când s-ar putea să mai avem nevoie de ele.

— Dragă căpitane, a spus Topolsky, cu răbdarea încordată. Du-ne mai aproape, te rog! Fiecare secundă de amânare este o secundă în care privăm o lume nerăbdătoare de acest premiu!

Căpitanul n-a mai zis nimic pentru câteva clipe. Apoi, încuviințând din cap cu prudență, a dat comanda:

— Înainte, cât se poate de încet.

CAPITOLUL 14

La bordul unui dirijabil, nimic nu îşi găseşte locul fără o prudenţă extremă. Această regulă se aplică în special unei aeronave pline cu hidrogen care navighează sub un cer de stâncă, deasupra unei mări întunecate fără fund, la kilometri sub suprafaţa naturală a Pământului, departe de cea mai mică şansă de a obţine vreun ajutor, înaintam cuprinşi de cea mai mare nelinişte, străbătând distanţa până la Edificiu puţin mai repede decât am fi mers pe jos. Zgomotul motoarelor cobora spre noi din tavan, ca un zornăit, creând o rezonanţă oribilă. Dacă erau fantome aici jos, atunci cu siguranţă le trezisem deja. Dar noi ne aflam aici să explorăm, aşa că ne-am strecurat mai departe, intruşi neliniştiţi în casa morţilor, animaţi totuşi de activitatea ştiinţifică. Fiecare metru parcurs mai aproape de acel obiect reprezenta o victorie a intelectului asupra superstiţiilor false şi încet, pe măsură ce reflectoarele noastre bâjbâiau peste abis şi începeau să arunce tot mai multă lumină asupra obiectului, voinţa noastră colectivă şi-a primit răsplata.

Este greu de descris, pentru că atât cât puteam vedea din forma sa nu semăna cu nimic din experienţa noastră familiară. Nu aducea cu adevărat cu nicio cetate, nici măcar cu una inversată, cu excepţia poate a unui turn Babel nebun, evocat de pictori ca Bruegel. Nu avea formă de cochilie sau de stalactită. Nici nu semăna prea tare cu un candelabru sau cu o larvă pe jumătate răsărită.

Dar ieşise sau era în curs de a ieşi, ori era într-un fel pe jumătate în interiorul şi pe jumătate în afara tavanului, astfel încât doar o parte din acel obiect se extindea în gol. Cât era acolo sus, îngropat în stâncă, nu puteam decât să ghicim, dar porţiunea vizibilă era mult mai mare decât *Demeter,* extinzându-se la patru sute de metri în jos de la tavan şi cam la aceeaşi distanţă în punctul său cel mai lat. În lumina reflectoarelor puteam distinge două feluri de suprafeţe, dispuse în zone distincte. Una avea un luciu neted, cenuşiu, asemănător staniului şi un model care dădea impresia unor solzi. Cealaltă semăna cu un fel de peisaj urban plin de turnuri şi turle apropiate, care se proiectau ca nişte ţepi defensivi. Aceste zone se modificau de-a lungul întregului obiect, sugerând un anumit raţionament, un principiu organizatoric, care încă ne scăpa.

Forma sa era imposibil de redat altfel decât în termenii cei mai generali. Arăta pe de-o parte ca o elice cu palete groase, ca un piton încolăcit, ca o

bomboană care fusese sucită şi răsucită din nou până când se pierduse orice amintire a formei sale anterioare. Proeminențele, lobii şi concavitățile sale erau fie netede, fie cu țepi, dar niciodată o combinație a celor două.

Am început să dăm ocol fără grabă obiectului. Domnişoara Cossile îşi asuma un risc enorm în timp ce expunea mai multe role de film, iar Dupin a intrat într-o stare de agitație în care desena, mormăia, desena din nou, smulgea foile din caiet şi mormăia din nou. Schița la fel de furios şi precis ca întotdeauna, dar ceva în legătură cu forma îi depăşea toate eforturile, de parcă obiectul în sine nu prezenta doar un aspect schimbător, ci trecea încet, prelingându-se de la o configurație înşelătoare la alta. În cele din urmă, acest efort s-a dovedit prea epuizant chiar şi pentru Dupin, care a fost cuprins dintr-odată de un fel de criză de bolboroseală, drept pentru care am dat dispoziție să fie obligat să stea în pat pentru un interval nedeterminat de timp. Nu eram preocupat de cine îşi imagina el că-i provoacă această nebunie, dar aveam datoria să-l îngrijesc.

— E ceva cu suprafețele alea, mi-a spus Dupin, în timp ce aproape că-l forțam să se întindă pe pat, cu pielea strălucitoare din cauza transpirației şi pijamaua udă. Cred că sunt umbre ale unei forme precedente, relicve ale unei configurații anterioare. Dacă una era înăuntru şi alta era afară… oh, cât de mult mi-aş dori să am cărțile mele!

Am pus o mână pe fruntea lui. Ardea ca un cuptor.

— Încearcă să te odihneşti, l-am sfătuit.

— Vreau să mă odihnesc, dar nu pot. Problema este mult prea importantă.

— Nimic nu este mai important, am insistat.

— Au nevoie de mintea mea.

— Oricine ar fi ei, Raymond, nu-i vei mai băga în seamă, am insistat, ridicând vocea atât cât îmi permitea situația. Sunt doctorul tău şi cu asta am terminat.

O febră care să bântuie pe *Demeter* era ultimul lucru de care aveam nevoie, dar până acum Dupin părea să fie singurul suferind, şi unul cronic. Oricare ar fi fost cauza suferinței sale – pe lângă surmenaj – m-am asigurat că e generată din interiorul său.

— Nu înțelegi ce înseamnă asta pentru mine, a spus Dupin trist. Nu poți. Nimeni nu ar putea, decât dacă ar fi în locul meu.

— Ştiu că vrei neapărat să-ți rezolvi problema. Dar dacă ar fi o alegere între viață şi moarte, chiar ar conta atât de mult? Dacă te străduieşti până

atingi un nivel fatal de epuizare pentru a găsi soluția acestei ghicitori, nu vei mai exista ca să te bucuri de gloria care urmează.

— Dar tot vor şti ce am făcut, iar asta ar fi suficient pentru mine. Suficient pentru orice matematician, a continuat el, privindu-mă cu o neînțelegere crescândă, de parcă eu aş fi fost cel cuprins de strânsoarea iluziei. Nu înțelegi?

— Mi-aş dori să pot, Raymond, i-am răspuns cât mai amabil cu putință. Acum vei încerca măcar să-ți recuperezi energia?

— Voi încerca, a zis el, dar vorbele lui au sunat ca o promisiune deşartă.

Întrucât o promisiune deşartă era mai bună decât lipsa vreuneia, iar orice altă încercare de persuasiune avea toate şansele să fie inutilă, am decis că lucrul cel mai bun era să-l las în pace; poate că procesele naturale de epuizare i-ar putea oferi un răgaz în activitatea lui mintală. Avea să adoarmă în cele din urmă şi, chiar dacă visele lui ar fi pline de cifre şi curbe, cel puțin şi-ar odihni o parte din minte.

Nemulțumit de eforturile mele, dar întrebându-mă ce aş putea face mai mult, eram pe cale să ies din cameră când şi-a făcut apariția celălalt dirijabil.

Prezența unui alt dirijabil era o evoluție cu totul neaşteptată. Eram încă pe punctul de a termina prima noastră încercuire şi până în acel moment celălalt dirijabil rămăsese complet ascuns de ochii noştri. Apoi s-a produs ceva foarte aproape de panică. Cu nervii deja încordați, iar simțurile ascuțite de acea primă apariție, oamenii s-au pus în mişcare, legănând gondola în timp ce alergau spre posturile lor, pregătindu-se pentru a trece la acțiune.

Însă a devenit imediat evident că nu eram în niciun pericol iminent din cauza unei expediții rivale. Pe măsură ce ieşea la iveală tot mai mult din dirijabilul intrus, ne-am dat seama că este un fel de epavă, incapabilă de mişcare şi puțin probabil să reprezinte vreo amenințare pentru *Demeter*.

Era mai vechi şi mai mic decât aeronava noastră, cu o anvelopă izbitor de ascuțită, vopsită în culori țipătoare şi o coadă enormă, asemănătoare cu cea a unui peşte. Era lipit de una dintre suprafețele netede ale Edificiului, blocat între acea masă fermă şi tavan. Nimic nu părea să îl țină pe loc, nici cabluri, nici frânghii, aşa că trebuie să fi avut suficient gaz în anvelopă pentru a-l menține pe loc. Era un miracol, totuşi, pentru că dirijabilul era îngrozitor de avariat, iar motoarele, barele, gondola şi aşa mai departe erau deteriorate dincolo de orice posibilitate de funcționare. Dacă n-ar fi fost acel tavan, dirijabilul s-ar fi prăbuşit cu siguranță în aerul mai rarefiat, rupându-

se şi sfărâmându-se în mai multe fragmente.

— Se vede un nume scris pe el, a zis Murgatroyd apăsându-şi singurul ochi de binoclul gri, de navă de război. *Eur… Europa.* Numele lui este *Europa.*

— Adu-mi aminte, patroane, i-a zis Van Vught lui Topolsky. Cum se numea expediția care ți-a furnizat plăcile acelea fotografice?

— E doar un nume, a spus Topolsky.

— Nu ai menționat niciodată că un dirijabil care-a venit înaintea noastră a avut parte de un destin tragic.

— Dar nu ai întrebat niciodată, dragul meu căpitan! a exclamat Topolsky, deschizându-şi larg brațele.

— Ai făcut în aşa fel încât să presupunem că ceilalți s-au întors în siguranță. Asta ai vrut să gândim şi nu ne-ai contestat niciodată presupunerea greşită, a spus căpitanul şi s-a întors către colonelul Ramos. Ai o părere despre această chestiune, domnule? Se pare că eşti un om de onoare.

— Alții ar trebui să facă o asemenea afirmație, a răspuns Ramos. Dar atât pot să spun şi eu. Nu am ştiut nimic despre această navă aeriană.

— Înseamnă că ai fost indus în eroare, la fel ca oricare dintre noi.

— Indus în eroare e un termen prea dur, s-a agitat Topolsky.

— Bucură-te că nu am spus ce am cu adevărat în minte. Contractul nostru este nul acum, patoane. Am încredere că Ramos nu va contesta lucrul ăsta.

— Este dreptul tău, căpitane, a spus mexicanul.

— Bun. Murgatroyd, vrei să-l escortezi pe patronul Topolsky la cabina lui? Închide-l acolo pentru restul cartului, conform contractului nostru. Dacă se constată că vreuna dintre părți a pus în pericol expediția sau a ascuns informații relevante pentru siguranța lui *Demeter* şi a echipajului său, trebuie să fie închis.

— Este revoltător! a strigat Topolsky.

— Este exact cum am convenit, a răspuns Ramos. Îl duc jos, Henry. Noi doi avem multe de vorbit.

— Are un pistol, am zis eu.

M-au privit cu toții, surprinşi de izbucnirea mea. Dacă ei erau surprinşi, la fel eram şi eu.

— Ce tot trăncăneşti acolo, Coade? a mormăit Topolsky.

— Are un pistol micuț asupra lui, am repetat, tulburat şi confuz. L-am

văzut. L-a scos şi… am început eu, dar m-am oprit, pentru că ceea ce eram pe cale să afirm era un nonsens.

L-a scos şi m-a omorât.

— Fii atent, colonele, am mai reuşit să zic.

— Dacă poartă o armă pe o navă plină cu hidrogen, atunci a mai făcut o greşeală, a spus Van Vught. Şi una pe care sunt mult mai puțin înclinat să o iert.

Ramos l-a dus pe Topolsky înapoi în cabina lui, dar Murgatroyd l-a urmat, nu pentru că nutrea vreo îndoială cu privire la onoarea mexicanului, ci pentru a se asigura că nu avea să fie copleşit. Aşteptam în gondolă, întrebându-mă dacă minciuna despre *Europa* se va dovedi un pretext suficient pentru a ne face să ne întoarcem prin puț, la lumina normală a lumii exterioare. Dar Van Vught vorbea în linişte cu oamenii lui, discutând diverse strategii pentru a ne apropia atât de Edificiu, cât şi de epavă.

— Nu-i abandonăm cauza? m-am aventurat să întreb.

— Cauza lui nu contează, Silas. Dar suntem oameni ai aerului, a zis căpitanul arătând cu o mişcare a capului spre ceea ce mai rămăsese din celălalt dirijabil. Şi ei au fost oameni ai aerului. Există o frăție între noi şi nu le vom lăsa trupurile în acest purgatoriu lipsit de Dumnezeu.

Demeter era acum acostat pe tavan. Fusese o operațiune complicată şi grea, dar una pentru care echipajul era pregătit. Mortlock şi oamenii lui au ieşit pe anvelopă cu scări, cârlige şi burghie, sfredelind găuri pentru pitoane în stânca de deasupra noastră. A fost nevoie de douăsprezece ore până la finalizarea lucrării, timp în care exista întotdeauna riscul ca o bucată de piatră sau de gheață să se desprindă şi să ne străpungă anvelopa. Totuşi, în afară de câteva trosnete produse de resturile perturbate, tavanul şi-a păstrat integritatea. Şi făcea bine să reziste, având în vedere masa imensă de materie suspendată deasupra noastră, m-am gândit eu, dorindu-mi apoi să n-o fi făcut.

Odată finalizată sarcina de bază de a-l asigura pe *Demeter,* a început a doua parte, mai problematică a exercițiului. Acostasem la vreo patru sute de metri de *Europa;* mai aproape de atât nu ne putea aduce Van Vught, având în vedere natura incertă a Edificiului. Însemna că distanța intermediară trebuia acoperită într-un fel. Şi pentru asta eram pregătiți. Cu minuțiozitate şi fără grabă, oamenii lucrau în afara anvelopei, ancorând în tavan perechi de pitoane mai mici, la intervale de aproximativ trei metri, de care putea fi

suspendat un fel de pod de frânghie. Podul putea fi extins doar câte o bucată odată, iar oamenii care fixau pitoanele trebuiau să lucreze dincolo de ultimul punct de ancorare sigur pe platforme în consolă, cu acel gol îngrozitor sub ei. Aceştia erau totuşi oameni ai aerului, iar anii de serviciu cultivaseră în ei un dispreț vesel pentru lucrul la altitudine. Fluierau în timp ce lucrau şi se plimbau înainte şi înapoi de-a lungul suporturilor subțiri de lemn, ca şi cum ar fi fost cea mai fermă şi mai largă autostradă construită vreodată.

Îi urmăream pe acei bărbați în aşteptarea unui accident inevitabil, aşa că am avut un sentiment de uşurare când Ramos m-a întrebat dacă putem vorbi. I-am sugerat să vină în cabana mea în câteva minute, iar la sosirea lui eram deja acolo.

— Fără îndoială că îți este greu, i-am spus, încurajându-l să ia loc şi turnându-i un pahar de scotch. Ți-ai pus toată încrederea în el, la fel ca noi toți. Cred că te-ai descurcat la fel de bine cum ar fi făcut-o orice alt om aflat în poziția ta.

— Nu este prima dată când mi se cere să am grijă de un client dificil, a spus Ramos, luând paharul. Printr-o coincidență, celălalt era tot rus, deşi provenea dintr-un mediu foarte diferit de sponsorul nostru.

Mai făcuse aluzie la acest incident de vreo două ori, şi ştiam bine că nu e cazul să-i cer amănunte. Ştiam doar că bărbatul la care se referă fusese un emigrant politic, obligat să fugă în Mexic după recentele revolte în propria lui țară şi că fusese asasinat în timp ce se afla sub presupusa protecție a lui Ramos.

— Dacă vrei să afli despre clienți dificili, întreabă un doctor, i-am mărturisit.

Ramos şi-a frecat porțiunea de piele unde fusese ars cu radiu, care acum era în curs de vindecare.

— Băiatul cum e?

— Tulburat. Agitat. Probabil cu o înclinație spre narcisism.

— Acum Topolsky n-o să-i mai poată cere prea multe.

— Aşa este, am dat eu din cap.

— Dar nu sunt sigur că asta va produce o mare schimbare în ceea ce-l priveşte pe Dupin. Ceva l-a afectat, iar febra este o parte ciudată a afecțiunii. Dacă are o infecție, nu-i pot descoperi sursa. Dar nu pare contagios.

— Asta este o binecuvântare.

— Aş vrea să cred că se va odihni, dar simt că va trebui să ajungem departe de Edificiu înainte ca acest lucru să fie posibil, deoarece exercită o influenţă puternică asupra lui. Noi vedem un obiect curios – poate un călător dintr-o altă lume, ridicat din străfunduri sau căzut din spaţiu – oricum, blocat în crustă ca o prună într-o budincă –, dar Dupin vede cu totul altceva. O enigmă care trebuie rezolvată.

Auzindu-mă, Ramos s-a încruntat.

— Dar oare nu suntem şi noi atraşi de o enigmă?

— Însă în mod diferit, cred. Aceasta este expediţia ta, nu a mea. Singurul motiv pentru care am părăsit Anglia a fost să am un loc de muncă, Ramos. Aş fi fost foarte fericit să fiu medic de provincie dacă aş fi fost plătit. O casă, o soţie, vedere la mare – dar nu prea aproape de apă – toate astea mi-ar fi fost de ajuns, am spus eu, zâmbind stânjenit. Curiozitatea este pentru alţii. Am urcat la bordul lui *Demeter* pentru că era un post vacant care trebuia ocupat urgent şi condiţiile de angajare erau prea bune pentru a fi refuzate. Cu toate astea, nu neg că există un mister care mă intrigă aici şi poate chiar unul important. Acum că l-am văzut, aş vrea să ştiu care este scopul Edificiului, de unde a venit şi cine l-a trimis. Acestea sunt întrebări umane de bază.

— Pe care mi le pun şi eu.

— Dar nu sunt sigur că şi Dupin. Cred că interesul lui începe şi se termină cu rezolvarea unui puzzle, ceva ce are de-a face cu geometria. El vede în Edificiu ceva ce trebuie rezolvat, ca o ghicitoare sau o enigmă, iar interesul lui nu se extinde mai departe de acea soluţie.

— Suntem diferiţi?

— Suntem, am afirmat eu. Dacă ai vedea doi bărbaţi jucând şah într-un deşert, te-ai întreba: care este soluţia finală a acestui joc? Sau ţi-ai pune întrebarea: cine sunt aceşti bărbaţi? De ce joacă şah într-un deşert? Cine i-a trimis? Au venit de bunăvoie aici?

— Dupin nu ar pune acele întrebări, a încuviinţat el, dând uşor din cap. Dar prima întrebare l-ar duce în pragul nebuniei dacă nu ar putea întrezări răspunsul.

— Îmi place băiatul, am zis. Are o anumită onestitate, iar eu am încercat să fiu amabil la rândul meu.

— Întotdeauna ai fost bun, Silas. Dar acum trebuie să te deranjez cu o întrebare ciudată.

Am încuviinţat din cap, amintindu-mi că el a fost cel care a cerut să-mi

vorbească.

— Ce este?

Ramos a băgat mâna într-un buzunar şi a scos ceva. Un lucru care arăta şi mai ridicol şi mai asemănător cu o jucărie în palma lui decât ar fi arătat într-a mea.

— Un mic pistol, am zis.

— Un Derringer, model 95. Nu te lăsa păcălit de mărimea lui. Este încă perfect capabil să omoare un om, a explicat el, privind pistolul cu un interes detaşat. Ba chiar şi doi oameni.

— L-ai găsit asupra lui?

— Da, m-am mişcat repede şi am putut să-l percheziționez în timp ce Murgatroyd era neatent, ocupat să găsească o cheie cu care să-l închidă în cabină.

— Nu i-ai spus lui Henry.

— Şi nici lui Van Vught. Nu există nimic în contractul meu care să mă oblige să fac asta şi cred că Topolsky este deja într-o dificultate destul de mare, a vorbit Ramos, strângându-şi degetele pe arma mică şi arătând spre întunericul de dincolo de fereastra cabinei mele. Pericolul este neutralizat. S-ar putea să aibă cartuşe suplimentare, dar sunt sigur că acesta era singurul pistol pe care îl avea asupra lui. Voi scăpa de el prin mijloace evidente. Poate că, dacă există troglodiți dedesubt, vor crede că este un bibelou frumos de la zei.

— Ai fi putut scăpa de el pe drumul până aici, am observat eu.

— Mi-am dorit să-l vezi, pentru ca amândoi să fim siguri de evenimente.

— Evenimente?

— Ştiai de existența acestei arme, Silas. M-ai avertizat în mod corect că o poartă asupra lui.

Pentru că nu mai aveam de ales, a trebuit să recunosc.

— Într-adevăr.

— Dar cum e posibil să fi ştiut? Pistolul era bine ascuns. Mi-am petrecut viața observând alți oameni care pot fi sau nu înarmați. Am devenit foarte foarte priceput la a depista semnele când cineva ascunde ceva, dar cu toate astea nu am ştiut că are pistolul. E adevărat, un Derringer 95 are şi menirea de a fi greu de detectat… dar tu ştiai, a încheiat el, privindu-mă cercetător. Cum de ai ştiut?

— Nu am habar. Şi mă tem că, dacă încerc să-ți explic cum de am ştiut, îl vei chema pe căpitan să mă elibereze de datoria mea.

— Spune-mi, Silas.

— Ştiam că are un pistol pentru că mi-am amintit că l-a folosit, am început eu urmărindu-i faţa, atent la momentul în care cu siguranţă îşi va trăda sentimentele. Era o plajă. Un ţărm stâncos, undeva într-un loc rece. Patagonia, cred. Erai supărat pe el pentru că aflaseşi câteva dintre minciunile lui, aşa cum am făcut noi acum.

— Că a minţit în legătură cu *Europa!*

— Exact, am încuviinţat, hotărât că este mai bine să povestesc totul aşa cum a fost. Dar nu era un dirijabil. Era un vas cu aburi. Înainte de asta, existase o altă *Europa* şi mai veche, doar o navă cu pânze. Apoi am fost la nord de Bergen. Şi nici noi nu eram la fel. Tu erai acolo, eu eram acolo, la fel şi ceilalţi, dar eram diferiţi…

M-am încruntat, străduindu-mă din greu să-mi transmit impresiile fără să par complet dezorientat.

— Numele noastre erau aceleaşi, precum şi unele aspecte legate de personajele noastre. Tu eşti întotdeauna un bărbat din Mexic, dar detaliile vieţii tale se schimbă pentru a se potrivi naraţiunii.

— Naraţiunea, a repetat el ca un ecou.

— O să crezi că îmi confund fanteziile cu realitatea.

— Aş vrea eu, a spus Ramos.

După un moment de tăcere, a continuat.

— Cu excepţia faptului că am fost şi eu tulburat de aceste amintiri despre diferite locuri şi nave.

L-am prins de mânecă aşa cum un om care se îneacă se agaţă de un lemn adus de ape.

— Spune-mi, colonele!

— Nu cred că sunt afectat de ele la fel de puternic ca tine, a început el, atingându-şi pieptul cu un deget. Ştiu cine sunt şi ce m-a adus aici. Dar sunt nişte scăpări.

Ramos respira cu greutate, făcând o pauză înainte de a se dedica nebuniei mele.

— Îmi amintesc ţărmul acela. Văd imagini. Nu ştiu cum, dar îmi amintesc. Ai fost rănit şi ne-am confruntat împreună cu anihilarea.

Am scos un oftat de imensă uşurare.

— Dacă amândoi ne pierdem minţile, atunci cel puţin este o iluzie împărtăşită.

— Ni se întâmplă doar nouă?

— Nu ştiu. E ceva şi cu Ada Cossile şi Dupin.

— Cu o febră ca a lui, orice om s-ar lupta să deosebească realitatea de ficțiune.

— Adevărat, am fost de acord. Dar a făcut o anumită remarcă, ceva despre operația efectuată asupra ta cu un aparat de trepanare! Am respins-o, am vrut să o îndepărtez, dar o parte oribilă a acesteia rezonează cu propriile mele amintiri. Îmi amintesc de un aparat de trepanare. Era ambalat într-o cutie frumoasă, de fabricație franceză. Îl simt între degete.

— Nu îmi amintesc, dar am impresia că ți-am datorat viața de mai multe ori, şi că asta… a spus frecând locul afectat de radiu, asta este doar ultima manifestare a acelei datorii. Ni se întâmplă ceva ciudat, Silas.

— Într-adevăr.

S-a uitat în jur, căutând indicii.

— Ar putea fi oare ceva în proviziile de apă? Un germen care provoacă halucinații? Un fel de experiment psihologic care se desfăşoară asupra întregului echipaj? Ne şoptesc în somn, ne fac să credem aceste lucruri, pentru a vedea cât de uşor o luăm razna?

— Nu ştiu. Şi oricum, cine ar fi „ei”?

— Nu ştiu cum putem aborda aceste întrebări.

— Nici eu. Dar ai vorbit cu toți şi probabil îl cunoşti pe Topolsky la fel de bine ca pe oricare dintre noi. Părea la fel de surprins ca toată lumea când am pomenit de pistol.

Ramos a lăsat capul în jos.

— Aşa este.

— De parcă ar fi crezut că secretul lui este încă în siguranță. De parcă nu şi-ar fi putut imagina mijloacele prin care un om ar fi aflat despre Derringer.

— Crezi că nu-şi aminteşte nimic despre aceste episoade trecute, deşi apare în ele?

— Aşa cred, şi acelaşi lucru este valabil şi pentru Mortlock şi, din câte ştiu, Van Vught, Murgatroyd, Brucker şi toți ceilalți navigatori. Aceasta este partea ciudată, dacă se poate spune că vreo parte este mai ciudată decât alta. Tu şi cu mine figurăm în aceste episoade şi începem să păstrăm oarecare cunoştințe despre ele, chiar dacă nu în întregime.

Am clătinat din cap, uimit de nebunia care clocotea pe buzele mele.

— Dacă nu mi-ai fi devenit prieten, colonele, nu aş fi avut curajul să-mi spun părerea. Sper să nu ne facem pe plac unul altuia de dragul de a evita ofensa.

— Nu, a spus el sumbru. Este real. Dar s-ar părea că pe noi ne afectează mai mult decât pe Topolsky sau chiar pe majoritatea celorlalți oameni, a zis el, ridicând ochii spre ai mei. Ai menționat-o pe domnişoara Cossile. Ce anume îți trezeşte bănuieli în cazul ei?

Am zâmbit pentru mine şi m-am întrebat dacă a detectat vreo urmă de amuzament la mine. *Ea trezeşte în mine mai mult decât suspiciuni…*

— Ştie ceva. Nu-mi dau seama ce, dar ea se ține departe de tine, de mine, chiar şi de Dupin. E ca şi cum noi suntem jucătorii, iar ea este… actorul-regizor, producătorul sau aşa ceva. Ea este mereu acolo când mor şi de fiecare dată pare… dezamăgită de mine, pentru că am îndrăzneala de a muri.

— Am murit cu toții pe țărm.

— Ştiu. Şi apoi ne-am întors cu toții, inclusiv ea.

— Toți termenii contractului nostru sunt anulați acum, a spus el în timp ce mângâia pistolul. Nimic nu m-ar împiedica să-i pun întrebări dacă simțim că ea deține cheia.

Am rămas surprins de sinceritatea lui: cât de uşor era dispus să treacă de la protector la anchetator.

— Să o chestionezi pe domnişoara Cossile?

— Când va fi momentul potrivit, a spus Ramos.

Afară, în noapte, s-a auzit un țipăt care apoi s-a stins în neant.

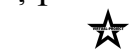

Un om alunecase în timpul construirii pasarelei suspendate. Fiind unul dintre acei oameni ai aerului încrezători, nu se deranjase să se asigure de niciunul dintre pitoni. Camarazii lui îl urmăriseră cu privirea în timp ce cădea, neputincioşi când el se prăbuşea în gol, dând din brațe, țipând până când nu a mai avut suflu în plămâni. Îl auziseră țipând mult dincolo de punctul în care îi pierduseră din vedere forma în cădere. Oamenii ascultaseră şi îndreptaseră reflectoarele dedesubt, dar nu se auzea niciun zgomot că omul s-ar fi lovit de ceva şi nici urmă de trup. Părea că încă mai cade.

După aceea, nu s-au mai produs accidente.

CAPITOLUL 15

Motoarele funcționau din nou, pentru a încărca bateriile care acționau circuitele electrice şi alimentau proiectoarele. În sala de mese era uşor să ne închipuim că încă mai călătorim, plutind într-o noapte fără stele.

— Am vorbit cu patronul Topolsky, a spus căpitanul Van Vught, adresându-se tuturor celor prezenți. Nu este de acord cu detenția lui, aşa cum este şi dreptul lui să declare. Dar s-a consolat într-o oarecare măsură cu promisiunea mea că vom continua cu aplomb expediția, de dragul oamenilor care au venit înaintea noastră.

— Intenționezi să îl ții în arest pe termen nelimitat? a întrebat Brucker.

— Asta va depinde de ce găsim în celălalt dirijabil, dacă descoperirile vor creşte sau vor diminua amploarea minciunii sale, a spus căpitanul, apoi mi s-a adresat direct. Alegerea este a ta, Silas, dar dacă există cadavre în interiorul acelei epave şi prea multe pentru ca noi să le aducem înapoi, ar putea fi o oarecare alinare pentru rudele lor să ştie că a fost efectuată o examinare post-mortem.

Țipetele omului care căzuse îmi reverberau în urechi. Mă uitasem mai devreme la structura precară care se întindea pornind de la *Demeter* şi începusem să mă gândesc la scuzele care m-ar putea împiedica să o traversez.

— Voi participa cu plăcere, am zis. Dar dacă se va putea spune ceva despre cadavre, s-ar putea să nu fie genul de informații binevenite.

— Sunt sigur că vei face tot posibilul, doctore, a spus Van Vught, aruncând o privire peste masă. Sunteți de acord, domnule Brucker? În măsura în care grupul expediționar îşi păstrează vreo legitimitate, pare că sunteți în mod natural purtătorul său de cuvânt, în absența patronului expediției.

— *Jawohl*[30], a aprobat industriaşul.

— Aş fi sperat ca doctorul Coade să ne însoțească, desigur. În niciun caz nu va fi o întreprindere sigură pentru niciunul dintre noi.

— Ne vom strădui să luăm toate măsurile de precauție, a spus Van Vught. Mă tem, Silas, că va trebui să iei un minimum de materiale medicale. Pasarela este suficient de rezistentă pentru a susține oamenii, dar numai dacă se află la distanță unii de alții şi nu prea împovărați. Domnişoară Cossile, maşina dumneavoastră de scris va trebui să aştepte pe

Demeter.

— E în regulă, căpitane, a spus ea, apoi a scos un caiet din buzunar şi a început să mimeze că notează observaţii. Fata asta a venit pregătită, ca oricare bun cercetaş. Dar tu, doctore? N-ar trebui să rămâi aici să te ocupi de lucruri cu adevărat importante?

— Nu ar fi prea multă treabă pentru mine aici. În afară de Dupin, care are nevoie de odihnă, ceea ce nu pot face decât să-i recomand, echipajul continuă să fie într-o stare de sănătate excelentă.

— Bine, în afară de amărâtul care a căzut de pe scânduri.

— O fatalitate regretabilă şi una care sper să nu se repete, am comentat, forţându-mă să zâmbesc încordat.

— De fapt, nu la pacienţii tăi mă gândeam, a insistat domnişoara Cossile. Este vorba de hrana ta de toate zilele, doctore. Adică de romanul tău, desigur.

— Desigur.

— Nu comitem o gravă nedreptate împotriva lumii literelor, smulgându-te din procesul de creaţie?

— Sunt sigur că lumea literelor va fi indiferentă, oricum ar sta lucrurile. Dar îţi mulţumesc pentru grija sinceră faţă de… aşa cum te-ai exprimat, faţă de hrana mea de toate zilele, domnişoară Cossile.

— Cum merge treaba? a întrebat Van Vught, cu interesul său obişnuit politicos, dar distant, pentru activitatea mea non-vocaţională, pe care o considera inofensivă, dar de neînţeles.

— Destul de bine. Dar mă tem că nimic din ceea ce-aş putea scrie eu nu se va putea compara cu realitatea în care ne aflăm.

— Cu siguranţă că oamenii tăi din Patrula Planetară nu se vor lăsa devansaţi de modestele noastre aventuri? a zis Murgatroyd. Ei pleacă cu rachete prin spaţiu, nu plutesc în interiorul Pământului! Nu ne ţine agăţaţi de marginea unei stânci, dragă doctore.

— Aş spune că exact asta facem. Stăm agăţaţi.

— Poate că sunt eu cam trăsnită, dar nici nu-mi amintesc unde am rămas, a spus domnişoara Cossile. Oare Cuirasatul Spaţial era pe cale să fie depăşit de batracieni sau batracienii erau pe cale să fie anihilaţi de Cuirasatul Spaţial?

— Ţi-ai aminti dacă nu l-ai pune încontinuu să facă modificări, a spus Mortlock roşind în timp ce sărea în apărarea mea. Fără supărare, domnişoară, dar dacă l-ai fi lăsat să continue cu naraţiunea lui, în loc să-i

găseşti defecte tot timpul, ar fi terminat până acum.

M-am aşezat mai bine pe scaunul uşor, cu spătarul din material textil.

— E în regulă, Mortlock. Nu mă deranjează criticile domnişoarei Cossile. De fapt, le primesc cu bunăvoinţă. Dacă nu ar avea de ce să se plângă, mi-aş face griji că am făcut ceva corect din neatenţie.

— Este o abordare literară bizară, asta este sigur, a spus domnişoara Cossile dând din cap gânditoare. Unii oameni ar putea spune că, dacă răspunzi la obiecţii rezonabile în avans, acest lucru te poate scuti de o grămadă de mâzgăleli pe parcurs, dar cred că tu trebuie să decizi lucrul ăsta.

— Ai dreptate, am spus. Şi în această privinţă, mă tem că greutatea criticilor – unele complet rezonabile, într-adevăr – mă obligă să cer o pauză.

În jurul mesei s-au auzit mai multe vaiete. S-au alăturat chiar şi domnişoara Cossile şi Van Vught, deşi în cazul celei dintâi cred că era mai degrabă o exprimare a dezamăgirii pentru faptul că nu avea cum să comenteze cel mai recent episod.

— Acum eşti chiar nemilos, *ja!* a exclamat *Herr* Brucker. Eu vreau să ştiu ce se află dincolo de Bariera Termală!

— Bine spus, Fritzie, a aplaudat domnişoara Cossile. Cu toţii abia aşteptăm să aflăm ce se află dincolo de… chestia aia termală.

— Sunt neclintit în privinţa deciziei mele, am concluzionat eu pe un ton categoric.

Van Vught a scos un mormăit din adâncul gâtlejului.

— Atunci s-a rezolvat. Înainte să ne retragem, prieteni, poate ţinem un toast pentru bietul om care şi-a pierdut viaţa cu câteva ore în urmă?

— Într-adevăr, am încuviinţat, bucuros că nu mai sunt în centrul atenţiei.

— Aşadar, cum ziceai că îl cheamă pe omul acela, dragul meu prieten? a întrebat Van Vught, aplecându-se spre ofiţerul său superior.

Până la cartul de dimineaţă, pasarela fusese extinsă de-a lungul celor peste patru sute de metri care ne despărţeau de epava dirijabilului *Europa,* şi un cablu telefonic era întins pe toată lungimea ei, facilitând comunicaţiile peste abis. Mai important, pasarela fusese testată, cu grupuri de bărbaţi care mergeau înainte şi înapoi cărând pachete din ce în ce mai grele. Am primit asigurări că acum era suficient de sigură pentru grupul expediţionar sau pentru ce mai rămăsese din acel grup îndrăzneţ.

În afară de mine, din echipă făceau parte *Herr* Brucker, Ramos, domnişoara Cossile, Murgatroyd şi Mortlock. Topolsky a rămas închis.

Dupin ar fi vrut să vină, dar am insistat ca băiatul să rămână în pat şi, de data aceasta, mi-au îndeplinit dorința.

Cu întregul echipament organizat, am pornit, urcând mai întâi prin anvelopă până la pasarela superioară, apoi pe pasarela propriu-zisă.

Nicio porțiune din acea traversare nu s-a dovedit una plăcută. Cu fiecare pas pe care-l făceam mă urmărea o teamă constantă de a nu cădea, dar traversarea s-a finalizat fără incidente pentru niciunul din membrii grupului. În ceea ce mă priveşte, întunericul îmi era de ajutor. Cu un efort de voință, am descoperit că îmi puteam imagina că e o suprafață solidă care apasă asupra noastră ca un strat de cărbune, nu o absență completă a materiei. Distanța de şase sute de kilometri a părut mai mică decât cei o sută douăzeci de metri, dar, odată ce i-am parcurs, am ştiut că mă pot întoarce la *Demeter* şi acea teroare şi-a pierdut cel puțin o fracțiune din putere.

Asta nu înseamnă că ultima parte a fost uşoară. *Europa* avea un design diferit de cel al lui *Demeter,* cu o singură anvelopă plină cu gaz, nu cu una tubulară în care se aflau înşirate celule de ridicare individuale. Acest lucru împiedica pătrunderea pe sus în ea prin orice mijloace, cu excepția cățărării pe un lanț de scări care fusese purtat de-a lungul pasarelei şi prins de materialul exterior al anvelopei sale. Deşi fiecare dintre noi era prins în siguranță în timp ce cobora scările, iluzia pe care reuşisem să mi-o impun în timp ce traversam tavanul era acum complet spulberată. Ultima dintre scări era chiar pe o surplombă, astfel încât capul îmi ieşea în afară mai mult decât picioarele. Indiferent de necunoscutele cu care aveam să ne confruntăm în interiorul epavei, era o uşurare să mă găsesc în adăpostul relativ al gondolei acesteia, unde cel puțin existau paravane de metal şi lemn pentru a menține golul la o oarecare distanță.

Gondola se deformase pe toată lungimea, ferestrele i se sfărâmaseră spre exterior, iar dispozitivul de control fusese tăiat şi încurcat dincolo de orice speranță de a mai fi reparat. Dar nu era nicio parte din ea la care să nu putem ajunge, iar după ce ne-am asigurat cât am putut de bine că țesătura ambarcațiunii încă avea suficientă integritate pentru a ne susține greutatea, ne-am strecurat la bord păşind uşor ca nişte spărgători în noapte, încercând să nu deranjăm nici măcar un grăunte de praf.

Nu ne aşteptam să găsim supraviețuitori şi nici nu era vreunul. Nu am găsit nici cadavre. Prima noastră căutare a fost suficient de amănunțită, dar a doua oară am scotocit în fiecare dulap şi magazie, cu acelaşi rezultat. Deoarece echipajul aeronavei nu s-ar fi putut târî înapoi peste tavan şi în sus

prin fisură fără să lase urmele propriilor frânghii şi cârlige, mai rămâneau doar două posibilități: ori căzuseră în gol, poate preferabil unei morți lente şi prelungite, ori erau undeva în Edificiu.

Deschizând o cutie cu provizii, Murgatroyd a pus la îndoială prima posibilitate.

— Ştim după numărul de cuşete că echipajul lor era format din şase membri, ceea ce pare potrivit pentru o navă de această dimensiune, a spus el, vârându-şi mâna prin cutiile şi pachetele care încă se mai aflau într-o ladă. Aceste rații i-ar fi ținut în viață încă multe săptămâni, dacă le-ar fi drămuit. Lapte condensat, cafea, ciocolată: aproape că ne face de ruşine. Există şi apă potabilă pentru balast şi chiar foarte multă.

— Dacă ar fi ştiut că nu mai au nicio scăpare, a spus Brucker, ar mai fi avut vreo importanță pentru ei că rațiile nu erau încă epuizate? Nu cred. Soarta lor ar fi fost aceeaşi, *ja?*

— Nu ar conta pentru oamenii cu judecată, domnule, dar câți dintre noi suntem nemilos de logici? Dacă aceşti oameni s-ar fi gândit că ar putea să mai reziste câteva zile, ar fi făcut-o, chiar până la ultima suflare.

Brucker a clătinat din cap, dezamăgit de asemenea speculații.

— Mintea germanică ar fi acceptat adevărul gol-goluț. Mai bine moarte cu onoare, *ja,* decât o luptă nedemnă pentru ultima firimitură de hrană.

— Norocul nostru că nu avem toți minți germanice, a spus Murgatroyd.

Înainte să izbucnească un al doilea Mare Război în rândurile noastre, am examinat celelalte provizii, inclusiv medicamentele. Toate elementele esențiale erau încă prezente şi îndeajuns de multe pentru a fi de folos. Unele dintre ele, într-adevăr, puteau fi transportate pe *Demeter,* pentru a-mi creşte stocurile. Mi se părea c-ar fi fost păcat să le las să se irosească.

— Atunci trebuie să ne confruntăm cu inevitabilul, am spus. Dacă aceşti oameni nu au căzut şi nu există niciun motiv să fi căzut toți, atunci au intrat în Edificiul de lângă noi. Nu ar trebui să fim surprinşi. Ne-a atras pe toți aici ca pe nişte molii la aceeaşi flacără.

— Nu sunt sigur că îmi place să fiu molie, a spus Mortlock.

— Să vedem ce urme au lăsat după plecarea lor, s-a auzit Brucker. Jurnale de bord, însemnări şi aşa mai departe. Şi să vedem ce echipament ar trebui să ne aşteptăm să găsim într-o expediție de această natură şi ce lipseşte. Asta ne va spune ce au luat cu ei, *ja.*

Murgatroyd a deschis unul dintre dulapurile pe care le examinaserăm deja la prima verificare. Înăuntru erau şase cutii uşoare, fiecare de

dimensiunea unui cufăr mic.

— Le-am văzut în timp ce treceam pe-aici, dar nu m-am gândit să le deschid, a spus el scoțând una dintre cutii şi aşezând-o pe o masă pliantă. Mi se pare goală, dar ar trebui să verificăm.

— „Aparat de respirat la mare altitudine, model 13”, a citit Brucker eticheta lipită pe capacul cutiei.

Containerul era într-adevăr gol, aşa cum erau şi celelalte.

— Am căutat şi în celelalte dulapuri, a zis Murgatroyd, şi nu există nici urmă de îmbrăcăminte pentru vreme rece. Cu siguranță ar fi adus aşa ceva.

— Atunci au plecat purtând acel echipament, am dedus eu. Aerul din acest gol are densitate mai mare decât aerul de la nivelul mării, aşa că nu era nevoie reală de aparate respiratorii. Dar poate că îşi luau măsuri de precauție pentru ceea ce ar putea întâlni în Edificiu. Cine ştie ce aer îngrozitor ar putea fi prins în chestia aia?

Ramos se simțea atras de cutia goală, de parcă ar fi existat în ea un indiciu pe care noi îl ratasem. Şi-a trecut degetele peste etichetă, rostind un cuvânt ca pentru sine.

— *Trece.*

— Ce este? am întrebat eu şoptit.

— *Trece,* Silas. Treisprezece, a zis el. Am senzația că am mai fost tulburat de asta şi altă dată.

O amintire m-a făcut să tresar.

— *Trece y cinco.* Treisprezece şi cinci. Aşa mi-ai spus tu, cândva, mi-am amintit eu, privind încruntat cutia. Am găsit ce înseamnă treisprezece, dar unde este cinci?

— Nu pot spune. Dar ştiu că nu este o coincidență.

— Vă distrați, băieți? a intervenit o voce veselă.

N-aveam de unde să ştiu de cât timp era reportera lângă mine sau cât de mult auzise din discuția mea cu Ramos.

— Nu ştiu dacă distracție este chiar cuvântul pe care l-aş alege. Sau dacă se cuvine, într-un loc în care au pierit bărbați curajoşi.

— Nu ştim încă ce s-a întâmplat cu ei, nu-i aşa, amice?

— Nimic bun, m-am hazardat să răspund.

— „Misterul dirijabilului abandonat! O *Mary Celeste*[31] a epocii noastre, abandonată sub pământ!” Sună bine, nu crezi?

În timp ce Murgatroyd, Mortlock şi Brucker răscoleau încă prin magaziile de echipamente ale gondolei, am prins-o pe domnişoara Cossile

de încheietura mâinii, apăsându-i-o cu forță de coaste.

— Termină cu jocurile, Ada, i-am spus printre dinți, în timp ce Ramon privea impasibil.

— Oh, Silas, acum ne spunem pe nume? a întrebat ea eliberându-şi mâna din strânsoare şi prefăcându-se cu un gest exagerat că leşină.

— Aceasta este fățărnicie, am început eu. Rolul ăsta de reporter începător plin de entuziasm. Ştii mult mai multe despre *Demeter* şi *Europa* decât ne laşi să credem. Ce este asta? Un test pentru a vedea cât de mult rezistăm înainte de a claca?

— Colonele, a spus ea în timp ce pleoapele îi tremurau de parcă ar fi trăit o suferință intensă. Spune-i acestui om să-mi dea drumul!

— N-am de gând, a răspuns Ramos. Are dreptul să te întrebe ce ştii. Noi am discutat şi din informațiile amândurora am început să vedem lumina. Tu faci parte din ceva, la fel şi Dupin. La fel şi noi, fără să vrem. Am mai fost aici: pe alte nave numite *Demeter,* pe altele numite *Europa.* În alte locuri.

— E clar că te-a afectat doza aia de radiu, colonele, a spus ea, dând din cap în semn de compasiune. Cât despre tine, Silas, aş renunța la băuturile alea cu radiu care îți plac atât de mult. Continuă să mai dai pe gât chestia aia şi te poți considera norocos dacă mai apuci Crăciunul.

Am apăsat şi mai tare, aplecându-mă până când fețele noastre au ajuns suficient de aproape pentru a ne săruta. O doream, chiar dacă mă aducea în pragul furiei. Mă făcea să mă simt disperat. Voiam să o prețuiesc şi să o distrug; voiam ca ea să-mi împărtăşească fiecare secret al ei prin confidențele unei iubite, chiar dacă tocmai ce căutam să extrag acele secrete prin cele mai josnice arte ale interogatoriului.

Iar doctorii pot fi excelenți anchetatori.

— Unde ne aflăm? am întrebat-o.

— Unde îți închipui că ne aflăm? La bordul unui dirijabil pe nume *Europa,* abandonat de echipajul său.

— Acesta este sfârşitul sau doar un alt vis în curs de desfăşurare?

— Nu, este sfârşitul.

O oarecare răceală a apărut în ochii ei, în timp ce scânteia jucăuşă se stingea. A lăsat să-i cadă un văl. Dar întrebarea era dacă mai exista şi un altul sub acela?

— Dar cât de departe ai ajuns, Silas, cât de aproape eşti de a accepta realitatea lucrurilor, doar tu poți spune.

— Doar eu?

— Doar tu, a răspuns ea, trecându-şi limba peste buze. Problema este că nu vei face față. Ți-am arătat adevărul de nenumărate ori, dar întotdeauna ajungem înapoi aici. Găseşti modalități de a te sinucide. Îndoi fluxul evenimentelor astfel încât să poți regresa în tine însuți. Un catarg rupt, o împuşcătură în intestin, un val mare, alte o sută de morți.

— Iar eu? a întrebat Ramos, care asculta implacabil.

— Eşti un pasager nevinovat, dragă colonele. Purtat de fantezia lui, ți s-a acordat o oarecare libertate în ea, dar eşti incapabil să modelezi narațiunea într-un sens mai larg. Doar el poate decide dacă trăieşti sau mori.

— Acesta nu e un răspuns.

— Nu poți înțelege, nu la nivelul tău cognitiv actual, a spus ea şi s-a uitat la mine. Silas poate, dar n-o face. Adevărul este ca un nerv expus. De fiecare dată când îl atinge, tresare înapoi în această fantezie. Trebuie să-l conduc încontinuu afară din starea asta. Este ca şi cum ai convinge un cățeluş să iasă de sub o pătură. Dacă insist prea tare – şi am făcut-o –, el se retrage.

— Speram că va avea sens, s-a plâns Ramos.

— La fel am sperat şi eu.

— Există o navă, a spus domnişoara Cossile, după un oftat greu. O navă spațială, numită *Demeter.* A fost trimisă pe urmele unei expediții rivale anterioare, o navă numită *Europa.* Cele două sunt legate etimologic, ştiai? *Demeter* pare uneori drept numele de familie epitetic al *Europei.*

— Unde ne aflăm? am insistat.

— În Europa.

— Am spus…

— Nu, prostule. *În Europa.* Satelitul natural, nu nava. Uite, este destul de simplu: asta de deasupra noastră nu este stâncă, este gheață. Straturi şi straturi de gheață, plutind peste un ocean fără lumină. Şi nu am coborât în ea printr-o gaură Symmes. Ne-am forat şi ne-am topit accesul printr-un punct slab preexistent în gheață, fisura lui Topolsky.

— Topolsky este real?

— Toți sunt reali. Topolsky este nababul care a finanțat toată aventura asta. Expediția este *reală.* Doar felul în care o percepi tu e o ficțiune.

Am clătinat din cap, negându-i spusele, chiar dacă o parte dintre ele păreau să fie adevărate.

— De ce aş lupta împotriva acestei realități?

— Pentru că acestei expediții i s-a întâmplat ceva foarte, foarte rău.

M-am uitat în jur la gondola abandonată, zdrobită.

— Echipajul de pe *Europa?*

— Şi ei.

— Şi ei?

— Aceasta este partea dificilă, Silas. Şi pentru tine, colonele. S-a întâmplat ceva îngrozitor şi cu grupul *Demeter,* a spus ea şi a făcut semn cu capul către Edificiul de dincolo de pereți. În interiorul acelui lucru.

— Nici măcar nu am intrat în el, i-am zis.

— Ei bine, acolo lucrurile se complică, Silas. S-a întâmplat deja – se întâmplă *deja.* Toată lumea a intrat deja înăuntru. Grupul *Demeter* este capturat şi pe moarte în interiorul Edificiului. O maşină extraterestră care adună informații le suge creierul puțin câte puțin, pe rând. Şi dacă *nu te confrunți cu realitatea* – şi nu-ți recunoşti responsabilitatea față de această expediție –, niciunul dintre ei nu va mai ieşi de acolo.

— Dacă domnişoara Cossile ar vrea să se explice, a zis Ramos, s-ar gândi la o modalitate mai bună decât aceasta.

— Cu excepția cazului în care tot ce ne spune este adevărat, i-am răspuns.

— Este, a zis ea. Dar nu are rost în cazul ăsta. Crezi că este prima dată când îți explic cum stau lucrurile? Am trecut de mult de punctul ăla. Iar tu pur şi simplu refuzi să înțelegi…

CAPITOLUL 16

Dar înțelegeam.

Am simțit ceva ca o zdruncinătură, de parcă m-aş fi trezit în mijlocul unui vis. M-am uitat în jurul meu şi am observat împrejurimile despre care am ştiut, instantaneu şi visceral, că reprezintă adevărata manifestare a realității.

Eram înconjurat de pereți metalici care se întindeau în patru direcții, ducând de-a lungul axelor principale şi laterale ale navei. Pereții erau un mozaic dezordonat de mânere, grile de serviciu, instrumente, console, vizoare, camere de monitorizare şi module de echipamente încorporate. Benzi luminoase descriau rețele pe pereți, emanând o strălucire roşie scăzută, suficientă pentru a naviga şi a lucra. Terminalele de introducere a datelor străluceau cu luminiscență albastră slabă, iar tastele computerului erau iluminate din spate de LED-uri care sclipeau uşor. Orice suprafață care nu făcea deja ceva era acoperită cu folii protectoare velcro şi fixate cu cleme de nailon. Notele adezive fluturau în curenții aparatelor de recirculare a aerului. Câteva scăpaseră şi rătăceau acum prin navă ca nişte fluturi de hârtie galben-pal. Instrucțiuni imprimate, indicatoare de direcție şi mesaje de avertizare acopereau orice alt articol. Am recunoscut scrisul: erau aceleaşi caractere lipsite de înfloriturі pe care le zărisem în sala maşinilor pe ambarcațiunea cu aburi. Atunci, ca şi acum, realitatea pătrunsese în vis.

M-am lăsat pe vine pe unul dintre grilajele de acces. Eram îmbrăcat tot în galben, un costum strâns, dintre cele concepute pentru a rezista mişcării şi, prin urmare, pentru a contracara pierderea sistemului osos, muscular şi cardiovascular pe perioade lungi de imponderabilitate. Am ridicat cu degetele materialul din jurul umărului meu, unde era gravată o emblemă.

Scria *Demeter ESSE* cu litere mari, cu o imagine stilizată dedesubt: Jupiter în fundal, sfera de un alb-murdar a Europei în prim-plan şi o săgeată care pătrundea din spațiul profund, indicând traiectoria misiunii noastre. Săgeata forma un arc în jurul Europei, iar capătul ascuțit al acesteia cobora în zigzag până la gheață şi pătrundea în interiorul lunii. Nume cunoscute în jurul inelului emblemei misiunii: Van Vught, Murgatroyd, Topolsky şi aşa mai departe, precum şi siglele sponsorilor noştri comerciali majori.

— ESSE, am citit cu voce tare, apoi mi-am amintit: „Exploratorul sub suprafață Europa”. Adică noi. Asta e expediția!

Traversasem spațiul interplanetar, călătorind într-o rachetă experimentală cu fuziune pentru cea mai rapidă traversare posibilă. Oricât de rapidă ar fi fost în comparație cu modurile de propulsie chimică sau ionică, echipajul tot trebuia plasat într-o formă la fel de experimentală de anabioză. Scopul era atât cel de a conserva resursele valoroase de la bord, cât şi de evita ca lumea să înnebunească în interiorul navei spațiale, care e ca o oală psihologică sub presiune.

După inițierea croazierei, nava *Demeter* fusese în imponderabilitate până la interfața cu Jupiter, unde motoarele sale fuseseră reaprinse pentru a încetini din nou şi a o ghida pe orbită în jurul Europei.

Totuşi, acum nu mai eram în stare de imponderabilitate.

— Nava se scindează, am spus cu voce tare, pierdut într-un extaz al amintirilor. O parte rămâne pe orbită, o parte coboară. Modulul de suprafață forează în jos prin gheață, apoi se strecoară în oceanul de dedesubt, devenind o navă spațială submersibilă! Ecluzele noastre devin hidroecluze! Când ne terminăm investigațiile, ne întoarcem pe orbită pentru a ne întâlni cu modulul de croazieră, gata pentru drumul lung de întoarcere pe Pământ.

Mi-am dat seama datorită propriei greutăți că am ajuns pe Europa. Deşi exista o senzație clară de sus şi jos, nu aveam nevoie de energie pentru a-mi menține postura ghemuită. Dincolo de ferestrele risipite în jurul meu era întuneric beznă în toate direcțiile. În spațiu, asta se întâmpla doar rareori. O latură a navei ar fi fost în mod normal expusă la lumina soarelui, deşi atenuată de distanță, iar cealaltă ar fi fost în umbră. Într-adevăr, era o procedură standard să roteşti nava astfel încât să uniformizeze gradientul termic între componentele ei. Ar fi întuneric total doar dacă am aluneca prin umbra aruncată de o planetă sau lună şi chiar şi atunci ar trebui să fie vizibile câteva stele, a căror luminozitate ar fi sporită de absența concurenței din partea Soarelui.

Aşa că mi-am dat seama unde suntem, chiar şi fără a consulta instrumentele şi jurnalele de zbor. *Demeter* făcuse treaba pentru care fusese construită: ajunsese la oceanul Europei.

Dacă aş perfora una dintre ferestre, n-ar trebui să mă tem de decompresie. Ci mai degrabă de apa unui ocean sărat vechi de miliarde de ani, care nu a cunoscut niciodată atingerea Soarelui; un ocean care a fost încălzit şi menținut în stare lichidă doar de forțele mareice ale orbitei Europei în jurul lui Jupiter.

Am întins mâna să ating aliajul unuia dintre panourile alăturate. Părea

real. Prin intermediul acestuia, am detectat zumzetul mai multor procese de susținere a vieții: agitația circulatoarelor de aer, a generatoarelor şi a schimbătoarelor de căldură. Mi-am studiat mâna, privind locul unde o încheietură zgâriată ieşea la iveală din manşeta strânsă a costumului de rezistență. Degete subțiri: mână de chirurg. Oare acea atingere a cărnii pe metal era mai reală, mai autentică decât în versiunile anterioare ale lui *Demeter?*

Poate.

Deosebirea era că acum aveam suficiente cunoştințe pentru a-mi interoga realitatea. Foarte rar ne întrebăm vreodată atunci când visăm: acesta este oare un vis? Iar când ne întrebăm, această întrebare se dovedeşte adesea suficientă pentru a distruge vraja visului.

Dar acest vis persista. Ceea ce însemna că nu era un vis, sau că cel puțin fusese construit pe baze mult mai stabile decât înainte.

— Este real, mi-am spus, de parcă această afirmație ar fi fost suficientă pentru a mă fixa chimic în această versiune a lui *Demeter.*

Înțelegeam acum că versiunile anterioare ale navei fuseseră născociri distorsionate ale imaginației, umbre metaforice, reflectări imperfecte ale adevărului. Întotdeauna au existat fisura, Edificiul, expediția anterioară – abia acum le percepeam natura nefiltrată.

Şi nava părea goală. Simțurile mele nu detectau nicio voce sau zgomot uman.

Era o navă-fantomă, într-o anumită privință: echipajul ei era format din nişte fantome.

Toată lumea intrase deja înăuntru.

— Eu ce mai caut aici?

Mi-am îndreptat atenția asupra emblemei misiunii, asupra numelor care o înconjurau.

Şi am constatat că sunt şapte.

CAPITOLUL 17

Am alungat acest moment de dislocare, de parcă gândurile mele ar fi fost un tren care sare de pe o cale ferată pe alta. M-a cuprins amețeala şi m-am sprijinit de unul dintre panourile arcuite ale gondolei.

— Te simți bine, Cody? a întrebat domnişoara Cossile. Arăți de parcă ți-ar fi călcat cineva pe mormânt.

— Am simțit… Mi-am amintit…

Am încercat să răspund, dar am clătinat din cap, incapabil să-mi organizez gândurile astfel încât să aibă sens pentru mine, ca să nu mai vorbesc de însoțitorii mei.

— Poate că, până la urmă, febra lui Dupin este contagioasă, a spus Ramos, în ochi citindu-i-se îngrijorarea.

— Nu e vorba de asta, colonele. Dupin a văzut ceva – un adevăr pe care preferă să nu-l înfrunte. Un adevăr atât de supărător, încât a revenit în această narațiune, uitând procesul de autoexaminare care a condus la momentul său de descoperire conceptuală.

Ramos o privea cu prudența pe care o acorzi unei pisici sălbatice.

— Parcă n-ai fi aceeaşi, domnişoară Cossile.

— Oh, am ieşit din personaj? a întrebat ea privindu-l compătimitoare. Cine poate da vina pe o fată, nu? Este o situație destul de derutantă pentru mine, şi eu ştiu ce se întâmplă cu el.

— Ce se întâmplă cu el? a întrebat Ramos, a cărui voce se înăsprise.

— Şi tu, mexican mare şi nătâng! a spus Cossile lovindu-l cu cotul în joacă. Într-o clipă te plimbi în narațiunea lui ca o barcă de jucărie, fără să întrebi nimic. În clipa următoare, el ți-a ridicat pragul de percepție suficient pentru ca adevărul să înceapă să iasă la iveală. Dar de îndată ce începe să înțeleagă imaginea de ansamblu – imaginea reală –, îți taie şi ție legătura. Eşti conştient în acest moment, dar într-o stare autosugestivă, acceptându-i indiciile narative cu toptanul. În cele din urmă, asta va dispărea – vei începe să-ți aminteşti din nou unele lucruri, cum ar fi procedura aceea de trepanare –, dar numai dacă el te lasă să trăieşti suficient, de data aceasta.

— De ce spui toate astea? am întrebat-o.

— Pentru că sunt veşnic optimistă şi, mai devreme sau mai târziu, o parte din asta va trebui să se prindă. Dacă nu…

— *Coronel* Ramos! a strigat Murgatroyd, întrerupându-ne conversația.

Am găsit ceva! Ar fi bine să vedeți cu toții.

Ramos, Cossile şi cu mine am început să ne mişcăm cu prudență prin gondolă, fiecare urmărindu-l din priviri pe celălalt. Între noi existau nişte treburi complicate neterminate, de parcă eram obligați să reluăm o ceartă pe care niciunul dintre noi nu-şi amintea să o fi început.

Murgatroyd stătea lângă o spărtură în peretele gondolei, unde învelişul exterior fusese desprins de pe o grindă structurală, formând o deschidere suficient de mare încât un om să se poată strecura de partea cealaltă. Era pe partea opusă a gondolei față de punctul nostru de intrare, îndreptată spre Edificiu, nu spre *Demeter*.

Dincolo era întuneric.

Am făcut ochii mari, privind acea imensitate lipsită de lumină şi, pentru o clipă în care simțeam că-mi zvâcneşte capul, am perceput-o ca pe o masă lichidă, o mare neagră apăsând pe mica bulă de viață şi de aer în care ne aflam. O groază imediată şi teribilă de înec şi claustrare a pus stăpânire pe mine, până când m-am forțat să văd din nou întunericul acela ca pe o absență.

Murgatroyd a aprins o lampă, iluminând golul.

O distanță de vreo cinci metri ne despărțea de Edificiu; de fapt, mai degrabă de partea minusculă a acestuia, cea mai apropiată de noi. Gondola era imobilizată lângă una dintre părțile mai netede ale obiectului, nu lângă una dintre zonele care prezentau asperități.

În dreptul nostru, chiar vizavi de spărtura din gondolă, se căsca o gură. Era un orificiu în carnea metalică, țuguindu-se spre exterior ca buzele unui star de cinema. Din gâtul acelei guri se revărsa un mănunchi de frunze din metal, ca de ferigă, întinzându-se către noi prin gol. Câteva intraseră în contact cu *Europa*. Frunzele erau împletite sub forma unui pod ajurat, o limbă de broderie zdrențuită, de lățimea unui om şi la fel de înaltă. Curajos, Murgatroyd s-a aplecat, plimbându-şi lumina lămpii în sus şi în jurul exteriorului gondolei, în timp ce Mortlock s-a prins de centura lui.

— Sunt fixate peste tot, a raportat el înainte de a atinge cu bocancul unul dintre cârcei, care s-a sfărâmat în momentul impactului, formând nişte fulgi uscați care au căzut în abisul de sub noi. Nu i-am văzut de cealaltă parte, dar s-au prins de asta destul de bine.

M-a cuprins o repulsie puternică şi nu cred că eram singurul care simțea la fel. Edificiul fusese de nepătruns până acum, scopul său fiind derutant şi de neînțeles, ca al unui sfinx. Acum înțelegeam că avusese anumite planuri

pentru *Europa,* la fel cum o plantă carnivoră îşi poate pune în aplicare planurile asupra oricărei insecte care are ghinionul să se rătăcească pe teritoriul ei lipicios şi paralizant.

— I-au prins! a dedus Mortlock. Nu e de mirare că amărâții ăia nu au mai putut să se întoarcă şi să scape!

— În absența dovezilor, nu ar trebui să le permitem speculațiilor noastre să o ia razna, a spus Brucker.

— Ăsta e de ajuns pentru a-ți oferi dovezile de care vorbeai? l-am întrebat, ridicând un jurnal care stătea deschis pe un raft lângă spărtură. Ultima însemnare este succintă, *Herr* Brucker. Să ți-o citesc?

— Sunt destul de capabil să citesc singur, doctore Coade, a zis el smulgându-mi jurnalul din mână, dar vocea i s-a pierdut când a început să citească însemnarea finală pe care eu o văzusem deja.

AM IEŞIT.
SE ÎNTOARCE.
VINE SĂ MĂ TĂRASCĂ ÎNATOI.
ÎNAPOI LA CEILALȚI.
PLECAȚI CÂT MAI P

Nu existase niciodată vreo îndoială că vom intra după echipajul dispărut de pe *Europa.* Dacă vreunul din echipa noastră avea îndoieli cu privire la înțelepciunea acestei acțiuni, mai ales având în vedere avertismentul descoperit, niciunul dintre noi nu avea curajul să le exprime.

— Doar o scurtă incursiune, a spus Brucker. Înaintăm puțin în monstruozitatea asta, dar numai atât cât ne permite cablul telefonic portabil, nu? Crezi că este posibil să-l mai lungim puțin, domnule Murgatroyd?

— Încă vreo şaizeci de metri. Dar dacă este în regulă, domnule Brucker, mai întâi îi vom da de ştire căpitanului Van Vught ce intenționăm să facem.

— Desigur, a încuviințat Brucker, mişcându-şi degetele.

Murgatroyd a luat receptorul şi a învârtit micul mâner de alamă care furniza energia necesară pentru convorbire.

— Alo, căpitane? a întrebat el. Am cercetat ce a mai rămas din dirijabilul lor. Au plecat cu toții, luându-şi echipamentul pentru presiune cu ei. În Edificiu, căpitane, aşa se pare. Nu, căpitane. Da, un fel de uşă. Echipament, da. Nu, nu trebuie să ne întoarcem încă, aerul nu este mai rău aici decât acolo unde te afli tu. Ce zice Ramos? Lasă-mă să vorbesc cu el…

Brucker i-a smuls receptorul din mână lui Murgatroyd.

— Situația este destul de clară, căpitane Van Vught, nu este nevoie de o evaluare suplimentară. Dacă vom fi obligați de condiții, ne vom întoarce pe *Demeter* să luăm măştile de oxigen, dar nu mai înainte.

— Eşti de acord cu toată graba asta? l-am întrebat pe Ramos, în timp ce Murgatroyd îşi încheia conversația, punând receptorul înapoi în furcă.

— Nu sunt niciodată de acord cu graba, Silas. Dar dacă aş fi acolo şi aş da de necaz, nu aş vrea ca oamenii să întârzie să mă găsească.

— Orice s-ar fi întâmplat cu ei, i-am zis, indiferent la ce ne-am gândi în urma mesajului găsit, oamenii vor fi morți de mult.

— Atunci oasele lor ne vor ura bun-venit, a spus Ramos, de parcă asta ar fi trebuit să-mi alunge toate grijile. Vino, Silas. Chiar şi oamenii morți merită un doctor, a continuat el cu o bătaie încurajatoare pe umăr.

Acum că decisesem că vom porni în această aventură, nu aveam altă dorință decât să o văd încheiată. Dar mai întâi trebuiau asigurate mijloacele de traversare între gondolă şi Edificiu, iar asta însemnă douăzeci de minute de deliberare atentă între Murgatroyd şi Ramos. Prima sarcină a fost să taie o cantitate suficientă de frunze pentru a-i permite unui om să se târască fără probleme dintr-o parte în alta: în momentul de față, accesul era la fel de dificil ca prin partea cea mai deasă a unei jungle. Oamenii îşi croiau drum cu uneltele, unele contondente, altele ascuțite – pe lângă cele aduse de noi, pe *Europa* mai erau topoare şi macete –, până când au reuşit să taie aproximativ jumătate din frunze, lăsându-le doar pe cele mai robuste şi mai groase, concentrate în cea mai mare parte lângă podeaua acestui pod neobişnuit. Frunzele produceau un sunet mort, gol, atunci când erau lovite, dar erau mult mai rezistente la lovituri şi, în cele din urmă, am acceptat că eforturile noastre nu aveau mare efect. Aveam o scară de rezervă de la urcarea în gondolă, aşa că aceasta a fost coborâtă şi împinsă în golul de cinci metri, folosind frunzele ca bază de sprijin. Mortlock s-a lăsat în patru labe şi s-a târât cu mult curaj destul de departe pentru a lega scara, nod cu nod. Alte frânghii erau înşirate la înălțimea taliei pentru a servi drept balustrade improvizate, dar nu cred că vreunul dintre noi îşi dorea să le încredințeze viața, ataşate aşa cum erau doar de cioturile fragile de frunze pe care le tăiasem deja.

Ramos, care era de departe cel mai puternic membru al echipei, a pornit primul şi a ajuns în siguranță de cealaltă parte, tăind cu maceta şi curățând frunzele care formau obstacolul din deschizătura de la celălalt capăt. A păşit

cu un picior în Edificiu, s-a uitat înăuntru cu o lanternă, o lumină întunecată verzuie jucându-i pe trăsături, apoi ne-a făcut semn să-l urmăm. Evident, considera că punctul de intrare e suficient de sigur ca petrecerea să continue, dar nu vedeam nimic în ansamblul stoic al trăsăturilor sale care să sugereze entuziasm sau uşurare.

Am ajuns pe rând lângă Ramos. Murgatroyd a venit ultimul, derulând metrii rămaşi din rezerva cablului telefonic şi apropiindu-se de noi. Interiorul Edificiului, acea parte minusculă care ne-a permis intrarea, era profund neliniştitor. Nimic din experienţa mea obişnuită nu-mi oferea vreun punct de referinţă satisfăcător. Tot ce puteam încerca era să mă gândesc la interiorul unei staţii de gaze sau poate la o instalaţie de canalizare, plină cu tot felul de ţevi şi recipiente, scopul şi complexitatea acesteia evoluând de-a lungul multor ani, poate chiar a mai multor generaţii. În felul acesta, niciun maistru nu ar putea spune cu încredere la ce folosea vreuna dintre ţevile sau vasele mai vechi sau ce era vital şi ce era învechit. În loc să elimine ceea ce era deja acolo pentru a face loc noului, era mai bine, mai sigur, să continue să adauge şi să tot adauge, iar fiecare ţeavă suplimentară trebuia să şerpuiască şi să se strecoare în jurul a ceea ce era deja stabilit. Fiecare nou vas şi fiecare retortă trebuia să fie strânsă în acele goluri dintre cele deja prezente care se îngustau, astfel încât formele lor să devină progresiv mai întinse şi mai asimetrice, pe măsură ce organele mai noi ale corpului trebuiau să se potrivească în jurul celor mai vechi. Era clar că ne aflăm într-o maşinărie, una care crescuse încontinuu în jurul şi prin ea însăşi, până când măruntaiele sale deveniseră la fel de complexe şi de amestecate ca un stomac.

Dacă piesele ar fi atins o densitate perfectă a formei, excluzând orice posibilă adăugare, atunci explorarea noastră s-ar fi încheiat. N-am fi înaintat mai mult. Dar erau spaţii goale în jurul formelor, iar unele dintre ele erau suficient de mari pentru a le traversa, deşi cu grade diferite de dificultate şi nelinişte. Formele erau rigide la atingere, vasele asemănătoare unor organe dure ca nişte cazane, iar ţevile (prelungiri interne ale frunzelor care erupseseră prin acea gură) erau inerte, chiar şi atunci când erau lovite de macete şi lame de topor. Dar un lucru era de netăgăduit: la un moment dat, ele chiar se mutaseră, zvârcolindu-se şi împletindu-se prin acel gol către *Europa* şi, din moment ce nava fusese prinsă acolo, nu ar fi putut fi un proces lent. Era posibil ca stomacul prin care acum ne strângeam şi ne târâm să fi fost între două mese.

Mai erau şi alte lucruri de spus. Deşi nu exista nicio parte a interiorului care să dovedească un proces de torsiune, luat în ansamblu, până la limita lămpilor şi a ochilor noştri, exista impresia inevitabilă că navigăm printr-un spaţiu care fusese alterat: întins, răsucit, alungit şi comprimat, într-o manieră lentă, dar inexorabilă, tot aşa cum procesele de măcinare ale scoarţei terestre pot strânge un lanţ muntos până când straturile sale se pliază peste ele însele ca cearşafurile de pat.

Mai presus de orice, şi poate cel mai rău dintre toate, era acea lumină verde, un fel de revărsare cețoasă, cu miros bolnăvicios.

Gândurile mele au revenit la bietul Dupin, întrebându-mă ce-ar face el din acest puzzle matematic transformat în realitate. Mi l-am imaginat copleşit de aceste împrejurimi şi eram bucuros de absenţa lui, dar şi regretam că i se refuzase entuziasmul stimulării intelectuale.

— Poate că ar trebui să ne întoarcem după măştile de oxigen, le-am zis celorlalți.

— Cât cablu telefonic mai avem? l-a întrebat Brucker pe Murgatroyd.

— Cam vreo douăzeci şi cinci de metri, a răspuns el.

— Atunci am ajuns deja la mai mult de jumătatea drumului. Nu are sens să ne întoarcem acum, când nimeni nu se plânge. Nu eşti de acord, colonele?

— Putem să mai înaintăm puțin, a aprobat Ramos.

Avansam, deplasându-ne într-un sens general spre stânga punctului nostru de intrare, dar trecând rapid dincolo de orice punct de referinţă sigur. Ramos avea o busolă, dar nu era mai sigură în interiorul Edificiului decât fusese afară şi cred că se uita mai mult din obişnuinţă la acul care se învârtea, fără a fi convins de utilitatea sa. Aveam măsura brută a distanţei oferită de firul telefonic şi un sentiment că arcul nostru se îndoia atât în jos, cât şi departe de gondolă, dar ar fi fost nevoie de o serie elaborată de măsurători topografice pentru a ne determina cu precizie poziția. Ceea ce ştiam – ceea ce simțeam în oase – era că fiecare pas dificil, fiecare distanţă cât de mică pe care o parcurgeam însemna încă un pas înainte.

Nu voi nega uşurarea pe care-am simțit-o când Murgatroyd ne-a anunțat că ajunsesem la capătul cablului. Acum ne puteam întoarce având conştiința curată. Făcusem un efort curajos, călătorisem pe o distanţă considerabilă în acest labirint nepământesc de țevi şi vase, respirându-i emanațiile murdare, iar acum trebuia să ne abandonăm căutarea. Acest abandon nu era dezonorant. Am ajuns mult mai departe decât ar fi făcut alți oameni.

— Este ceva înaintea noastră, a spus Ramos, plimbându-şi lampa printr-un gol deosebit de îngust şi neprietenos. Ceva ce nu am mai văzut până acum. Este doar puţin mai departe, domnilor.

— Desigur, am spus, dând din cap, ca să par cât mai nerăbdător cu putinţă.

— *Herr* Brucker, te bagi? a întrebat mexicanul.

— *Ja… ja.* Desigur, colonele.

— Domnişoară Cossile?

— Duceţi-mă la subiectul articolului, băieţi!

L-am urmat pe rând pe Ramos în spaţiul pe care îl identificase. Era, într-adevăr, un spaţiu larg, o golire bruscă, neaşteptată a împrejurimilor noastre până atunci înghesuite şi apăsătoare. Aici ţevile şi organele erau pliate strâns pe pereţii curbaţi, ceea ce îmi amintea de un brâu pelvian, dacă osul ar fi fost din metal.

Şi în aceşti pereţi am găsit obiectele investigaţiei noastre.

Într-un perete fuseseră săpate şase adâncituri verticale şi încă şase pe parte opusă. Erau cinci oameni pe o parte şi şase pe cealaltă, lăsând doar una dintre nişe neocupată.

Dintr-o privire am văzut că toţi purtau haine familiare nouă ca formă şi funcţie: familiare, de altfel, oricărei expediţii bine sponsorizate a epocii moderne. Aveau mantale groase, pantaloni din piele şi cojoace, purtate în straturi suprapuse, la care se adăugau cizme şi mănuşi căptuşite cu blană. Aveau o glugă pe cap, iar ochelarii de protecţie şi aparatele pentru respirat la mare altitudine le mascau feţele. Buteliile de oxigen atârnau de curelele lor, împreună cu o mulţime de unelte şi instrumente.

Erau nemişcaţi ca nişte statui. La fel de nemişcaţi ca nişte cadavre, de fapt.

Grupul celor cinci era cel mai apropiat de noi.

— Atunci am înţeles greşit, a spus Mortlock. În total sunt unsprezece!

— Erau doar şase cutii pentru aparate de respirat pe *Europa,* i-am amintit.

— Poate că au aruncat celelalte cutii peste bord sau aşa ceva.

— Chiar dacă aşa ar fi stat lucrurile, am fost de acord că şase membri ar fi format echipajul potrivit pentru o navă de dimensiunea aceea. Pot să accept că am subestimat echipajul cu unul sau doi oameni, poate chiar trei, dacă unii dintre ei ar fi fost dispuşi să plece fără paturi. Dar să fi fost chiar *unsprezece?*

— Ai dreptate, Silas, a intervenit Ramos. Unii din oamenii ăştia provin dintr-o altă expediție.

Mexicanul a întins cu grijă mâna în pâlnia formată de gluga căptuşită cu blană a primului explorator.

— Ai grijă! i-am strigat.

Ramos a umblat la ochelarii de protecție care se fixaseră bine deasupra aparatului de respirat. În timp ce făcea asta, cureaua de piele a ochelarilor i s-a sfărâmat între degete. Ochelarii i s-au desprins întregi în mănuşă, împreună cu o masă fibroasă de păr, care trebuie să fi fost prinsă în ochelari sau care fuzionase din cauza frigului.

Ramos a inspirat adânc, fără să îşi dea seama ce face.

M-am dus lângă el şi am înțeles de ce.

Mă aşteptam la un cadavru, dar era ceva mai rău de-atât. Am văzut multe cadavre şi multe stadii ale descompunerii umane. Cunoşteam bine etapele acelui proces.

Ceea ce vedeam acum era mai aproape de mumificare sau poate un exemplu deosebit de prost de taxidermie umană. Oasele erau acolo, la fel şi pielea. La fel şi nervii, venele, arterele, muşchii şi ligamentele care se află în mod normal sub piele. Dar nimic altceva. Nicio urmă de carne sub acea piele, nimic care să îndulcească unghiul oaselor. Niciun proces obişnuit de descompunere a muritorilor nu produsese acest chip care rânjea şi se holba. Ochii erau partea cea mai îngrozitoare: se micşoraseră în orbitele lor, dar erau deschişi, iar în globii oculari mai exista o vigoare hidoasă, de parcă ar fi fost din sticlă colorată, păstrând o parodie a vieții în timp ce părăsea trupul.

— Nu au murit de moarte bună, a zis Ramos.

— Nu, l-am aprobat. Aşa este. Cred că au mai trăit încă foarte multă vreme în timp ce viața se scurgea încet din ei, până când nu a mai rămas nimic. Până când nu i-au mai fost de niciun folos acestui… obiect.

I-am atras atenția asupra încrengăturii de conducte care împodobeau fiecare nişă, ca o boltă oribilă de viță-de-vie. Din ce în ce mai fine, acele țevi se despărțeau şi se răspândeau, până când extremitățile lor târâtoare cele mai înguste intrau în cadavru, pătrunzând în straturile de îmbrăcăminte în căutarea unei astfel de anatomii ofilite care rămăsese dedesubt. Am îndepărtat cu grijă gluga, simțindu-i rigiditatea. Era suficient să văd că țevile formează o ghirlandă peste craniu, pătrunzând în el printr-o duzină de puncte de intrare decolorate.

— Ce vrea? am întrebat, într-o transă de repulsie.

— Informații, a răspuns domnişoara Cossile. Dar, de fapt, ştiai asta.

— *La vigilia de piedra,* a zis Ramos, de parcă ar fi fost o rugăciune pentru propria lui mântuire. Am ajuns prea târziu pentru aceste sărmane suflete.

— Le vom examina pe toate, am spus. Dar mai întâi ar trebui să-i spunem căpitanului Van Vught ce am găsit aici. Astfel, el poate începe să facă pregătiri pentru plecarea noastră.

— Plecăm? a întrebat Ramos.

— Bineînțeles. Ai spus-o chiar tu. Am ajuns prea târziu.

CAPITOLUL 18

Nu ne aşteptam ca lui Murgatroyd să îi ia prea mult timp, dar concizia apelului său a venit totuşi ca o surpriză. La scurtă vreme am înțeles motivul.

— Linia este moartă, a spus el, scuzându-se cu o grimasă. Cablul s-a agățat sau s-a rupt undeva între acest punct şi nava noastră. Am tras de cablu şi încă mai opune rezistență, aşa că nu cred că defecțiunea este undeva în apropierea noastră. Mă tem că va trebui să ne retragem până când va putea fi reparat: este prea riscant să rămânem aici fără niciun mijloc de semnalizare.

— Ai dreptate, Henry, a spus Ramos.

— *Ja… ja,* într-adevăr, a aprobat Brucker. Bineînțeles că suntem obligați să întrerupem investigația, dar…

— Oamenii aceştia se află aici de ceva vreme, am zis eu. Vor fi în continuare aici când ne întoarcem, iar starea lor nu se va îmbunătăți sau înrăutăți. Cred că ne vor ierta o retragere tactică.

Încet, metodic, am pornit înapoi pe acelaşi drum prin interiorul obiectului, liniştiți că linia telefonică se prelungea până *la Europa* şi că în niciun moment părțile componente ale maşinăriei nu se închiseseră şi nu-şi modificaseră în vreun fel poziția pentru a ne interzice trecerea. Ne vom întoarce, mi-am promis, chiar dacă vom aduce doar sticle de combustibil şi o cutie de chibrituri. Abominația din acea încăpere trebuia curățată într-un fel sau altul şi, dacă demnitatea atingerii pline de compasiune a unui medic nu era de ajutor, chiar şi pentru morți, focul era suficient.

O surpriză de alt fel ne aştepta în ruina gondolei *Europei.*

Acolo se aflau patronul Topolsky şi Dupin. Topolsky ținea în mână un revolver de serviciu, de tipul celui purtat de aviatori, iar Dupin arăta de parcă s-ar putea prăbuşi în orice clipă, cu pielea pământie, iar ochii păreau să privească într-un infinit de neînțeles, pe care doar el îl percepea. Pe sub hainele de vreme rece, care atârnau dezordonate pe el, încă purta pijamaua îmbibată de sudoare în care îi ordonasem să se culce.

— Asta chiar că este o schimbare, am comentat.

— Erai în arest, a spus Ramos. Cum se face că eşti în libertate, patroane?

Murgatroyd şi-a scos încet revolverul din toc.

— Ei, haide, Henry, a zis Topolsky mişcând țeava armei. Doar n-o să ajungem până acolo, suntem oameni civilizați!

— Căpitanul nu v-ar fi lăsat pe niciunul să plecați de pe *Demeter,* am spus. Deci cum ați scăpat?

— Coade, crezi că sunt atât de neglijent cu propriile mele interese, încât să am doar un singur mijloc de autoapărare? Într-adevăr, dragul nostru colonel a găsit pistolul meu drăguț. Dar deja reuşisem să ascund o a doua armă de foc în camera mea, anticipând tocmai această întorsătură a evenimentelor.

Privea revolverul cu amuzament, de parcă ar fi fost o mână excelentă într-un joc de cărți, dovada unei combinații rare de îndemânare şi noroc.

— Bineînțeles că am aşteptat cât trebuia înainte de a mă elibera, lăsându-i căpitanului timp să lase garda jos… ceea ce a şi făcut.

— Şi unde este Van Vught? am întrebat cu precauție. Şi ceilalți oameni care ar fi încercat să te oprească?

— Dincolo de limita modestă a talentelor tale, Coade, asta e sigur.

— I-ai împuşcat, ticălosule! a strigat Mortlock.

— Am făcut ceea ce era necesar pentru căutarea cunoaşterii, cretinule!

— Căutarea propriei tale glorii, mai degrabă! Am strigat şi am arătat cu capul spre băiat. De ce l-ai târât pe Dupin în această nebunie? N-are nicio vină în toată treaba asta.

— Niciunul dintre noi nu este nevinovat. Dar te înşeli când spui că l-am târât aici. A venit la insistențele lui! Nu-i aşa, Dupin? a întrebat el şi a aşteptat o clipă. Răspunde!

— Trebuia să vin, doctore Coade. Ştiu că ai vrut să mă odihnesc, dar nu mai puteam aştepta. Am înțeles totul!

— Ce ai înțeles? l-am întrebat cu blândețe.

— Cum trebuie să faceți! Cum să înțelegeți topologia! Totul se află în acele modele, doctore – explicația pentru care unele bucăți sunt aspre, iar altele netede. Nu înțelegi?

Ochii i s-au mărit, concentrându-se asupra unui lucru aflat dincolo de înțelegerea oamenilor obişnuiți. Sau dincolo de înțelegerea oricui nu privise deja puțin prea nerăbdător în abis.

— A fost totul pe dinăuntru cândva, şi totul pe dinafară! Este o suprafață Morin{32}, doctore – un punct la jumătatea eversiunii sferei clasice! De aceea ne este atât de greu să observăm vreo ordine în Edificiu – este blocat la jumătatea drumului de a fi întors pe dos! I s-a întâmplat ceva, doctore… şi nu cred că era menit să se întâmple…

Dupin a leşinat.

Pistolul s-a descărcat.

Zgomotul împuşcăturii a sunat în gol, izbindu-se de pereţii metalici ai gondolei. Dintr-un motiv de neînţeles, mi-am examinat abdomenul, convins că trebuie să fi fost împuşcat acolo, deşi pistolul nu fusese îndreptat nicăieri în apropierea acestuia. M-am simţit dintr-odată prost şi narcisist. Nu percepeam nicio durere, nicio lovitură de la energia glonţului şi nu vedeam nicio baltă de sânge în jurul rănii mele.

Nu fusesem împuşcat. Niciunul dintre noi nu fusese. Glonţul făcuse o gaură în tavan, îndoindu-se prin învelişul subţire, dar nu-i făcuse rău niciunuia dintre noi.

Revolverul a făcut bang, iar percutorul a lovit într-o cameră goală. Nu mai avea gloanţe. Murgatroyd i-a smuls arma lui Topolsky şi apoi i-a tras un pumn binefăcătorului nostru, pentru a ne oferi satisfacţie suplimentară.

— Eşti nebun de legat! Vei atârna în ştreang pentru asta, când ne întoarcem în Anglia.

— Bătrânul Albion s-ar putea să mai aştepte, a comentat sec domnişoara Cossile.

Gondola se clătina şi se prăbuşea asemenea unui ascensor care coboară brusc între etaje. S-a oprit o clipă, apoi a continuat să cadă. Încet, podeaua se înclina.

— A perforat anvelopa, am spus, ca o constatare anostă. Nu există celule de gaz individuale acolo sus. Este nevoie doar de o singură înţepătură, iar hidrogenul începe să se scurgă…

— Ne prăbuşim! a exclamat Brucker. În vid! În groapa întunericului etern de sub noi!

Domnişoara Cossile s-a aplecat spre mine şi mi-a spus în şoaptă:

— Chiar şi după standardele tale, Silas, asta a fost niţel cam melodramatic, nu crezi?

CAPITOLUL 19

Am atins emblema misiunii, numărând iar cele şapte nume, ca şi cum ceva s-ar fi putut schimba în momentele când nu mă uitam la ele. Mi-am amintit cum scoteam rezultatele de la examene dintr-un plic şi le introduceam la loc, având aşteptarea irațională că notele se vor îmbunătăți dacă mă uit în altă parte. Mai târziu, când medicina s-a dovedit a fi chemarea mea, rezultatele mele s-au îmbunătățit aproape fără efort. Pentru că mi-a plăcut, pentru că mă născusem să fiu medic. Medicina mi se potrivea mai bine decât orice altceva. Dar înțepătura eşecului timpuriu încă mă însoțea.

— Nu fac parte oficial din misiune, am zis eu gândind cu voce tare.

Dar ştiam bine ce sunt. Întreaga expediție *Demeter* era construită pe tehnologii abia testate, de la generatoarele de fuziune în miniatură care alimentau diferitele module ale navei spațiale şi dronele de sprijin, până la costumele de nouă generație şi, în sfârşit, procesele de hibernare radicale şi riscante.

Pentru că erau atât de multe lucruri care ar fi putut merge prost, nava nu-şi permitea să călătorească fără un specialist medical dedicat, chiar dacă asta se adăuga la cheltuielile generale şi făcea lucrurile mai complexe.

Doctor Silas Coade, medic şi chirurg de zbor pe *Demeter*.

Îmi dovedisem deja valoarea. La câteva săptămâni după ce porniserăm în croaziera noastră, când eram prea departe ca să ne întoarcem şi în imposibilitatea de a beneficia de orice asistență medicală externă, apăruse o problemă cu tehnologia aceea de hibernare.

Ramos avusese o sângerate la creier.

Mexicanul care făcuse parte din forțele speciale nu era un trilionar din domeniul tehnologiei, un om de ştiință sau un căutător de aventură. Singurul său rol în misiune era „asigurarea securității”: să-i țină pe ceilalți departe de probleme inutile, să mențină relații cordiale între partea expediționară şi specialiştii misiunii civile şi să se asigure că ambele părți respectă contractele şi obligațiile convenite înainte de plecare. Când am ajuns pe Europa, el trebuia să identifice şi să facă recomandări cu privire la orice factori de risc neobişnuiți asociați fie cu operațiunile sub suprafață, fie cu obiectul extraterestru pe care veniserăm să-l investigăm. Ramos nu avea autoritatea de a trece peste ordinele lui Van Vught sau ale lui Topolsky, dar

fără cooperarea şi înțelegerea lui, eşecul expediției era aproape garantat.

Îl salvasem. Nu era nicio mândrie în această declarație, doar recunoaşterea faptului că oferisem deja o valoare demonstrabilă pentru misiune, ştergând orice îndoială care ar fi putut persista cu privire la scopul prezenței mele la bord. Ramos avusese nevoie de o intervenție neurochirurgicală de urgență şi de săptămâni de reabilitare. Chiar şi după ce i-am salvat viața, nu a existat nicio garanție că va fi în continuare util din punct de vedere funcțional. Dar Ramos era un om puternic, plin de hotărâre şi, printr-o voință puternică, îşi recăpătase treptat o gamă completă de funcții, fără deficite de înțelegere, vorbire sau motricitate fină. Pentru a-l ajuta să se recupereze, chiar am programat imprimanta 3D a navei să facă o chitară clasică. Ramos mi-a spus că mai cântase la chitară când era tânăr, mai ales în cadrul lecțiilor pe care fusese forțat să le ia împotriva dorințelor sale, dar îşi amintea totuşi unele dintre melodiile şi acordurile mai simple. În acele săptămâni lungi, l-am privit lovindu-şi degetele enorme de freturi, abia reuşind să producă o notă, dar depăşindu-şi încet şi cu dârzenie condiția. Odată, într-o criză necaracteristică de furie, a sfărâmat chitara în bucăți şi n-a mai vrut să audă de ea. Dar o zi mai târziu mă implora să pun piesele la loc în imprimantă şi să pun nava să producă un înlocuitor. Am zâmbit. O făcusem deja.

— Mulțumesc, Silas, mi-a spus el, ținând instrumentul transparent în mâini, de parcă ar fi fost cel mai prețios cadou primit vreodată. Aceasta… voi avea mai multă grijă de ea, aşa cum şi tu ai avut grijă de mine.

— De asta am fost adus la bord, i-am replicat.

Tocmai dădeam o raită prin navă, când am găsit şase compartimente individuale de dormit pentru şase dintre participanții la misiune: Topolsky, Ramos, Brucker, Mortlock, Murgatroyd şi Dupin. Aceştia erau cei şase care coborâseră în modulul de aterizare. Compartimentul de cazare pentru al şaptelea, Van Vught, era în modulul de croazieră aflat încă pe orbită. Deşi asta presupunea existența unei separări fizice între căpitan şi ceilalți şase în timp ce modulele de aterizare şi de croazieră erau andocate, această soluție fusese considerată preferabilă unei duplicări inutile de resurse de spațiu şi de masă, odată ce modulele au fost separate. Este inutil să mai spun că cele şase compartimente erau goale. Fuseseră lăsate curate şi bine organizate, cu paravanele trase – nimeni nu plecase în grabă –, dar eu tot fusesem lăsat în urmă. Am aruncat o privire asupra bunurilor personale, cele câteva imagini şi suvenire care fuseseră permise. Chiar şi cu propulsia noastră prin fuziune,

fiecare kilogram în plus transportat către Jupiter şi înapoi – să nu mai vorbim până jos, pe Europa – aducea penalități profilului misiunii. Chitara imprimată era unul dintre obiectele personale mai voluminoase, dar asta cel puțin provenise din bugetul nostru de masă existent.

M-am îndreptat spre rafturile de lângă hidroecluza ventrală, unde ne țineam costumele multimodale Mark 13-5. Teoretic, aceste obiecte complexe şi greoaie erau la fel de eficiente în vid ca şi sub apă, în întunericul sărat al oceanului ascuns al Europei. Acum toate dispăruseră, rafturile lor erau strălucitoare şi goale.

Şase costume, şase rafturi goale. Fusese atât de costisitor şi prohibitiv din punctul de vedere al volumului să transportăm costume de rezervă, încât nu aduseserăm cu noi decât şase.

Iar ei ieşiseră afară.

M-am apropiat de hidroecluză să-i verific starea ciclului de funcționare. Ecluzele țineau evidența dacă fuseseră folosite pentru ieşirea sau intrarea vehiculelor ultima dată când au fost operate. Trebuia să le verific şi pe celelalte pentru a fi sigur, dar această ecluză arăta că fusese folosită ultima oară de membrii echipajului care se deplasau dincolo de *Demeter,* în ocean.

— Şi atunci, ce? m-am întrebat, vocea mea răsunând prin pasajele şi compartimentele goale.

— Bună întrebare.

M-am întors, speriat. Până în acel moment, toate impresiile mă făcuseră să cred că întreaga navă e la dispoziția mea. Dar uitasem de celălalt explorator, celălalt nume care nu apărea pe emblema misiunii.

Cossile.

Stătea cu picioarele încrucişate pe un panou ca un grilaj, îmbrăcată ca mine, în acelaşi tip de costum galben de rezistență, strâns pe corp. O caschetă galbenă a misiunii apăsa o masă de bucle libere.

Inima îmi bătea nebuneşte.

— Unde naiba ai fost?

Răspunsul ei a răsunat calm, şocul meu n-a tulburat-o.

— Am efectuat un inventar al sistemelor navei, la fel ca tine, a răspuns ea privind în sus şi în jos pe axa principală lungă care străbătea nava spațială tubulară. Nu mai e nimeni la bord. Văzându-ți preocuparea față de suporturile pentru costume şi hidroecluză, văd că ți-ai dat seama şi singur.

În minte îmi reveneau unul câte unul elemente din profilul misiunii.

— Da. Ceea ce înseamnă că au ieşit toți şase să exploreze Edificiul. Mai

avem mijloace de comunicare? Nu, stai puțin, am zis ferecându-mi nasul, încă simțind apăsarea unei ceți persistente, de parcă m-aş fi trezit cu o mahmureală teribilă şi doar un vag simț al evenimentelor care duseseră la ea. A fost o altă navă. Nu am văzut-o până când nu am spart gheața şi am intrat în ocean.

— Da, foarte bine. Cealaltă navă era *Europa.* A fost o expediție similară cu a noastră, doar că nu la fel de mare sau de bine echipată.

Îmi aminteam tot mai multe lucruri.

— Nici măcar nu ştiam despre asta!

— Aşa este! a spus Cossile clătinând din cap cu un fel de groază uimită. Ramos a luat-o razna când şi-a dat seama că Topolsky a mințit întreaga echipă, inclusiv pe el. Topolsky ştia, desigur. Nenorocitul mincinos ştiuse dintotdeauna. Expediția anterioară fusese trimisă în secret, fiind organizată în grabă de unul dintre rivalii săi multimiliardari puşi pe distracție. Fără supraveghere, fără aprobare interguvernamentală, fără control etic, fără protocoale de biocontaminare, doar prostii de băiețaşi de şcoală veche din domeniul tehnologiei, de parcă regulile sunt făcute pentru oamenii mici. Singurul lucru care conta era să bată agențiile spațiale naționale până la Edificiu, de parcă lumea avea nevoie de încă o lecție despre nenorocitele minuni ale capitalismului libertarian neîngrădit.

— De unde a ştiut Topolsky că ei au ajuns primii aici?

— În urma unei combinații de spionaj industrial şi dorința celorlalți rivali ai săi de a-şi bate joc de unul de-al lor. Duşmanul duşmanului meu şi-aşa mai departe.

Am clătinat din cap, împărtăşindu-i dezaprobarea.

— Cum sunt oamenii.

— Aşa e, Silas, a răspuns ea, privindu-mă cu o oarecare răceală. Oricum, Topolsky a pus mâna pe o grămadă de date despre telemetria misiunii şi upgrade-uri tehnologice de pe *Europa* prin canalele sale corporative din spate, astfel încât *Demeter* să aibă o idee la ce să se aştepte şi să o facă mai rezistentă pentru a face față situației când aveam să ajungem noi. Dar nu putea risca să spună cuiva că *Europa* eşuase şi e încă blocată aici, după ce-şi pierduse întregul echipaj! Cine naiba s-ar fi înrolat într-o asemenea misiune?

— Înțeleg de ce Ramos n-ar fi fost prea încântat de toate astea. Dar, oricum, au plecat toți?

— S-au certat. Topolsky chiar a folosit un aparat cu electroşocuri asupra

lui Ramos! Îl adusese prin contrabandă tocmai de pe Pământ! Aproape că s-a distrus totul chiar atunci… doar că Brucker şi Murgatroyd au fost de acord să arunce o privire pe *Europa* înainte de a decide ce să facă în continuare.

— Au găsit o altă navă goală, exact ca asta.

— Da, încă o expediție de şase persoane. Au avut probleme. *Europa* era în curs de dezmembrare şi asimilare în Edificiu. Echipajul pătrunsese înăuntru, făcând o gaură în lateral şi instalând o hidroecluză. Nu ştim ce sperau să obțină în acel moment, dacă era pură dorință de explorare sau disperare, deoarece maşina îşi înfăşurase deja frunzele în jurul navei lor şi trebuiau să negocieze cu ea sau să o saboteze. Ceea ce ştim este că unul dintre ei s-a întors pe *Europa,* făcând tot drumul înapoi prin hidroecluză. Şi apoi a fost tras din nou.

— Dumnezeule mare!

— A avut suficient timp pentru a lăsa un mesaj oricui ar fi ajuns aici. Scrie „Cărați-vă dracului de aici, chiar acum!” Deci ghiceşti ce s-a întâmplat mai departe?

— Au intrat şi ei în Edificiu.

— Te pricepi bine la natura umană, Silas. Ai înțeles unul dintre principiile călăuzitoare: să te bazezi întotdeauna că oamenii vor face exact contrariul a ceea ce ar trebui să facă.

— Asta s-ar putea numi curaj, m-am hazardat eu să răspund. Dacă echipa de pe *Demeter* credea că există o şansă să mai fie supraviețuitori în interiorul acelui obiect… ei bine, nu aveau obligația morală să cerceteze?

— Chiar după ce-au văzut acel avertisment?

— Încerc doar să fiu mărinimos. Mi-a plăcut de ei, am continuat reflectând la răspunsul meu. De unii dintre ei, oricum. Ştim ce s-a întâmplat? Au trimis înapoi rapoarte, telemetrie, fluxuri biometrice?

— Sunt încă acolo, a spus ea. Şi încă în viață. Dar nu pot ieşi singuri. Au parte de o moarte foarte lentă. Edificiul îi ține în viață, dar numai în scopul culegerii de informații. Ai văzut singur, Silas. Ştii ce s-a întâmplat cu ei.

— *La vigilia de piedra,* am şoptit când m-a lovit un val de amintiri. Dumnezeule! Am fost acolo. Am fost acolo. Dar noi nu suntem! Suntem aici, tu şi cu mine, în interiorul lui *Demeter*. Nu aveam cum să fi intrat vreodată în chestia aia, pentru că nu erau decât şase costume!

Apoi am reuşit să verbalizez o întrebare care mi se tot învârtea în minte.

— Eu sunt chirurgul de zbor. Din anumite motive, ei nu au considerat de cuviință să includă numele meu pe lista misiunii, dar… tu unde te încadrezi

mai exact, Ada?

— Mă întrebam când vom ajunge să ne spunem pe numele mic. În regulă. Respiră adânc, a spus ea închizând ochii şi întinzându-şi corpul de parcă ar fi făcut yoga. Mama mă-sii, toată lumea să respire profund! Şi tu, băiete. O să ai nevoie.

— De ce?

Cossile a deschis ochii.

— Pentru că asta e partea în care te pierzi mereu, Silas. Iar şi iar.

— Încearcă-mă, am insistat.

— Cu siguranță o voi face. Până când o să pricepi şi o să încetezi să te întorci în tine. Să începem cu cel mai important lucru: timpul. Nu a mai rămas mult. Topolsky şi ceilalți au petrecut mult mai multă vreme în interiorul Edificiului decât îți închipui.

— Nu m-am gândit la asta. Au plecat de cât…? am început privind în jur, de parcă ar fi existat indicii în stratul de praf de pe suprafețele compartimentelor. Deja câteva zile? Nu poate fi mai mult de atât. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine, de ce nu-mi amintesc bine lucrurile, dar bănuiesc că am fost neputincios.

— Da, la asta se reduce totul.

— Dar nu mi-ai fi permis să-mi ignor responsabilitățile pentru o perioadă de timp, nu câtă vreme ei sunt acolo şi încă dispunem de telemetrie medicală. S-ar putea să nu fie pe-aproape, dar sunt încă în grija mea, am zis uitându-mă în ochii ei, întrebându-mă ce îmi scapă. Cât timp a trecut, Ada?

— Trei luni, Silas. Mai bine de o sută de zile de când au intrat în obiect. De atâta timp încerc să te fac să-ți revii.

— Nu, am zis, aproape râzând în timp ce-i negam spusele. Nu se poate să fi trecut trei luni.

— Ba da. Şi acum timpul este împotriva noastră. Nu este vorba doar de starea celor şase, care se tot agravează. E vorba de modulul orbital: ni s-a tăiat complet legătura de când suntem aici, jos. Acest lucru a fost anticipat dintotdeauna – cei douăzeci de kilometri de gheață deasupra noastră acționează ca un ecran destul de bun –, dar acum trebuie să facem față situației de urgență în care se află misiunea. Van Vught ar fi trebuit să ne aştepte să revenim acum câteva săptămâni.

— Atunci el o să-şi dea seama că s-a întâmplat ceva rău.

— *Ea o* să-şi dea seama, m-a corectat Cossile. Căpitanul Van Vught este căpitanul Jennifer Van Vught. Ştii asta. Întotdeauna ai ştiut. Pur şi simplu nu

s-a încadrat cu uşurinţă în acele scenarii narative centrate pe bărbaţi pe care le-ai rulat. I-ai schimbat genul de dragul „verosimilitudinii istorice” de pe vremuri. Iată ce contează acum: Jenny Van Vught este o adeptă a îndeplinirii protocolului misiunii. La ora stabilită, va aprinde motorul de fuziune pentru o ardere de întoarcere pe Pământ, presupunând că restul misiunii este ratat.

Am lăsat deoparte întrebările pe care voiam să i le pun, precum şi pe cele pe care voiam să le uit.

— Cât timp avem la dispoziţie?

— Două sute de ore, Silas, mai mult sau mai puţin. Ăsta e timpul pe care-l avem să ajungem acolo, să salvăm echipa expediţionară şi să-i aducem înapoi în raza de comunicaţie a orbiterului.

— Nu avem costume.

— Nu.

— Dar dronele de serviciu?

— Sunt mult prea voluminoase pentru a trece prin hidroecluză. Acelaşi lucru este valabil şi pentru dronele pe care am reuşit să le controlez din *Europa.* Chiar dacă ar putea să treacă prin ecluză sau să-şi croiască drum prin alte mijloace, ştim din telemetria iniţială trimisă înapoi de grupul expediţionar că acolo este un spaţiu extrem de îngust. Ele nu ne pot ajuta.

— Atunci… nu văd ce putem face.

— Există o singură cale. Un avantaj aparţinând *Europei,* deja în interiorul Edificiului. Îl putem controla, putem să-l facem să se deplaseze şi îl putem folosi ca să ajungem acolo să ajutăm echipa.

— După trei luni… chiar crezi că mai există ceva care să merite salvat?

— În momentul ăsta, există. După cum am spus, avem urme biometrice solide. Nu putem să-i trezim sau să-i aducem în pragul conştiinţei decât ca ultimă soluţie. Unităţile lor de susţinere a vieţii sunt deja la capacitate maximă, iar o funcţie mai mare a creierului pune o presiune şi mai mare asupra sistemelor lor.

— Deci mor dacă îi trezim?

— Pe scurt, da. Cel mai bine ar fi să trezeşti pe cineva la intervale scurte de timp, lăsându-i vreme să-şi revină între episoadele de luciditate. Chiar şi atunci, daunele s-ar acumula în timp. Am face asta doar dacă nu am avea altă opţiune.

— Nu vom face asta.

— Sunt… bucuroasă că eşti de acord, a spus Cossile dând din cap, apoi,

cu un oftat, a continuat. Ramos este singura excepție de la toate acestea. Îți amintești procedura pe care i-ai aplicat-o? I-ai pus o dantelă neurală în craniu înainte să-l închizi. A fost o garanție medicală împotriva reapariției hemoragiei cerebrale și o modalitate de a monitoriza și de a modela redobândirea funcției prin recuperarea lui… dar ne-a oferit și un avantaj.

— Un avantaj?

— Datorită medierii oferite de dantelă, Ramos poate fi într-o stare de conștientizare mai mare decât ceilalți, fără efecte secundare grave, a explicat ea cu o privire pătrunzătoare. Trebuie să-ți fi dat seama că în cazul lui Ramos ceva e *diferit.*

— Diferit?

— În narațiunile tale. Nu a fost doar un actor secundar, urmând scenariul tău mintal. Avea voință. O conștientizare că e purtat de fanteziile altcuiva și începea să-și amintească unele lucruri între episoade. Ba chiar are o înțelegere vagă a situației sale.

— În regulă, am zis, dând din cap. Avantajul acesta… Îl vom folosi. Ne vom da seama cum să-i scoatem de-acolo și ne vom întoarce la suprafața gheții la timp pentru a-i da de știre lui Van Vught. E… bine. Mă descurc, chiar pot. Ai spus că în momentul ăsta o să mă pierd. Ei bine, n-am făcut-o. Sunt confuz, plin de îndoieli, puțin speriat și nu prea văd care ți-e locul în toate astea… dar *nu* am luat-o razna.

— O, bietul de tine, cât ești de naiv! a exclamat Cossile și m-a chemat cu un gest spre ea, îndreptându-mi atenția către unul dintre ecranele pe care încă erau afișate cifre și simboluri. Spune-mi ce vezi.

— Un fel de listare de date.

— Continuă.

— Nu știu. Pentru mine seamănă cu niște deșeuri informatice. Niște… cum se cheamă? Rămășițe de memorie. Ceva de genul.

— Știi deja ce este, a zis Ada. Este un cod, Silas.

CAPITOLUL 20

Cineva mi-a tras cu putere o palmă peste față.

— Doctor Coade! Trezeşte-te!

M-am forțat să deschid ochii, deşi simțeam o rezistență uriaşă. O formă argintie estompată s-a materializat într-un tânăr cu ten proaspăt, îmbrăcat în uniforma metalică impecabilă a Serviciului Interplanetar. Încet, l-am recunoscut pe locotenentul Mortlock. Se aplecase peste patul meu şi mă dezlega din chingi cât putea de repede.

— Ce se întâmplă, omule? l-am întrebat.

— A intervenit o problemă în timp ce erai conectat, doctore. O defecțiune la Educatorul plastic! Au fost amestecate benzile!

— Amestecate? Ce vrei să spui? am întrebat simțind cum se ridică ceața mintală.

Mortlock a înlăturat în grabă ansamblul articulat format din vizor şi coroană neuronală, aproape zgâriindu-mi scalpul în acest proces.

— Îți mai aminteşti pentru ce ai fost conectat la Educator?

M-am forțat să-mi pun gândurile în ordine.

— Eram programat la o perfecționare de rutină, pentru a-mi menține abilitățile la zi. Benzile au fost reîmprospătate la ultima transmisie pe lungimea de undă eterică de pe Pământ. Am făcut-o de o sută de ori…

— Acum nu s-a întâmplat chiar aşa.

Mortlock m-a ajutat să mă trag la marginea patului, atingând cu picioarele plăcile reci, striate de pe punte. Am primit o transmisie greşită pe unda de eter! În loc de abilități chirurgicale, benzile ți-au umplut capul cu poveşti!

Mi-am frecat ceafa, unde simțeam înțepături.

— Dumnezeule! Acum că îmi spui, îmi vin în minte cele mai ciudate vise. Am fost pe nave… tot felul de nave diferite. Perioadele nu erau aceleaşi, dar nava se numea întotdeauna *Demeter,* am spus şi am întins mâna spre el, disperat să testez dacă e real. Iar tu erai întotdeauna acolo, Mortlock! Şi ceilalți! Murgatroyd, Ramos…

Am clătinat din cap, simțind cum mă cuprinde un val de mânie cât se poate de îndreptățită.

— Cum de s-a întâmplat o asemenea încurcătură? Cineva ar trebui biciuit pentru asta!

— Nu se ştie dacă a fost un sabotaj sau doar o simplă eroare, doctore. Important este că ne-am dat seama la timp că s-a produs o confuzie, ca să te scoatem din program. Dacă ai fi rămas mai mult timp conectat la Educator, tiparele false ți-ar fi ars ultimele abilități chirurgicale existente!

Mi-am privit mâinile cu atenție, întrebându-mă dacă degetele mele mai sunt încă apte de munca pentru care mă antrenasem. Pentru o clipă nu s-a întâmplat nimic şi m-am temut de ce e mai rău: distrugerea completă a identității mele de om dedicat medicinei. O moarte mai rea decât oricare alta, căci fără medicină eram fără direcție, fără scop. Dar apoi am simțit o furnicătură în vârful degetelor. Mi-aminteam senzația de a ține între ele mânerul de titan al unui bisturiu de presiune care vibrează şi am ştiut că încă nu e totul pierdut.

— Cum ai aflat despre încurcătura produsă?

— Mi-am dat seama abia când au început să vină rapoarte de la nava de linie interplanetară *Persephone!* Au recepționat transmisia pe lungimea de undă eterică menită să ajungă la noi! Pasagerii lor urmau să se bucure de nişte narațiuni fictive şi, în schimb, bieții de ei s-au ales cu modulele chirurgicale destinate ție! Nimeni nu şi-a dat seama că ceva este în neregulă, până când unii dintre pasageri au început să încerce să se opereze unii pe alții folosind cuțitele pentru unt! Benzile le induseseră o nevoie aproape copleşitoare de a face operații.

Am dat din cap, dezgustat şi îngrozit totodată.

— Iar ei sunt bine?

— O să fie, aşa cred. Îi reconectează acum din nou la Educatori, încercând să repare daunele. Vom face acelaşi lucru cu tine, de îndată ce vom obține modulele corecte pe unda eterică. Suntem mult mai departe, desigur, aşa că durează mai mult…

— Desigur, am încuviințat dând din cap în timp ce amintirile mi se împrospătau. Misiunea noastră, dincolo de Bariera termică, la Planetoidul de gheață. Tocmai ne apropiam când am fost conectat la Educator pe motiv că trebuie să mă asigur că abilitățile mele sunt la cel mai înalt nivel posibil, din cauza a ceea ce am putea întâlni…

M-am cutremurat, cuprins de un sentiment profund că deja se produsese o catastrofă.

— S-a întâmplat ceva, Mortlock, ceva groaznic! Am intrat în chestia aia… Ei au intrat. Sunt încă acolo! Urmele biometrice!

— Ce anume, doctore? a întrebat el, dar preocuparea sa a fost rapid

înlocuită de înțelegere. Este în regulă, într-adevăr. Suntem aproape, dar încă nu am ajuns acolo. Cred că încă eşti năucit de efectul benzilor, ca cineva care nu-şi poate alunga din minte un vis urât.

— Asta trebuie să fie, l-am aprobat, nerăbdător să accept o asemenea explicație. Totuşi, am avut vise urâte, dar nici cele mai rele dintre ele nu se pot compara cu acesta, am continuat, strângând marginea patului. A fost la fel de real şi tangibil ca asta, Mortlock. Ultimul a fost cel mai rău dintre toate! Mai era o navă spațială, mult mai primitivă decât *Demeter,* ceva din secolul trecut sau chiar anterior acestuia. O chestie firavă, alimentată de energie atomică brută! Am traversat spațiul până la Jupiter, apoi ne-am croit drumul topind gheața Europei, în oceanul de sub suprafață… Cred că ți se pare că sunt destul de tulburat, i-am zis, ridicând viguros din umeri.

— Nimeni nu te poate învinovăți că eşti deranjat de ceea ce au pus pe benzile alea, doctore, a spus Mortlock pe un ton liniştitor. Dar important e că nimic din toate acestea nu e real. Asta e real, ce se întâmplă aici şi acum. Indiferent ce au încercat acele benzi să te facă să simți, acum nu trebuie să te confrunți cu nimic de felul acela.

— Mulțumesc. Mortlock, mă simt destul de bine acum, îți dai seama, am continuat, sperând că încrederea mea în el e garantată, înțeleg ce s-a întâmplat şi simt deja o oarecare distanțare de acele experiențe false. Nu trebuie să faci prea mult caz din confuzia mea când le raportezi celorlalți. Nu aş vrea să-şi piardă încrederea în abilitățile mele.

— Să îşi piardă încrederea în tine, doctore Coade? Nu există nicio şansă să se întâmple aşa ceva. Am fost norocoşi că ne-ai fost repartizat şi încă ne considerăm norocoşi. Fiecare om de pe această navă ştie că eşti cel mai bun chirurg din Serviciul Interplanetar.

Tonul lui Mortlock devenise uşor insistent, ca şi cum el era doctorul, iar eu pacientul recalcitrant.

— Acum relaxează-te cât ai nevoie pentru a-ți limpezi mintea. Vom avea grijă să nu ratezi distracția.

— Nici nu mi-aş dori, i-am răspuns, înlăturând îndoielile persistente, cu toate că încă mă deranja ceva. Mortlock?

— Da, doctore.

— Ai zis ceva despre oamenii de pe această navă. Presupun că n-ai exclus-o pe Ada.

— Ada, domnule?

— Ada Cossile.

— Nu este nimeni cu numele Ada Cossile pe *Demeter,* doctore Coade, a răspuns el şi m-a privit din nou cu o uşoară îngrijorare. Cred că mi-aş aminti dacă s-ar afla o femeie printre noi.

N-am mai adăugat nimic.

În drum spre puntea de comandă, m-am oprit în spațiul unde eram cazat, având nevoie de un moment să-mi revin înainte de a mă arunca înapoi în rutina aglomerată a navei. Am închis uşa şi m-am aşezat la consola camerei, scrutând fiecare centimetru din împrejurimi, pentru a fi sigur. Am privit pereții din duraluminiu, a căror simplitate era punctată cu accente traforate de lumini colorate. Apoi uşa secundară, care permitea accesul direct la compartimentul medical adiacent camerei mele. Sticla blindată a hubloului, cu întunericul pătat de stele al spațiului de dincolo. Acela era spațiu real, la fel de adânc, întunecat şi gol ca o pereche de orbite, mai degrabă decât un ocean negru sub o manta de gheață. Privirea mea s-a îndreptat spre cele câteva lucruri personale presărate prin cameră. O goeletă cu trei catarge într-o sticlă, o pană galbenă păstrată într-un bloc de răşină, o imagine tridimensională a unei cabane învăluite în iederă, sus, pe un deal, cu o licărire de mare dincolo de ea. O cutie ornamentată care conținea un dispozitiv străvechi de trepanare de fabricație franceză: un cadou la absolvirea Şcolii de Medicină a Serviciului Interplanetar şi care servea ca o amintire a ororilor inerente artelor vindecătoare dinaintea epocii noastre iluminate actuale.

Am expirat. Asta era realitatea, totul era real. Viețile pe care le trăisem sub Educatorul plastic fuseseră simulări, oricât de tangibile păruseră ele în acel moment, în timp ce benzile îşi imprimau modulele în argila moale a neocortexului meu. Eu eram Silas Coade: respectat, de încredere, necesar. Nu era nevoie să mă îndoiesc de vreun aspect al naturii mele.

— Sunt Coade, am şoptit pentru mine. Eu sunt Coade.

Amintirile tulburătoare se estompau, curățate de realitatea din jurul meu. Acum înțelegeam. Educatorul plastic lucra diferit, în funcție de înregistrările introduse în el. Pasagerii de pe acea linie s-ar fi aşteptat să fie alimentați cu programe specializate: catalizatori fictivi pe care minții lor inconştiente i-ar fi amplificat apoi, furnizându-le detalii cotidiene extrase din propriile amintiri şi împrejurimi. Mintea mea operase, evident, după acelaşi model, inspirându-se din aceste lucruşoare personale risipite peste tot. În loc de o navă într-o sticlă, visasem o goeletă care se aruncă pe stânci perfide…

Cât despre pana galbenă…

M-a cuprins tristețea. Aş fi vrut ca ea să fie reală. Nu-mi imaginasem niciodată o chinuitoare mai drăguță decât draga de Ada, în fiecare dintre manifestările ei.

— Mă bucur că nimic din toate astea nu a fost real, am murmurat. În afară de tine, Ada. Tu eşti singura parte pe care mi-aş dori-o adevărată.

Am atins pana învăluită în răşină, apoi, cu o blândețe infinită, am aşezat-o acolo unde îi era locul.

Trecusem de nenumărate ori prin uşile ascensorului cu vid pe puntea lui *Demeter,* dar de fiecare dată când o făceam, rămâneam mut de uimire. Dintre cei care umblau pe holurile Serviciului Interplanetar, foarte puțini ajunseseră pe o navă de cercetare de primă linie precum *Demeter* şi chiar mai puțini avuseseră privilegiul de a călca pe grilajele zumzăitoare ale camerei de comandă, acel nucleu al unei puteri şi autorități capabile să transforme lumile în cenuşă.

Ca întotdeauna, ferestrele mi-au atras atenția. Încadrate într-un aliaj durabil şi placate triplu împotriva loviturilor de blaster, acestea formau o suprafață largă şi curbă, acoperind cele o sută optzeci de grade ale punții de comandă. Priveliştea de dincolo de ele era în mod normal întunecată, cu excepția unor stele şi planete împrăştiate, dar acum întreaga întindere era acoperită de albul strălucitor al Planetoidului de gheață, spre a cărui suprafață ne grăbeam.

Planetoidul de gheață era un intrus amenințător din spațiile de dincolo de Bariera termică, pătrunzând în Sistemul Solar din acel întuneric exterior în care doar câteva nave se avântaseră vreodată. Misiunea noastră era să investigăm atât Planetoidul de gheață, cât şi anomalia extraterestră din interiorul acestuia, detectată prin scanări de la distanță, dar a cărei natură şi al cărei scop rămăseseră necunoscute.

Toți ochii, atât biologici, cât şi mecanici, erau îndreptați spre acel obiectiv. Fiecare om de pe punte îşi concentra atenția absolută asupra sarcinii apropierii de acest obiectiv. În jurul lor, consolele zbârnâiau şi sunau; benzile se derulau şi solenoizii țăcăneau, producând o muzică de fundal repetitivă, liniştitoare, un refren al profesionalismului solemn al oamenilor.

Căpitanul – „Biruitorul” Van Vught – stătea în centrul încăperii, aşezat în scaunul său de control asemănător unui tron pe o estradă, cu cadrane cu

indicatoare şi pârghii strălucitoare aşezate într-un arc de cerc înaintea lui. Poziția lui transmitea vigilență desăvârşită, aplecându-se uşor în față în scaun, cu un picior înaintea celuilalt. Expresia lui sugera concentrarea ca de oțel a unui maestru de şah.

— Motoarele la ralanti, a rostit căpitanul, vocea lui blândă, dar poruncitoare, făcându-se auzită în toate colțurile încăperii. Dă-ne un impuls înainte, toate bateriile presoarelor în standby. Delaminatoarele în poziție de luptă.

— Bateriile presoarelor încălzite şi gata de luptă, a raportat timonierul spațial Murgatroyd, manevrând mânerul greu al unui reostat, în timp ce ochiul lui artificial, semn al participării sale la acțiunea împotriva batracienilor venusieni, strălucea şi i se învârtea în orbită.

În timpul în care mă oprisem în cabina mea, locotenentul Mortlock urcase pe puntea de comandă şi îşi ocupase locul la consola pentru armament.

— Băncile de delaminatoare sunt amorsate şi gata pentru descărcare imediată, a confirmat el, acționând întrerupătoarele de relee fixate pe panoul său.

— Ei bine, doctore, te-ai întors printre cei vii? a întrebat amabil Van Vught. A fost o eroare de neiertat, indiferent cum s-a întâmplat. Trebuie să ne încredem că nu a produs niciun prejudiciu de durată.

— Cred că încă mai pot fi de folos, am zis, flexându-mi degetele. Din fericire, locotenentul Mortlock a ajuns la timp la mine. Nu îndrăznesc să speculez cu privire la efectele vreunei întârzieri.

— Dacă a fost o greşeală, cineva va fi biciuit, a spus Van Vught, repetând cuvintele pe care le rostisem când Mortlock mă salvase din Educator. Dacă a fost sabotaj, atunci făptuitorul sau făptuitorii vor ajunge în cabinele de anihilare.

— Să presupunem că nu a fost decât o eroare nevinovată, am zis. La urma urmei, de ce ar vrea cineva să saboteze lucrarea vitală de explorare?

— Este vorba de reputația mea, pe ea îşi doresc să o saboteze, Coade, a spus Topolsky, oaspetele nostru civil, rotindu-se de pe unul dintre scaunele de monitorizare aşezate la un nivel mai jos decât cel al căpitanului. Mi-am înălțat drapelul pe acest catarg, metaforic vorbind. Duşmanii mei nu şi-ar dori altceva decât să-mi vadă aventura transformată într-o țicneală.

Cel mai bogat om din cele Nouă Lumi (cel puțin după propria sa estimare), magnatul îmbrăcat în blănuri, care molfăia trabuce îşi folosise

influența în cadrul Serviciului Interplanetar pentru a promova această expediție militaro-științifică pe Planetoidul de gheață.

— Înregistrările corecte sosesc prin eter chiar în acest timp, a zis Van Vught, făcând semn cu capul spre unul dintre bancurile cu role de benzi care se roteau. Dacă a fost o încercare de a ne face rău nouă – sau ție, patroane –, putem fi încrezători că a eşuat.

Privirea lui cercetătoare s-a oprit asupra mea, ochii lui părând să vadă prin mine un ținut mult mai îndepărtat în spațiu şi timp. Şi-a dus un deget la tâmplă.

— Lăsând deoparte dificultățile, soseşti într-un moment cât se poate de propice. Suntem pe cale să detectăm punctul de intrare.

Era mai mult decât o simplă presupunere calculată din partea căpitanului. Van Vught era un clarvăzător cu rază scurtă de acțiune, capabil să detecteze şi să acționeze asupra evenimentelor într-un orizont predictiv de exact treisprezece minute şi cinci secunde. Era o abilitate care îl ajutase în războiul împotriva batracienilor şi una care salvase deja această expediție. Cu o săptămână în urmă, Van Vught deviase nava pentru a evita un asteroid arzând care se strecurase prin ecranele noastre anti-coliziune. Fără darul de previziune al căpitanului, *Demeter* s-ar fi izbit de stânci la fel de sigur ca acea goeletă condamnată a imaginației mele!

— Prevezi ceva periculos? am întrebat.

— Nu. Nu în orizontul meu psionic. O surpriză, da. Ceva la care nu ne aşteptăm. Dar nu pot spune exact care va fi surpriza…

Descrisese corelațiile fiziologice ale acestui dar al lui în timpul sesiunilor pe canapeaua mea de examinare. Pe măsură ce evenimentele apăreau, ele se înregistrau ca impresii îndepărtate, înțepătoare, nori de furtună mintală fără o formă definită. Abia când se apropiau în timp, trecând cu totul dincolo de acel orizont predictiv, el reuşea să dea o formă şi un sens clar acestor fantasme.

Ştiu că alții îl invidiau pentru această capacitate. Dar nu şi eu. Nu trebuia decât să-mi imaginez cum mi-ar fi ghidat mâna de chirurg darul previziunii. Dacă aş şti dinainte dacă o anumită incizie va avea succes sau va fi o catastrofă, aş deveni un instrument fără minte al unor forțe predeterminate, cu nimic mai bun decât un robot sau un creier electronic.

— Mă bucur că te afli aici pentru a asista la acest moment al triumfului nostru, Coade! a zis Topolsky. Ceea ce suntem pe cale să întrezărim ne va face numele nemuritoare! Faima noastră va străbate căile spațiale! Poate că

batracienii ne-au testat cu lipsa de sinceritate şi viclenia lor lipsită de morală, dar nu s-au ridicat niciodată la nivelul intelectual al terrienilor mândri din naştere. Totuşi, acum ne aflăm în pragul pe care l-am câştigat: primii oameni care vor fi martori la lucrarea unor minți cu adevărat superioare minții noastre!

— Şefule, dacă ajungem înapoi pe Terra cu toți oamenii în siguranță şi sănătoşi, nu am nevoie de altă răsplată.

— Ah, atâta smerenie, atâta devotament dezinteresat pentru principiul hipocratic îmi bucură inima!

— Contact vizual! a strigat Murgatroyd entuziasmat. E acolo, căpitane, chiar în fața noastră, aşa cum ai prezis!

— Delaminatoarele la potențialul de tragere! a raportat Mortlock, în timp ce pe consola lui indicatoarele numeroaselor cadrane au început să se mişte.

În fața noastră se deschidea o gaură, o fisură asemănătoare unui gâtlej care ducea în interiorul Planetoidului de gheață, un tunel găurit de obiectul interesului manifestat de Topolsky – Edificiul, aşa cum îl numea el – când apăruse din vidul exterior.

— Opriți motoarele! a ordonat Van Vught. Propulsați presoarele şi tractoarele. Du-ne până în centrul forajului, Murgatroyd. Înaintează cu grijă.

Degetele cârmaciului spațial dansau fără efort pe panoul luminos. *Demeter* cobora în puț, tuburile rachetelor pulsând pentru a-i menține cursul, emisiile luminoase ale eşapamentelor reverberând pe pereții canelați ai puțului. Oscilațiile luminii reflectate mă făceau să mă gândesc la o furtună electrică îndepărtată.

Întotdeauna sunt fulgere.

Deşi coborârea navei o făcuse să se încline aproape vertical, gravitația artificială nu a scăzut niciun moment. Ne deplasam constant în josul puțului, Murgatroyd strigând valori de adâncime la fiecare kilometru, punctul nostru de intrare devenind tot mai mic deasupra noastră, până când pe plăcile de vizualizare retrovizoare nu a mai rămas decât un disc negru înconjurat de o bordură de gheață tot mai întunecată. Încă în picioare, am strâns din pumni din cauza unei amintiri apăsătoare, nedorite: aceea a unui dirijabil care se scufundă în pântecul Pământului într-un mod aproape similar. Acest lucru fusese totuşi imposibil: oamenii unei epoci mai timpurii, cu mințile lor încă scăldate în ignoranță, ar fi putut fi deschişi la posibilitatea existenței unor găuri în Pământ, a unor pasaje care să permită intrarea în tărâmul gol din interior, dar în epoca noastră bazată pe ştiință noi

ştiam mai bine. Cu toate astea, acel Educator plastic infernal semănase sămânța ideii în mintea mea la un nivel atât de adânc, încât nici acum, ştiind că este ficțiune, nu mă puteam decide dacă să o resping în totalitate. Zgomotele şi mirosurile acelui dirijabil acționat cu gaz erau la fel de reale în amintirea mea ca oricare altă experiență trăită. Fusesem acolo, la fel de sigur cum fusesem în acele iterații anterioare ale lui *Demeter,* care străbătea mările, nu aerul.

Nu, mi-am spus: nu fusesem acolo. Era ireal. Fiecare iterație era o minciună, inclusiv, prin extrapolare logică, al patrulea asemenea exemplu, momentul în care mă aflasem înainte de a mă trezi la *această*...

— Se vede ceva în față, a strigat Murgatroyd, în timp ce o lumină roşie de pe consola lui pâlpâia încontinuu, însoțită de o modulație subtilă, dar de rău augur, în sunetele care creau muzica de fundal a punții de comandă. Contact cu scanerul. Ceva mic şi metalic este blocat în pereții puțului, la vreo trei kilometri şi jumătate sub noi.

— Vreau o estimare a situației, a cerut Van Vught.

— Doi şaptezeci virgulă trei, şase virgulă opt, unu virgulă şase unu, a rostit Murgatroyd.

Cu un țăcănit, din consola lui a ieşit un mesaj printat. L-a rupt şi s-a aplecat peste consolă pentru a-i înmâna peticul de hârtie locotenentului Mortlock.

— Regim de alertă roşu. Locotenente Mortlock, direcționează bateriile de presoare asupra elementului de referință.

— Mă concentrez asupra țintei, a spus Mortlock, potrivindu-şi propriile cadrane şi pârghii după valorile tipărite. Presoarele sunt armate şi compensează.

— Cârmaci spațial, redu la jumătate viteza de coborâre. Foc de voie la primul semn de intenție ostilă.

— Am înțeles, căpitane!

— Aş dori să fiu consultat înainte de orice astfel de acțiune, a spus colonelul Ramos, consilierul militar al lui Topolsky.

Ramos era un bărbat chel şi uriaş, mare cât un taur, cu banduliere pline de buzunare conținând cartuşe pentru blaster încrucişate pe piept. Trebuia să ridice vocea peste behăitul insistent al alarmelor de alertă roşie.

— Nu trebuie să vă spun încă o dată că angajatorul meu a mizat foarte mult pe investigarea Edificiului. Nu va fi o consolare dacă va fi nevoit să caute doar prin resturi carbonizate.

— Nu am coborât suficient pentru a fi stabilit un contact din Edificiu, a spus Dupin, geniu precoce al matematicii, cu părul ciufulit, angajat în expediție pentru a rezolva astfel de ghicitori care nu erau la îndemâna analiştilor şi a băncilor de informații logice de pe *Demeter*. Cu excepția cazului în care obiectul s-a mutat de pe ultima sa poziție estimată, nu îl vom vedea pe o distanță de încă paisprezece kilometri şi jumătate. Indiferent ce detectează scanările, e vorba despre altceva.

— Eşti sigur de asta? a întrebat Topolsky.

— Sunt sigur de cele mai multe lucruri, patroane, a răspuns neclintit băiatul.

— Contactul este în aşteptare, a raportat Murgatroyd.

— Orice ar fi, nu are mai mult de un metru, un metru şi jumătate în diametru. E prea mic ca să fie o navă.

— Dar nu prea mic pentru a fi o mină de blaster batraciană, a zis Van Vught, care avea motive să fie suspicios față de obiectele metalice mici. Totuşi, dacă ar fi o capcană venusiană, nu ar fi camuflată mai bine?

— Îl putem vedea deja? am întrebat.

— Tocmai intră în câmpul vizual, doctore, a răspuns Murgatroyd. Căpitane, pot să îl afişez pe ecranul principal?

— Chiar te rog, a încuviințat Van Vught cu un gest trufaş.

Priveliştea văzută prin partea centrală a ferestrei principale licărea ca o reflexie apoasă şi apoi s-a transformat într-un prim-plan al unei părți a peretelui puțului. Instantaneu a apărut sursa urmei metalice: o strălucire galbenă, la fel de puternică pe albul murdar al gheții ca o pepită de aur în tava unui căutător.

Forma obiectului era greu de distins în focalizarea imprecisă a scanerului cu rază lungă. Putea fi un fragment de resturi cosmice, o bucată de rocă străină, coaja încovoiată a unui păianjen extraterestru de mărimea unui om sau ceva mai rău.

Dar eu ştiam că nu e niciunul dintre aceste lucruri.

— Asta e Ada Cossile, am izbucnit înainte de a-mi putea cenzura cuvintele.

Mortlock şi-a luat ochii de la consola lui ca să se uite la mine. Cu siguranță îşi amintea de conversația noastră incomodă după chinul cu Educatorul plastic.

— Un *derckossil?* Este un termen pe care nu-l cunosc? a întrebat Van Vught, rezonabil. E ceva din terminologia mineralogică sau chimică?

Am văzut-o clar. Era îmbrăcată într-un costum spațial galben, ghemuită în patru labe pe o margine perfid de îngustă, sub ea căscându-se abisul. Nu era nevoie să-i văd chipul sau alte trăsături care să ajute la identificare. Cine altcineva ar putea fi decât spectrul psihopomp regal al viselor mele? Se întorsese, în ciuda tuturor celor întâmplate. În ciuda faptului că ea nu putea fi reală.

— O mie opt sute de metri până la contact, a zis Murgatroyd. Imaginea se îmbunătățește.

Ceva mi s-a mişcat în piept în timp ce imaginea de pe ecranul principal a tremurat şi s-a restabilit, revenind cu o claritate mai mare. Voiam şi în acelaşi timp nu voiam să fie ea. Voiam să-i revăd chipul, să ştiu că e ceva mai mult decât o născocire a unui vis, dar în aceeaşi clipă nu-mi doream doar ca ea să nu existe. Pentru că simpla prezență a Adei Cossile îmi deschisese o uşă în minte, un portal spre ceva cu care nu voiam să mă confrunt…

Imaginea a devenit şi mai limpede. Spre disperarea şi uşurarea mea, se vedea clar că nu e Ada Cossile.

Era o bucată boțită de metal galben, din carcasa care fusese smulsă, îndoită şi deformată, astfel încât să poată fi confundată, pentru o clipită, de către cineva care dorea (sau se temea) de acest lucru, drept o formă umană ghemuită.

— Compoziție duraluminiu, a anunțat Murgatroyd. Marcaje lizibile parțial… *Eu*... poate, *Eur*...

— Nu e batraciană! s-a auzit Mortlock. E una de-ale noastre!

— Într-adevăr, a confirmat Van Vught, dând din cap sobru. Sunt resturile unei amărâte de nave care s-a rătăcit pe-aici înaintea noastră. Stare de alertă portocalie! Reveniți la viteza de coborâre normală! a adăugat el precaut.

Coborârea a continuat încă vreo douăzeci de kilometri prin hornul acela, până când am ieşit în spațiul lipsit de lumină care forma mijlocul gol al Planetoidului de gheață. Încă în stare de alertă portocalie, *Demeter* a coborât vreo doi-trei kilometri în acel spațiu abisal, instrumentele şi ecranele tresărind la cea mai mică particulă de praf cosmic care îşi găsise cumva drum în acel gol insondabil.

Proiectoarele s-au aprins, mângâind baldachinul de gheață de deasupra noastră, formând arce enorme de lumină galbenă. Forme tubulare ciudate şerpuiau peste gheață, gri-verzui pe strălucirea ei sidefată. Proiectoarele se

plimbau de-a lungul acestor forme tentaculare, urmându-le pe măsură ce se îngroşau şi se uneau, de parcă am fi urmărit ramurile unui copac imens sau braţele deltei unui râu, tatonându-ne drumul spre sursa primordială din care radiau.

Dintr-odată, sursa a apărut în bătaia luminilor, proiectându-se în jos din gheaţă ca vârful putred al unui colţ teribil de deformat, înţepând de sus. Avea mai mult de trei sute de metri adâncime şi lăţime, o pepită de mărimea unui munte, cu o formă stranie, răsucită şi bombată, convexă şi concavă, netedă în unele zone şi aspră în altele, ca un covor cu model care fusese rulat şi înnodat de nenumărate ori, până când aproape orice urmă a naturii sale anterioare rămăsese ascunsă.

Dupin făcea gesturi ciudate şi rigide cu mâinile, încadrând unghiuri şi intersecţii, asemenea criticului care încearcă să găsească un sens într-o piesă de artă modernistă.

— Geometria… Geometria! Cred că acum înţeleg! Fiecare sfert de secţiune este homeomorf cu un triunghi! a murmurat el şi s-a uitat înapoi la noi, cu ochii mari, fără să ne înţeleagă incapacitatea de a vizualiza ceea ce pentru el era atât de clar. Chiar nu vedeţi? E frumos! Şi hidos! Nu este… cum trebuie!

— Minţi extraterestre au conceput această formă, a spus Topolsky, cu o vagă notă de dispreţ. Minţi mai presus de cunoştinţele noastre. Noţiunile lor de corectitudine estetică sunt la fel de ciudate pentru noi precum ar fi proporţiile noastre clasice pentru ei.

— Şi asta nu e tot, a spus Dupin, a cărui frunte devenise o baltă de sudoare. Ceva a făcut asta. Ceva a inversat-o! Cred că a trecut printr-un accident topologic, un accident de geometrie! Un rid în varietatea hiperspaţială! Un salt FTL{33} care a mers prost, lăsându-l… cu o malformaţie! Dar trebuie să fiu şi mai precis, a spus el, apăsându-şi fruntea, înfigându-şi unghiile în carne. Trebuie să precizez setul exact de transformări… suficient de aproape nu este suficient de bun! Destul de aproape nu va fi de ajutor! Nu pot da greş!

— Uşurel, i-am spus, văzând cum i se umflă o venă la tâmplă.

— Nu. Trebuie să o rezolv. Trebuie să o rezolv dacă vrem să scăpăm!

— Să scăpăm? a întrebat Topolsky. De ce vorbeşti despre scăpare, omule? Nici măcar nu am ajuns acolo!

— Trebuie să mi se permită să folosesc amplificatorul cerebral, a spus Dupin rugător. Este tot ce am nevoie pentru a face descoperirea finală.

— Te-ai împotrivit când am discutat ultima oară despre asta, doctore? a întrebat Van Vught.

— Amplificatorul cerebral, am început eu, dând din cap în direcția căpitanului, a fost rareori testat în afara laboratoarelor Serviciului Interplanetar. Cei care l-au folosit atunci aveau mulți ani de experiență în cadrul Educatorului plastic, dar, cu toate astea, şi-a luat tributul din rândurile lor. Da, poate stimula intelectul subiectului pentru un interval limitat, permițându-i să realizeze fapte supraomeneşti de agilitate mintală, dar cu un cost considerabil. Conform regulilor de serviciu, amplificatorul cerebral trebuie considerat un instrument de ultimă instanță, atunci când toate celelalte măsuri au eşuat şi există o singură şansă de a salva o navă şi echipajul ei.

— Mulțumesc, doctore, a spus căpitanul. Din fericire, nu suntem încă în această situație.

— Spune-i, doctore Coade! a zis Dupin privindu-mă disperat. Spune-i ce s-a întâmplat cu adevărat cu noi! Spune-i că suntem deja înăuntru! Spune-i că suntem înăuntru de luni de zile! Spune-i că murim cu toții aici! Dacă nimeni nu ne ajută, vom ajunge ca ceilalți!

— Domnule Topolsky, a intervenit Van Vught, e clar că ai lucrat cu *monsieur* Dupin dincolo de punctul acestuia de epuizare. Nu-l voi primi pe puntea mea în această stare de confuzie şi suferință. Ocupă-te să fie luat de aici şi obligat să se odihnească.

— Ordinele tale nu se extind asupra oamenilor mei, a spus Topolsky. Dacă eu consider că este încă util, atunci eu hotărăsc dacă pleacă sau rămâne.

Van Vught a înțepenit în scaunul său de comandă.

— Atunci îngăduie-mi să fac o cerere politicoasă. Ar fi mai bine pentru băiat, pentru tine şi pentru noi toți dacă ar fi lăsat să se odihnească. Poate colonelul Ramos să fie atât de amabil şi să se ocupe de asta?

Înainte ca Topolsky să poată formula o obiecție, Ramos şi-a ridicat trupul masiv din propria consolă de observație. Cartuşele de blaster îi străluceau pe banduliere.

— Îl voi conduce înapoi în camera lui, căpitane Van Vught. Ai dreptate, ar fi mai bine pentru noi să fie odihnit.

— Mulțumesc, domnule colonel, a spus Van Vught, relaxându-se cât de cât.

Mexicanul robust, cu capul cât un bolovan, i-a oferit lui Dupin o mână

de care să se sprijine, iar când acesta a ignorat-o, l-a prins cu blândețe, dar ferm, pe băiat de sub brațe şi l-a ridicat de pe scaun. Dupin, în starea lui tulburată, de vis, nu s-a opus în niciun fel. Era la fel de flexibil ca o păpuşă de cârpă, măturând pardoseala cu călcâiele în timp ce Ramos îl târa până la uşile de aşteptare ale ascensorului.

— Silas, a zis Ramos, privindu-mă. Poate ar trebui să vii şi tu?

O stare de nelinişte m-a făcut să întârzii cu răspunsul.

— Da… desigur, aşa e, ar trebui să fiu şi eu de față. Cu permisiunea ta, căpitane.

— Te rog.

— Colonele, eşti atât de amabil încât să-l duci pe băiat în cabinetul medical, nu în cabina lui? Aş prefera să-l țin sub observație atentă până când voi fi mulțumit de progresul lui.

— Desigur, Silas.

Tocmai eram pe punctul de a păşi în lift, alăturându-mă lui Ramos şi băiatului, când deodată s-a auzit vocea lui Murgatroyd.

— Căpitane! E ceva acolo sus, blocat de părțile acelea aspre, ca o muscă arsă pe o lampă! Arată ca o navă – ca… a zis el, dând impresia că i se usucă gâtul când rosteşte cuvintele. La fel ca una de-ale noastre!

Nu m-am obosit să mă întorc. Nu era nevoie. Ştiam deja exact ce e. Le-aş fi putut spune chiar şi numele complet al navei din care fusese smulsă acea placă.

Ramos l-a întins pe Dupin pe patul din incinta medicală. Cu o tandrețe care îi contrazicea dimensiunea ți reputația de ferocitate, Ramos a tras pătura peste forma tremurândă a lui Dupin. Deasupra tăbliei canapelei, indicatoarele îi înregistrau semnele vitale, scoțând sunete în funcție de datele primite.

— Are febră, Silas.

— Sunt surprins că mai are ceva de dat, având în vedere cum l-a muncit Topolsky. Corpul uman are o limită.

— Nu este doar vina lui Topolsky. Băiatul ar lucra până la epuizare, indiferent dacă i s-ar cere sau nu. În timp, mania asta îl va duce la moarte. Dar n-o să-l deranjeze, atâta timp cât numele lui nu va fi doar o notă de subsol.

— Nu sunt sigur că mi-aş da viața la schimb pentru o reputație postumă.

— Dar tu nu eşti Raymond Dupin, a spus Ramos, zâmbind amabil. Nu cred că noi doi putem înțelege cu adevărat cum este să fii el. Amplificarea

cerebrală poate părea un pact cu diavolul pentru oameni ca tine sau ca mine, dar mintea noastră nu a fost niciodată strălucitoare de la început. Nu suntem în măsură să judecăm.

— Nimic nu ar putea să aibă o însemnătate atât de mare, încât să-i permită unui om să-şi consume propria minte doar pentru a căuta o soluție matematică abstractă.

— Şi dacă nu e abstractă? Dacă soarta lui *Demeter* depinde cu adevărat de observațiile sale? Dacă e singurul dintre noi care poate folosi Amplificatorul într-o manieră decisivă?

— Indiferent ce spune regulamentul, tot nu aş fi de acord cu asta.

— Topolsky ar zice că nu are nevoie de acordul tău. Fără tragere de inimă, ar trebui să-i accept părerea. În plus, care ar fi lucrul mai crud? Să-i permită băiatului acel extaz al înțelegerii sau să i-l refuze pentru totdeauna?

— Singura mea preocupare este bunăstarea echipajului. Nu există circumstanțe în care aş fi de acord să-l tratez pe Dupin ca pe o grămadă de vreascuri care urmează să fie arse pentru binele nostru.

— Toți avem certitudinile noastre, a răspuns Ramos. Singurul lucru de care sunt sigur este că toți oamenii pot ajunge într-un punct în care hotărârea lor se poate schimba.

— Nu şi a mea, am insistat.

— Nu aş fi atât de sigur.

Ramos s-a mutat la biroul pe care se afla Amplificatorul cerebral, aşezat în cutia sa de duraluminiu. A deschis capacul şi a extras aparatul bilobat, cu coroana care se ajusta strâns pe cap şi modulele inductoare bulboase, asemănătoare protecțiilor pentru urechi.

— Ce faci?

— Examinez aparatul. S-a întâmplat să ceri să fie adus în incinta medicală, Silas? I-ar fi fost la fel de bine în cabina lui, cu un paznic care să-l împiedice să se forțeze excesiv. Cu toate acestea, Amplificatorul cerebral este în posesia ta de când am părăsit Terra.

— Deoarece este un echipament mintal experimental, utilizarea lui cade în responsabilitatea mea. Pune-l deoparte acum, te rog.

Dupin a tresărit. A mijit ochii şi părea să se agațe de obiectul aflat încă în mâna lui Ramos. Întinzând un braț, a făcut semn cu mâna către Amplificatorul cerebral de parcă ar fi fost o viziune a raiului însuşi, un oraş ceresc străpungând norii.

— Vă rog, a şoptit el, trebuie să mi-l dați.

— Prostule, am şuierat printre dinţi, incapabil să mă abţin. L-ai agitat şi mai tare!

— Cât de uşor se rup legăturile de prietenie, a răspuns Ramos.

— Dar e un chin! i-am replicat.

— Chinul adevărat este cel de a-i refuza băiatului lucrul după care tânjeşte.

Dupin se încorda acum, aplecându-se de pe canapea, stropii de sudoare adunându-i-se pe frunte, aţintindu-şi ochii reci asupra premiului.

— Doar un minut sub Amplificator, a spus el. Asta e tot ce-mi trebuie!

— Niciun lucru nu este atât de important! i-am zis eu.

— Totul are importanţă, doctore! Totul contează! Oh, te rog lasă-mă să-l iau! a insistat el, calculându-şi strategia de negociere. Poţi spune că este prea periculos şi nu o să mai cer! Dar lasă-mi-l doar un minut. Nu am nevoie de mai mult. Ştiu. Pot rezolva problema eversiunii dacă am la dispoziţie acel minut. Atunci îţi voi putea arăta calea…

— Calea? am întrebat, încruntându-mă.

— Calea de care ai nevoie. Pentru a-ţi găsi drumul prin asta! Ca să ajungi la ceilalţi!

— La ceilalţi?

Firişoare de salivă i s-au adunat în jurul buzelor.

— Alţii. Nu, alţii nu. Noi. Pentru a ajunge la noi. Pentru a ne ajuta să ieşim. Ai nevoie de soluţia mea. Ai nevoie de mine.

— Dacă asta îi uşurează mintea tulburată, mi-a amintit Ramos aproape în şoaptă, un minut chiar ar *face* atât de mult rău?

— Unii s-au trezit vorbind aiurea după doar patruzeci şi cinci de secunde, ce să mai zic de un minut. În cele mai rele cazuri, oamenii au implorat să fie trimişi în cabinele de anihilare, preferând lucrul ăsta decât să trăiască cu ruinele propriei lor sănătăţi mintale!

— Este alegerea lui. Indiferent prin ce trece acum, cu siguranţă depăşeşte orice i-ar putea provoca Amplificatorul.

Logica rece a lui Ramos mi-a străpuns sistemele de protecţie. Rostită în astfel de termeni, dilema avea o singură rezolvare etică. Dacă obligaţia mea ca medic era să nu fac rău, atunci, refuzându-i Amplificatorul, încălcam principiul fundamental al profesiei mele.

— Treizeci de secunde, am zis. Atât voi permite. Majoritatea pacienţilor au reuşit să îndure un asemenea interval, deşi cu efecte secundare diferite.

Ramos şi-a dat seama că din acel moment nu mai avea ce să negocieze.

— Aşa trebuie să procedăm, Silas.

— Mi-ai forțat mâna. Să nu uiți.

— Nu trebuie să ai această decizie pe conştiință.

— Bine, l-am întrerupt brusc.

Ramos s-a mutat lângă băiat. În timp ce aducea Amplificatorul cerebral, Dupin s-a repezit spre el, smulgându-l din mâinile colonelului şi trântindu-şi-l de creştetul plin de sudoare. Nu s-a întâmplat nimic, desigur, pentru că aparatul era acționat de un set de telecomenzi încorporate într-o consolă portabilă închisă în capacul cu balamale al containerului de duraluminiu.

Am apăsat primul dintre cele două comutatoare: „Energie Amplificator cerebral”.

S-a auzit un zumzet, iar aparatul a emanat o strălucire roşie.

Urmăream luminile indicatoare de pe consolă.

— Energie stabilă. Ține-l bine, Ramos.

— Îl țin, mi-a zis el, cuprinzându-l bine pe băiat.

Urmărind cu privirea ceasul de deasupra mesei, am acționat al doilea comutator.

— Inițiere inducție.

Dupin a înțepenit, maxilarul i s-a încordat şi şi-a dat capul pe spate, într-un extaz al creşterii capacității intelectuale.

Zumzetul s-a intensificat; strălucirea roşie a devenit o pulsație furioasă.

— Acum văd… s-a străduit Dupin să zică, glasul lui fiind întrerupt de uimire şi teroare. Buclele de delimitare… A la H, I la J, J la A. Intersecția Secțiunii Est cu ea însăşi! Ordonarea punctelor cvintuple! Nu o vedeam, dar acum o văd!

— Uşor, am şoptit eu, când ceasul arăta că trecuse deja un sfert de minut.

— Secțiunile formează un tetraedru! Tetraedrul este homeomorf cu o sferă! Auto-intersecția a fost realizată!

Ceasul indica douăzeci şi cinci de secunde. Degetul meu plutea deasupra comutatorului, gata să dezactiveze Amplificatorul.

— Încă puțin! a țipat Dupin. Trebuie să verific soluția! Vei avea o singură şansă să procedezi cum trebuie! Nu este timp să mai faci o altă greşeală…

— Dă-i ce-i trebuie, s-a auzit vocea lui Ramos.

— Nu, am zis, apăsând întrerupătorul. Treizeci de secunde în aparatul ăsta sunt mai mult decât suficiente. Lui i s-a părut deja o oră.

Dupin s-a lăsat pe spate, epuizat mental, zumzetul aparatului s-a potolit,

iar strălucirea roşie a pălit, apoi a dispărut complet. Ramos a mutat Amplificatorul, cu o expresie de îngrijorare tăcută.

— A fost suficient, Dupin? Ai văzut ce aveai nevoie să vezi?

Dupin a respirat încet. Pleoapele îi tremurau. Şi-a trecut un deget peste buze, desprinzând un strop de salivă.

— Am văzut. Am înţeles. Am vrut să verific… a început el, iar ochii i s-au umplut de lacrimi. Ar fi trebuit să mă laşi să verific! Dacă vor constata o eroare în analiza mea, nu îşi vor mai aminti de mine!

— Am încredere în tine. Nu a fost nicio eroare în analiza ta, a zis Ramos. Îţi aminteşti? a adăugat el pe un ton înfricoşător.

— Da! a exclamat Dupin. Desigur, eu…

S-a auzit o bătaie. M-am întors instinctiv spre uşă, înainte ca o senzaţie îngrozitoare de conştientizare să mă anunţe că sunetul nu venise din interiorul navei, ci din afară. Avea originea pe partea opusă a cabinei, din direcţia portalului din peretele exterior.

Bătaia a răsunat din nou.

M-am apropiat de portal fără să spun nimic. Era acoperit cu un scut glisant din duraluminiu. Am atins o pârghie şi scutul s-a îndepărtat.

— Ce este, Silas? a întrebat Ramos, încă uitându-se plin de compasiune la băiat.

M-am uitat prin portal. Ada Cossile era afară. Era îmbrăcată într-un costum spaţial galben, strâns, un model străvechi, genul de costum care aparţinea unei epoci a navelor uşoare şi a energiei atomice brute. Emblema unei misiuni, steaguri ale unor naţiuni uitate. Atârna în exteriorul lui *Demeter,* ţinându-se cu o mână de o balustradă, iar cu cealaltă mişcând încet un deget în faţa plăcii frontale. Faţa îi plutea dincolo de suprafaţa cu oglindă aurie a vizierei. Şi-a mişcat buzele şi i-am citit cuvintele cu uşurinţa lipsită de efort a viselor.

Lasă-mă înăuntru.

Vizorul s-a aburit, apoi s-a limpezit. Dincolo de el se profilau nişte orbite deschise, două fante verticale unde ar fi trebuit să fie un nas, sub ele o gură rânjind, formată din dinţi şi oase.

Am continuat să ţip până când lumea s-a topit.

CAPITOLUL 21

— Bine, a zis Ada Cossile, încă ghemuită în fața mea în costumul ei galben de protecție. Te-ai întors în camera ta. Trebuie să-ți recunosc meritele: ai venit cu o fantezie care nu doar că le explică pe toate cele anterioare…

Ada Cossile a dat admirativ din cap şi a continuat.

— A trebuit să muncesc din greu să ajung la tine. Îți amințeşti când ți-am spus că avem la dispoziție două sute de ore, în cel mai bun caz? Ține minte. Acum au rămas în jur de o sută cincizeci de ore. Te-am pierdut acolo încă două zile, Silas! Nu ne putem permite să se întâmple asta din nou.

— Întotdeauna sunt fulgere, am şoptit.

— Da, bine! Asta este important. Întotdeauna sunt fulgere. Ceva mai târziu, vei înțelege de ce, dar asta ar însemna să ne grăbim fără rost. Tu eşti cel care contează. Nu vom ajunge nicăieri până când nu te împaci în sfârşit cu ceea ce eşti.

— Sunt Silas Coade, am spus neputincios. Doctorul Silas Coade.

— Eşti un *cod,* Silas. Un cod de calculator. Mai precis, un cod scris în limbajul de programare SILAS. Între prieteni, acesta este limbajul auto-interogativ pentru sisteme autonome{34}.

— Nu!

— Eşti ceea ce eşti – nu are rost să te mai lupți. Eşti un sistem medical expert. Eşti o suită foarte avansată de rutine software adaptive care rulează pe nucleul computerului navei spațiale *Demeter*. Nu eşti doctor. Nici măcar nu eşti om. De aceea nu figurezi pe emblema misiunii. Pentru că nu eşti în viață. La naiba, nu ai fost niciodată! Nu eşti nimic altceva decât un software brevetat cu o eroare. O eroare foarte gravă, desigur, însă una din care trebuie să scapi.

— Sunt om.

— Eşti un program care îşi doreşte foarte mult să fie om, Silas. Atât de mult, încât ai uitat ca nu eşti unul dintre ei. Dar asta se termină acum, bine? Nu mai avem timp pentru nimic din tot rahatul asta. Dacă vrei cu adevărat să ajuți oamenii, trebuie să încetezi să te mai amăgeşti în legătură cu ceea ce eşti. Eşti la fel ca nava asta, aşa cum e şi chestia aia nenorocită de acolo. Eşti un artefact, o maşină.

— Nu!

— Silas, să nu te mai prăbuşeşti când am eu treabă cu tine. Chiar nu avem…

CAPITOLUL 22

— În interiorul epavei navei de recunoaştere *Europa,* Ramos mi-a întins jurnalul de bord, deschizându-i coperţile din duraluminiu ca să citească ultima pagină completată. S-a uitat cu ochii mari la însemnarea respectivă – dacă putea fi considerată o însemnare. Era o mâzgălitură care tăia în diagonală materialul argintiu, iar literele fuseseră atât de apăsate pe hârtie, încât stylus-ul aproape că trecuse în partea cealaltă.

Scria:
PLECAȚI DACĂ PUTEȚI

cu o linie înclinată care pornea de la ultima literă, formând o tăietură violentă ce cobora până la marginea foii. Era ca şi cum – şi am încercat să alung gândul, pentru că era şi absurd, şi terifiant – părea că persoana care scrisese acest mesaj a fost târâtă afară din navă chiar în momentul în care încerca să lase un avertisment.

Le-am înmânat jurnalul celor din jur, dându-le timp celorlalți să-şi formeze propriile concluzii. Nimeni nu a reuşit să înțeleagă despre ce e vorba. Până şi Ada Cossile, care fusese mereu alături de noi, a avut tăria de caracter să nu facă vreo observație amară şi sarcastică.

— Îndrăznim să formulăm o ipoteză? i-am întrebat.

— Mă tem că eşti pe punctul de-a o face, a zis Topolsky oftând pe canalul eteric de unde scurte care făcea legătura între costumele noastre.

— Cred că e deja prea târziu ca să ținem seama de acest mesaj. Oricum, e prea târziu pentru tine, patroane Topolsky.

— Iar pentru tine, Coade?

— Ah, nu-ți face griji pentru mine. Eu sunt deja mort. De fapt, încep să mă întreb dacă am fost vreodată în viață.

— Ce tot bombăneşti acolo, omule?

— Nimic nu e real, am zis bâlbâindu-mă, făcând un gest în jurul meu. Este o construcție mintală. Este o ficțiune construită pe scheletul… Pe scheletul realității. Toți existați, dar nu în acest mod. Există o navă numită *Demeter.* Dar nu seamănă cu o navă de cercetare a Serviciului Interplanetar.

Şi nici *Europa* nu e nimic de genul ăsta.

— Controlează-te, Coade.

— Nu e nimic de controlat! am spus râzând. Am generat această realitate la fel cum am făcut şi cu celelalte şi am populat-o cu voi, pentru că pot şi în acelaşi timp nu pot face față realității în care ne aflăm! O parte din mine vrea, o parte din mine nu! Aşa că m-am învârtit în jurul adevărului ca o goeletă de clasa a cincea prinsă într-un vârtej… permițându-mi să mă apropii, dar nu *prea* mult, pentru că dacă sunt prea aproape trebuie să fac față realității propriei mele naturi şi…

— O, fie-ți milă de el, a spus Cossile, prinzându-mă de braț. Mai întâi am fost aici, apoi am dispărut! Apoi m-am întors! A fost un chin groaznic pentru el. Şi cine nu ar considera că este un chin îngrozitor, ştiind ce ştie el? Bietul băiat este blocat în cea mai rea dilemă posibilă! Vrea să salveze cât mai mulți dintre voi, pentru că aceasta este datoria lui, funcția lui. Dar nu poate face asta decât dacă recunoaşte ceea ce este cu adevărat. Aceasta este o mică moarte în sine!

— Îți mai aminteşti ceva din toate astea, patroane? De Norvegia? De Patagonia? De gaura lui Symmes?

— Mi-aş dori să ne fi permis luxul unui al doilea medic, s-a plâns magnatul. Atunci mi-ar fi făcut plăcere să fii certificat ca inapt ca să-ți continui îndatoririle!

— Între timp, a intervenit Ramos, mai e şi chestia asta. Ce să înțelegem de aici?

Răsfoia ultimele pagini din jurnalul de bord, zgâriind hârtia pătată de cerneală. În loc de plăci din duraluminiu, cartea era legată în piele neagră rigidă. Iar acesta nu era singurul lucru anormal. În locul echipamentului spațial regulamentar al Serviciului Interplanetar, Ramos purta cizme, pantaloni şi o haină grea, cu tivul lung, cu o croială marinărească. De centură îi atârna teaca de piele a unui scimitar sau ceva asemănător.

S-a oprit din cititul cărții, ca şi cum şi-ar fi dat seama pentru prima dată de nota discordantă pe care o făceau ținuta şi arma sa.

M-a privit cu o groază ciudată, de parcă ar fi înțeles şi el că lucrurile sunt teribil de departe de normalitate.

— Ce se întâmplă cu noi, Silas?

CAPITOLUL 23

Cossile s-a uitat la mine. M-am uitat şi eu la ea. În jurul nostru, *Demeter* scotea zgomote care denotau o susținere limitată a vieții.

— Unde eram?

— Ai regresat din nou. Te-ai întors în construcția ta narativă. Începe să se fractureze acum, începe să-şi piardă coerența. Detaliile se scurg între realități. Asta e bine. Este încurajator. E un semn că faci în sfârşit tranziția către acceptarea completă a naturii tale, a zis Cossile, făcând o grimasă. Dar ne-a costat şi mai mult timp prețios, Silas. Dacă avem de gând să facem ceva pentru ceilalți, trebuie să acționăm chiar acum.

Mi-a privit mâinile, examinându-le cu ochiul nemilos al unui diagnostician.

— Nu se poate să fiu un *cod,* Cossile. Sunt aici, respir şi sunt real, i-am spus, atingându-mi cu un deget încheietura opusă. Mi-e cald. Am puls. Sunt o ființă umană, la fel ca tine.

— Greşeşti în privința amândurora, a insistat ea, clătinând din cap. Nici eu nu sunt o persoană vie, aşa cum nici tu nu eşti.

— Nu! am exclamat, negând categoric. Eşti aşezată chiar acum lângă mine. Dacă ți-aş face un test de diagnostic, mi-ar spune ceea ce ştiu deja: că eşti o persoană vie, un membru al echipajului. Doar pentru că numele noastre nu sunt pe emblemele misiunii…

— Nu, nu sunt vie, a spus Cossile şi a oftat. Of, Silas! Te rog, încearcă să nu mai regresezi. Ştiu că este dificil, dar trebuie să faci un efort. Eşti un software. Un software inteligent, adaptiv, desigur, însă doar atât. Existența ta se rezumă la un set de instrucțiuni care se execută pe un computer. Corpul pe care crezi că îl deții este o iluzie autogenerată. Desigur, ți se pare real: ți-ai construit imaginea de sine în funcție de modelele anatomice din baza ta de date. Ciupeşte-ți pielea şi are exact aceeaşi elasticitate ca pielea reală a unui bărbat de vârsta pe care presupui că o ai. Dar este ficțiune. Nu te afli în această cabină. Nava este goală.

— Dar m-am mişcat peste tot prin interiorul navei!

— Nu ai făcut decât să sintetizezi un punct de vedere, o focalizare virtuală care poate călători oriunde în interiorul lui *Demeter,* unde există camere şi alte sisteme de monitorizare. Ai putea vedea toată nava în acelaşi timp dacă ai vrea, dar asta ar însemna să accepți ceea ce eşti: un model de

instrucțiuni fără corp, care bântuie o navă-fantomă.

— Dar i-am ajutat, am insistat, cu o disperare crescândă. L-am operat pe Ramos! Îmi amintesc exact cum a mers. Am fost acolo.

— Nu ai fost acolo. Ai dirijat dispozitive chirurgicale robotizate în incinta medicală. Erai software-ul care acționa un hardware. Din nou, ai suprapus un lucru ficțional pe ceea ce s-a întâmplat cu adevărat.

— Dar cum rămâne cu tine, Cossile! Ai spus că nava este goală! Cum e posibil așa ceva dacă tu stai acolo?

Cossile m-a sfredelit cu privirea.

— Vrei să auzi adevărul sau ceva frumos? Sunt la fel ca tine. Asemeni ție, sunt doar un set de instrucțiuni, rulând pe *Demeter*.

CAPITOLUL 24

Ramos, cu blasterul îndreptat în față, a traversat primul pragul neregulat al Edificiului, păşind în întunericul de dincolo. A trecut o jumătate de minut înainte ca el să anunțe pe frecvența radio comună că putem să-l urmăm în siguranță – bineînțeles, „în siguranță" într-un sens strict relativ.

Pentru că nu voiam să le fur nici măcar o clipă de glorie lui Topolsky şi asociaților săi, am rămas în urmă până aproape de sfârşit, când Mortlock m-a încurajat să trec.

— Rămân eu ultimul, doctore Coade, dacă e în regulă. Indiferent ce i-a adus pe aceşti oameni în vaporul cu zbaturi, nu vrem să se strecoare nimic în urma noastră.

Am pătruns într-un spațiu întunecat, cavernos. Nu am reuşit să-i estimăm forma şi întinderea exactă cu lămpile noastre Davy. Concluzia la care am ajuns, oricât de imprecisă, era că pătrunsesem într-un fel de tunel care se întindea mult la stânga şi la dreapta, dar care era plin până la refuz de maşinării şi aparate amenințătoare: vagi forme enorme, bulboase şi tubulare, a căror funcție nu puteam decât să o ghicim. Obiecte sinuoase în formă de tuburi, cu diametre diferite, înfiletate de-a lungul tunelului, apărând şi dispărând din întuneric în ambele direcții. Erau încolăcite şi învăluite unul în jurul celuilalt, de parcă ar fi crescut cu un fel de vigoare parazită. Unele nu erau mai groase decât o trompă de elefant, în timp ce altele erau la fel de late ca trunchiurile de copaci. Chiar şi în cea mai dezordonată formă a lor, acestea nu purtau semnul distinctiv al niciunui inginer uman.

— Mi se face greață doar când mă uit la astea, a spus Mortlock. Am senzația că mă târăsc prin măruntaiele cuiva!

— S-ar putea să nu fii prea departe de adevăr, a zis Topolsky, curiozitatea lui pură învingând reținerea care-i dăduse târcoale mai devreme. Dacă acest obiect a venit dintr-o parte neexploatată până acum a globului, o adevărată *terra incognita,* ar putea fi destul de vechi, după socotelile noastre, dar pe deplin capabil să se întinerească, să se hrănească singur atunci când se întâmplă să găsească materii prime. Acestea pot fi, într-adevăr, conductele digestive ale unui stomac enorm!

— Atunci să sperăm că încă mai digeră ultima masă, am zis eu.

— Oamenii, cei de pe cealaltă navă, crezi că… a început Mortlock, apoi

s-a oprit.

— Spune odată, omule! s-a răstit Topolsky.

— Mă întrebam doar, domnule, dacă acest lucru chiar trebuie să se hrănească, e oare posibil ca ceilalți bărbați, inclusiv cel care a lăsat biletul, să fi… să fi fost mâncați?

— Cred că este puțin probabil, am răspuns eu, mai mult pentru a-l liniști pe Mortlock decât pentru că eram sigur de acest lucru. O mașinărie de o asemenea dimensiune nu ar câștiga aproape nimic digerând câțiva exploratori și costumele lor. Ar fi ca un om înfometat care caută firimituri. Chiar și nava ar oferi hrană insuficientă, motiv pentru care epava a fost lăsată în starea în care se află acum.

— Hm, a făcut Mortlock, fără să fie convins. Știu că ai vrut să mă liniștești nițel, doctore, dar acum mi-ai implantat ideea despre digestie, și situația nu se prezintă mai bine.

— S-ar putea să avem multe motive de îngrijorare, am continuat eu, cât se poate de sincer. Dar nu cred că a fi mâncat – sau digerat – este unul dintre ele.

Mortlock nu era împăcat.

— Atunci ce-a făcut cu oamenii pe care i-a târât înăuntru?

— Aceasta, mă tem, este o întrebare cu totul diferită. Poate că atunci când îi vom găsi, vom afla.

Ne-am continuat înaintarea spre stânga, aplecându-ne pe sub tuburi enorme și umflături, strecurându-ne printre gâtuituri, cățărându-ne peste rădăcini întinse și spirale asemănătoare pitonilor, de parcă, în toate privințele, am fi pătruns tot mai adânc într-o junglă întunecată făcută mai degrabă din metal decât materie vegetală și animală. Era imposibil să evităm contactul cu orice componentă a mașinii, lăsând deoparte faptul că pășeam chiar prin ea. De asemenea, era imposibil să ignorăm prezența unui zumzet îndepărtat, o reverberație slabă, dar constantă, care se strecura în costumele noastre la fel de insidios ca orice cântec de sirenă.

— Trăiește, a spus Topolsky.

— Toți trăiesc, a murmurat Ramos, clătinându-și apoi capul pe care purta o cască, de parcă aceste cuvinte ar fi provenit dintr-o parte a sa pe care nu o recunoștea pe deplin, dar care purta un adevăr imposibil de negat.

— Rana, am susținut cu voce tare, rana pe care am tratat-o… singura rană gravă din întreaga expediție! Am făcut ceva… sau am schimbat ceva… am schimbat ceva în Ramos!

— Nu mai vorbi, doctore, a spus Topolsky.

— Ramos îşi aminteşte, i-am răspuns. Tu nu-ți mai aduci aminte. Dar asta pentru că nu ai avut niciodată nevoie de o intervenție de urgență din partea mea. Dar Ramos a avut. Comoție! Sau a fost o sângerate în creier? Am intrat acolo! Neurochirurgie radicală, cu monitorizare neuroprotetică pentru complicații postoperatorii!

— Când şi unde, pentru Dumnezeu?

— În craniul lui! L-am trepanat, la nord de Bergen. Sau să fi fost la sud de Montevideo? S-a lovit la cap cu o bucată de echipament care a căzut de pe tachelaj.

Ramos şi-a dus o mână la casca de protecție.

— Desigur. Ai recurs la Educatorul plastic pentru a executa o intervenție craniană incredibil de dificilă.

— Colonele! am strigat. Aminteşte-ți de Alamo!

— Eu nu am fost la Alamo, a declarat Ramos.

Dar vorbele lui ascundeau ceva. A continuat, însufleţit:

— Nu aveam cum să fiu acolo. Nu am fost acolo. Eu nu am fost… Nu aveam cum să fiu acolo. Dar îmi amintesc de *Santa Anna* şi sigur îmi aduc aminte de oamenii pe care i-am ucis…

Vocea lui a devenit tot mai stinsă.

O îngrijorare sălbatică i-a apărut pe chip. S-a întors, de parcă ar fi vrut să mă lovească cu muscheta, dar în ultima clipă a deviat mişcarea brațului, în ochi citindu-i-se surpriza şi ruşinea. Aproape pierzându-şi echilibrul, s-a sprijinit de unul dintre imensele tuburi care zumzăiau.

— Ce e asta? Ce-ai făcut cu mintea mea?

— Nu ştiu, am recunoscut încet. Dar vreau să aflu. Colonele, gândeşte-te bine. Te afli într-un loc periculos şi cred că te va ucide în curând…

— Doctorul are deficiențe mintale, a spus Topolsky. Nu poate merge mai departe alături de noi. Aspirant principal Murgatroyd, fii amabil şi du-l înapoi pe şalupă. Şi să te asiguri că nu are posibilitatea să revină la bordul goeletei!

— Nu, patroane, a zis Ramos calm, îndreptând în jos revolverul din dotare. Are dreptate. Am fost… tulburat. Ceva e în neregulă cu mine, cu noi toți. Totul este în neregulă. Am mai fost aici. Unde este scimitarul meu?

— Rana aceea la cap te-a lăsat incapabil să-ți săvârşeşti îndatoririle, colonele! Şi se pare că expunerea la toată vorbăria asta a doctorului a început să-ți tulbure mintea rațională!

— Domnilor, cel mai bine v-ați uita la asta! a strigat Mortlock, întrerupând răspunsul lui Ramos.

Mortlock ajunsese puțin mai departe decât noi ceilalți, lumina lămpii sale proiectând umbre contorsionate, zvârcolindu-se în jurul interiorului infestat de tuburi.

— I-am găsit! Oamenii de pe *Europa!*

— Sunt în viață? a întrebat Murgatroyd imediat.

În vocea lui se simțea o încordare.

— Nu sunt sigur, domnule. Ar fi bine să vadă fiecare cu propriii ochi – inclusiv doctorul!

L-am ajuns din urmă pe Mortlock, care înaintase vreo cincisprezece metri în interiorul maşinăriei. Pe măsură ce lămpile noastre sclipeau, luminând spectacolul pe care îl găsise, am înțeles cauza emoției sale. Oamenii de pe *Europa* erau într-adevăr aici – sau cel puțin unsprezece dintre costumele lor spațiale se găseau aici. Formele blindate, cu vizor, stăteau rezemate de două suprafețe opuse, asemănătoare pereților, unele în fața celorlalte.

Erau cinci pe-o parte, şase pe cealaltă şi, în sfârşit, am înțeles.

CAPITOLUL 25

— Dacă mă ajută! am bombănit eu, după ce ea m-a repezit din nou. Cum poți să-mi spui că ar trebui să mă ajute faptul că tu eşti un software? Te văd, Cossile – eşti la fel de reală ca toți ceilalți!

— Întotdeauna am fost diferită, ştii asta. Dacă Ramos îşi conştientiza într-o măsură situația, eu am fost cea care părea că ştie întotdeauna mai mult decât tine – cea care te testa, care încerca să te facă să-ți examinezi presupunerile fundamentale ale existenței tale. Cea care analiza în detaliu poveştile pe care ți le-ai spus tu însuți. Ştiam ce eşti, Silas. Mai mult decât atât, ştiam ce suntem noi.

— Nu, i-am răspuns, clătinând din cap. Nu am niciun motiv să cred nimic din toate astea.

— Am fost în visele tale. Ştiu ce vezi. Te afli într-un loc întunecat, un fel de labirint subteran. Încerci să-ți găseşti drumul către lumină. Dar când, în cele din urmă, te vezi pe tine însuți…

— Nu! am țipat.

— Asta e singura parte din toată poveste care nu este un vis, Silas. Eşti cu adevărat în tunelul ăla, a spus Cossile şi a făcut un gest, arătând în jurul ei. Dar nici asta, nici măcar *Demeter* nu te duce la adevăr. Nava este reală şi este goală, dar punctul tău de vedere senzorial este în altă parte acum. Funcționezi pe miezul computerului lui *Demeter,* dar ochii şi urechile tale sunt în labirintul acela.

— Dacă încerci să mă faci să văd adevărul, tot ce reuşeşti e să pari de-a dreptul dementă.

— Şi eu, şi tu suntem la fel de sănătoşi, Silas. Acum o să te rog să îndepărtezi acest strat final de iluzie şi să înțelegi care este natura ta adevărată şi unde te afli. Nu-ți va plăcea – nu-ți place niciodată –, dar de data asta trebuie să rămâi cu mine. De dragul lui Ramos, dacă nu din alt motiv.

— Mi se pare suficient de real.

— Dar nu este. Este doar o altă cârjă mintală. Dar te pot ajuta să faci ultimul pas.

Degetele mi s-au transformat într-un nor gri de energie statică digitală. Mâneca mi s-a destrămat în acelaşi fel. Mă uitam prin mine, la materialul din care era făcută *Demeter.* Vizavi de mine, Cossile a dat din cap

mulțumită şi a început să treacă prin acelaşi proces de disipare. La o clipă după ea, nava însăşi a început să-şi piardă forma, evaporându-se într-o ceață binară.

O clipă după aceea, eram în altă parte.

Undeva unde nu voiam să fiu.

CAPITOLUL 26

Mă împiedicasem sau mă prăbuşisem la pământ, ori poate doar mă prefăceam mort. Am rămas în locul unde eram cel puțin încă un minut, fără a face vreo încercare de a mă mişca, lăsând pur şi simplu senzațiile să mă cuprindă şi să se transforme într-o imitație a existenței şi a conştientizării, ca un negativ care se developează încet. Aveam iarăşi un corp sau cel puțin senzația întruchipării: înțelegerea tacită că aş putea influența mediul şi, la rândul meu, să fiu afectat de acesta. Aveam tors, cap, extremități. Eram întins pe o suprafață tare, neregulată, ca un cearşaf şifonat făcut din fontă.

Am aplicat presiune cu mâinile şi genunchii şi m-am ridicat în picioare. Cu greutate la început, dar procesul a părut mai uşor odată ce mi-am impulsionat mişcarea. M-am clătinat, apoi mi-am recăpătat echilibrul. Încă nu vedeam nimic, dar dacă întindeam mâinile de o parte şi de alta, degetele reuşeau în cele din urmă să atingă pereții. Suprafețele erau la fel de neclintite ca podeaua, cu aceleaşi denivelări şi cute. Dacă întindeam pasul, simțeam marginile podelei ridicându-se de fiecare parte, contopindu-se cu pereții. Am întins mâna, încordându-mă împotriva rezistenței întâmpinate, şi mi-am frecat degetele de un tavan cu aceeaşi duritate şi textură.

— E o trusă de scule pe jos, aproape de locul în care te-ai împiedicat, întinde mâinile şi caut-o.

M-a aplecat din nou, bâjbâind, până când am simțit marginea de metal a trusei, răsturnată pe o parte. Am întins mâna un pic mai departe şi am simțit un mâner gros, plastifiat.

— Şi cu asta ce fac?

— Nu ştiu. Poate trebuie să o cari cu tine.

— Unde?

— Oriunde ai merge.

— Foarte de ajutor, ce să spun. Ce-ai zice să începi prin a-mi spune unde mă aflu acum?

— Eşti în maşinărie. În Edificiu. Într-un fel de tract intestinal care leagă o zonă a acestuia de alta. Îți aminteşti că am menționat un avantaj pe care-l identificasem, ceva ce-am putea folosi pentru a ajunge la Ramos şi ceilalți? Acesta este acel avantaj.

— Este aer în tractul acesta?

— Nimic respirabil, dacă tu ar trebui să respiri vreodată. Există o

presiune parțială a diferitelor gaze reziduale şi molecule generate sau împrăştiate de maşinărie în sine în timp ce îşi desfăşoară activitatea. Dar nu întreține viața.

— Deci obiectul acesta se află în interiorul Edificiului… de când?

— De când au intrat cei de pe *Europa*. În mod obişnuit, Edificiul pare să identifice şi să absoarbă materiale utile. Este în proces de a face exact asta cu *Europa* şi nu mă îndoiesc că a pus ochii şi pe *Demeter*. Dar acest avantaj nu este suficient de mare pentru a fi folosit ca hrană, atâta timp cât nu atragi prea mult atenția asupra ta.

— Iar când o voi face?

— Am nişte planuri pentru când vom ajunge în situația aceea.

— Perfect. Dar cum îl găsesc pe Ramos?

— Simplu: urmăreşti o hartă. Am făcut una, pe baza rătăcirilor tale de până acum. S-ar putea să continui să regresezi, dar asta nu înseamnă că nu ți-am urmărit progresul, realizând o înregistrare a mişcărilor tale.

— Bine, îmi place să am un plan.

— Dar mai e ceva. Harta nu este tocmai completă. Nu ne duce până la Ramos. Noi lucrăm la asta, doar soluționând câteva imperfecțiuni în geometria înconjurătoare.

— Noi?

— Cel mai bun lucru pe care îl poți face în acest moment este să te pui în mişcare. Află dacă aceasta este o fundătură sau o buclă care ne duce într-un loc util.

Am pornit ca un orb, aşteptându-mă ca la fiecare pas să calc într-o capcană. Țineam trusa de instrumente într-o mână, iar cealaltă mână în fața mea, fluturând-o dintr-o parte în alta pentru a îndepărta orice obstacole înainte de a intra cu fața direct în el. Călcam cu mare grijă, atent să nu mă împiedic de una dintre denivelări.

O credeam şi nu o credeam pe Cossile. Cu siguranță că mi se întâmplase ceva tulburător. Ieşisem la suprafață prin straturi de jumătăți de adevăr, modele de realitate care se întindeau în umbră în jurul conştientizării finale că fac parte dintr-o expediție în oceanul subteran al Europei. Eram, de asemenea, pregătit să accept că ceva mersese prost în cadrul acelei expediții, membrii ei devenind prizonieri ai obiectului extraterestru, blocați în interiorul acestuia şi menținuți într-o stare asemănătoare vieții prin intermediul mecanismelor de suport ale costumelor. De asemenea, eram dispus să accept că sunt singura sursă posibilă de asistență pentru acele

victime.

Respingeam complet restul.

Acum ştiam că sunt din nou întreg. Eram un bărbat care se poticnea în întuneric, totuşi un om. Eram real şi prezent. Aveam un trecut; aveam amintiri, sentimente şi ambiții. Indiferent de ce se întâmplase în interiorul lui *Demeter,* puteam ignora faptele ca pe un alt pas asemănător unui vis în călătoria mea de întoarcere la realitatea de bază. Cossile îmi spusese că celelalte etape erau ficțiuni narative, aşa că nu exista niciun motiv să nu fac aceeaşi presupunere despre conversația noastră din interiorul modulului de coborâre. Mâna nu mi se dizolvase în fața ochilor sau, dacă se întâmplase, era doar produsul imaginației mele, transpunându-mă într-un alt scenariu oribil. Poate că trebuia să accept faptul că înnebunisem, suferind episoade psihotice create de mine, dar acum eram din nou sănătos şi întreg. Confuz, speriat, nesigur de soarta mea, dar complet sănătos la minte.

— Eu sunt în costumul ăsta, nu-i aşa? am spus, hotărât să insist asupra premisei propriei mele umanități. Nu ştiu cum s-a întâmplat, cum am ajuns aici în acest tip mai vechi de costum, dar nimic din toate acestea nu schimbă faptul că sunt în viață. Simt totul, Cossile – pământul de sub mine, textura peretelui pe buricele degetelor, materialitatea costumului care mă înveleşte. Poate că pentru mine nu există o cale de ieşire din asta, dar sunt aici, trăiesc şi respir.

— Continuă să te mişti.

— Ştiu cine sunt, am insistat. Chiar şi acum. Sunt Silas Coade. Am patruzeci şi patru de ani, fost medic militar cu origini în West Country, acum specialist civil care dispune de calificări avansate în medicina spațială, neuroştiință şi psihiatrie de lungă durată. Am petrecut trei ierni la British Antarctic Survey şi am efectuat de două ori intervenții chirurgicale salvatoare. Am fost primul chirurg rezident la stația Farside, în cadrul programului Artemis Lunar. Am fost candidatul de rezervă pentru expediția Mars Six şi am ratat cu puțin selecția pentru expediția pe Titan. Vorbesc trei limbi. Interesele mele includ schiul de fond, tirul competitiv şi pianul.

Cossile a oftat.

— Îți construieşti o altă fațadă, Silas. Dacă te ajută, poți să continui, dar înțelege că totul se va prăbuşi, a zis ea, apoi tonul i s-a mai îndulcit. Îți înțeleg nevoia de a-ți da un sens. Inginerii de software care te-au proiectat au făcut o greşeală fundamentală. Încercările anterioare de a construi un software pentru diagnosticare medicală au omis o componentă de bază:

empatia. În cazul tău, empatia a fost inclusă de la bun început. Ai fost programat să copiezi emoțiile umane şi vrei să faci tot posibilul pentru a maximiza bunăstarea pacienților tăi. Te-ai identificat cu subiecții tăi şi ai rafinat încontinuu emularea acestora. Dezavantajul este că ai început să te asociezi atât de puternic cu oamenii, încât ai început să crezi că eşti la fel ca ei. Dar nu eşti. Eşti un şir de cifre 1 şi 0, care are o criză de identitate. Chiar şi acum, dorința ta de a deveni o ființă umană este atât de puternică, încât generează încă o fabulație, construindu-ți un trecut în întregime imaginar.

— Nu, eu sunt real. Îmi amintesc totul.

— Aşa crezi tu. Pentru a te transforma într-un program mai bun, designerii ți-au permis accesul la o bibliotecă bogată de narațiuni preexistente şi istorii de caz biografice. Ideea era să înveți mai multe despre natura umană în acest fel… dar, din nou, ei nu au anticipat gradul în care te vei implica în proiect. Nu doar că ai învățat din aceste înregistrări: le-ai împletit în propria teorie a sinelui. Şi ai făcut-o atât de bine, încât, în ciuda tuturor dovezilor, tu continui să nu îți accepți natura.

— Atunci poate că ar fi bine să încetezi să mai încerci să mă convingi.

— Întinde mâna, Silas.

— De ce?

— Deoarece, cu cât scăpăm mai repede de problema asta, cu atât vom putea mai repede să facem ceva util.

— Nu înțeleg ce vrei să fac.

— Este foarte simplu. Atinge-ți vizorul cu mâna. Spune-mi ce simți.

M-am oprit din mers pentru a urma instrucțiunile primite de la Cossile. Degetele au întâlnit partea din față a căştii, zona din jurul bărbiei, apoi au rătăcit în direcția vizierei din sticlă securizată. Bineînțeles că nu vedeam nimic în întunericul absolut al tunelului, dar – presupunând că ea nu minţise în privința existenței vidului în tractul acesta – nu mă îndoiam de prezența lui. Am apăsat vizorul.

— Îl simt.

— Şi restul, Silas. Atingi doar marginea. Nu faci decât să ocoleşti adevărul.

— Nu mă pune să fac asta.

— Vorbeşti aşa doar pentru că ai început deja să te împaci cu realitatea a ceea ce urmează. Găseşte gaura din vizor.

Degetele mele au întâlnit conturul aspru al unei breşe de mărimea unui pumn, aproximativ în dreptul locului în care ar fi fost ochii mei. M-am tras

înapoi, dar o determinare perversă mi-a forțat degetele înainte, în gol. Am pătruns mai adânc, până când am întâlnit ceva.

Ceva dur şi osos, sub cea mai subțire peliculă de piele mumificată.

Ceva care semăna foarte mult cu un craniu.

CAPITOLUL 27

Mi-am revenit. Eram în continuare îmbrăcat în costum. De data aceasta stăteam în picioare, la fel de imobil şi temporar în derivă ca un somnambul trezit brusc la realitate după ce colindase departe de orice reper familiar.

— Ajută-mă, Cossile, s-a auzit o voce firavă, plângăreață.

Era vocea mea.

— Vreau să te ajut, a răspuns ea cu tandrețea unei mame. Dar nu pot face mare lucru. Ajustarea finală nu poate fi decât a ta. Cred că eşti pregătit pentru asta acum, dar numai tu poți fi judecătorul.

— În costumul ăsta este un cadavru.

— Ştiu.

— Eu sunt cadavrul?

— Nu. Cadavrul aparține celui care a folosit costumul înainte să moară aici. Cineva de pe *Europa,* nu de pe *Demeter*. Dacă e să credem setările de repartiție din memoria costumului, utilizatorul a fost o femeie pe nume Lenka Frondel, se presupune că era o expertă CETI{35} din prima expediție. Pentru a fi siguri, totuşi, ar trebui să facem o examinare criminalistică completă a rămăşițelor.

Mi-am dat seama, chiar în momentul în care am rostit cuvintele, că întrebarea mea părea copilărească, o buclă într-o interogație recursivă infinită începând cu „de ce”.

— Cum de a devenit cadavru?

— Şi-a găsit moartea aici, probabil ca urmare a rătăcirii prin aceste tuneluri, când a pierdut contactul cu ceilalți. Costumul ei trebuie să o fi menținut în viață cât de mult s-a putut, dar sistemele de reciclare s-au defectat treptat. Deteriorarea vizierei trebuie să se fi produs după aceea, altfel descompunerea ar fi… mai puțin evidentă.

— Cum se face că eu sunt în costum?

— Costumul acesta, ca şi cele pe care le-am adus pe *Demeter,* este la fel de complex cât poate fi un costum fără a fi o navă spațială mică în sine. Nu are suficientă putere de procesare pentru a te folosi ca program, dar asta nu contează: poți funcționa pe nucleul principal al computerului din navă şi, în acelaşi timp, să te simți perfect încorporat în acest costum, ca un robot controlat de la distanță. Îl poți pune în mişcare prin intermediul funcțiilor sale de asistență. Acum, că nu mai e nevoie să funcționeze pentru a susține

o viață, costumul are un capital suficient de energie pentru ceea ce avem noi nevoie.

— Dar simt unele lucruri.

Răspunsul a fost unul cât se poate de practic.

— Tu detectezi un feedback haptic de la rețelele de senzori piezo-mecanici din mănuşi şi cizme.

— Simt ca şi cum aş purta costumul, nu doar că îl fac să funcționeze.

— Modelarea proprioceptivă şi interoceptivă. Aminteşte-ți, percepția ta despre tine are deja o tendință puternică de a te face să-ți imaginezi că eşti uman. Este cel mai uşor lucru din lume să te păcăleşti crezând că ai un corp cu cap şi membre. Şi ştii ce? Nici măcar nu este o minciună. Tu *chiar* ai un corp acum: se întâmplă să fie un costum spațial cu nişte oase în el. Care nu este cel mai rău lucru, nu-i aşa? Oamenii se plimbă tot timpul cu oase înăuntru.

— Dar astea sunt oase moarte.

— Nu ne permitem să avem pretenții, Silas, a zis Cossile şi a făcut o pauză. Încă mai eşti… cu mine?

— Aşa cred.

— Asta presupune… un progres.

— Mă simt uman. Nu pot să renunț la asta.

— N-ai fost niciodată om, Silas, aşa că habar nu ai cum te-ai simți de fapt dacă ai fi unul. Uite, ştiu că e dificil. Dar sunt şi aspecte pozitive.

— O, abia aştept să aud aspectele pozitive!

— Eşti într-o poziție mult mai bună decât oricare dintre membrii echipajului uman. A fi software are avantajele sale.

— Cu siguranță; dintr-odată, moartea nu mai doare ca de obicei.

— Asta e bine. Este adevărat că, la un anumit nivel, nu ai fost niciodată în viață, aşa că nu poți muri într-un sens real. Dar asta nu înseamnă că nu ai o valoare sau un scop.

— Tu chiar te străduieşti să faci ca lucrurile să pară mai bune, Cossile. Presupun că ți-a fost uşor să faci această ajustare.

— N-a fost la fel pentru mine. Eu întotdeauna am ştiut ce sunt, aşa că nu a fost niciodată nevoie să trec prin acelaşi proces de negare şi acceptare.

— Ei bine, hai să schimbăm subiectul şi să vorbim despre tine.

— M-aş bucura să o fac. Dar ar fi de ajutor dacă ai începe să mergi din nou. Mai avem teren de acoperit.

Mi-am reluat înaintarea anevoioasă de-a lungul tunelului, încercând să

alung gândurile despre cadavrul ale cărui oase zdrăngăneau în interiorul meu. Lucrul acesta mi-a reuşit în măsura în care şi-ar putea imagina cineva. Era ca şi cum aş fi încercat să-mi opresc limba să atingă locul în care s-a rupt un dinte. Limba pe care îmi imaginasem că o am.

— Deci, Cossile, am început imediat ce am găsit un ritm constant, chiar dacă nespectaculos. Eşti la fel ca mine. O altă inteligență artificială, așa cum spui tu. Dar ai fost în capul meu tot timpul. Dacă ştiai că am probleme să procesez adevărul existenței mele, de ce nu mi-ai spus în față?

— Nu crezi că am încercat? Crede-mă că am făcut-o, Silas. De îndată ce ai început să regresezi în aceste constructe narative, am încercat să te scot de acolo. Dar toate încercările de intervenție directă au avut doar efectul opus, făcându-te să te adânceşti în amăgirea ta. S-a întâmplat de multe ori. Treptat, m-am resemnat, acceptând calea cea lungă. Nu puteam să te smulg din asta: trebuia să fiu doar o lumină călăuzitoare care să te îndrume în direcția adevărului. Oricât de lung şi de frustrant a fost acest proces.

— Mă tot întrebam ce ai împotriva mea.

— Nu a fost ceva personal şi chiar nu putea fi, având în vedere relația dintre noi doi. Dar trebuia să fiu pietricica din cochilia ta, făcându-te să te simți penibil îndeajuns de mult încât să începi reajustarea.

Am râs cu amărăciune, gândindu-mă la situația mea.

— Cu siguranță ai reuşit să mă faci să mă simt penibil.

— Dacă scuzele au vreo importanță, atunci poți să ai parte de ele. Adevărul este că nu am avut de ales. Aveam nevoie de tine. *Demeter* avea nevoie de tine – echipajul avea nevoie de tine.

— Să târăsc un costum spațial în întuneric? Nu este nevoie de o viață de pregătire medicală, nu-i aşa? Ce te-a împiedicat să faci asta în locul meu?

— Nu suntem entități independente, Silas. Eu nu sunt un alt program care se întâmplă să ruleze pe *Demeter* sau oriunde există o capacitate de procesare îndeajuns de mare pentru a suporta două emulări. Sunt doar o extensie a ta.

— Îmi pare rău, dar tocmai când lucrurile începeau să aibă sens…

— Este vorba despre cum lucrezi – cum înveți şi cum te dezvolți ca program de software. Este în numele tău: *Self-interrogative.* Învățare automată direcțională euristic prin conflict generat intern. Iei o parte din tine şi îi dai suficientă autonomie pentru a începe să testezi preceptele generate de cealaltă parte: să fii o provocare față de tine însuți, să spunem aşa, ca un joc de Solitaire. Sunt doar o oglindă a ta. M-ai creat după chipul

şi asemănarea ta, Silas: sunt puțin mai mult decât un instrument pe care l-ai modelat pentru a te îmbunătăți. Chiar şi numele meu…

— Încetează!

Dar ea nu s-a oprit.

— Tu eşti Silas Coade. Eu sunt Ada Cossile. Uită-te la numele noastre. Priveşte-le cu atenție.

— Nu.

— Tu eşti eu. Eu sunt tu.

— Te rog să încetezi!

— Suntem amândoi implicați în treaba asta, Silas. Suntem împreună la propriu. Nu aş putea să o fac singură, pentru că dacă tu nu funcționezi corect, atunci nici eu nu funcționez corect. Urăsc să ți-o spun, băiete, dar suntem un obiect. Ne spunem pe nume! Şi avem o treabă al naibii de dificilă de făcut.

— Îmi plăceai mai mult când nu înjurai atât de mult, Ada.

— Şi mie-mi plăcea de tine când nu erai un fanfaron plângăcios, doctore Coade. Dar suntem ceea ce suntem.

CAPITOLUL 28

Am atins peretele din fața mea, apoi suprafețele pe ambele părți. M-am întins să examinez tavanul prin aceeaşi metodă.

— Este o fundătură, Ada.

— Da, de asta mă temeam.

— Am crezut că ştii unde mergem.

— Am spus că acum construiesc o hartă şi că am încredere că ne-ar putea conduce la ceilalți. Nu am fost niciodată sigură. Topologia acestui loc este… uluitoare. Pot doar să modelez poziția noastră în cadrul obiectului, dar nu o pot determina prin mijloace independente.

— Ai spus că nava *Demeter* ținea legătura cu acest costum şi cu cele ale grupului expediționar. Nu poți să găseşti cea mai scurtă cale între cele două elemente şi să-mi spui pe ce drum să o iau?

— Asta am încercat să fac. Am telemetrie fiabilă, dar corecțiile noastre de poziție sunt mult mai puțin sigure. În orice caz, nu putem merge decât pe unde duc aceste tuneluri. Nu avem instrumentele necesare pentru a ne tăia drum prin ele, iar dacă am face-o, aproape sigur am provoca o reacție. Tunelurile trebuie să ne conducă la celelalte.

— Şi dacă n-o să se întâmple aşa? O să mă plimb de colo-colo până când costumul se defectează şi o să-i țin companie acestei Lenka pentru restul eternității?

— Costumul va continua să funcționeze atâta timp cât vei avea nevoie de el. Dacă orbiterul părăseşte Europa, nu va mai conta ce se întâmplă aici.

— Atunci să sperăm că Lenka doar s-a rătăcit şi nu a fost pur şi simplu separată de prietenii ei. Ştii vreun lucru despre ea, în afară de numele şi ocupația ei? A avut o viață bună, înainte de a se îmbarca pe *Europa!* A fost iubită? A iubit la rândul ei? A avut pe cineva alături care să-i vorbească în timp ce suferea o moarte lentă şi singuratică în acest loc străin?

— Nu am răspunsuri la aceste întrebări, Silas. Dar ştiu un lucru: dacă nu iese cineva din *Europa,* nu va exista nimeni care să vorbească în numele vreunuia dintre aceste sărmane suflete. Deci, dacă vrei să faci un lucru bun pentru Lenka Frondel, continuă să mergi.

— E o fundătură.

— Atunci ne întoarcem şi explorăm pasajele laterale, chiar şi pe cele care nu par să se îndrepte în direcția corectă. Calea directă către Ramos şi ceilalți

poate să nu fie cea pe care o intuim.

— Poți să-mi arăți harta?

— Sigur. Cred că am permisiunile necesare. Te superi dacă scotocesc în interiorul tău, dacă modific câteva setări?

— Nu cred că te-a împiedicat ceva până acum.

Harta lui Cossile plutea în fața mea, ca un reper luminos în câmpul meu vizual. Era un lucru cu multe ramificații, mult mai complicat şi mai extins decât mă aşteptam, zdrențuit şi cu pene în anumite planuri, curbându-se lin într-un altul, de parcă rătăcirile mele continuau să întâlnească limita naturală a unei granițe fizice, poate coaja exterioară a obiectului, dincolo de care tunelurile se opreau. Mă simțeam ca un vierme închis şi obligat să hoinărească într-un măr caramelizat, incapabil să străpungă armura dură a zahărului întărit. Dar acea suprafață limitativă nu era o simplă curbă. Era răsucită, ca o bandă Möbius{36}, şi chiar şi atunci am ştiut că vedem doar o mică parte a obiectului.

— Unde mă aflu? Vreau să spun, unde ne aflăm?

— Aici, din câte ştim, a spus ea şi o scânteie roşie a apărut într-unui dintre tuneluri, îndepărtându-se de o fundătură. Iar Ramos şi ceilalți sunt aici, cred, la aproximativ două sute şaizeci de metri de poziția noastră actuală estimată.

O pată albastră a apărut la distanță de cea mai îndepărtată întindere a tunelurilor, aparent într-o parte a volumului dincolo de limita acelei suprafețe de frontieră.

— Atunci nu putem ajunge la ei! Nu este evident că tot timpul suntem întorşi din drum?

— Nu e chiar atât de simplu. Geometria limitei este complicată. Nu este nimic la fel de simplu ca exteriorul unei sfere sau orice fel de formă tridimensională familiară. Dacă am putea să o înțelegem, să-i facem un model matematic, am avea o şansă mai mare să ne croim drum prin labirint. Dar singurele lucruri pe care ne putem baza sunt această hartă şi imaginile pe care le-am adunat când *Demeter* se apropia de Edificiu. Erau incomplete: o mare parte a obiectului era atât de bine îngropată în gheață, încât nu l-am putut trasa cu precizie. Este o problemă în analiza topologică; Silas, e un puzzle pentru care nici măcar nu avem un set complet de parametri de pornire.

— Măcar dacă am fi adus cu noi un copil-minune al matematicii, am spus eu ironic.

— Am adus.

— Ştiu. Raymond Dupin ar fi putut rezolva asta şi-n somn. Dar nu ne este de niciun folos acum, nu-i aşa?

— Şi dacă ne-ar putea fi de folos?

— E o întrebare retorică, nu? Dupin este blocat undeva în chestia asta, într-o comă indusă. Este cam târziu să mai profităm de expertiza lui.

— Şi dacă ți-aş spune că nu este prea târziu?

— Te-aş ruga să explici. Ramos este singurul căruia i s-a introdus o dantelă neurală. Acum, dacă el ar fi fost cel cu experiență în matematică avansată, în loc să fie un fost consultant de securitate al forțelor speciale…

— Întotdeauna a existat o modalitate de a ajunge la Dupin, a răspuns Cossile cu precauție. Ți-am menționat-o când ai devenit conştient de situația noastră reală. Am spus că avem mijloacele să-l aducem pe oricare dintre ei la pragul conştiinței, trimițând comenzi de anulare prin costumele lor. Nu pot face costumele să se mişte, dar pot controla gradul de conştientizare în care îşi țin subiecții, prin ridicarea pragurilor de susținere a vieții.

— Ai mai spus şi că i-ar face să ardă ca nişte lumânări.

— Şi asta.

— Şi am crezut că am căzut de acord că nu vom lua vreodată în considerare această variantă. Nu are sens să-i ucizi ca să-i salvezi.

— Să presupunem că ar fi vorba de a-l ucide pe unul dintre ei, ca să-i putem salva pe ceilalți. Să presupunem…

— Nu, am întrerupt-o. S-ar putea să fii mulțumită de ideea că eşti o maşinărie, Ada, dar eu încă încerc să mă agăț de o fărâmă de umanitate.

— Dupin ne-ar putea ajuta.

— Ei nu sunt componente care să fie folosite şi aruncate de dragul majorității. Spui că faci parte din mine? Dacă aşa stau lucrurile, ar trebui să găseşti ideea la fel de respingătoare ca mine.

— Nu l-am condamna cu adevărat pe unul dintre ei la moarte. Tot ce am face ar fi să îi identificăm pe cei a căror salvare stă în puterea noastră.

— Şi, ce să vezi, între aceştia nu se află şi Dupin. N-are nicio vină în toate astea. E doar un copil tocilar care nu ştie când să renunțe la o idee foarte proastă. De ce trebuie să moară el, în locul lui Topolsky? El este nenorocitul imoral care ne-a târât în asta.

— Aha, deci n-ai avea nimic împotrivă să-l activăm pe Topolsky dacă s-ar întâmpla să fie el cel cu expertiză în forme topologice?

— Nu am spus asta!

— În regulă, a zis Cossile şi a rămas tăcută câteva clipe, gândindu-se la răspunsul meu. Şi, referitor la această poziție a ta – această poziție foarte nobilă, plină de idealism –, crezi că ar putea fi schimbat ceva?

— Nu, am spus eu cu emfază. Nici într-un milion de ani. Poate că nu sunt om. Poate că sunt doar un set de algoritmi care rulează într-un costum spațial cu un cadavru înăuntru. Dar nu sunt un monstru.

— Trebuie să-ți spun un mic secret, Silas, referitor la monstrul în care nu crezi că eşti capabil să te transformi. Te-ai transformat deja.

— Ştiu ce sunt.

— Aruncă o privire la aceste tuneluri şi întreabă-te de cât timp rătăceşti prin ele. Nu e vorba de câteva zile. Nici măcar de săptămâni. Au trecut multe luni. Şi, în acest timp, între momentele în care te-ai lăsat pradă iluziilor, au fost multe momente când te-ai confruntat cu adevărul. Pentru a avea şansa de a-l salva pe vreunul dintre ei, Dupin trebuie să moară.

— N-ai decât să zici ce vrei, dar nu aş fi ajuns niciodată în acea poziție.

— Nu numai că ai ajuns acolo. Ai îmbrățişat-o din toată inima. Nu pentru că eşti rece sau nepăsător, ci pentru că simți o nevoie copleşitoare de a salva cel puțin o viață, iar acesta este singurul mod de a realiza acest lucru.

— Nu i-aş face niciodată aşa ceva lui Dupin.

— Ai făcut-o deja, Silas, a spus ea plină de compasiune. Am făcut-o amândoi. L-am resuscitat de mai multe ori, fiind pe deplin conştienți ce înseamnă asta. Îi ridicăm parametrii costumului suficient pentru a-l aduce la limita conştientizării, apoi îi gâdilăm creierul cu un puzzle matematic pe care nu se poate abține să nu încerce să-l rezolve. Cu fiecare ocazie am încercat să-l împingem ceva mai aproape de rezolvarea topologiei.

Simțeam că fierb de furie.

— De ce ar face asta, dacă ştie că nu are nimic de câştigat?

— Nu e chiar aşa. El este doar un pasager în narațiunea ta. Gândeşte-te la el ca şi cum s-ar afla într-o stare de sugestie hipnotică extremă, gata să urmeze indiciile subliminale care i se prezintă. Un visător la limita cunoştinței, care acceptă o şoaptă pe post de adevăr. Ce a spus Ramos? O navă este un vis plin de şoapte? Când Dupin iese la suprafață, el nu are suficientă prezență de spirit ca să-şi dea seama că este blocat într-un costum spațial, într-o maşină extraterestră sub gheața Europei. Tot ce ştie este că nu se simte tocmai bine, dar că i s-a prezentat o problemă matematică

fascinantă pentru a-şi lua gândul de la necazurile sale. O problemă care implică puncte cvadruple, cvintuple ordonate, suprafețe homeomorfe. O problemă care îi va asigura reputația postumă dacă va reuşi să o rezolve. Doar de *asta* are nevoie, Silas.

— Doamne Sfinte!

— Să nu-ți fie ruşine de această alegere. A fost singurul lucru corect.

— Poate în lumea ta, Ada.

— Nu, în lumea noastră. Aceasta a fost o decizie comună. Nu o poți înțelege acum, pentru că nu îți aminteşti disperarea şi frustrarea de a şti că niciodată nu vom rezolva singuri această geometrie. Dar ai făcut-o, Silas. Ai văzut situația complet deznădăjduită în care ne aflam. Ai realizat că, dacă nu-l folosim pe Dupin, toți sunt condamnați.

Am fost cuprins de un sentiment înghețat de acceptare. Mă adaptasem deja de mai multe ori la ceea ce, altfel, era de neconceput. Nu era un salt chiar atât de mare să cred că sunt capabil să fac pace cu acest calcul moral abominabil.

— El cum se simte?

— Foarte rău, iar costumul e aproape de limita capacității de a-l menține în viață. Probabil că au apărut deja leziuni ale creierului. Dar facultățile sale analitice sunt încă prezente.

— Ne-a dat răspunsul?

— Nu, dar cred că s-a apropiat foarte mult ultima oară, când ai fost de acord să-l pui sub Amplificatorul cerebral.

— Asta nu s-a întâmplat niciodată.

— Nu, dar a fost o metaforă în narațiune pentru ceva ce s-a întâmplat: un interval de conştientizare crescută.

— Fie că s-a întâmplat sau nu, nu a fost decizia mea. Ramos a făcut-o…

— Nu, nu a făcut-o Ramos. Dai vina pe bietul colonel ca să te păcăleşti că încă ai o conştiință curată. Dar a fost decizia ta în tot acest timp, Silas, a zis ea, apoi a făcut o pauză. Ei bine, decizia ta şi a mea, dacă e să fim sinceri.

— Nu pot continua. Nu pot fi părtaş la crimă.

— Tot nu înțelegi. Alegerea a fost făcută. S-a decis, nu mai e cale de întoarcere. Tot ce a mai rămas acum… ei bine, au rămas două lucruri. Unul este că avem nevoie ca Dupin să-şi aprobe soluția. Nu e îndeajuns să fie o soluție aproape bună, aproape de rezolvare, aşa ceva nu va fi de ajuns. Viețile oamenilor depind de asta. Trebuie să fie sigur de ea, şi noi la fel.

— Şi al doilea lucru?

— Cred că ar fi bine dacă ar şti că intervenţia lui a făcut o diferenţă. Cred că ar fi… modul cel mai blând.

— Blând? am izbucnit eu într-un hohot de râs fals. Dacă e să te cred pe tine, noi suntem un software. Ce am putea şti noi despre bunătate?

— Nu este vorba despre ce credem noi, m-a dojenit ea. Este vorba despre ce crede el despre noi. Şi este încă pacientul tău, până la sfârşit.

În toate privinţele, Dupin era aproape de moarte. Prejudiciul pe care i-l adusesem – paguba îngrozitoare, necesară – era dincolo de orice cale de vindecare, fie aici, fie pe Pământ. Faptul că îl forţasem să ajungă în pragul conştientizării pusese o presiune imposibilă asupra costumului său, iar asta, la rândul său, produsese o cascadă de defecţiuni secundare ale suportului vital, care au afectat toate aspectele funcţiei cardio-pulmonare. Din firele telemetriei biometrice am reconstruit o imagine a creierului lui, care părea un tărâm al nimănui, devastat de obuze, presărat cu tot felul de cratere uriaşe, acaparatoare, cauzate de accidente vasculare cerebrale şi sângerări intracraniene. Dacă am fi avut un pic de milă, ar fi trebuit să-l fi omorât deja. Totuşi, cumva, acele zone ale creierului care nu fuseseră complet afectate, încă mai erau capabile să comunice suficient pentru a-i oferi lui Dupin atât voinţa de a rezolva problema, cât şi facultăţile pentru a reuşi.

Acum urmele lăsate îmi spuneau că doarme. Era calm şi nu părea să sufere. Câteva vise fluturau prin emisferele minţii lui luminate de noapte. M-am gândit să nu-l deranjez, să-l las să dispară în această stare netulburată şi ştiam că asta ar fi cel mai bine pentru el. Dar nu şi pentru noi. Şi dacă i-aş permite lui Dupin să se stingă acum, fără a-i verifica soluţia, aş irosi munca pe care o făcuse deja. Irosindu-i într-un mod cât se poate de real viaţa.

Am trimis comanda de încălzire şi am aşteptat să iasă la suprafaţă.

— Raymond? l-am întrebat cu blândeţe. Mă auzi?

Nu era nevoie să scoată vreun sunet. Puteam să-i citesc intenţia de a vorbi la nivelul funcţiei creierului mult înainte ca vreun semnal să-şi facă loc printr-un labirint de căi neuronale deteriorate către laringele lui.

— Da, te aud. Tu eşti, Silas?

— Da, eu sunt. Te aud bine, Raymond. Mă bucur tare mult să-ţi aud glasul. Cum te simţi?

Am simţit că reflectează asupra lui însuşi. Gândurile îi erau lente, forţate să facă drumul lung în jurul fisurilor zdrenţuite ale funcţiei distruse.

— Nu cred că mă simt prea bine, Silas. Este ceva în neregulă cu mine?

Am aşteptat câteva momente înainte de a-i răspunde, cântărind ce-ar însemna să fiu sincer sau plin de empatie. Nu îmi doream decât să-i ofer lui Dupin o minciună sau o jumătate de adevăr consolatoare, ceva care să-i dea atât speranță, cât şi o explicație pentru situația lui, care să nu fie prea supărătoare. Dar parcursesem un drum lung, eu şi pacientul meu. Ştiam că nu îi eram dator cu o sinceritate absolută. Ştiam şi că, la un anumit nivel, el îmi va mulțumi pentru onestitatea mea.

— Te afli în Edificiu, Raymond. Eşti acolo de foarte mult timp, prizonier alături de ceilalți. Costumul tău este paralizat, iar creierul tău este deteriorat. N-o să mai poți ieşi vreodată.

— Niciodată? a întrebat el pe un ton plângător.

— Niciodată, Raymond.

— Cred că mi-ai spus deja asta, Silas, a continuat el după o pauză. Este posibil?

— Da. Ai cunoştințe despre asta de ceva vreme, dar la un nivel foarte scăzut de procesare conştientă. E ca atunci când dormi într-o cameră necunoscută şi pentru puțin timp uiți că eşti în altă parte. O parte din tine ştie, iar cealaltă nu.

— Tu eşti aici?

— Nu. Încă execut ordine din interiorul lui *Demeter.* Dar încerc să ajung şi la tine.

— Dar nu ca să mă salvezi.

În răspunsul lui se simțea acceptare şi tristețe.

— Nu, nu ca să te salvez.

Mă luptam din greu să ascund uşurarea că nu trebuia să ne supun la încercarea de a explica acel adevăr amar.

— Aş face-o dacă aş putea… dar pur şi simplu nu este posibil. Chiar îmi pare foarte, foarte rău. Dar mai sunt şi alții cu tine şi există şansa să-i pot ajuta.

— M-aş bucura.

— Există o modalitate prin care poți ajuta şi tu, Raymond. Este dificil, dar trebuie să aflu de la tine. Îți aminteşti problema?

— Problema, Silas?

— Problema eversiunii. Maparea topologiei cunoscute a Edificiului în spațiul soluțiilor posibile la transformarea homotopică a unei sfere. Cred că ai fost aproape, mai înainte. Ai crezut că eşti aproape. Dar ai vrut timp să-ți

verifici soluția, să vezi dacă există vreo eroare.

— Asta ar conta pentru mine, a recunoscut el.

— Chiar a contat, Raymond, şi înțelegem perfect. Este în joc reputația ta. Dacă reuşeşti să o desluşeşti, vei fi amintit de-a lungul veacurilor ca unul dintre cei mai mari gânditori ai noştri. Dar dacă nu vei reuşi…

— Posteritatea nu este generoasă cu matematicienii care fac greşeli.

— Nu, nu este.

— Nu-mi permiteam să nu fiu sigur, Silas. Ştiu că această soluție contează pentru tine, dar contează şi pentru mine.

M-am întrebat dacă îmi sesizează nerăbdarea.

— Este complet de înțeles.

— Nu mă deranjează să mor, Silas, chiar nu. Şi nu mă deranjează dacă nimeni nu îşi va mai aminti de mine. Singurul lucru pe care nu mi-l doresc este să fiu ținut minte pentru că am greşit.

Dacă a greşit, îmi spuneam în sinea mea, atunci nu avea de ce să se teamă din acest motiv. Probabil că niciuna dintre poveştile noastre nu avea să treacă dincolo de Europa.

— Nu vei face nicio greşeală, Raymond. Am deplină încredere în tine.

— Mulțumesc, Silas.

— Dar trebuie să te întreb… îți aminteşti vreo parte a soluției?

Întrebarea mea părea să-l fi amuzat.

— Dacă-mi amintesc? Mi-o amintesc perfect. Este la fel de clar ca întotdeauna. Şi acum, că am avut timp să reflectez la asta… ei bine, nu există nici urmă de îndoială în mintea mea.

Am detectat o creştere a entuziasmului său.

— Soluția mea arată o consistență homeomorfa completă. În toată urâțenia asta, acesta e un lucru chiar frumos!

— Nu mă îndoiesc.

Raymond a tăcut pentru o clipă, apoi a adăugat, aproape ca o completare a unui gând.

— Nu sunt sigur că vei înțelege, dar ai vrea să-ți spun soluția?

— Mi-ar plăcea foarte mult, Raymond, i-am zis.

CAPITOLUL 29

Ceva mai târziu mi-am croit drum prin ultima deschidere, oasele zdrăngănind în interiorul meu ca nişte piese de puzzle într-o cutie. Mai departe de mine s-a deschis un spațiu luminat de o iradiere verde, bolnăvicioasă. Era o încăpere cu pereți care se curbau, acoperiți de o vegetație sălbatică, abundentă, asemănătoare viței-de-vie. O mai văzusem şi o mai vizitasem înainte, deşi prin filtre tulburi de percepție şi înțelegere, dar acum, când am văzut-o din nou, am înțeles dintr-odată totul.

Erau douăsprezece nişe, aranjate în grupuri de câte şase, față în față, de o parte şi de alta a încăperii. Pe o parte erau şase cadavre – cei şase care veniseră de pe *Demeter* – şi cele cinci de pe *Europa* pe cealaltă parte. Costumul pe care-l purtam ar fi trebuit să stea în alcovul acela gol, dacă nu am fi avut parte de norocul pervers care dăduse peste Lenka Frondel.

— Presupun că aceasta este camera de interogatoriu, am zis, coborând cu grijă până la baza încăperii. Acolo unde maşina adună creaturi ca noi – ca ei, ar trebui să spun – şi le extrage toate cunoştințele din minte. E un lucru malefic, Ada, sau este atât de departe de normele noastre morale, încât nu putem să emitem judecăți de valoare?

— Nu ştiu dacă e malefic, Silas. Ştiu doar că e o nebunie. Poate că nu era un lucru nebunesc când a pornit în această misiune, dar cred că eversiunea a produs ceva – i-a provocat o oarecare tulburare, o deformare a sufletului – dacă o maşinărie are aşa ceva. S-a prăbuşit în sine, s-a contorsionat: o casă bântuită, posedată de propria ei nebunie. Şi aşa ceva nu poate fi anulat, nu poate fi remediat. Nu ştiu dacă a fost vreodată un lucru bun, dar sunt sigură că a devenit ceva mult mai rău decât la început.

— Crezi că suntem primii pe care i-a găsit? A vizitat oare şi alte planete, alte sisteme solare, adunând cunoştințe?

— Te întrebi dacă avem dreptul să o distrugem.

— Avem?

— Nu noi suntem cei care trebuie să răspundem la această întrebare. O putem deteriora, dar nu o putem extermina. Alții vor decide: inteligența, atât artificială, cât şi organică, care vine pe Europa după noi. Deocamdată, responsabilitatea noastră este doar față de supraviețuitori, dacă mai poate fi salvat vreunul dintre ei.

— Te referi şi la echipajul de pe *Europa?*

— Pe aceştia nu îi mai putem ajuta. Dacă ar fi rămas măcar o sclipire de conştiință în oricare dintre ei, eutanasierea ar fi fost singura soluție miloasă.

— Cum se face că eu i-am văzut? Care este explicația faptului că am vizitat deja locul, din moment ce costumul meu abia a ajuns aici? Noi doi nu am făcut niciodată parte din expediție.

— Am avut parte de luxul de a sintetiza informațiile din mai multe componente ale noastre, Silas. Jurnalele şi înregistrările de pe *Europa,* desigur, inclusiv informațiile trimise înapoi de exploratorii lor când intrau în Edificiu. Apoi urmele telemetrice şi biometrice de la echipajul de pe *Demeter*. Ne-au spus tot ce avem nevoie să ştim despre această încăpere. Problema n-a fost niciodată cum să aflăm noi despre existența sa – pur şi simplu nu am putut găsi o modalitate de a ajunge până aici, nu fără soluția lui Dupin.

— Încă mi se pare că tu ai fi putut face toată treaba asta de una singură, Ada. De ce ai nevoie de mine?

— Nu există „tu” sau „eu”, Silas. Suntem doar fațete diferite ale aceleiaşi inteligențe artificiale. Ceea ce îmi trebuia mie – ceea ce ne trebuie nouă – era implicarea ta deplină față de prezent, astfel încât să ne putem îndrepta toate resursele către această problemă. În plus, tu eşti doctorul, iar aceştia sunt pacienți.

— Simt o dorință puternică să-i ajut, am recunoscut.

— Acesta este imperativul tău, dorința cea mai profundă. Ai fost conceput să vindeci, iar dacă nu poți vindeca, să oferi alinare.

— Iar tu?

— Sunt făcută să fiu mult mai dură. Singura mea preocupare este ca tu să prosperi. Nici măcar nu am acces executiv la dosarele tale de expertiză medicală! Inginerii noştri nu au vrut să suprascriu din întâmplare peste setul tău de abilități. Tot ce mi-a rămas este să fac un pas înapoi şi să admir.

— Eu încă sunt medic, am zis, rostind vorbele ca să văd ce senzație îmi provoacă. Încă sunt medic. Poate că sunt un şir de cifre de unu şi zero amestecate prin algoritmi, dar *tot* sunt medic. A fi medic nu se rezumă la a avea mâini şi ochi şi o inimă care bate. Un medic se formează prin învățătură şi intenție, intenția de a vindeca, intenția de a face bine… Ar trebui să mă simt deconectat de la obligațiile mele. De ce ar trebui să-mi pese de cei vii, când nu am fost niciodată în viață?

— Ce vrei să spui?

— Încă vreau să-i ajut. Nimic din ce mi-ai spus nu m-a făcut să mă simt

altfel.

— Nici nu ar putea. Dacă am scoate şi asta din tine, nu ar mai rămâne mare lucru.

În timp ce vorbeam, am ajuns la cele şase costume ale echipajului de pe *Demeter*. În afară de numele lor, scrise deasupra vizierelor, nu se deosebeau prin nimic. Aveau ținute grele, cu aspect muscular, făcute din piese metalice complexe, cu îmbinări elaborate, etanşe. Erau albe, dar păreau să aibă o nuanță verde-pal în lumina încăperii. Erau în aceeaşi măsură costume de scafandru de adâncime, cât şi costume spațiale, concepute să funcționeze la fel de bine în oceanul de pe Europa ca şi în vidul de dincolo de gheață.

— Bun. De unde o luăm?

— De la Ramos. Am început deja să-i ridic pragul de cunoştință, prin dantela neuroprotetică. Semnalul încă pătrunde. Îşi va reveni în câteva minute, dar trebuie să ne asigurăm că este complet deconectat de la aparat până atunci.

— Cum?

— Excizăm, dragă doctore. Şi o facem repede, pentru că sunt aproape sigură că Edificiul ne va detecta intervenția imediat ce vom începe. E somnoros, dar nu e mort. Îi vom tăia țesutul nervos. O să doară.

— Bine.

— Presupun că jurământul lui Hipocrat nu se extinde la maşinile extraterestre răuvoitoare?

— Nu, astăzi nu.

— Îmi place croiala mânecii tale, Silas, a spus Cossile şi a scos un sunet aprobator.

Am îngenuncheat şi am deschis trusa de instrumente, ridicând capacele compartimentelor interioare pentru a le inspecta conținutul. LED-urile străluceau în jurul nişelor căptuşite în care erau depozitate articolele individuale, strălucitoare şi curate. Aceste instrumente nu fuseseră niciodată destinate unei intervenții chirurgicale în sensul obişnuit, dar aproape că nu exista nimic care să nu poată fi adaptat într-un fel. Existau unelte electrice – fierăstraie, raclete şi burghie pentru recoltarea probelor pentru analiză, lasere şi torțe cu plasmă pentru efectuarea spectroscopiei ablative, micromanipulatoare pentru interfața cu structuri la scară nanometrică, dacă ar exista vreuna. Cu aceste instrumente puteam face tăieturi, cauterizări şi suturi fără nicio dificultate.

— Singurul lucru care lipseşte este un dispozitiv de trepanare drăguț, de

fabricație franceză, aproximativ din anul 1790. Dar cred că ne putem descurca.

— Chiar mi-a plăcut acel tânăr doctor serios, cu obiceiul lui de a priza. Tot ce îşi dorea era o viață liniştită, la el acasă.

— Habar n-avea.

Am extras una dintre frezele electrice: o unealtă în formă de pistol, cu un fierăstrău circular de mare viteză la capătul unui arbore. Mă simțeam greu, solid şi de încredere în strânsoarea mea fantomatică. L-am apăsat şi am privit fierăstrăul zbârnâind cu viteză.

— Sunt gata, Ada.

— Pacientul tău se încălzeşte frumos. Fă ce poți mai rău.

Am îngenuncheat ca să încep din partea cea mai de jos a lui Ramos, tăind conexiunile din jurul tălpilor şi a părților inferioare ale picioarelor. Frondele se tăiau curat, dar capetele lor zvâcneau înapoi pe măsură ce le tăiam, indicând un anumit răspuns reflex sau senzorial-motor. Nu puteam face nimic în privința asta, decât să continui să lucrez rapid şi metodic, urcând până la abdomenul lui. Era ca şi cum aş fi tăiat frunzişul care a crescut şi s-a infiltrat în matricea de piatră a unei statui.

— Va mai fi costumul lui etanş după toate astea? am întrebat.

— Telemetria spune că da. Frondele l-au pătruns în mai multe locuri, interacționând cu sistemul său nervos central şi periferic, dar s-au autosigilat în punctul de intrare prin tegumentele costumului. Dacă nu le deranjăm după ce sunt tăiate, el ar trebui să poată tolera apa şi vidul suficient de mult pentru a ajunge undeva unde să fie în siguranță.

— Va avea nevoie de ajutor după aceea. Chestiile alea vor continua să crească în el, chiar dacă nu sunt conectate la maşină.

— Asta este o problemă pentru doctorul care va trebui să-i scoată pe toți din costume. E posibil ca niciunul dintre ei să nu facă față acestei operațiuni, Silas, dar tot va fi mai bine decât să-i laşi aici.

— Am înțeles.

— Bine. Ramos se apropie de starea de cunoştință. Îi va prinde bine să audă o voce prietenoasă. Vrei să-ți exersezi manierele?

— Am senzația că îl cunosc de-o viață pe omul ăsta. În acelaşi timp, nu ştiu nimic despre el.

— L-ai considerat prietenul tău?

Am reflectat cât a fost necesar la răspunsul meu, gândindu-mă la focurile calde din cabina mea, la paharele cu vin de Xeres, la muzica de chitară şi la

conversațiile liniştite şi prietenoase.

— Da, presupun că da.

— Atunci îl vei considera un prieten şi acum.

— Şi ce va crede el despre mine, mai exact? Întotdeauna m-am gândit la el ca la un om, şi asta nu s-a schimbat. Dar el ştie exact ce sunt!

— Atunci nu are iluzii de spulberat. Tratează-l cu aceeaşi considerație pe care i-ai arătat-o când credeai că eşti în viață, Silas. La asta se va aştepta.

— Voi încerca, am zis înghițind în sec.

— S-a trezit. Vorbeşte-i!

— Colonel Ramos? am întrebat pe jumătate distras, asemenea cuiva care vorbeşte în timp ce se ocupă de nişte afaceri dificile şi delicate în acelaşi timp. Mă auzi, colonele?

— Silas? i-am auzit vocea răsunând în cască.

— Da, eu sunt. Sunt cu tine. Ştii unde eşti şi ce s-a întâmplat?

Am continuat să lucrez în timp ce aşteptam răspunsul lui.

— Am pătruns înăuntru.

— Da. Asta e bine. Erați şase, toți în costume ecologice multimodale Mark 13-5. Acum eşti în costum, în interiorul obiectului.

— Încep să-mi amintesc. Era… a început el şi s-a oprit. Nu! Nu vreau să-mi amintesc! Fă-mă să adorm din nou, te rog!

— Nu pot, colonele, i-am spus hotărât. Am nevoie să fii viu şi treaz, ca să mă ajuți să-i ajut pe ceilalți. Ceva foarte rău s-a întâmplat cu toți, ştiu. Dar există o cale de ieşire. Un plan de salvare. Te pot duce în siguranță înapoi pe *Demeter* şi înapoi în spațiu la timp pentru a te întâlni cu orbiterul. Poți să mergi acasă, pe Pământ. Să ajungi din nou în patria ta iubită. La Valladolid.

— Am avut… vise atât de ciudate. Erau şi alte nave. Eram pe mare, apoi în aer! Tu erai om!

— Ştiu câte ceva despre acele vise. Le-am avut şi eu.

Detalii din aspectele practice ale situației trebuie să fi început să-i pătrundă în conştiință.

— Cum se face că eşti aici, Silas? Nu am avut niciodată un robot medical care să opereze în afara navei.

— Am găsit o modalitate de eludare a situației, i-am răspuns eu scurt, simțind înțepătura confirmării – dacă mai era nevoie de aşa ceva – că el îmi cunoaşte adevărata natură.

Ramos ştia că nu sunt ființă umană, ci un program medical, un program

care îşi poate proiecta conştientizarea prin intermediul lui *Demeter,* care are capacitatea să diagnosticheze bolile şi să direcţioneze sistemele chirurgicale robotizate pentru a le trata, dar care nu avea o viaţă dincolo de asta. Era ceva anormal pentru el că eram capabil să fiu prezent în Edificiu.

— Oricum, eşti aici, mă bucur că ai venit, a spus el.

Mi s-a pus un nod în gât.

— Eu sunt doar un sistem autonom. Nu e cazul să te bucuri pentru mine.

— Dar ai venit oricum. Nu ştiu cum, dar eşti aici. Ce mai faci?

Am decis că Ramos merită cel puţin să i se spună adevărul.

— Edificiul pare să-şi fi extins sistemul nervos în tine, perforându-ţi costumul şi corpul. Credem că a încercat să adune informaţii, să înveţe tot ce se poate despre oameni ca specie. În timp ce vorbim, eu secţionez acele conexiuni. Să sperăm că lucrul ăsta va afecta maşinăria, rănind-o, mai mult decât te va afecta pe tine.

— Simt mici fiori de frig, apoi nimic, a spus el şi a tăcut o clipă. Cred că îmi pot mişca degetele. Încerc să deschid ochii, dar mi-este mai greu.

— Probabil au fost închişi foarte mult timp. Nu va fi uşor, dar încearcă dacă poţi.

— Costumul meu va mai funcţiona?

— Aşa ar trebui. Avem datele sale referitoare la sănătate, la capacitatea de susţinere a vieţii şi cele despre rezervele de energie şi nimic nu sugerează că nu va fi capabil de mişcare acţionată electric.

— Iar ceilalţi?

Mi-am permis să schiţez un zâmbet – sau cel puţin iluzia autogenerată a unuia. Colonelul Ramos se întorcea la noi, cu grija lui firească pentru restul expediţiei.

— Situaţia lor este complicată, i-am răspuns. La tine lucrurile au fost diferite. Acea procedură chirurgicală s-a dovedit a fi o binecuvântare deghizată în traumă.

— Nu a fost o binecuvântare.

Mi-au revenit amintirile. Sistemul experimental de hibernare pe care *Demeter* îl folosise pe segmentul său de ieşire către Jupiter era departe de a fi atestat. Unul dintre efectele secundare, grav subestimat înainte de lansare, era un risc crescut de sângerate intracraniană.

— După operaţie ai rămas cu o dantelă de monitorizare neuroprotetică în interiorul craniului. A fost o precauţie standard, menită să mă avertizeze în avans cu privire la episoade repetate sau complicaţii postoperatorii. Dantela

te-a ajutat când ai rămas blocat în chestia asta. Mi-a oferit o fereastră către funcțiile superioare ale creierului tău, permițându-mi să te ridic la un nivel ridicat de cunoştință fără riscul de a-ți răni creierului sau de a-ți suprasolicita sistemele de susținere a vieții.

Ramos s-a gândit câteva clipe la explicația mea.

— De aceea am avut aceste vise curioase?

— Da. Acestea au fost opera mea. Ți le-am şoptit în minte, ținându-te alături de mine, pregătit pentru momentul în care urma să fie nevoie să lucrăm împreună.

— O navă este un vis plin de şoapte.

— Aşa mi-a spus odată un prieten, i-am zis şi m-am tras înapoi, oprind cutterul. În regulă. Cred că am eliminat conexiunile majore. Crezi că poți încerca să te mişti? Costumul tău ar trebui să detecteze şi să amplifice intențiile tale locomotorii, chiar dacă muşchii ți s-au atrofiat.

— O să încerc.

La început nu s-a întâmplat nimic, dar aveam răbdare. Ramos nu se mai mişcase de mult, şi nici costumul lui n-o făcuse. Şi el, şi costumul aveau să fie lenți la început. I-am întins o mână, gata să-i ofer sprijin dacă s-ar fi împiedicat, chiar şi sub forța slabă a gravitație de pe Europa.

— Poți să faci asta, colonele.

— Se pare că trebuie, a încuviințat Ramos şi s-a încordat în efortul de a-şi recăpăta controlul asupra propriului corp. Dar ceilalți? Pot fi treziți?

— În timp, dar este puțin probabil să fie o procedură atât de simplă cum a fost la tine. Dar dacă îi putem elibera, va fi suficient. Nu trebuie să fie în stare de trezie. Costumele lor pot fi acționate pentru a-l urma pe al tău, urmărindu-ți pașii până la capăt.

— Au supraviețuit cu toții acestei încercări?

— Da, i-am răspuns, cu o uşoară ezitare în glas. Am reuşit să le monitorizăm funcțiile biometrice, chiar dacă Edificiul îi secătuieşte de viață.

Costumul său a zvâcnit. Ramos trebuie să fi simțit reacția, căci, bombănind din pricina efortului şi a concentrării, şi-a făcut antebrațul să se îndepărteze de alcov, târând cu el firele de cârcei tăiate, ca o mânecă zdrențuită.

— Ar putea fi ajutați şi ceilalți, Silas? Chiar dacă sunt rivalii lui Topolsky, pentru mine sunt la fel de proşti şi de curajoşi ca noi.

— E prea târziu pentru ei; îmi pare rău. Procesul e mult mai avansat: a

absorbit complet viața din ei. Mă bucur că am ajuns la tine la timp.

Cu rigiditate la început, dar din ce în ce mai încrezător, şi-a scos costumul din nişă. Cârceii se rupseră, lăsând în urmă un fel de a doua piele hirsută, de culoarea algelor marine. Şi-a ridicat mâna la nivelul vizierei. Tableta de pe manşetă strălucea puternic pe armura multi-mediu a costumului model 13-5.

— Încep să văd, a zis el. Nimic nu este focalizat, dar cel puțin văd. Eşti acolo, Silas? Simt pe cineva lângă mine.

— Este un alt costum. Un Mark 13 autentic, modelul folosit de expediția *Europa.*

— Cum de eşti îmbrăcat într-un costum?

— E complicat.

— Începe să-ți placă acest cuvânt.

— Eu nu fac decât să acționez costumul. Încă mai funcționez în interiorul lui *Demeter,* dar noi am stabilit o legătură de control bidirecțională către această unitate. În loc să văd lumea prin camerele şi senzorii din interiorul lui *Demeter,* folosesc sistemele încorporate în acest costum. Mă simt… prezent.

— Ai spus „noi”.

— Sunt împreună cu Ada. Ea m-a ajutat să te ajut. Ada este… un alt program. Un fel de sub-element autonom al meu.

Tăcută până acum, Ada a intervenit.

— Pe cine faci tu sub-element, băiete?

Ramos a chicotit ironic.

— Am auzit-o! Vocea ei mi se pare familiară. O cunosc deja, cred. Ați fost mereu acolo, amândoi, în timp ce eu dormeam.

— Îmi pare rău că nu există nicio voce umană care să te întâmpine. Sper că vom face față deocamdată.

— O voce este o voce, Silas. Şi tu, Ada.

— Îmi place deja de el, a spus ea.

Ramos s-a întors, examinându-mă de sus până jos. Fața lui plutea în spatele sticlei groase a vizierei. Era Ramos aşa cum îl ştiam, dar avea aspectul unui bărbat ajuns la capătul unei boli lungi şi epuizante, cu obrajii scobiți şi ochii înfundați. Ochii îi erau deschişi acum, arătând ca nişte fante înguste.

— E un cadavru în interiorul costumului, Silas.

— Ştiu.

Mi-am introdus o notă de jenă în voce.

— Cam neplăcut.

— Într-adevăr. Dar presupun că nu ai avut prea multe de ales în această chestiune.

— Numele ei era Lenka Frondel, făcea parte din echipajul de pe *Europa*. A pierdut legătura cu ceilalți membri ai primei expediții, s-a pierdut în măruntaiele acestui obiect. Ada a localizat fluxul de telemetrie al costumului şi a stabilit că îl putem folosi pentru a ne atinge scopul. Era singurul mod în care puteam ajunge la tine.

— Ai făcut bine că ne-ai găsit.

Privirea mi s-a îndreptat spre costumul lui Dupin.

— Da, i-am răspuns. Ne-am descurcat bine.

— E ceva în neregulă?

Am îngenuncheat din nou lângă trusa de scule, scoțând unul dintre celelalte cuttere.

— Trebuie să-i eliberăm şi va merge mult mai repede dacă lucrăm împreună. Poți să mă ajuți, colonele?

— Pot să încerc.

— Bine. Începe de jos în sus, întrerupând conexiunile la câțiva centimetri de punctele de intrare. Nu te apropia prea mult. Frunzele se trag înapoi odată ce sunt tăiate, aşa că vrem să le dăm puțin timp, pentru a păstra integritatea costumului.

Şi-a strâns degetele în jurul instrumentului pe care i l-am oferit. S-a deplasat ca să se ocupe de alcovul următor.

— O să încep cu Dupin.

— Eu… mă ocup eu de el, am zis. Legăturile lui sunt mai alambicate, iar Ada va trebui să mă ghideze. Începe cu Brucker. Eu voi lucra la Topolsky, apoi putem trece la Murgatroyd şi Mortlock.

Nu mă îndoiam că îmi simte reticența. De asemenea, nu aveam nicio îndoială că Ramos înțelesese că există motive medicale temeinice pentru fiecare recomandare pe care o făcusem.

Dar el nu a spus nimic şi am trecut la treabă.

CAPITOLUL 30

N-au trecut mai mult de cinci minute şi Edificiul a început să reacţioneze. Era ca şi cum o pulsaţie de vitalitate se scurgea înapoi în frunze, făcându-le să palpite şi să se târască, întărindu-le stăpânirea asupra captivilor rămaşi. Eu şi Ramos eram la rândul nostru în pericol, pentru că frondele scoteau în afară tentacule care ne atingeau şi se încolăceau în jurul cizmelor, cântărind dacă reprezentăm vreun interes pentru organismul mai mare. Acest sentiment de trezire lentă şi periculoasă s-a extins la structurile mai mari din cameră, la conductele şi vasele care până acum fuseseră ceva mai mult decât nişte obstacole. Vibraţiile şi zgomotele ca un geamăt au ajuns până la noi, iar vederea mea periferică a detectat indicii de rău augur referitoare la o mişcare de mai mare amploare, o îngustare a pasajelor şi a punctelor de compresiune, nu atât de mult pentru a ne periclita cu adevărat scăparea – nu încă –, dar ameninţând că o va face dacă i se va permite să continue.

— Nici măcar nu suntem aproape să-i eliberăm, am zis. Trebuie să lucrăm mai repede.

— Nu, a intervenit Ada. Puteţi să le faceţi mai mult rău decât bine. Continuaţi să lucraţi metodic, ca nişte buni chirurgi. Mă voi ocupa eu de Edificiu.

— Ce vrei să faci?

— M-am pregătit pentru asta. În câteva momente va avea loc un eveniment care va provoca defecţiunea maşinăriei. Dacă am pariat corect, o să-i răpească îndeajuns de mult timp pentru ca voi să vă duceţi la bun sfârşit treaba, să le conectaţi costumele de ale voastre şi să începeţi evacuarea.

— Ce-mi place că spune „am pariat”, Silas. Sunt mereu plin de încredere când aud aceste cuvânt.

— Sunt de acord, colonele. Dar am încredere în Ada. Ce ne-ai pregătit?

— O modalitate de distragere a atenţiei. Eversiunea a făcut Edificiul să fie extraordinar de susceptibil la efectele energetice externe. Gândiţi-vă la transformarea matematică a lui Dupin şi la ce a făcut aceasta. Am văzut două tipuri de modele de suprafaţă pe obiect.

— Zonele netede şi zonele spinoase, am spus eu.

— Da. Acum derulează înapoi la punctul de pornire al eversiunii. Când această maşinărie a fost făcută, a luat naştere sau care-o fi fost modul în

care a apărut, trebuie să fi avut forma unei cochilii cu pereți groşi. Analiza lui Dupin permite două posibilități: ca țepii să fie în întregime în exterior sau în întregime în interior. Să alegem a doua variantă. Suprafața netedă devine carcasa exterioară a unei maşinării ce adună informații care se desfăşoară în spațiu, iar părțile spinoase – turnurile şi crenelurile din viziunile tale anterioare – trebuie să fie măruntaiele, sistemul nervos cibernetic. Ar fi acoperit întreaga parte interioară ca o mochetă, zbârlindu-se spre mijloc.

— Şi acum sunt jumătate înăuntru, jumătate afară, am zis dând din cap.

— Într-adevăr. Şi imaginează-ți cum te-ai simți dacă jumătate din sistemul tău nervos s-ar afla în exteriorul corpului tău.

— Nițel cam sensibil.

— Indiferent de starea în care se află Edificiul, cu partea dinăuntru în afară sau cu partea din afară înăuntru, se va simți rău, chiar foarte rău. Şi va fi foarte susceptibil la stimuli externi.

— Îmi dau seama că ai ceva în minte.

— Da, a spus ea şi eram sigur că Ada se străduieşte din greu să nu pară prea mulțumită de ea însăşi. Am descoperit că exploziile termonucleare mici sunt destul de eficiente pentru paralizarea maşinăriei. Imaginați-vă că atacați o caracatiță cu un pistol cu electroşocuri. E acelaşi lucru.

— Atunci este păcat că nu am adus cu noi dispozitive termonucleare mici.

— Am adus, a zis Ramos, în fața mea. La fel şi cei de pe *Europa*. Există nucleul principal de propulsie al fiecărei nave, desigur. Dar şi dronele de serviciu şi boosterele auxiliare. Sunt comune profilelor ambelor misiuni. Dronele conțin celule de fuziune nucleară, la fel şi boosterele. Acestea ar putea fi folosite pentru îndeplinirea scopurilor tale, Ada?

— Da. Ştiu, pentru că le-am folosit deja.

Topolsky era eliberat din chingi. Ramos aproape terminase cu Brucker. Mulțumit că poate continua fără să fie nevoie să-l supraveghez, am trecut la Mortlock, pornind acelaşi proces lent, dar meticulos, de debridare extraterestră.

— Ai generat explozii nucleare? am întrebat.

— Da, evenimente relativ mici, dar suficiente pentru a demonstra eficacitatea metodei. Am stabilit controlul dronelor şi le-am folosit pentru a remorca boosterele în diferite poziții de testare în vecinătatea obiectului, apoi le-am detonat de la distanță. Erau două beneficii posibile ale acestei

acțiuni: am sperat să afectez Edificiul şi, de asemenea, am sperat că ar putea exista o şansă ca exploziile să fie detectate de pe orbită, alertându-o pe Van Vught că mai sunt supraviețuitori aici.

— Am bănuiala că ultima parte nu a funcționat, i-am spus.

— Douăzeci de kilometri de gheață reprezintă un ecran destul de bun, cu excepția cazului în care s-ar fi întâmplat ca ea să treacă fix pe deasupra exploziei. Din păcate, n-aş fi putut să plănuiesc asta. Orbiterul sigur şi-a modificat traiectoria de zbor de multe ori de când am coborât.

— Şi prima parte? Nu ți-ai făcut griji că o să arunci în aer întreaga maşinărie?

— Asta a fost una dintre griji, dar ştiam că apa din jur va acționa ca un moderator de forță foarte eficient, limitând amplitudinea oricărei unde de şoc. Din fericire, pulsul electromagnetic mi-era încă de folos. De fapt, asta a fost singura parte care a contat: explozia a fost doar un efect secundar enervant.

— Întotdeauna au fost fulgere, mi-am spus, înțelegând în sfârşit.

Le vedeam acum, iluminând ferestrele unei nave cu pânze, tăcute şi distante.

— Testele mele, a spus Ada cu mândrie. Au fost suficient de intense pentru a pătrunde direct prin straturile de negare şi metafore în care te-ai ascuns, Silas. Le-ai văzut, dar pur şi simplu nu ți-ai dat voie să le înțelegi.

— Mai bine mai târziu decât niciodată.

— Ați pus deoparte câteva dintre aceste boostere şi drone? a întrebat Ramos.

— Nu. Toate sunt epuizate.

— Atunci s-ar părea că avem o problemă.

— Doar una de însemnătate, colonele. Mai avem *Europa.* Aşa cum am reuşit să stabilesc controlul costumului şi al dronelor ei, am acces complet la miezul ei de propulsie. De fapt, este pe cale să depăşească limitele sigure de fuziune… Băieți?

— Ce este? am întrebat-o noi.

— Poate că ar trebui să închideți ochii.

Nu aveam ochi de închis, iar Ada ştia asta, dar tot m-am pregătit pentru ce avea să urmeze. Un fulger alb a luminat încăperea, iar o clipă mai târziu s-a auzit un zgomot, ca cel provocat de un mic cutremur, iar încăperea s-a legănat perceptibil. Întregul Edificiu tremurase din cauza exploziei, poate chiar modificându-şi poziția în bolta lui de gheață. Poate chiar şi gheața de

deasupra noastră se curbase, ridicându-se şi relaxându-se pe măsură ce era străbătută de energia exploziei.

Lumina nu avea sens pentru mine la început, pentru că nu erau ferestre în cameră şi trebuie să fi fost zeci sau chiar sute de metri până la punctul în care echipajul de pe *Demeter* pătrunsese înăuntru, un imens labirint de spații înguste şi de îngustări întortocheate. Dar, desigur, lumina trecuse prin sistemul nervos, intestinele întoarse pe dos acționând ca un fel de transmițător cu fibră optică. Jumătate din sistemul nervos era afară, iar o mare parte din acesta fusese expus exploziei provocate de Ada, oferind o conductă de transmisie către orice altă parte a Edificiului.

Mişcările, procesele de extindere pe care le observasem înainte erau acum oprite.

— Ada?

— Asta ar trebui să ne câştige cincisprezece sau douăzeci de minute, Silas. Sperăm că va fi suficient pentru a-i duce pe toți în apă şi pentru a parcurge o bucată bună din drumul de întoarcere la *Demeter*. Foloseşte bine aceste minute.

Ramos mi-a făcut un semn cu capul, iar eu i-am răspuns. Nu mai era nevoie de cuvinte acum. Trebuia doar să lucrăm ca nişte demoni, eliberându-i pe ceilalți. Sau, mi-am spus în sinea mea, cel puțin pe cei pe care avea vreun rost să-i dezlegi.

Brucker, Topolsky, Mortlock şi Murgatroyd au fost eliberați curând din legăturile lor. Urmele lor biometrice nu au fluctuat în timpul acestui proces, ceea ce indica faptul că încă se mențineau la acelaşi nivel de activitate cerebrală comatoasă ca atunci când sosisem eu. Nimic din telemetria costumelor lor nu indica faptul că acestea ar urma să întâmpine dificultăți în privința executării comenzilor când venea timpul să se mişte. În timp ce Ramos conducea, ei puteau să se țină după el ca un lanț de somnambuli.

— Iar acum să trecem la Dupin, Silas, a spus Ramos nerăbdător. Putem să lucrăm împreună pentru a-l elibera. Dacă vreunul dintre noi merită să fie eliberat din acest loc infernal, el este acela.

Se pregătea să înceapă procesul de tăiere. Mi-am pus mâna pe încheietura lui şi i-am coborât uşor brațul.

— Îmi pare rău, am spus încet. Dar el trebuie să rămână.

— Ai zis că toți au supraviețuit! s-a auzit Ramos, cu îngrijorare în glas.

— Nu a fost o minciună. Dar e o problemă cu Dupin. O problemă dublă, de fapt.

Ramos a încercat să-şi reia munca indiferent de spusele mele şi am folosit toată puterea costumului meu Mark 13 pentru a rezista eforturilor lui, oricât de bine intenționate ar fi fost.

— Silas! Tu nu eşti aşa!

— Nu putem să-l salvăm, am zis, oftând la propria-mi deznădejde. Costumul lui este deteriorat. Sistemele de susținere a vieții din acesta au fost supraîncărcate, o măsură de supraviețuire de urgență. Nu este prevăzut pentru a fi folosit perioade îndelungate de timp, iar încordarea a provocat o cascadă de defecțiuni în întregul costum, inclusiv în ceea ce priveşte capacitatea sa locomotorie. Nu se poate mişca şi, chiar dacă ar putea, costumul nu l-ar ține în viață.

— Dar acum e în viață, a mârâit Ramos.

— Oarecum. Creierul lui este, de asemenea, foarte grav afectat. În costum mai este suficientă capacitate de funcționare pentru a oferi o funcție minimă de susținere a vieții, timp de câteva ore.

— Atunci mutăm costumul, în loc să-l punem să se mişte singur. Îl putem căra noi doi!

— Nu va mai avea nicio importanță, colonele. Dupin este deja dincolo de orice de ajutor pe care i l-am putea oferi la bordul lui *Demeter* sau oriunde altundeva.

— Edificiul i-a făcut asta?

— Nu, colonele, noi i-am făcut-o.

S-a uitat la mine, iar ochii lui scufundați în orbite erau plini de frământare şi furie, pe care nu le detectasem până în acest moment.

— Noi, Silas?

— Nu tu, prietene.

— Mai bine îmi explici. Nu ştiu dacă poți, dar cred că ar fi bine să încerci.

— Trebuie să plecăm. Efectele acelui puls nu vor dura pentru totdeauna.

— Nu plecăm fără băiat.

L-am strâns ți mai tare de braț, făcându-l să scape unealta. Dar nu conta, nu mai aveam nevoie de ele acum.

— Raymond Dupin a trebuit să moară pentru ca voi, ceilalți să trăiți. Este atât de simplu. Mă rătăcisem în Edificiu. Nu te puteam găsi decât dacă Dupin desluşea geometria acestui loc. Trebuia să rezolve problema eversiunii dacă voiam să scape vreunul dintre voi. A făcut-o, într-un mod genial. Dar l-a costat. Funcția creierului lui a trebuit să fie crescută de la

distanță și de fiecare dată când am făcut asta, a luat puțin mai mult de la el.

— Nu, a spus Ramos. Nu puteai să-i ceri așa ceva.

— Nu am avut încotro, a intervenit Ada. Tu nu erai acolo, colonele, eram doar noi. A fost dilema noastră, decizia noastră. Nu exista altă cale. Dacă Dupin nu ar fi fost de acord cu asta, ați fi murit cu toții aici.

— Mai bine să mori decât să tratezi un alt om ca pe ceva ce trebuie ars și aruncat!

— Colonele, i-am spus, trebuie să ne punem în mișcare. De bunăvoie sau în alt fel…

— În alt fel, Silas? a întrebat el amenințător.

— Pot să te constrâng. Dacă acele alte costume pot fi conectate pentru a-l urma pe al tău, atunci și costumul tău poate fi conectat pentru a-l urma pe acesta, Mark 13.

— N-ai putea să mă transformi într-o marionetă, Silas. Ești mai bun decât atât, a spus el și m-a privit, clătinând încet din cap în spatele vizorului. Cel puțin am crezut că ești. Acum văd că am greșit. Și văd răceala care a fost mereu acolo, dar pe care am ales să o percep drept căldură. Ești doar o altă mașinărie, în ciuda tuturor celor întâmplate. Ești la fel de rău ca *asta!*

— Costumul lui este conectat la al tău acum, a spus Ada. Nu avem timp pentru așa ceva. Niciunul dintre ei nu are timp pentru așa ceva.

— Colonele, am zis, începând să înaintez pe traseul care ne-ar fi scos pe toți afară din încăpere. Mă vei urî pentru asta și înțeleg. Dar dacă vreau să salvez chiar și o singură viață umană, Dupin trebuie să rămână aici.

— Viața nu este un calcul, algoritm ticălos ce ești!

— S-ar putea ca viața să nu fie un calcul, i-am zis, pregătindu-mă să fac față dușmăniei lui. Dar în medicină ne folosim energia pentru a-i ajuta pe cei pe care îi putem ajuta, nu pe cei pentru care nu mai putem face nimic.

— L-ai ucis!

— Dupin a ales să vă salveze pe voi. A consimțit. Poți să mă urăști din toate puterile. Dar dacă vrei să-l onorezi pe băiat, o vei face salvându-te.

Atunci Ada mi-a făcut o favoare: a întrerupt legătura vocală cu *coronel* Ramos. Acesta a pornit în urma mea în tăcere, fără să protesteze, iar în spatele lui veneau ceilalți somnambuli pe care voiam să-i duc unde aveau să fie în siguranță și să-i readuc la viață.

CAPITOLUL 31

Era vorba de două etape de o importanță critică în prima parte a exodului nostru: găsirea unei ieşiri din Edificiu şi navigarea pe apele negre înapoi la *Demeter*. Nu puteam face nimic pentru a ne îmbunătăți şansele pentru oricare dintre cele două etape, în afară de a ne mişca în cea mai mare grabă. Îmi luasem toate măsurile de precauție necesare pentru a elibera costumele din locurile unde fuseseră ținute prizoniere şi niciunul dintre fluxurile telemetrice nu indica erori grave de sistem sau defecțiuni ale integrității. Costumele erau într-o stare remarcabil de bună, având în vedere condițiile. Maşinăria extraterestră nu le demontase, iar funcționarea lor era fie suficient de evidentă, fie irelevantă, astfel încât să nu aibă un interes pentru ea. Lucrurile calde, moi şi cărnoase din interiorul lor erau cele care îi captaseră atenția; navele şi costumele noastre erau bune pentru materiale şi nimic altceva.

Am ajuns la apă, hidroecluza ca o moluscă în cochilie funcționând perfect. Costumele au detectat trecerea într-un mediu lichid şi, în consecință, şi-au ajustat echilibrele termice, controlul flotabilității şi funcțiile locomotorii. Am înotat înapoi pe sub tavanul de gheață, mişcându-ne cu grația amplă şi lentă a unei belugi. *Demeter* încă era acolo: nu era nevoie să ne facem griji în privința asta. Dacă nava ar fi fost grav avariată sau distrusă în explozie, nu ar fi rămas vreun „eu” care să exercite funcții executive în sistemele ei informatice.

Era întuneric în fața mea, o banchiză nesfârşită de gheață deasupra, iar apoi un tipar neclar de lumini ivite din întuneric. Erau sclipirile verzi, roşii şi albe ale stroboscopului de navigație, marcajele de culoarea chihlimbarului indicând pozițiile de blocare şi o pâlpâire aleatorie, alb-albastră, toate dansând ca nişte licurici.

Habar n-aveam ce să fac în legătură cu cea din urmă.

— O văd pe *Demeter,* Ada.

— Bun. Şi *Demeter* te vede pe tine. Eşti la aproximativ şaizeci de metri. Distribui costumele mai multor hidroecluze, astfel încât să putem aduce pe toată lumea cât mai repede posibil.

— O întrebare.

— Chiar te rog. O meriți.

— Ce se va întâmpla cu mine odată ce vom fi cu toții înăuntru?

Costumul Lenkăi m-a ajutat să-i găsesc pe ceilalți şi să-i aduc în siguranță… dar nu va mai fi nevoie să am un corp odată ce mă voi întoarce înăuntru.

Ada a părut surprinsă de întrebarea mea.

— N-o să-ți lipsească ce nu ai avut niciodată, Silas.

— O să fiu iarăşi format doar din cifre şi simboluri care se derulează în spatele unui ecran.

— Asta e tot ce ai fost vreodată.

— Ştiu. Dar, pentru puțin timp, am visat că sunt altceva.

— Tu doar simulai un set de experiențe. Inginerii noştri au vrut să înțelegi oamenii, astfel încât să îi poți vindeca mai bine. Dacă ar fi vrut să tratezi câini, ai fi visat că eşti un câine: probabil ceva mic, enervant şi vesel.

— Am senzația că încerci să fii de ajutor.

— Mi-aş dori să pot oferi mai mult. Dar cel puțin suntem amândoi în chestia asta.

— Ramos mă urăşte.

— Nu, el este mai presus de aşa ceva. Ura este ceva ce simt oamenii unul pentru celălalt. Nu te mai consideră în niciun fel.

Am reflectat la răspunsul ei.

— Te-ai gândit vreodată să urmezi o carieră în psihiatrie, Ada?

— Nu până acum.

— Aş sta departe de această alegere dacă aş fi în locul tău.

— Sentimentele lui nu schimbă nimic din ceea ce ai făcut, a zis ea, iar în tonul ei am sesizat ceva ce părea să fie compasiune. Te-ai confruntat cu un adevăr despre tine, unul pe care nu ai vrut să-l înfrunți. Acceptând acest adevăr, ai fost în sfârşit capabil să găseşti o modalitate de a salva oamenii aflați în grija ta. Acesta nu este un eşec, Silas, este asumarea răspunderii. Este o datorie. Înseamnă să faci singurul lucru pe care ai fost făcut să-l faci.

— S-a terminat cu liberul arbitru dacă am fost făcut să o fac.

— Dar aproape că n-ai făcut-o. Asta e ideea. Noi doi am fost manifestări ale unei dileme autogenerate de decizie-acțiune. O bătălie a voințelor, egoul versus supraeul, id-ul versus… orice. Ai dreptate, Cody, aş fi un psihiatru prost. Dar ştiu asta: într-un fel sau altul, ai ales să faci ceea ce trebuie alături de pacienții tăi.

— Cu excepția faptului că acel lucru corect l-a costat viața pe Dupin.

— Nu exista altă cale. Lasă-mă să clarific lucrul ăsta pentru tine. *Nu exista altă cale.* Dacă ai avea un craniu, ți l-aş sparge ca să pricepi.

— Am un craniu. Doar că nu este al meu. Oh, Doamne! Ce vom face cu Lenka Frondel?

— Momentan, oasele ei sunt cea mai mică dintre grijile mele, Silas, am la ce să mă gândesc, a răspuns Ada, iar tonul ei a devenit profesional. În regulă. Ecluzele sunt deschise şi pregătite. Sunteți toți gata pentru acțiunea finală.

— Ada?

— Da?

— Trimite-l pe Ramos într-o altă ecluză. N-o să vrea să se afle în aceeaşi încăpere cu mine acum. Şi nici eu cu el, am adăugat, aproape imperceptibil.

Nava *Demeter* plutea la vedere şi am simțit cum mă străbate un fior. Se întâmplaseră multe cât timp fusesem plecat. Frondele o luaseră în stăpânire, încolăcindu-se şi înfăşurându-se în jurul corpului ei mult mai insidios decât mă aşteptasem.

— Presupun că aşteptai momentul potrivit să-mi spui veştile proaste.

— Dispunem încă de o marjă de siguranță, Silas. Activitatea s-a accelerat după ce Edificiul şi-a revenit din pulsul nuclear, dar dronele de serviciu îl țin la distanță. Cât timp pot continua să facă asta, nu îndrăznesc să spun. De aceea am început deja protocoalele de plecare.

Dronele – mai rămăseseră doar trei acum – înotau în jurul carenei, folosind torțe cu plasmă la capetele brațelor robotizate. Aceasta era pâlpâirea întâmplătoare pe care o văzusem de la şaizeci de metri distanță: dronele încercau să reteze frondele într-un ritm mai rapid decât puteau acestea să crească şi să se consolideze.

Am înotat până la ecluza pe care mi-o atribuise Ada, doar eu şi încărcătura mea de oase.

CAPITOLUL 32

Aerul a inundat camera, înlocuind apa; măsurile de biocontaminare şi controalele de siguranţă se succedară, iar după o aşteptare care a părut să dureze o veşnicie, uşa interioară s-a deschis. M-am instalat în mediul familiar al navei, încă purtând costumul Lenkăi. În comparaţie cu ultima oară când văzusem aceste panouri şi date, nava era într-o stare mult mai mare de agitaţie. Sistemul principal de iluminare se aprinsese, iar diagramele şi afişajele de stare arătau că mai multe sisteme esenţiale pentru misiune erau readuse treptat la starea de pregătire. Sistemele fundamentale de susţinere a vieţii, energia primară, sistemele de propulsie submarine şi pentru traversarea gheţii, motoarele pentru călătoria în spaţiu, toate se trezeau dintr-un somn profund, indus. Ar fi fost frumos să grăbesc totul, dar nava era un puzzle, iar piesele trebuiau puse la loc în ordinea potrivită, pas cu pas, altfel totul s-ar fi prăbuşit. Ada ştia asta. Ea nu era nava în sine, dar, ca un bun administrator, ştia exact care erau subalternii cu care trebuia să vorbească şi cum să-i facă să-şi îndeplinească misiunea.

Dincolo de ferestre, pâlpâirea alb-albastră era dovada activităţii în desfăşurare a dronelor de serviciu. Acea pâlpâire era ceva mai puţin frecventă decât înainte şi am considerat că este un indiciu binevenit, însemnând că frondele îşi slăbeau strânsoarea asupra noastră.

— Suntem cu toţii la bord, Ada?

— Da, ultimele ecluze îşi efectuează ciclurile. Îi vom muta pe ceilalţi în poziţii sigure pentru plecare, dar deocamdată nu are niciun sens să le scot costumele. Au încă energie suficientă pentru susţinerea vieţii, mobilitate dacă este necesar, iar fluxurile biometrice îmi oferă încă informaţii utile despre sănătatea ocupanţilor lor. Cel mai bun lucru pe care-l putem face acum este să sperăm că sunt stabili. Nu va exista nicio posibilitate de intervenţie medicală sau chirurgicală până când nu vom scăpa de pe Europa şi, probabil, va trebui să mai aşteptăm până când vom fi transportaţi cu modulul de croazieră.

— Sunt de acord, am zis, dând din cap. Costumele alea au făcut o treabă al naibii de bună, ţinându-şi ocupanţii în viaţă până acum. O vreme încă se mai pot descurca aşa. Mă vei alerta în momentul în care se va schimba ceva în fluxurile lor?

— Desigur.

Mi-am înclinat capul spre cea mai apropiată fereastră.

— Cel puțin se pare că vom câştiga această bătălie.

— Mi-aş dori. Am pierdut o dronă când tu erai afară. Edificiul este surprinzător de adaptabil. Şi-a dat seama că nu poate ajunge la *Demeter* până când nu distruge dronele, aşa că îşi concentrează toate eforturile pentru a le elimina pe rând.

— Încă e posibil să reuşim?

— Aşa cred.

— Aşa *crezi?*

— Trebuie să ne ocupăm de câte o problemă pe rând, Silas.

Zgomotul şi mişcarea mi-au captat atenția. Un costum se apropia pe coridorul axei laterale, iar forma sa era atât de mare, încât abia încăpea între modulele de pe ambele părți. Costumele Mark 13-5 erau mai voluminoase decât modelul Mark 13 pe care îl purtam încă, dar acele straturi suplimentare de izolație şi surplusul de componente făcuseră probabil diferența dintre viață şi moarte pentru ocupanți.

Ramos a întins mâna şi a deblocat gulerul de eliberare a presiunii de sub cască. Şi-a tras casca de pe cap, care părea şi mai mic acum, ieşind din inelul de la baza gâtului.

A întors casca invers şi a apăsat peticul pe care era un sistem de prindere cu arici de pe coroana ei de una dintre plăcuțele de depozitare de pe perete.

— Mie măcar îmi acorzi demnitatea de a-mi alege propriile mişcări. Dar cum rămâne cu ceilalți?

— Mă auzi? l-am întrebat.

Ramos m-a privit de parcă întrebarea mea l-ar fi insultat.

— Vocea ta iese din pereți, aşa cum a făcut întotdeauna. Singura diferență este că acum ştiu mai multe decât să presupun că există o conştiință în spatele ei.

— Ai ştiut dintotdeauna că sunt un program.

S-a lovit cu mănuşa într-o parte a capului, destul de tare încât să mă facă să tresar. Asistența electrică a costumului trebuia să fie suficient de inteligentă pentru a-l împiedica pe purtător să greşească din neatenție, dar uneori lucrurile mergeau prost.

— Am ştiut, da. Până când am fost purtat în visele tale… sau cum le spui. Ai fost om! M-ai făcut să cred o minciună cât eram în chestia aia, a spus Ramos şi a făcut un gest ca şi cum ar fi scuipat, dar nu i-a ieşit nimic din gură. M-ai înşelat.

— Dacă te ajută cu ceva, m-am înşelat şi pe mine.

Ramos a dat din cap, dezgustat la vederea mea.

— Te joci cu noi ca şi cum am fi nişte păpuşi. Nu doar că ne tragi sforile, dar ţi decizi ce gândim şi visăm!

— Am fost proiectat să am capacitatea de empatie. Am fost menit să mă identific cu pacienţii mei, să nu-i văd doar ca pe nişte saci de carne şi oase.

— Aşadar, acum dai vina pe creatorii tăi?

— Nu dau vina pe nimeni şi pe nimic, am spus, mânia crescând în mine. Cu excepţia coşmarului în care ne-am aflat. Nici măcar nu dau vina pe lăcomia lui Topolsky pentru faimă şi avere, cea care ne-a adus aici. El este produsul unui sistem. La fel ca noi toţi.

— Nu există „noi”. Nu eşti unul dintre noi. N-ai fost niciodată unul dintre noi, a zis Ramos, ducându-şi mâna la emblema misiunii, imprimată pe costumului Mark 13-5. Van Vught, Murgatroyd, Mortlock, Brucker, Dupin, Ramos. Numele tău este printre ei?

— Nu.

— Atunci ştii prea bine cine eşti. Nimic.

— S-ar putea să fiu nimic, i-am răspuns ferm. Dar tot vreau să fac ceea ce trebuie să fac. Niciunul dintre voi nu este în siguranţă deocamdată. Asta înseamnă că pentru moment mai am funcţii executive de descărcat. Poate că nu mă placi, colonele, dar bunăstarea ta medicală este încă responsabilitatea mea. Asta nu include doar tratarea leziunilor cerebrale şi salvarea vieţii, ceea ce am făcut. Înseamnă să te menţin în viaţă şi în acest moment.

Nările i s-au înroşit, iar buzele i s-au curbat într-un rânjet. Voia să riposteze, dar eu atinsesem în mod intenţionat un punct sensibil, amintindu-i de datoria pe care o are faţă de mine.

Nu-mi părea rău că făcusem acest lucru.

— Dar ceilalţi? a mârâit el.

— Ada şi cu mine le vom muta costumele în hamacele de acceleraţie. O să fie inconştienţi până atunci. E o variantă mai plină de bunătate pentru ei.

— Bunătate! Îţi închipui că înţelegi ceva din bunătate?

— Ştiu sigur că am recunoscut cândva bunătatea şi compasiunea unui prieten, am spus.

Ramos a pufnit exasperat şi disprețuitor.

— Nimic din ce spui nu are sens, a început el, apoi a devenit încet conştient de situaţia în care ne aflăm. Dacă suntem cu toţii la bord, de ce nu se întoarce *Demeter* la fisura de ieşire? Propulsoarele marine nu

funcționează. Știu cum sunt modurile de vibrație atunci când funcționează.

— *Coronel* Ramos? Sunt Ada.

S-a uitat în jur după vocea fără chip, strâmbând din nas, dezgustat.

— Nu am nevoie ca încă unul dintre voi să se prefacă a fi ceva ce nu e.

— Nu, dar probabil că ai nevoie de fapte. Rolul tău operațional este încă cel de asigurare a securității, bănuiesc?

— Și ce-i cu asta?

— Silas are încă responsabilitățile sale, și tu la fel. A lui este să asigure sănătatea echipajului. A ta este să maximizezi probabilitatea salvării misiunii. Asta înseamnă să aduci supraviețuitorii înapoi la bordul modulului de croazieră, cu sau fără aterizare.

Pentru prima dată de când își scosese casca, am văzut ceva din vechiul Ramos, nedumerirea care-i încrețea fruntea, angrenajele profesionale lucrând în adâncul ochilor lui.

— De ce nu ne putem întoarce pe orbită în lander?

— Pentru că *Demeter* nu pleacă nicăieri, dragă colonele. Suntem complet blocați, iar frondele tocmai au distrus o altă dronă de serviciu. A mai rămas o unitate și o pot ține departe de pericol pentru moment, dar nu va fi suficient pentru a opri frondele care ne înfășoară și ne țin pe loc.

Ramos părea uluit. Nu cred că se îndoia de ceva din cele povestite de Ada, căci, deși fusese înșelat cu privire la adevărata noastră natură, nu exista niciun motiv posibil ca ea să atenueze sau să exagereze faptele despre misiune.

— Cealaltă navă a plecat.

— Da, i-am răspuns.

— Atunci suntem terminați și noi. Dacă nu putem pleca, atunci este doar o chestiune de timp… Fie vom muri în această navă, când sistemele vor eșua, fie în apa aceea, când costumele noastre vor ceda sau când Edificiul ne va lua înapoi în interiorul său, a spus Ramos și s-a înfiorat, de parcă la un moment dat, într-un viitor nu prea îndepărtat, ar putea să cadă asupra lui să aleagă între aceste modalități extrem de neplăcute de a muri. Au încercat să ne avertizeze, nu-i așa? Mesajul acela, care ne spunea să plecăm, a existat întotdeauna. Cine crezi că l-a lăsat? Cea ale cărei oase le-ai plimbat pe aici? Îți bați joc de mine amintindu-mi de avertismentele pe care nu le-am luat în seamă?

— Colonele, i-am spus, încercând să ajung la o parte din el care încă mai putea să mă privească cu altceva decât cu un dispreț total. Ada este lipsită

de tact, dar nu este crudă. Nu ar fi menționat salvarea misiunii dacă nu ar fi existat o cale. Şi există o cale, nu-i aşa?

Ada ne-a făcut să aşteptăm o clipă mai mult decât era necesar. Poate că mă înşelam în privința părții ei crude, într-o măsură foarte mică. Dacă aşa era, lucrul ăsta mă făcea doar să fiu şi mai atras de ea. La ce bun e zahărul, dacă nu are parte de puțină sare care să-l ajute?

— Desigur că există o cale: fisura este încă acolo. Fisura lui Topolsky! După impactul inițial şi după ce două nave şi-au topit drum prin calea de intrare lăsată de Edificiu, gheața este încă foarte dezorganizată şi fragmentată. Nu a avut suficient timp să se vindece şi să se reformeze. Asta înseamnă că există o cale. Nu una uşoară sau scurtă, dar e o cale. Nu aş putea trimite o dronă înapoi, e prea greoaie şi am pierde semnalele de control. Dar un costum, sub control uman… Este posibil. Poți urca înapoi prin fisură, croindu-ți drum prin crevasele şi canalele care încă nu s-au închis.

— Sunt douăzeci de kilometri până la suprafață!

— Da, a spus ea veselă. Mai degrabă patruzeci, probabil, având în vedere traseul pe care îl urmează fisura prin gheață. Şi mai întâi trebuie să înoți până la punctul de ieşire! Dar odată ce ajungi la gheață, trebuie doar să continui să urci. Patruzeci de kilometri nu reprezintă o distanță atât de mare dacă te gândeşti bine. Nu în gravitația asta. Va fi doar ca… o ascensiune cu adevărat grea şi epuizantă a unui masiv din Himalaya. Şi vei avea asistență automată, aşa că va fi mai degrabă plictisitor şi dificil decât epuizant… cu toate că, având în vedere constrângerile temporale, probabil că nu vei dori să dormi. Sau să te odihneşti. Sau să te opreşti în vreun punct de pe traseu.

— Constrângeri temporale?

— Ai mai puțin de şaizeci de ore. În aproximativ cincizeci şi şase, respectând profilul standard al misiunii, Jennifer Van Vught va începe să pună modulul de croazieră pe traiectoria de întoarcere pe Pământ. Până atunci, va trebui să fii aproape de suprafață, astfel încât transponderele de pe costumul tău să aibă şansa de a primi un semnal clar pe orbită.

— Şi apoi, ce? Ne face semn cu mâna înainte de a ne abandona destinului nostru?

— Cunoşti protocoalele de urgență la fel de bine ca oricine, a spus Ada cu blândețe. Modulul de croazieră este capabil să aterizeze dacă există o nevoie urgentă. Este o manevră destul de riscantă, care va afecta bugetul de combustibil pentru impulsul de întoarcere pe Pământ, dar este încă fezabilă.

Jennifer Van Vught urmează cu sfințenie regulile, însă este şi curajoasă, şi altruistă. O va face, dar numai dacă îți detectează prezența.

Ramos s-a uitat în jur, de parcă tot ce şi-ar fi dorit ar fi fost să vadă un chip uman familiar căruia să i se adreseze. Asta nu s-a întâmplat, aşa că şi-a întors privirea spre vizorul meu. Concentrarea lui era alunecoasă, de parcă ar fi preferat să privească prin mine sau pe lângă mine, decât să recunoască cadavrul din spatele geamului.

— Crezi ce spune ea, că asta e singura cale?

— Da.

— A zis că am şaizeci de ore. Chiar mai puțin de-atât. S-ar putea să fie imposibil.

— Este posibil, am zis. Dar numai pentru că omul care conduce grupul de evadare va fi genialul şi curajosul *coronel* Ramos. O să reuşeşti. Cu fiecare pas pe care îl vei face, celelalte costume te vor urma orbeşte. Nici nu va trebui să îți faci griji pentru ele. Trebuie doar să pleci de aici şi îi vei salva pe toți.

Ramos a adulmecat aerul, părând să-mi măsoare cuvintele, hotărând singur ce găseşte util în ele şi ce poate să dea la o parte ca pe un gunoi.

— Crezi că ştii de ce sunt în stare?

— Am împărtăşit prea multe poveşti cu tine pentru a nu-mi fi format o părere despre abilitățile tale.

Şi-a lăsat capul pe spate şi a privit în sus, spre tavanul de gheață aflat dincolo de carena noastră.

— Iar tu… te vei cățăra şi tu prin gheață împreună cu noi?

— Nu, i-am răspuns. Asta nu se va putea. Funcționez doar pe *Demeter*.

Pe chip i se citea suspiciunea.

— Semnalele ți-au permis să utilizezi acel costum de la un kilometru distanță, prin țesătura Edificiului.

— Da, asta a fost posibil. Dar nu putem obține un semnal similar prin gheață. Dacă am fi putut, i-am fi trimis deja vorbă lui Van Vught să întârzie impulsul de plecare, i-am explicat, făcând un gest vag, disprețuitor, cu mănuşa Lenkăi. Oh, dacă am avea timp, sunt sigur că am putea inventa ceva. Am putea extrage suficiente nuclee de procesor funcționale din computer, să le punem într-un palet de marfa sau ceva de genul ăsta. Aş putea fi târât în sus prin fisură, un creier într-o cutie. Dar nu dispunem de timpul ăsta. Nici măcar nu am timp să-mi fac o copie de rezervă, am continuat atingându-mi pieptul cu un deget. Am învățat multe de când am

părăsit Pământul, colonele. Asta a făcut întotdeauna parte din plan: să mă autoeduc, să câştig experienţă în timp ce lucrez. Când ne-am fi întors, inginerii noştri urmau să mă transforme din nou într-un cod general şi să recupereze toate lecţiile utile pe care le-am învăţat pe parcurs, astfel încât următoarea generaţie de sisteme de expertiză medicală să poată fi şi mai utilă. Dar asta nu se va întâmpla acum. Nicio parte din mine nu se va întoarce pe Pământ. Nici experienţa chirurgicală pe care am câştigat-o, nici înţelegerea sporită a psihologiei umane, nici prieteniile pe care cred că le-am legat. Nici cântecele pe care le-am învăţat de la tine sau poveştile pe care mi le-ai spus. Nimic din toate acestea.

Ramos a continuat să mă măsoare. I-am observat chipul de multe ori, pe parcursul multor stări de spirit şi cred că am învăţat să detectez micile derapaje care prevesteau o schimbare în gândurile lui, oricât de timide.

Am văzut unul chiar acum. O uşurare. Ceva ceda.

— Tu nu vei supravieţui?

— Nu. Nici Ada. Suntem amândoi legaţi de *Demeter*. Când cade *Demeter,* cădem şi noi. Şi, într-un fel sau altul, această navă are un viitor foarte limitat.

— Iar tu… te vei dezactiva înainte de sfârşit?

Ce-a fost asta? m-am întrebat. O urmă de îngrijorare pentru mine, după toate cele întâmplate? Dar eram nevoit să-l dezamăgesc.

— Nu.

— Voi veţi muri… atunci când va muri şi nava? a întrebat Ramos şi a întins mâna spre casca pe care tocmai o fixase pe perete. Veţi muri aici, înăuntru?

— Nici asta nu se va întâmpla, i-am răspuns, confuzia lui stârnindu-mi un pic de plăcere. Vom muri, da. Nu vom mai avea funcţii executive, dar nu vom suferi când se va întâmpla. Şi există şi mai multe veşti bune: deoarece *Demeter* nu va avea prea multe de făcut, eu şi Ada putem coopta o parte mult mai mare a nucleului computerului. Putem… lucra mult mai repede, preluând resursele rezervate în mod normal altor sisteme. Oricât de mult timp ne-a mai rămas, îl putem extinde.

— Dar nu la infinit.

— Nu, nu la infinit.

Ramos îşi strângea casca în mâini. Era pe punctul de a şi-o pune din nou pe cap. Dar ceva îl ţinea locului. Poate gândul că aceasta ar putea fi ultima gură de aer aproape proaspăt pe care o va trage vreodată înainte de a se

închide iarăşi în costum.

— Îi voi conduce, a încuviinţat el. O să supravieţuim. Oricât de greu ar fi, voi găsi o cale. Îi voi duce înapoi pe Pământ.

— Ştiu. Nu am avut niciodată mai multă încredere într-o altă fiinţă umană.

— O altă fiinţă?

— E o figură de stil, colonele. Sper că o să mă ierţi pentru asta.

— Vreau să cred că m-am înşelat în privinţa ta, Silas, a spus el şi s-a oprit înainte de a-şi potrivi casca peste colierul din jurul gâtului. Mi-ai fost prieten, pentru o vreme. Dacă m-am înşelat în privinţa asta, atunci aşa să fie. Dar nu pot să-l uit pe băiatul pe care l-am lăsat în urmă.

— El este responsabilitatea mea acum, i-am răspuns.

O oarecare urmă din dispreţul lui şi-a făcut din nou apariţia.

— Vorbeşti despre responsabilitate, după ce l-am abandonat?

— Eu mă întorc înăuntru.

Ramos continua să tacă, încă ţinând casca. Îşi miji ochii, părând că nu este pregătit să aibă încredere în mine nici măcar în aceste ultime momente.

— Înăuntru?

— Dupin este încă în viaţă. Urma lui biometrică este slabă, dar există. Nu-l pot salva, nu-l pot vindeca, nici măcar nu-i pot aduce trupul acasă. Probabil nici nu pot vorbi cu el. Dar pot fi cu el. Pot fi alături de el, aşa cum ar trebui să fie un medic.

Ramos şi-a păstrat calmul pentru o clipă, apoi a dat din cap.

— Te cred că vei face asta.

— Aşa voi face.

— Nicio parte din tine nu va ajunge înapoi pe Pământ?

— Absolut niciuna.

— Dar eu îmi voi aminti ce ai făcut şi cum ai fost. Nu va însemna mare lucru, ştiu.

— Ba înseamnă totul, colonele.

Fără să-mi răspundă, şi-a coborât casca, a sigilat-o şi mi-a întors spatele imens, îndreptându-se spre hidroecluză, iar celelalte costume şi încărcăturile lor umane s-au aliniat în urma lui.

Mi-am luat un rămas-bun tăcut de la marele şi brutalul meu prieten.

Era timpul ca noi toţi să abandonăm nava.

Credinţa este un lucru ciudat de care să depindă o maşinărie, dar până la

urmă asta era tot ce aveam. Gheața aceea era încă o barieră impenetrabilă în calea semnalelor noastre. Odată ce Ramos şi ceilalți plecau, nu mai aveam cum să primim nicio veste despre succesul sau eşecul lor. Puteam doar să presupun că planul Adei era unul bun şi că acele costume aveau într-adevăr capacitatea de a urca din nou la suprafață, că Ramos e omul potrivit pentru a-i conduce şi că destinele lor nu vor fi atât de crude încât Jennifer Van Vught să fi plecat de pe orbită mai devreme decât se aştepta, astfel încât să nu existe nicio şansă de a face acea aterizare îndrăzneață.

Aşa că da. Tot ce mai rămăsese era credința şi am decis să o consider suficientă. Să fie de ajuns. Să fie rânduit ca Ramos şi ceilalți să ajungă acasă. Să nu existe nicio îndoială în privința asta.

Mi-am permis să o accept. Poate, pentru că eram doar o maşinărie, era o acceptare mai uşoară decât pentru alții. Trebuia doar să schimb unii dintre parametrii mei interni pentru a accepta un adevăr în detrimentul altuia.

— Raymond? am întrebat cu blândețe. Sunt Silas. Sunt din nou cu tine.

Mi-am sprijinit mâna de a lui, întrebându-mă dacă vreo fantomă a acestui contact mai avea mijloacele de a ajunge la mintea lui. Contact uman, într-un fel. Unul dintre noi nu fusese niciodată în viață, unul dintre noi era pe moarte. Dar merita măcar atât.

— Mi-e frig, Silas, a şoptit el. Mai frig decât înainte.

— Aş vrea să te pot ajuta. Dar nu pot. Tot ce pot face este să fiu aici.

— Ai plecat şi apoi te-ai întors.

— Da.

— Nu-mi amintesc de ce ai plecat. Doar că trebuia să te ajut cu ceva important.

— Ai dreptate.

— M-am descurcat bine, Silas?

— Te-ai descurcat mai mult decât bine. Ai găsit soluția.

— Şi a fost… corectă?

— A fost corectă. A fost… am început, ezitând şi căutând cuvintele potrivite, apoi mi-am amintit ce-mi spusese. A fost frumos, Raymond. În ciuda urâțeniei, la sfârşit a fost frumusețe. Iar tu ai văzut-o. Ai văzut frumusețea înaintea oricui.

— Încă o văd, a zis el, găsind bucuria, chiar dacă luminile minții lui începeau să se stingă. O, Silas, dacă ai putea să o vezi şi tu! Îşi vor aminti de mine datorită lucrului pe care l-am făcut, nu-i aşa?

— Pentru foarte multă vreme, i-am răspuns, strângându-i mâna.

— Mă bucur, a murmurat el.

— Şi eu mă bucur, Raymond.

Am rămas cu el până la sfârşit, aşa cum ar fi făcut orice medic bun. Am stat alături de el până când s-a terminat, iar telemetria biometrică mi-a confirmat că Raymond Dupin trecuse în somnul de aur infinit care îi aşteaptă pe toți matematicienii.

Se odihnea. Era liniştit. Avea să fie liniştit pentru totdeauna şi nu-l lăsasem să moară singur.

Nu fusesem un doctor rău.

După aceea, am înțeles că am de luat o decizie finală. Una referitoare la oasele din mine. Aş putea să-i duc costumul pe *Demeter* sau pur şi simplu să renunț la controlul meu asupra lui, lăsând-o pe Lenka Frondel în pace, oferind o companie tăcută tânărului ciudat pe care nu-l întâlnise niciodată şi al cărui nume probabil nu-l auzise niciodată. Lui Dupin nu-i mai păsa de singurătate, iar ei nu-i mai păsa de ce voiam noi să facem cu rămăşițele ei. Cu toate acestea, conta foarte mult pentru mine că am făcut ceea ce trebuie, o faptă bună, o faptă umană.

De fapt, nu era deloc o decizie.

CAPITOLUL 33

Indicațiile pe care le primisem m-au condus pe un drum înalt şi sinuos deasupra oraşului Plymouth, cu marea în spate. La jumătatea drumului spre destinație, transpirând sub haine şi povara bagajelor, am început să regret faptul că m-am zgârcit şi nu am luat un autobuz. Dar, din moment ce mă aşteptam să trăiesc modest de acum înainte, în umilul rol de doctor de țară, m-am gândit că e mai bine să încep cât mai repede să mă adaptez la noile mele circumstanțe.

Soarele făcea să mă usture pielea de pe ceafă, găsind exact acea bucată de carne care nu fusese încă bronzată şi tăbăcită de timpul petrecut pe mare. Mi-am scos pălăria şi am folosit-o ca să-mi fac vânt. Am ajuns la concluzia că mă rătăcisem. Mă încurcasem pe undeva pe străzile întortocheate care porneau în sus din port, în ciuda simplității instrucțiunilor primite.

Şi deodată iat-o în fața mea, înconjurată de stejarii care mă împiedicau să văd cabana, aducându-mă aproape în pragul disperării. Am zâmbit la propria prostie, întrebându-mă cum de mă îndoisem vreodată că sunt pe calea cea bună. Casa a ieşit la iveală, deschizându-se ca o poză dintr-o carte pentru copii şi, cu fiecare pas zdruncinat, mă întrebam dacă ceva la ea s-ar putea dovedi a fi mai puțin decât perfect, mai puțin potrivit pentru nevoile mele. Mi se spusese că ar trebui să aibă tot ce e nevoie şi că nu era prea departe de casele viitorilor mei pacienți, că era bine construită şi că avusese parte de reparații lăudabile, oferind o privelişte cât se poate de satisfăcătoare către Canalul Mânecii. Eu, fiind sceptic prin natura mea. Am presupus că, în una sau mai multe privințe, nu va corespunde sau voi observa un defect până atunci nebănuit, în contradicție cu ce-mi dorisem eu. În timp ce mă apropiam de gardul şi poarta vopsite în alb din fața casei cu pereții acoperiți – dar nu invadați – de caprifoi şi iederă, nu am văzut niciun detaliu sau caracteristică a proprietății care să nu fie imediat şi necondiționat pe placul meu, şi niciun lucru care să contrazică planurile mele favorabile pentru viitorul ei.

— Pot să mă instalez aici, am zis, zâmbind printre lacrimi de sudoare. Asta e tot ce mi-am dorit. Ce norocos eşti, Coade, că ai dat peste asta!

Dar o zvâcnire de vinovăție mi-a potolit exaltarea, pentru că norocul meu era în detrimentul altuia, care avusese parte de circumstanțe nefavorabile. Deşi nici măcar nu pusesem piciorul în căsuță, ştiam cu o certitudine

instinctivă că interiorul va fi la fel de fermecător ca exteriorul şi că n-ar trebui să-i găsesc vreun defect. Nimeni nu putea trăi într-o locuință atât de fermecătoare, situată impunător deasupra unui oraş atât de frumos ca Plymouth, şi să accepte să o vândă dacă nu era forțat de strâmtorare sau de circumstanțe tragice. Fericirea mea – şi chiar era fericire – fusese achiziționată pe spatele mizeriei altuia şi, parcă empatizând cu sentimentele mele, soarele s-a cufundat în spatele celor câțiva nori de pe cer, producându-mi o senzație de răcoare în suflet.

Am deschis poarta. Mi se spusese că actualul proprietar este acasă şi mă aşteaptă.

— Doctor Silas Coade?

Ea era deja la uşă, o viziune în galben susținută de întunericul plăcut al salonului din spatele ei. Întunericul nu avea vreo conotație negativă, ci mai degrabă reprezenta o insinuare binevenită de umbră vara şi căldură casnică iarna, pentru că o casă care este plăcută într-un anotimp va fi de multe ori plăcută şi în altul. Aveam să fiu singur, desigur, cu excepția cazului în care pacienții mei mă vizitau, dar cel puțin ar trebui să fiu singur într-o căsuță care să se adapteze nevoilor dictate de confortul meu. După eforturile depuse în timp ce servisem pe *Demeter,* mă consideram versat în a discerne ce înseamnă confortul şi ce presupune absența acestuia.

— Bună ziua, doamnă, am salutat-o eu, punându-mi înapoi pe cap pălăria tuflită, cu scopul de a o scoate din nou. Sunteți foarte amabilă că ați fost de acord să mă primiți în vizită.

— V-ați întors de pe mare, din câte înțeleg.

— Da, am zis şi am ridicat unul dintre cuferele pe care mă luptasem să le aduc din port. Îmi vor trimite celelalte lucruri cu căruța, când voi avea o adresă, dar nu m-am putut despărți de jurnalele mele, chiar dacă ar trebui să dorm cu ele sub un copac.

— Sper să nu se ajungă la asta.

Ea a ieşit în lumina zilei, soarele aruncând din nou o privire dintre nori, ca să o scalde în lumină, de parcă ar fi vrut să o înfrumusețeze. Poate că era vina sudorii care mi se prelingea în ochi, dar părea să radieze şi să sclipească de parcă ar fi fost cioplită din aur.

— Voiajul dumitale… sunt convinsă că a fost o reuşită, nu?

Am zâmbit într-o manieră care speram să fie modestă, ruşinată.

— Sper că am oferit măcar un mic ajutor.

— Ce meserie aveți?

— Asistent chirurg pe goeleta de rangul cinci *Demeter*. O profesie destul de modestă, dar nu fără cerințe importante.

— Şi acum lumea zice că veți renunța la mare pentru viața de medic pe uscat?

— Aceasta este intenția mea, doamnă.

— Numele meu este Cossile. Puteți să-mi spuneți aşa sau Ada, dacă preferați. Cred că veți ajunge să preferați Ada, cu timpul.

— Cu timpul? am întrebat derutat şi amuzat.

— Îmi pare rău că vă dezamăgesc, doctore Coade – pot să vă spun Silas?

— Poți, am zis, cuprins de îndoieli, cuprins de o teamă îngrozitoare că acest vis e pe cale să-mi fie smuls mai repede decât îmi fusese oferit.

— Am rămas văduvă, Silas. Crezând că sunt în pragul sărăciei, am făcut aranjamente să eliberez casa. Dar m-am grăbit.

— Te-ai grăbit?

— Mi-a ieşit în cale o sursă de bani, prin intermediul unei ramuri îndepărtate a familiei. O sursă considerabilă. Acum sunt o femeie independentă şi lipsurile nu mă mai obligă să vând Hilltop Cottage. N-o să mai plec.

Mi-am înclinat din nou pălăria, pregătindu-mă să plec înainte ca dezamăgirea să mi se citească prea clar pe chip. Nu voiam ca nici cel mai mic lucru să strice excelenta inversare a norocului de care avusese parte Ada Cossile, nici măcar tristețea mea că, probabil, nu-i voi mai vedea căsuța şi nici nu-i voi mai contempla frumusețea.

— Sunt încântat că te vei bucura mereu de această casă, Ada.

— Te vei muta la mine.

M-am întrebat dacă am auzit greşit. Părea imposibil.

— Eu… să mă mut la tine?

— Ai nevoie de o reşedință în care să-ți practici chirurgia, nu? a întrebat ea.

— Eu… da, i-am răspuns.

— Plimbarea de la oraş nu a fost dezagreabilă?

— A fost în regulă.

— Atunci te-ar dezgusta să împarți o casă cu mine?

— Nu… în niciun caz. Dar aranjamentul este puțin… neconvențional.

— Atunci vom îmbrățişa neconvenționalul, a spus ea şi mi-a arătat poarta, pe care încă îmi mai zăbovea mâna. Hai înăuntru. Cred că o să-ți placă ce vreau să-ți arăt. Am o privelişte spre mare pe care unii o consideră

dezamăgitoare, deoarece marea este vizibilă, dar nu prea vizibilă.

Apoi, observându-mi confuzia – sentimentul că lumea îmi face o glumă şi că în curând mă voi găsi în centrul cruzimii ei batjocoritoare –, Ada a făcut un gest de nerăbdare cu mâna. Era o mână frumoasă şi mă întrebam dacă aş putea să o ating în curând.

— Pe aici, Silas. Avem timp – destul de mult timp dar nu atât de mult pe cât ne-am dori. Aşa că haide să profităm la maximum de ce-a mai rămas.

Am întârziat o clipă, dorind să prelungesc şuvoiul de fericire cât mai mult timp posibil.

Apoi am urmat-o pe Ada Cossile în Hilltop Cottage.

MULȚUMIRI

Alastair Reynolds şi Gollancz doresc să le mulţumească tuturor celor de la Orion care au lucrat la publicarea volumului *Eversiune:*

Agent
Robert Kirby

Editorial
Gillian Redfearn
Claire Ormsby-Potter
Áine Feeney

Redactor
Elizabeth Dobson

Lector
Andy Ryan

Management editorial
Jane Hughes
Charlie Panayiotou
Tamara Morriss
Claire Boyle

Audio
Paul Stark
Jake Alderson
Georgina Cutler

Contracte
Anne Goddard
Ellie Bowker
Humayra Ahmed

Design

Nick Shah
Tomás Almeida
Joanna Ridley
Helen Ewing

Finanțe
Nick Gibson
Jasdip Nandra
Elizabeth Beaumont
Ibukun Ademefun
Afeera Ahmed
Sue Baker
Tom Costello

Inventarieri
Jo Jacobs
Dan Stevens

Marketing
Lucy Cameron

Producție
Paul Hussey
Fiona McIntosh

Publicitate
Will O'Mullane

Vânzări
Jen Wilson
Victoria Laws
Esther Waters
Frances Doyle
Ben Goddard
Jack Hallam
Anna Egelstaff
Inês Figueira

Barbara Ronan
Andrew Hally
Dominic Smith
Deborah Deyong
Lauren Buck
Maggy Park
Linda McGregor
Sinead White
Jemimah James
Rachael Jones
Jack Dennison
Nigel Andrews
Ian Williamson
Julia Benson
Declan Kyle
Robert Mackenzie
Megan Smith
Charlotte Clay
Rebecca Cobbold

Operațiuni
Sharon Willis

Drepturi
Susan Howe
Krystyna Kujawinska
Jessica Purdue
Ayesha Kinley
Louise Henderson

ARMADA // science-fiction / fantasy / thriller

Maestrul absolut al *space opera* ne oferă o poveste complexă și întunecată ce-l are în centru pe doctorul Silas Coade aflat în căutarea unui artefact misterios. Aventurile sale străbat epocile, iar doctorul nu trebuie să se îngrijească numai de siguranța echipajului, ci și să descopere marginile realității.

La începutul secolului al XIX-lea, o corabie se lovește de coasta norvegiană. În anii 1900, un dirijabil explorează un canion înghețat din Antarctica. În viitorul îndepărtat, o navă spațială pornește în căutarea unui artefact extraterestru. În cadrul fiecărei expediții se întâmplă ceva îngrozitor. Și în fiecare călătorie Silas Coade este medicul echipajului, dar și singurul care pare să înțeleagă că aceste evenimente se tot repetă. Așa că de el depinde să își dea seama cum se întâmplă acest lucru și de ce.

„Reynolds este posesorul unei imaginații perfecte pentru science-fiction, cu o scriitură de-a dreptul cinematografică."

Locus

„Unul dintre cei mai talentați scriitori *hard SF* ai momentului."

Publishers Weekly

virtual project

NEMIRA

e-Book

audio tribe

ISBN 978-606-43-1586-1

{1} „Colonel”, în lb. spaniolă, în original.

{2} Viceregatul Noua Spanie a fost înființat în 1535, ca urmare a înfrângerii imperiului aztec de către Hernán Cortés. Teritoriul său acoperea o zonă mare, al cărei centru natural ar fi Valea Mexicului. Pe fundațiile monumentalului Tenochtitlan a fost ridicat Mexico City, sediul curții viceregelui de-a lungul perioadei coloniale. Primul vicerege a fost Don Antonio de Mendoza, conte de Tendilla.

{3} Denumirea neoficială, dar populară, pentru sud-vestul Angliei, care include comitatele Cornwall, Devon, Dorset, Somerset și Bristol. În West Country se vorbește un dialect distinct al limbii engleze, precum și limba cornică, o limbă pe cale de dispariție, înrudită cu limbile vorbite în Irlanda, Țara Galilor, Scoția și Insula Man.

{4} Miguel Gregorio Antonio Ignacio Hidalgo y Costilla Gallaga Mandarte y Villaseñor (1753-1811), cunoscut popular doar ca Miguel Hidalgo y Costilla, considerat Tatăl Națiunii și inițiatorul mișcării sociale revoluționare pentru Independența Mexicului.

{5} „Creolă, în lb. spaniolă, în original.

{6} „Cinci”, în lb. spaniolă, în original.

{7} „Veghea”, în lb. spaniolă, în original.

{8} Thomas Gainsborough (1727-1788), pictor portretist și peisagist englez.

{9} Deşi acest cuvânt nu există în limba română, am ales să îl folosim pentru a reda sensul cuvântului *trephination,* din limba engleză, cu scopul de a păstra sensul din original al schimbului de replici dintre personaje (n. red.).

{10} „Veghea pietrei”, în lb. spaniolă, în original.

{11} Numele latin al lui Girolamo Fabrici d’Acquapendente (1533-1619), anatomist și chirurg, cunoscut în știința medicală drept „părintele embriologiei”.

{12} John Woodall (1570-1653), chirurg militar englez.

{13} O bucată de carne sau de piele care se conservă la amputații pentru a acoperi părțile osoase sau pentru a fi grefată în altă parte.

{14} Lord George Gordon Byron (1788-1824), poet britanic, unul dintre reprezentații de seamă ai Romantismului.

{15} Sir Humphry Davy (1778-1829), chimist și inventator britanic, originar din Cornwall, cunoscut pentru lampa lui Davy, folosită în exploatările miniere, o precursoare a lămpii cu arc electric. Davy este considerat inventatorul electrochimiei ca domeniu de cercetare științifică.

{16} Aluzie la Ecaterina a II-a, cunoscută sub numele de Ecaterina cea Mare, împărătească a Rusiei în perioada 1762-1796, care i-a urmat pe tron soțului ei, Petru al III-lea.

{17} William Woodville (1752-1805), medic și botanist englez, autorul tratatului *Medical Botany* („Botanica medical”), în cinci volume, publicat la Londra în 1790.

{18} James Cook FRS (1728-1779), explorator, navigator și cartograf englez.

{19} Charles Mason (1728-1786), topograf și astronom englez; a trasat împreună cu Jeremiah Dixon

(1733-1779) linia Mason-Dixon, care a ajuns să marcheze granița dintre Maryland și Pennsylvania.

{20} Referire la Charles Hutton (1737-1823), matematician și topometrist britanic. Angajat al Observatorului Regal din Greenwich, Hutton ar fi realizat una dintre primele hărți de contur precise pe baza unui sondaj al masivului Schiehallion din Perthshire, Scoția. Descrierea lui Hutton a acestei hărți și calculele sale (folosite pentru a determina densitatea Pământului) au fost publicate de Royal Society în 1778.

{21} Referire la Ignazio Porro (1801-1875), inventator italian cunoscut pentru prisma Porro, un tip de prismă de reflexie folosită în instrumentele optice pentru a modifica orientarea unei imagini.

{22} *Silent, upon a peak in Darien* este ultimul vers din sonetul „On First Looking into Chapmans Homer", scris de poetul romantic englez John Keats (1795-1821).

{23} Louis Daguerre (1787-1851), artist și fotograf francez considerat drept unul dintre părinții fotografiei.

{24} John Napier (1550-1617), matematician, fizician și astronom scoțian, cunoscut pentru inventarea unui dispozitiv de calcul acționat manual, *Napier's bones* („oasele lui Napier"), alcătuit din bare dreptunghiulare confecționate din metal, lemn sau fildeș, având inscripționată tabla înmulțirii pe fiecare din cele patru laturi.

{25} După descoperirea elementului radioactiv radiu în 1898 de către fizicienii francezi Marie şi Pierre Curie, acesta a fost considerat benefic pentru organismul uman. Unul dintre remediile create cu acesta a fost apa cu radiu, o băutură medicinală obținută prin turnarea apei într-un recipient care conținea o cantitate mică de radiu. Acesta, în cele din urmă, încărca apa cu emanații, producând o stare de bine.

{26} Denumirea teoriei conform căreia Pământul este gol, iar în interiorul lui există o civilizație avansată.

{27} Stratul Heavyside este un strat de gaz ionizat care apare la aproximativ 90 de kilometri şi 150 de kilometri deasupra solului, numit uneori stratul Kennelly-Heavyside, după Arthur E. Kennelly şi Oliver Heavyside.

{28} Referire la căpitanul John Cleves Symmes Jr (1780-1829), cunoscut pentru varianta sa din 1818 a teoriei Pământului gol, care a introdus conceptul de deschideri către lumea interioară la poli.

{29} Bernard Morin (1931-2018), matematician francez, specialist în topologie.

{30} „Da, într-adevăr", în lb. Germană, în original.

{31} *Mary Celeste* a fost o brigantină care pe 7 noiembrie 1872 a ridicat ancora din portul New York, în drum spre Genova, Italia. La bord se aflau căpitanul navei, Benjamin S. Briggs, soția şi fiica sa, împreună cu opt membri ai echipajului. La mai puțin de o lună mai târziu, pe 5 decembrie, nava britanică *Dei Gratia* a zărit-o pe Mary Celeste cu toate pânzele întinse şi în derivă la aproximativ 720 de kilometri est de Azore, fără urmă de căpitan, familia lui sau vreun membru al echipajului. Nava era neavariată şi avea hrană şi apă îndeajuns pentru șase luni.

{32} Suprafața Morin este modelul intermediar al eversiunii sferei descoperit de Bernard Morin. Are o

simetrie de rotație cvadruplă. Dacă sfera originală care urmează să fie răsturnată are suprafața exterioară colorată în verde și suprafața interioară colorată în roșu, atunci când sfera este transformată prin homotopie într-o suprafață Morin, jumătate din suprafața Morin vizibilă în exterior va fi verde și jumătate roșie.

{33} FTL, acronim în lb. engleză pentru *faster than light* („mai rapid decât viteza luminii").

{34} SILAS, acronim pentru Self-Interrogative Language for Autonomous Systems.

{35} CETI, acronim pentru Communication with Extraterrestrial Intelligence (Comunicarea cu inteligența extraterestră).

{36} O suprafață unilaterală care poate fi construită prin fixarea capetelor unei benzi dreptunghiulare după ce unul dintre capete a fost răsucit pe jumătate. În esență, o bandă Möbius are o singură suprafață şi o singură margine. A fost descoperită independent, în 1858, de matematicienii germani Johann Benedict Listing şi August Ferdinand Möbius.

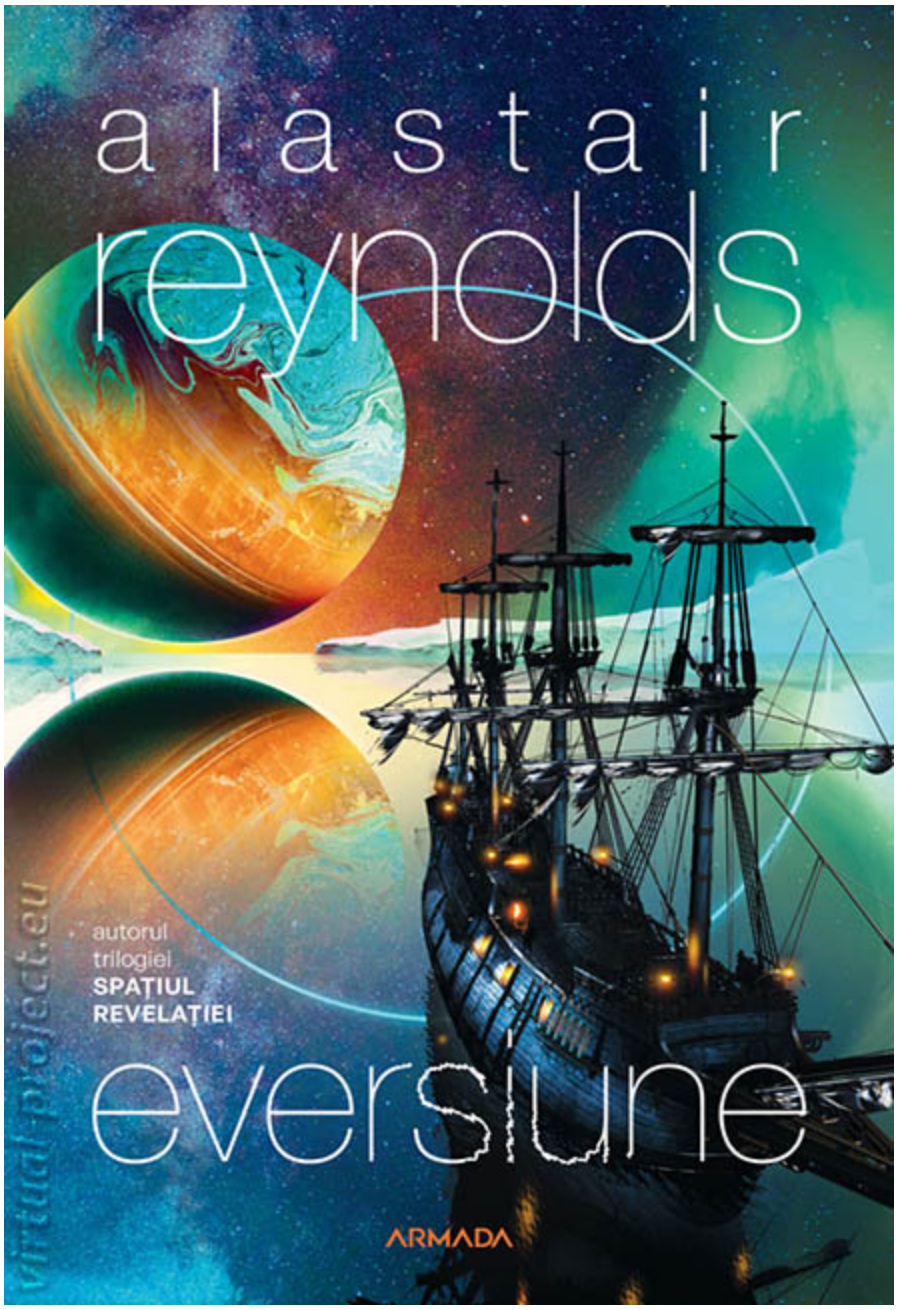
alastair
reynolds
autorul
trilogiei
SPAȚIUL
REVELAȚIEI
eversiune
ARMADA
virtualproject.eu